ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ - ೨೧

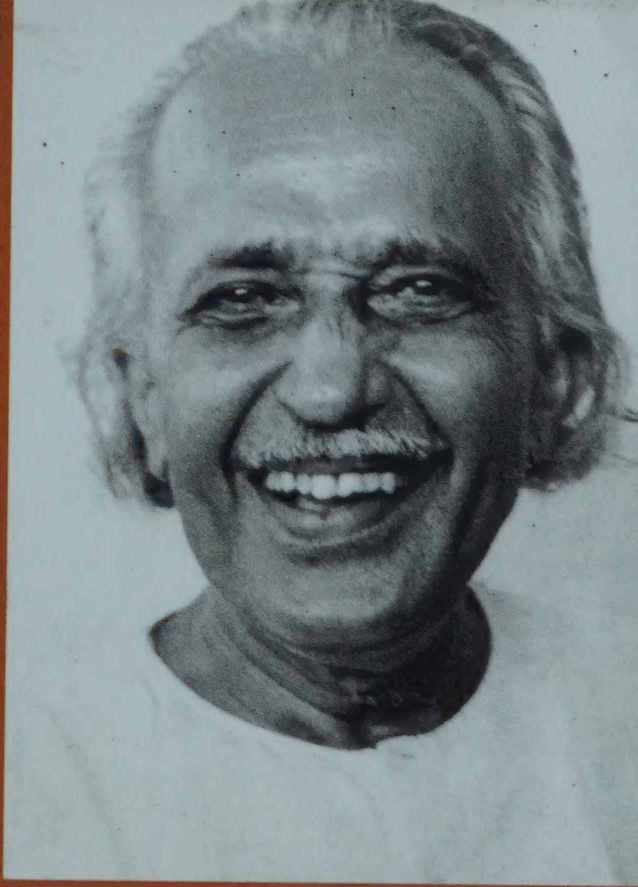

ಡಾ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್

ಕರ್ನಾಟಕ
ತುಳು
ಸಾಹಿತ್ಯ
ಅಕಾಡೆಮಿ

ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ಪುತ್ತೂರುದ ಒಂಜಿ ನೋಟ

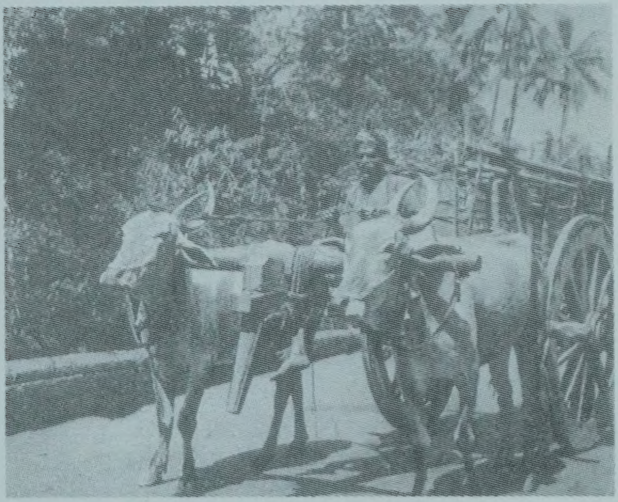

ಬೋರಿದ ಗಾಡಿ

ಕಂಡ ದಪ್ಪುನೆ

ಕರಾಯ ಗರೋಡಿ ಬೈದರ್ಲೆ ನೇಮ

ಡಾ. ಕೋಟ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್ 1934ಟ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತಿನ 'ಚಿತ್ರಮಯ ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ' ಗ್ರಂಥೊಡ
ಪ್ರಕಟವಾಯಿನ ಕೆಲವು ತುಳುನಾಡ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿನ ಚಿತ್ರೊಲು. ಈ ಗ್ರಂಥ ಶಿವರಾಮ
ಕಾರಂತೆರೆಗ್ 90 ವರ್ಷ ದಿಂಜಿನ ಪೊರ್ತುಗ್ ಆರ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಕೋಟ ಊರುಡ್ 10 ಅಕ್ಟೋಬರ 1991ನೆದಾ
ನಡತಿ ಸನ್ಮಾನ ಕೂಟೊಡ್ 'ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಅಂದು - ಇಂದು ' ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ಮಗ್ರ್ ಮುದ್ರಣ ಆಂಡ್.

ಮದಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ - ೨೧

ಡಾ. ಕೋಟ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್

ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಮಂಗಳೂರು

DR. KOTA SHIVARAMA KARANTHER

(Life and Works)

Written by	:	Dr. Palthady Ramakrishna Achar Nele, Narimogaru - 574 312 Puttur, D.K.
Published by	:	Karnataka Tulu Sahithya Academy Corporation Building, Lalbaug Mangalore - 575 003 ✆ : 2459389
Price	:	Rs. 15
Pages	:	80
Copies	:	1000
First Impression	:	2003
Chief Editor	:	Dr. Vamana Nandavara President, Karnataka Tulu Sahithya Academy
Publisher	:	S.H. Shivarudrappa Registrar, Karnataka Tulu Sahithya Academy
© Copy right	:	Karnataka Tulu Sahithya Academy
Printed at	:	Aakrithi Computers Mangalore - 575 001 ✆ : 2443002

ಕಾರಂತೆರೆ ಬದ್‌ಕ್ ಬರವು

'ಕಡಲಂತೆ ಕಾರಂತ' ಪನ್ಪಿನ ಪಾತೆರ ಕನ್ನಡದವು. ಕಾರಂತೆರ್ ಪಂಡ ಕಡಲ್‌ದಂಚ. ಆರೆನ ಗೇನ, ಅನುಭವ ಕಡಲ್‌ದಾತ್ ಗಾಂತದವು, ಕಡಲ್‌ದಾತ್ ವಿಸ್ತಾರವಾಯಿನವು. ಕಡಲ್‌ದ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಎಂಚಿನ ಮಾತ ಉಂಡುಂದು ಏರೆಗ್‌ಲಾ ತೆರಿಯಂದ್. ಕಾರಂತೆರೆನ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಎಂಚೆಂಚಿ ಲೋಕಜ್ಞಾನ, ಅನುಭವ ಇತ್ತ್ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನವು ಏರೆಗ್‌ಲ ತೆರಿಯಂದ್‌ನವು. ಅಂಚಾದ್ ಕಾರಂತೆರೆ 'ಕೃತಿ ಕರಂಡೆ'ನೇ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಕಡಲ್. ನಂಕ್ ಮಾತ ಕಡಲ್‌ದ ಧ್ಯಾನ ಬೋಡುಗೆ. ಕಡಲ್‌ದ ಗೇನ ಬೋಡುಗೆ. ಈ ಕಡಲ ಕರೆತ ಬದ್‌ಕೇ ಅಂಚೆನೆ. ಕಡಲ್‌ನ್ ನಿಚ್ಚ ತೂವೊಂದುಪ್ಪಿ ನಂಕ್ ಅಯಿತಾತೆ ಮಲ್ಲ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್‌ದ, ಒಂಜಿ ಅಳತೆದ ಆದರ್ಶ ಬೋಡು. ಉಂದೆನ್ ಕಾರಂತೆರ್ ದುಂಬೇ ಮಸ್ತ್ ಪೊರ್ಲುಡೆ ತೆರಿನಾರ್. ಅಂಚಾದ್ ಆರ್ ಕಡಲ್‌ಗ್ ಮೋನೆ ಪಾಡ್ದ್ ಕಡಲ ಕರೆತ ಪೊಯ್ಯೆ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಉದ್ದೊಗುಲ ತನ್ನ ಕೈಟೆತ್ತಿ ಬೆತ್ತೊನು ಊರೊಂದು, ತೋಜಾವೊಂದು ಎಂಚೆಂಚಿನನೊ ತಿಕ್ಕಿನೆನ್ ಮಾತ ಪೆಜ್ಜೊಂದು, ತೂವೊಂದು ಐಕ್ ಅರ್ಥ ಕಟ್ಟೊಂದಿತ್ತೆರ್. ತಿಕ್ಕಂದಿನೆನ್ ಅಂಚೆನೆ ನಾಡೊಂದುಲಾ ಇತ್ತೆರ್. ಕಡಲ್‌ದ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಎಂಚಿನ ಉಂಡು ಪನ್ಪಿನೆನ್ ನಾಡ್ಯರೆ ಕಡಲ್, ನಂಕ್ ಮಾತ ಒಂಜಿ ಸವಾಲ್. ಕಡಲ್‌ದಂಚ ನಿಲೆದಾಂತಿ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್ ಇತ್ತಿನ ಕಾರಂತೆರೆನ್ 'ಕಡಲ ತೀರದ ಭಾರ್ಗವ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಕನ್ನಡ ನಾಡ್‌ದ ಜನೊಕುಲು ಮಾತ ಲೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಕಾರಂತೆರ್ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಒಂಜಿ ಕೋಡಿಡ್ ಪುಟ್ಟುದು ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಕೋಡಿಡ್ ಬಲತ್ತಿನಾರ್. ಆರ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಊರು ಕೋಟದ ಕೋಟೆನ್ ಬುಡ್ದು ತೆನ್ಕಾಯಿದ ಪುತ್ತೂರುಡು ಪತ್ತ್ ನಲ್ಪ ವರ್ಷ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಬರವುದ ಕ್ರಿಸಿ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ಪುತ್ತೂರುದ ಅಂಚಿಂಚಿ ಪಸೆರಿನ ಆರೆನ ಗೇನ ಬೊಕ್ಕ ಧ್ಯಾನೊಡ್ದಾದ್ 'ಚೋಮನ ದುಡಿ' ಕಾದಂಬರಿ ತುಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಒಂಜಿ ಮಾಮಲ್ಲ ಸುರ್ಪೊ ಪಡೆಂಡ್.

ಇಂಚ ತನ್ನ ಅಪ್ಪೆಬಾಸೆ ತುಳು ಅತ್ತ್ಂಡಲ ಕಾರಂತೆರ್ ತಾನ್ ಪುಟ್ಟುದ್ ಬಲತ್ತ್‌ದ್ ತಿರ್ಗಾಟ ಮಲ್ತಿನ ಊರುದ ಬಾಸೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬರವುಲೆಡ್ ತೋಜಿಪಾದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. 'ಚೋಮನ ದುಡಿ'ನ್ ಬುಡ್ಂಡ 'ಮರಳಿ ಮಣ್ಣಿಗೆ' 'ಕುಡಿಯರ ಕೂಸು'

ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕಾದಂಬರಿಲೆಡ್ ಬೊಕ್ಕ 'ಸೋಮಿಯ ಸೌಭಾಗ್ಯ' ಇಂಚಿತ್ತಿ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ತುಳುಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನೆಗತ್ ತೋಜೊಂದುಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಭೂತಾರಾಧನೆ, ನಾಗಾರಾಧನೆ, ತುಳುವೆರೆನ ಬದ್‌ಕ್, ಅಕುಲು ಬೆನ್ನಿ ಬೇಲೆದ ಪೋರ್ತು, ಕಂಡ ಸಾಗೋಳಿದ ಕಳೊಟು ಪನ್ಪಿ ಸಂದಿ, ಪಾಡ್ದನ, ಕಬಿತೆಲೆನ್ ನಾಡ್‌ದ್ ಪೆಜಿದ್ ಅರೆನವೇ ಆಯಿನ ಅರ್ಥ, ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಕೊರ್ತೆರ್. ಅಂಚೆನೇ ಮುಲ್ಪದ ಜನಪದ ಕುಣಿತೊಳು, ಜನಪದ ಗೊಬ್ಬುಲು ಬೊಕ್ಕ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜುನ ತುಳು ಭೌತಿಕ ಜಾನಪದ ಬದ್‌ಕ್‌ನ್ ಪೊರ್ಲುಡು ತೋಜಿಪಾವು ಪ್ರಯತ್ನಲ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಮಲ್ತಿನವು ಉಂಡು. ಆರೆನ ಚಿತ್ರಮಯ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಉಂದೆಕ್ ಎಡ್ಡೆ ಒಂಜಿ ಸಾಕ್ಷಿ.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಈತ್‌ನೆಟ್ಟ್ ಪತ್ತ್ ಇರ್ವ ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರೆನ್ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ಪಿ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಕರಿವರ್ಸೊ ಕಾರಂತೆರ್ ಪುಟ್ಟಿನ ನೂದನೇ ವರ್ಸೊನು ನಾಡೊರ್ಮೆ, ನಾಲೊರ್ಮೆ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ತಿನ ಪೊರ್ತು ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆದ ಒಟ್ಟುಡು ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಾತ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಅಕಾಡೆಮಿಲು, ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಸೇರೊಂದು ಮಸ್ತ್ ಕಾರ್ಯ ಕಜ್ಜೊಲೆನ್ ನಡಪಾಂಡ್. ಐಟ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಬೇಲೆ ಮಸ್ತ್ ನೆಗತ್ ತೋಜಿ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಪುಟ್ಟಿ ಊರು ಕುಂದಾಪುರೊಡ್ದ್ ಸುರುವಾದ್, ಕಾರವಾರ, ಮುಂಬೈ ಇಂಚ ಅಕೆರಿಗ್ ಆರೆನ ಮಾಮಲ್ಲ ಬೆನ್ನಿದ ಕಳ ಆದಿತ್ತಿ ಪುತ್ತೂರ್ದ ಬಾಲವನೊಟ್ ರಡ್ಡ್ ದಿನತ ಕಾರ್ಯ ಕಜ್ಜೊಲೆನ್ ನಡೆಪಯೆರೆ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮುಂದಾಳುತ್ವ ವಹಿಸಾದ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತಿನವು ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ತೆರಿನವು ಬೊಕ್ಕ ಅವು ಪೊರ್ಲುಡು ನಡತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಸಂತೋಸು ಸಮಾದಾನೊಲಾ ಉಂಡು.

ಇನಿದಾನಿಗ್ 'ಕೋಟ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್' ಪನ್ಪಿ 'ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರೆ' ಮಾಲಿಕೆಡ್ ಇರ್ವತ್ತೊಂಜನೆದ ಬೂಕು ಆದ್ ಉಂದು ಬರೊಂದುಂಡು. ಉಂದೆನ್ ಮಸ್ತ್ ಉಮೇದ್‌ಡ್, ಮಸ್ತ್ ಇಸಯೊಲೆನ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಕೆಡ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊರಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ರೆಗ್ ಯಾನ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪುದರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೊಂದುಲ್ಲೆ. ಉಂದೆನ್ ತನ್ನುಲೆ ಮಟ್ಟೆಲ್‌ಗ್ ಪಾಡೊಂದು ಗೇನೊಡು ಮಾನಾವೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ನಿಕ್‌ಲೆಡ ಕೇನೊಂದುಲ್ಲೆ.

ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಬುಳೆ ಕಾಣಿಕೆ

ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನ ಡಾ. ಕೋಟ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್ ನಮ್ಮ ತುಳು ನಾಡ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟುದು ಬಳತಿನಾರ್ ಪನ್ಪಿ ವಿಷಯೊ ಈ ಜಿಲ್ಲೆದಕುಲೆಗ್ ಮಾತ ಹೆಗ್ಗಳ್ಮೆದ ಸಂಗತಿ. ಆರೆನ ಜನ್ಮ ಶತಮಾನೊದ ಆಚರಣೆ 2002 - 03ನೇ ವರ್ಸೊ ಪೂರ್ತಿ ರಾಜ್ಯೊದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕೋಡಿಡ್ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಅಯಿಟ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಲಾ ಬಾರಿ ಶ್ರದ್ಧೆಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆಂಡ್. ಕಾರಂತೆರೆನ ಬಗೆಟ್ ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಈತ್ರಾಸಿ ಒಂಜಿ ಬೂಕುಲಾ ಬೈದ್‌ಜಿ. ಈ ವರ್ಸೊ ಡಾಂಡಲಾ ಆರೆನ ಬಗ್ಗೆ ತುಳುಟೊಂಜಿ ಬೂಕು ಬರೊಡು ಪನ್ಪಿ ಆಸೆಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರೆರ್ ಎಂಕ್ ಬೂಕು ಬರೆಯರೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊರ್ಯೆರ್.

ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ತುಳುತ ಮಿತ್ತ್ ದಾಲ ಅಭಿಮಾನ ಇಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿನವು ಈ ಬಗೆಟ್ ಆರೆನ್ ತೆರಿಯಂದಿನಕುಲೆನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಕಾರಂತೆರ್ ಅಚ್ಚ ತುಳುವೆದಿ ಪೊಣ್ಣನ್ ಮೆಚ್ಚಿದ್ ಮದಿಮೆ ಆಯಿನಾರ್. ತುಳುತ ನೆಲೆಯಾಯಿನ ಪುತ್ತೂರುಡು ಸುಮಾರ್ ನಲ್ಪ ವರ್ಸೊ ಕಾಲ ಕಳೆಯಿನಾರ್, ಮುಲ್ಪದ ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಗ್ ಪೋದು ಕನ್ನಡ ತೆರಿಯಂದಿ ತುಳುವೆರೆಡ ಪಾತೆರಕತೆ ನಡಪಾದ್ ಅಕುಲೆ ಏಳಿಗೆಗಾದ್ ಬೆಂದಿನಾರ್. ತುಳುವೆರೆನ ಒಡನಾಟೊಡಿತ್ತ್‌ದ್, ತುಳುವೆರೆನ ಬಗ್ಗೆನೇ ಕೆಲವು ಕಾದಂಬರಿ ಬರೆಯಿನಾರ್. ತುಳು ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ಆರ್ ಬರೆಯಿನ 'ಚೋಮನ ದುಡಿ' ಕಾದಂಬರಿನ್ ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಕುಲು ತುಳುಕು ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ಪುನ ಪೊರ್ತುಗ್ ಕೆದಂಬಾಡಿದಾರೆಡನೇ ಅಯಿನ್ ಓದದ್

ಆ ಬಾಸೆನ್ ಮೆಚ್ಚಿದ್ ಆರೆಗ್ ಸಾಬಾಸ್‌ಗಿರಿ ಕೊರ್ತೆರ್. ತುಳುನು ಹಲ್ಕ್ ಮಲ್ತಿನ ವಿಚಾರೊ ಆರೆ ಬರವುಡು ಓಲ್ಲಾ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಜಿ. ಇಂಚ ಉಪ್ಪುನಗ ಆರ್ ತುಳು ಅಭಿಮಾನಿ ಅತ್ತ್ಂದ್ ಎಂಚ ಪನ್ಯರೆ ಸಾಧ್ಯ?

1993ಡ್ ಕುಡಲದ ಪುರಭವನೊಡು ಆರೆನ ಕೈಡ್ದ್ ಸಮ್ಮಾನ ಪಡೆವುನ ಭಾಗ್ಯೊ ಎಂಕ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಆರ್ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮೊಡುಪ್ಪಿ ಪೊರ್ತುಗು ಆರೆನ್ ತೂದು ಪಾತೆರುನ ಅವಕಾಶ ರಡ್ಡ್ - ಮೂಜಿ ಸರ್ತಿ ಒದಗ್ ದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಆ ಒಂಜಿ ಧೈರ್ಯೊಡು ಯಾನ್ ತುಳುಟು ಆರೆನ ಬಗ್ಗೆ ಬೂಕು ಬರೆಯರೆಗ್ ಒತ್ತೊಂಡೆ. ಬೂಕು ಬರೆಯರೆ ಆಧಾರೊ ಕೊರ್ನ ಆರೆ ವಿಷಯೊಡು ಬರೆಯಿನ ಕನ್ನಡೊದ ಮಾತ ಸಾಹಿತಿನಕುಲೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆಲು. ಆರೆನ ಮಾತ ಬೂಕುಲುಲಾ ಓದ್ಯರೆಗ್ ತಿಕ್ಕ್‌ಬಿಲೆಕ ಮರುಮುದ್ರಣೊಗು ಅವಕಾಶ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿನ ಶ್ರೀಮತಿ ಮಾಲಿನಿ ಮಲ್ಯೆರೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಕಾರಂತೆರ್ ಜ್ಞಾನದ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಕಡಲ್. ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ, ಸಮಾಜ ಸೇವೆದ ಮಾತ ಮಜಲ್‌ಡ್ಲಾ ಆರ್ ದತ್ತ್‌ದ್ ಬೆನ್ನಿ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ಆರೆನ ಸಾಧನೆದ ಮಾತ ಮರ್ಗಿಲ್ ತೂಯರೆಗ್ ಸಾಮಾನ್ಯೆರೆಗ್ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚಿ ಕರ್ಮಯೋಗಿನ ವಿಷಯೊನು ಎಂಕ್ ತೆರಿಲೆಕ, ಯಾನ್ ಓದಿಲೆಕ ಇಂಚ ಈ ಕಿನ್ಯ ಬೂಕುಡು ಬರೆತೆ. ಆರೆನ ಬದ್‌ಕ್ ಶತ - ಶತಮಾನ ಮುಟ್ಟಲಾ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಆದರ್ಶ ಆದಿಪ್ಪಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನ ಬಯಕೆ.

ಈ ಬೂಕು ಬರೆಯರೆಗ್ ಅನು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರೆ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ಮೇರೆಗ್, ಬೂಕುನು ಬೊಳ್ಪುಗು ಪಾಡ್ನ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪೆರೆಗ್, ಓದೊಂದುಪ್ಪಿನ ನಿಕುಲೆಗ್ ಎನ್ನ ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿನ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಈ ಬೂಕುನು ಪೊರ್ಲುಪೊಲಿಗೆಡ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ನ ಕುಡಲದ ಆಕೃತಿ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ಸ್‌ದ ಕಲ್ಲೂರು ನಾಗೇಶೆರೆನ್ ಬೊಕ್ಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದಕುಲೆನ್ ಅಂಚನೆ ಕಾರಂತೆರೆನ ಭಾವಚಿತ್ರ ಒದಗಾದ್ ಕೊರ್ನ ಯಜ್ಞ ಮೆರೆನ್ ನೆಂಪು ಮಲ್ತೊನುವೆ.

'ನೆಲೆ', ಪುತ್ತೂರು — **ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್**

10 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2003

ತುಳುನಾಡ್ದ ಕಾರಂತೆರ್

ತುಳು ಚಳವಳಿದ ಸುರುತ ಮುಂದಾಳು ಪಣಿಯಾಡಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಉಪಾಧ್ಯೆರೆನ ಪ್ರಕಾರೊಡು ತುಳುವೆರ್ ಪಂಡ ''ತುಳು ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ ಆದಿತ್ತಿನಕುಲು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಡುಪ್ಪಿನಕುಲು ಮಾತೆರ್ಲ ತುಳುವೆರ್. ತುಳು ತೆರಿನಕುಲು ಪೂರ ತುಳುವೆರ್. ಡಾ. ಕೋಟ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಕೋಟ ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ತುಳುನಾಡ್ದ ಕೇಂದ್ರೊ. ಅವುಲೇ ಕೈತಲ್ದ ಕೋಟೇಶ್ವರೊಡು ತುಳುಂಬ (ತುಳು ಬನ್) ಪೆರುಮಾಳ್ ಪನ್ಪಿ ತುಳುವರಸೆ ಆಳೊಂದಿತ್ತೆ. ಆಯಡ್ದಾದೇ ಈ ಮಣ್ಣ್‌ಗ್ ತುಳುನಾಡ್ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿ ಕತೆ ಮಲೆಯಾಲಂ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್ ತುಳುವೆ.

ಡಾ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್ ತುಳು ಅಭಿಮಾನಿ. ಆರ್ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಜಾನಪದೊತ ಬಗ್ಗೆ ದಿಂಜ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಆರ್ ಬರೆತಿನ 'ಭೂತಾರಾಧನೆ' ಬೊಕ್ಕ 'ಜಾನಪದ ಗೀತೆಗಳು' ಬೂಕುಲೆನ್ ಓದುಂಡ ಅವು ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ಆರ್ ಮೊಳಹಳ್ಳಿ ಶಿವರಾಯೆರೆನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರ್ದ್ ಸಮಾಜ ಸೇವೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿ ಪೊರ್ತುಗು ಪಣಿಯಾಡಿ ದಾರೆಗೊಂಜಿ ಕಾಕಜಿ (2-2-1929) ಬರೆದಿತ್ತೆರ್. ಆ ಕಾಕಜಿಡ್ ಒಂಜಿ ತುಳುನಾಟಕ ಬೋಡೂಂದ್ ಕೇಂಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಆ ಕಾಕಜಿಗ್ ಪೂರಕವಾದ್ ಮೊಳಹಳ್ಳಿದಾರ್ ''ಕನ್ನಡ ನಾಟಕೊಡ್ದು ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯರೆ ಆವಂದಿನ ಆದಿದ್ರಾವಿಡ ಸಮಾಜೊದ ಜನಕುಲೆ ಗೋಸ್ಕರ ಈ ನಾಟಕ ಬೋಡು. ಶಿವಳ್ಳಿ ಬ್ರಾಣೆರ್ ಪಾತೆರುನ ಪರಿಷ್ಕಾರವಾಯಿನ ತುಳು ನಾಟಕ ಬೊಡ್ಚಿ. ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ವಿಷಯೊಲೆಡ್ ಪಿರ ಒರಿದಿನ ಜನೊಕುಲೆ ಗೋಸ್ಕರ ಮಿತ್ತ್ ದೆರ್ಪರೆ ತಾದಿ ತೋಜಾವುನ ನಾಟಕ ಬೋಡೂಂದು'' (12-2-1929) ಕೇಂಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್.

★

1993ನೇ ಎಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗೊಳ್ದು ಕುಡಲಡ್ ಕರಾವಳಿ ಉತ್ಸವ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ಪುನಗ ಉಚ್ಚ್ರಯೊದ ಪುದರ್‍ದೊಂಜಿ ನೆಂಪು ಸಂಚಿಲಾ ಆವೊಡೂಂದು ಅಪಗದ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಶ್ರೀ ವಿ. ಮಧು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಅಪಗ ಕುಡಲಡ್ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಯಾದಿತ್ತಿನ ಶ್ರೀ ಐ.ಎಸ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಸಂಚಿದ ಸಂಪೊಲಿಗೆದಾರಾಯೆರ್. ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಇತ್ತೆದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ್‌ಲಾ ಯಾನ್ಲಾ ಸಂಪೊಲಿಗೆದಾರೆಗ್ ಬೆರಿಸಾಯೊ ಕೊರ್ಯೆರೆ ಜೊತೆಟ್ ಸೇರೊಂಡೊ.

ಕರಾವಳಿ ಉತ್ಸವದ ನೆಂಪು ಸಂಚಿ 'ಕರಾವಳಿ'ಗ್ ಒಂಜಿ ಲೇಖನೊ ಬರೆಪದ್ ಕನಯರೆಗಾದ್ ಯಾನ್ ಡಾ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರೆನ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮೊದ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋಯೆ. ಕಾರಂತೆರ್ ಒಂಜಾತ್ ಚಿತ್ರೊಲೆನ್ ತನ್ನೆದ್ರ್ ಬುಡ್ಪ ಪಾಡ್ದ್ ಕೈತಲ್ ಬಗೆಬಗೆತ ಬಣ್ಣೊಲೆನ್ ದೀವೊಂದು ಚಿತ್ರೊ ಬುಡ್ಪವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಕೈ ಮುಗಿದ್ ಎನ್ನ ಪೊಲಬು ಮಲ್ತೊಂಡೆ.

ಎನನ್ ಕುಲ್ಯರೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಾರಂತೆರ್ ''ಸಾಹಿತಿ ಯಾಪಲಾ ಕಲಾವಿದೆಲಾ ಆದುಪ್ಪೊಡು. ಸಾಹಿತಿನ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಎಂಚಿನ ಉಂಡುಂದು ಚಿತ್ರಗಾರಗ್ ಗೊತ್ತಾಪುಜಿ. ಆಯಗ್ ಅರ್ಥ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಯರೆಗ್ ಸಾಹಿತಿಗ್ ಕಷ್ಟ ಆಪುಂಡು. ಅಂಚ ಕತೆ ಒಂಜಿ, ಚಿತ್ರೊ ಬೇತೊಂಜಿ ಆಪುಂಡು. ಬೊಕ್ಕ ಬೂಕು ಬುಡುಗಡೆದ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಿನಾಯಗಿತ್ತಿ ಏವುರೊ ಕಲಾವಿದಗುಪ್ಪುಜಿ. ಅಂಚ ಪಂಡಿ ಪೊರ್ತುಗು ಚಿತ್ರೊ ಬುಡ್ಪಾದ್ ಕೊರ್ಪುಜೆ. ಕಲಾವಿದೆರೆನ ಹಂಗ್ ಬೊಡ್ಚಿಂದ್ ಎನ್ನ ಕಾದಂಬರಿಲೆಗ್ ಯಾನೇ ಚಿತ್ರೊ ಬರೆವೊಂದುಲ್ಲೆ'' ಪಂಡೆರ್.

ಆತ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆರ್ ಉಂತಯಿಜೆರ್. ''ಪ್ರಕೃತಿಡುಪ್ಪಿ ಜೀವಿಲೆನ್ ವಾ ಜಾತಿಂದ್ ವಿಂಗಡಣೆ ಮಲ್ಪುನ ಕಷ್ಟೊ. ಜೀವ ವಿಜ್ಞಾನಿಲು ಜೀವಿದ ಆಕಾರೊ, ಬೆರಿಮುಳ್ಳು, ಉಸುಲುದ ಅಂಗೊ, ಜೀರ್ಣಾಂಗ, ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ವಿಧಾನ ಇಂಚ ಮಾತ ತೂದು ಒವ್ವಾಂಡಲಾ ಒಂಜಿ ಜಾತಿಗ್ ಸೇರವೆರ್. ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ಅಕುಲು ನೆಟ್ಟ್ ತತ್ತ್ ಬೂರ್ವೆರ್. ಕರಿ ವಾರೊಡು ಕಡಲ ಬರಿಟೊಂಜಿ ಪೊಸ ಜೀವಿ ತೂಯರೆ ತಿಕ್ಕೊಂಡ್. ಅವು ಉಚ್ಚೋ, ಮೀನೊಂದು ಏರೆಗ್ಲಾ ಗೊತ್ತಾಯಿಜಿ. ಒರಿ ಜೀವ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಅಯಿನ್ ಒಂಜಿ ಜಾತಿಗ್ ಸೇರಾದ್ ಪೇಪರ್ದ್ ಕೊರ್ಯೆ. ಅವು ಎಂಕ್ ಸನ್ಮಂತೊ ಆಯಿಜಿ. ಅವು ಅಂಚತ್ತ್ ಇಂಚಂದ್ ಯಾನ್ ಮನದನಿದ ಪೇಪರ್ದ್ ಕೊರ್ಯೆ. ವಿಜ್ಞಾನಿಲು ದಾದ ಪಂಡೆರ್ಂಡಲಾ ಅಯಿನ್ ಎಂಚಾಂದ್ ಕೇನುನಕುಲು ಇಜ್ಯಂಡ ಅಕುಲೇ ಉಸಾರಾಪೆರ್, ಅಕುಲು ಪಂಡಿನವೇ ನಡಪುಂಡು'' ಅಡೆಗ್ ಕತೆ ಉಂತದ್, ಬತ್ತಿನಿ ದಾನೆಂದ್ ಎನಡ ಕೇಂಡೆರ್.

ಕಾರಂತೆರ್ ಬಜೀ ಸಾಹಿತಿ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಕಲಾವಿದೆ. ಅತೇ ಅತ್ತ್ ವಿಜ್ಞಾನಿಲಾ ಅಂದ್ ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರೊ ಎನ್ನ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಪೋಂಡು. ಎನ್ನ ಆಲೋಚನೆನ್ ಅಡೆಗೆ ಉಂತದ್ ಕರಾವಳಿ ಉತ್ಸವೊದ ವಿಷಯೊನು ಆರೆಡ ಪಂಡೆ. ಒಂಜಿ ಲೇಖನೊ ಬರೆದ್ ಕೊರೊಡೂಂದು ಕೇಂಡೊಂಡೆ. ಅಪಗ ಕಾರಂತೆರ್ ''ನಿಕುಲೆನ ಉತ್ಸವ ಕರಾವಳಿಗ್ ಮಾತ್ರೊನೊ? ಗುಡ್ಡೆದ ಪುಡೆಕಿಜ್ಜಿಯಾ? ಈರ್ ಒಲ್ಪದಾರ್? ಸವಾಲ್ ಪಾಡ್ಯೆರ್. ಆತ್ನೇಟ

ಕುಸಾಲ್‌ಡಿತ್ತಿ ಎಂಕ್ ಇತ್ತೆ ಒಂತೆ ಪೋಡಿಗೆ ಆಂಡ್. ''ಯಾನ್ ಪುತ್ತೂರುದಾಯೆ. ಕರಾವಳಿ ಉತ್ಸವ ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಗ್'' ಪೋಡಿದ್ ಪೋಡಿದ್ ಪಂಡೆ. ''ತೂಲೆ, ಈರೆನ ಪುತ್ತೂರು ಕರಾವಳಿ ಅತ್ತ್. ಸಹ್ಯಾದ್ರಿದ ಪಡ್ಡಾಯಿ ಮೈಕ್ ಅರಬಿ ಕಡಲ ಬರಿಮುಟ್ಟ, ಕಾಸರಗೋಡುಡ್ಡು ಇಂಚಿ ಕುಂದಾಪುರ ಮುಟ್ಟ ತುಳುನಾಡ್, ಎನ್ನ ಕೋಟಡ್ ತುಳು ಬಾಸೆ ಇಜ್ಜಂಡಲಾ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಎಂಕ್ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆನ್ ವಿಭಜನೆ ಮಲ್ಪುನ ಬಾರಿ ಬೇಜಾರೊದ ಸಂಗತಿಯಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್, ನೆನ್ನ್ ಪೇಪರ್‌ಗ್ಲಾ ಬರೆಯೆ. ಎನ್ನ ಈ ವಿರೋಧೊನು ತೂದು ಕೆಲವೆರ್ ಹಿಕ್ಮತ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಎನನ್ ದುಂಬುದೀವೊಂದು ಎನಡ ಕೇನಂದೆನೇ ಕೋರ್ಟುಗು ಪೋಯೆರ್. ಅವು ಎಂಕ್ ಆಯಿಜಿ. ಕೂಡ್ಲೆ ಎನ್ನ ವಿರೋಧೊನು ಪಿರ ದೆತೊಂಡೆ'' ಪಂಡೆರ್.

ಆತ್ ಪಾತೆರೊ ಕೇಂಡ್‌ದಾಪುನೆನೆ ಎಂಕೊಂತೆ ಧೈರ್ಯೊ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ತುಳುನಾಡ್, ತುಳು ಬಾಸೆದ ಮಿತ್ತ್ ಆರೆಗಿತ್ತಿ ಅಭಿಮಾನೊ ತೆರಿಂಡ್. ಮೆಲ್ಲಡೆ ಈರ್ ತುಳು...

''ಯಾನ್ ತುಳುಲಾ ಪಾತೆರುಜಿ, ಕೋಟದ ಕನ್ನಡಲಾ ಪಾತೆರುಜಿ. ಯಾನ್ ಪಾತೆರುನೆ ಶುದ್ಧ ಕನ್ನಡ. ಅತ್ತಂಡ ಇಂಗ್ಲಿಷ್''. ಅಡೆಗೇ ಉಂತಯೆರ್. ಲೇಖನೊ ಒಂಜಿ ಬರೆದ್ ಕೊರೊಡುಂದು ಕೇಂಡೊಂಡೆ. ''ನಿಕುಲೆನ ನೆಂಪು ಸಂಚಿಗ್ ಕರಾವಳಿಂದ್ ಪುದರ್ ದೀವೊಡ್ಚಿ. 'ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಸಂಪದ'ಂದ್ ದೀಲೆ'' ಪಂಡ್‌ದ್ ಉಂತಯೆರ್. ಯಾನ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಂಚನೆ ಸಮಿತಿದಕುಲೆಡ ಪಂಡೆ. ಆಂಡ ಅಧಿಕಾರಿನಕುಲೆಗ್ ಸರಕಾರೊದ ಆದೇಶೊನೇ ಮಲ್ಲ ಅತ್ತೇ?

ಡಾ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್ ನೆಂಪು ಸಂಚಿಗಾದ್ ಬರೆದ್ ಕೊರ್ತಿನ ಲೇಖನೊದ ತರ್ಜುಮೆನ್ ಮೂಲು ಕೊರೊಂದುಲ್ಲೆ.

''ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆನ್ ಕುಡ ಒಂಜಿ ಪುದರ್ಡ್ ಲೆಪ್ಪುಂಡೂಂದಾಂಡ, ಅವು ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಪರ್ವತ ಮಾಲೆ ಮುಲ್ಪದ ಜೀವಿಲೆಗ್ ಕೊರ್ತಿನ ನಿಸರ್ಗ ಸಂಪತ್ತ್‌ಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಹಿಂದೂ ಸಾಗರೊದ ಒಂಜಿ ಬರಿತ ಅರಬೀ ಕಡಲ್ದ ನೂದು ಮೈಲ್ ಉದ್ದೊಗ್ಗಾ ಪದ್‌ರೊಂದುಪ್ಪಿ ನೀಲ ಮೈತ ಕಡಲ ಸೆರಂಗ್, ಅಲ್ತ್‌ಡ್ದ್ ಐನಾಜಿ ಸಾರೊ ಮೈಲ್ ದೂರ ಪಡ್ಡಾಯಿಗ್ ವಾ ಅಡೆತಡೆಲಾ ದಾಂತೆ ಕಡಲ ಪಯಣ ಮಲ್ಪೊಲಿ. ಇಂಚ ಪಯಣ ಮಲ್ತ್‌ದೇ ಈಡೆಗ್ ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ ಸುರು ಆಪಿ ಪೊರ್ತುಗು ರೋಮ್ ದೇಶೊದಕುಲೆನ ಕಪ್ಪಲುಲು ಬತ್ತೊ. ಆಫ್ರಿಕದ ನರಮಾನ್ಯ ಜಲ್ಮೊದ ತೊಟ್ಟಿಲ್‌ಂದ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ಎಬಿಸೀನಿಯಾ, ಸೂಡಾನ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯೊಲೆಡ್ದ್ ಅನಾದಿ ಕಾಲೊದ ನರಮಾನ್ಯೆರ್ ನಡತ್‌ಬರ್ಪಿ ಸಾದಿಡ್ ಏಷ್ಯಾ ಖಂಡೊದ ತೆನ್ಕಾಯಿ ಪುಡೆಕ್ಕಾದ್ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗ್ ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ ಸುರು ಆಪಿನೆಗ್ ದುಂಬೇ ಬತ್ತ್‌ದೆರ್. ಕ್ರಿಸ್ತ ಶಕೊತ ಸುರುತ ಶತಮಾನೊಡು ಬರೆಯಿನ ಒಂಜಿ ಗ್ರೀಕ್ ಕಿನ್ಯ

ನಾಟಕೊಡು ಕಡಲ್ ಪಾಲಾಯಿನ ಗ್ರೀಕ್ ದೇಶೊದ ಒರ್ತಿ ರಾಜಕುಮಾರಿನ್ ಬದ್ಕವುನ ಕತೆ ಉಂಡು. ಅವು ತುಳು ಬಾಸೆಡುಂಡು. ಅಯಿಟ್ ಕುಡಲದ ಕೈತಲ್ಪ ಪಣಂಬೂರುದ 'ಕಟ್ಟೆ ಅಮ್ಮ' ಬರ್ಪಲ್.

ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ ಒಂಜಿ - ರಡ್ಡ್ ಶತಮಾನೊಡ್ದು ಬೊಕ್ಕ ರಡ್ಡ್ ಶತಮಾನೊ ಮುಟ್ಟ ಬತ್ತಿನ ಆದಿಕಾಲೊದ ನರಮಾನ್ಯೆರೆನ ದೂಪೆಲು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ತಿಕ್ಕುಬೊ.

ಅಯಿಡ್ದ್ ಏತೋ ಕೋಟಿ ವರ್ಸೊಗು ದುಂಬು ಯೇಪ ಬೂಕಂಡೊಲು ಪೂರ ಒಂಜಾದಿತ್ತೊನೋ ಅಪಗ ಈ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿದ ಸೆರಂಗ್ ಆಫ್ರಿಕದ ಮೂಡಯಿ ಸೆರಂಗ್‌ಗ್ ತಾಗೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇನಿ ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೇತೆನೇ ಆದ್ ಭರತಭೂಮಿದ ಪಡ್ಡಯಿ ಬರಿಟ್ ಅನಾದಿ ಬೂಗರ್ಬೊಡ್ದು ಉರ್ಕರ್ದ್ ಮೆಲ್ಲನೆ ಅರತ್ತ್‌ದ್ ಆಜಿಮೈತ ಕಂಬ ಸಾಲ್‌ದೆಲಕ ತೋಜುನ ವಿಸ್ಮಯೊದ ಲಾವಾ ಕಂಬೊಲು ಮಲ್ಪೆದ ತೋನ್ಸೆ ಪಾರ್‌ಡುಂಡು.

ಬೂಗರ್ಬೊದ ಎಲ್ಯ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ದ್ ಉರ್ಕರ್ದ್ ನೆಲತ ಮಿತ್ತ್ ಗುಮ್ಮ ಕಟ್ಟ್‌ದ ಉಂತಿನ ಜಮಲಾಗಡ (ಗಡಾಯಿ ಕಲ್ಲ್) ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಅದ್ಭುತೊ. ಅಯಿತ ಮೂಡಯಿಗ್, ಜಿಲ್ಲೆಗ್ ಯೇಪಲಾ ಒಂಜಿ ಗೋಡೆದಲೆಕ ಉಂತಿನ ಪಡ್ಡೆಯಿ ಗಟ್ಟನೇ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಪರ್ವತ. ಅಯಿನ ಎತ್ತರೊ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ರಡ್ಡ್ ಸಾರೊ ಫೀಟ್. ಆಂಡ ಕೆಲವು ಪರ್ವತ ಮಿರೆಕುಲು ಐನಾಜಿ ಸಾರೊ ಫೀಟ್‌ದಾತ್ ಎತ್ತರೊ ಮುಟ್ಟಗ್ಲಾ ಉಲ್ಲೊ.

ಮುಲ್ಪದ ಕಾಡ್ ವರ್ಸೊದ ನಾಲ್ ತಿಂಗೊಲ್ದ ಕಾಲೊ ಬಾನೊದ ಮುಗಲ್ಗ್ ಮುತ್ತೊ ಕೊರ್ದುರ್ ಭೂಮಿಗ್ 200 - 300 ಇಂಚಿದಾತ್ ಬರ್ಸ ಕೊರ್ಪೊ. ಕಡಲ ಬರಿತ ಬೂಬಾಗೊಡು ಈ ಬರ್ಸೊ ವರ್ಸೊಗು ಸುಮಾರ್ 130 ಇಂಚಿ. ನೆಡ್ಡಾವರ ಗಟ್ಟೆಡ್ದ್ ನಲಿಕೆ ನಲಿತೊಂದು ಜತ್ತ್ ಬರ್ಪಿ ಎಲ್ಯ - ಮಲ್ಲ ನೀರಜರಿಕುಲೆಗ್ ಲೆಕ್ಕ ಮಿನಿ ಇಜ್ಜಿ.

ಈ ಮಲೆನಾಡ್‌ದ ಪರ್ವತ ಗುಡ್ಡೆಲೆನ ಸಾಲ್ ಕಡಲ್ ಮುಟ್ಟ ತನ್ನ ಕೈ ನೀರೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಡೆ ಮುಟ್ಟಲ ಕಾಡ್ ದಿಂಜ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಲೆಕ್ಕೊದಾಂತಿನ ಜೂವೊ ಜಂತುಲೆಗ್ ಆಸರೆ ಕೊರೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ನೆನ್ನ್ ಕೇನ್ನಗ ನೆತ್ತ ದುಂಬು ನರಮಾನ್ಯನ ಸಾಧನೆ ಬಾರಿ ಎಲ್ಯವು. ನಿಜೊ. ಆ ನರಮಾನಿ ಕ್ರಿಸ್ತೆ ಪುಟ್ಟುನೆಗ್ ಸುಮಾರ್ ಐನಾಜಿ ಶತಮಾನೊಗು ದುಂಬೇ ಈಡೆ ಬತ್ತ್‌ದುಪ್ಪೊಡು.

ಆ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ನರಮಾನ್ಯ ಜೋಕುಲೆಡ್ ಕೆಲವೆರ್ ಮಲ್ತಿ ಕೆಲಸೊ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅತ್ತ್. ಕಾರ್ಲ, ಏಣೂರ್ದ ಗುಮ್ಮಟ ಮೂರ್ತಿಲು ನಮನ್ ಈಲಾ ಎತ್ತರೊಗು ಬಳಪು - ಬಳಪುಂದು ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆತ್ತ್ ಪನ್ಪೊ.

ಮುಲ್ಪ ನರಮಾನಿ ಕೆತ್ತಿನ ಕಲ್ಬರವುಲು ಐನಾಜಿ ಶತಮಾನೊದಾತೇ ಪಿರಾಕ್‌ದ. ಮುಲ್ಪದಕುಲು ಬರೆಪಯಿನ ಓಲೆ ಗ್ರಂತೊ 11 - 12 ಶತಮಾನೊದಾತೇ ದುಂಬುದ.

ಅಕುಲೆನ ಪರಾಕ್ರಮೊ, ಪೌರುಸೊಲೆನ್ ಯೇಪಲ ಪತ್ತ್ ಮಂದೆಗೆ ಪಂಡೊಂದುಪ್ಪಿನ ಪೆರ್ಮೆದ ದೇವಾಲಯೊ ಮೂಡುಬೆದ್ರದ ಸಾರೊಕಂಬೊದ ಬಸ್ತಿ. ಉಂದು ಪೂರಾ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಕೊರ್ತಿನ ಸಂಪೊತ್ತುದ ಉತ್ತೇಜನೊ. ಅಂಚಾದ್ ಉಂದು ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಸಂಪೊತ್ತು'' (ಕಾರಂತೆರ್ ಬರೆತಿನ ಕನ್ನಡ ಲೇಖನೊದ ತರ್ಜುಮೆ. ಕರಾವಳಿ - 1993).

ಇಂಚ ಕಾರಂತೆರ್ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುಡು ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಈ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ಇತ್ತಿ ಅಭಿಮಾನೊ ಈ ಲೇಖನೊಡು ನೆಗತ್ ತೋಜುಂಡು. ಆರ್ ಪನ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕೊಡು ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಪರ್ವತ ಸಾಲೇ ಮೂಲೊ. ತುಳುನಾಡ್ ಮೂಡಯಿಗಟ್ಟ ಕೊರ್ತಿನ ಸಂಪೊತ್ತು.

ತುಳುನಾಡ್ ಭೂತಾರಾಧನೆಗ್ ನೆಲೆ. ಮುಲ್ಪದ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಭೂತೊಲೆಗ್ಲಾ ಅಯಿತನೇ ಆಯಿನ ಕತೆ, ಕಾರ್ನಿಕ ಉಂಡು. ಅಯಿನ್ ಪನ್ಪಿನ ಪಾರ್ದನೊಲು ಉಲ್ಲೊ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾರ್ದನೊಲು ಸುರು ಆಪಿನನೇ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ (ಮೂಡಯಿಗಟ್ಟ)ಡ್ದ್. ಪಂಜುರ್ಲಿ, ಉಳ್ಳಾಗುಲು, ಬಚ್ಚನಾಯಕೆ ಇಂಚ ಗಟ್ಟದ ಕೊಡಿಡ್ದ್ ತಿರ್ತ್ ಜತ್ತೊಂದು ಬರ್ಪಿ ಭೂತೊಲು ಯೇತೋ ಉಲ್ಲೊ. ಉದಾರ್ಮೆಗ್ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಪಾಡ್ದನೊ ತೂಕೊ, ''ಸತ್ತಿಗೆದಾತ್ ಮಲ್ಲೆ, ಅರಿವಾಣೊದಾತ್ ಉರುಟು, ಪಣವುದಾತ್ ಪೊರ್ಲು. ತಿರ್ತ್ ತುಳು ರಾಜ್ಯೊ - ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲು ತೋಜುಂಡು''. ಪಾಡ್ದನೊ ಸುರು ಆಪಿನನೇ ಇಂಚ. ಸತ್ತಿಗೆ ಪಂಡ ಅರಸುನ ಗದ್ದಿಗೆದ ಬೆತ್ತಡಿಡುಪ್ಪಿ ಬೆಳ್ಗೊಡೆ. ಆ ಬೆಳ್ಗೊಡೆತ್ತ ಮರ್ಯಾದಿ ಬಾರಿ ಮಲ್ಲೆ. ಅರಸು ಅಯಿತಡಿಟ್ ಕುಲ್ಲುಂಡನೇ ಆಯಗ್ಲಾ ಮರ್ಯಾದಿ. ರಾಜ್ಯೊದ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಸತ್ತಿಗೆಡ್ದ್ ಮಲ್ಲ ಮರ್ಯಾದಿದ ಸೊತ್ತು ಬೇತೊಂಜಿ ಇಜ್ಜಿ. ಸತ್ತಿಗೆದ ಮರ್ಯಾದಿ ತುಳುನಾಡ್‌ಗುಂಡು, ಗಟ್ಟದ ಕೊಡಿಟುಂತು ತೂನಗ ತಿರ್ತ್ ಕಣ್ಣೆತ್ತು ನಾತ್ ಜಾಗೆ ತುಳುನಾಡ್. ಕಣ್ಣೆತ್ತುನಾತ್ ಜಾಗೆ ನಂಕೇಪಲಾ ಉರುಟೇ ತೋಜುನೆ. ಅಂಚ ತುಳುನಾಡ್ ಅರಿವಾಣೊದಾತ್ ಉರುಟು. ಒರ್ಯೊರ್ಯಗ್ ಒಂಜೊಂಜಿ ವಿಸಯೊ ಪೊರ್ಲುತೋಜು. ಒರ್ಯಗ್ ಪೊರ್ಲು ತೋಜುನ ಸೊತ್ತು ಕುಡೊರ್ಯಗ್ ಪೊರ್ಲು ತೋಜಂದ್. ಆಂಡ ಪಣವು ಮಾತ್ರೊ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಪೊರ್ಲು. ಪಣವು ಪೊರ್ಲಿದ್ದೀಂದ್ ದಕ್ಕುನಕುಲು ಏರ್ಲಾ ಇಜ್ಜಿ.

ಈ ಪಾಡ್ದನೊದ ದುನಿಪುನು ಅರ್ಥೊ ಮಲ್ತೊನ್ನಗ ಅಯಿತ ಮಹತ್ವೊ ಏತ್‌ಂದ್ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ಪಾಡ್ದನಕಾರೆ ಓಲು ಉಂತುದು ಈ ಪಾಡ್ದನೊ ಪನ್ತೆಂದ್ ಎನ್ನಿನಗ ಆಯೆ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿದ ಕೊಡಿಟುಂತುದು ಪನ್ತೆ ಪನ್ಪಿ ಇಸಯೊ ಸ್ಪಷ್ಟ ಆಪುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಯೇ ಮೂಲೊ. ಕಾರಂತೆರ್ ಪನ್ಪಿನೆಲಾ ಅಯಿನೇ. ಕಾರಂತೆರೆ ಲೇಖನೊಗ್ಲಾ ಪಾಡ್ದನೊದ ಆಶಯೊಗ್ಲಾ ಬಾರಿ ಎರಕ ಉಂಡು.

ಕಾರಂತೆರ್ ಈ ಲೇಖನೊಡು ಕ್ರಿಸ್ತ ಶಕೊತ ಸುರುತ ಶತಮಾನೊದ ಒಂಜಿ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಗ್ರೀಕ್ ಪ್ರಹಸನೊದ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಈಜಿಪ್ಟ್‌ದ ಆಕ್ಸಿರಿಂಕಸ್ ಪನ್ಪಿನ ಊರುಡು ಒಂಜಿ ಗ್ರಂತೊ ತಿಕ್‌ಂಡ್. ಆ ಗ್ರಂತೊ ಗ್ರೀಕ್ ಲಿಪಿಟಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಅವು ವಾ ಬಾಸೆಡುಂಡುಂದು ಏರೆಗ್ಲಾ ಪನಿಯೆರೆಗಾಯಿಜಿ. ಯುರೋಪ್‌ದ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಅವು ಒವ್ವೊ ಒಂಜಿ ಭಾರತೊದ ಬಾಸೆಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಅಯಿತ ಪ್ರತಿ ದೆಪ್ಪಾದ್ ತರ್ಪಾದ್ ಓದಿನ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲು ಅವು ಕನ್ನಡೊನೇ ಆದಿಪ್ಪುಂದು ಪಂಡೆರ್. ಸ್ಕ್ವಾಡ್ರನ್ ಲೀಡರ್ ಪಿ.ಎಸ್. ರೈ ಪನ್ಪಿನಾರ್ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆದ ಸೈನ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯಾದ್ ಆಡೆಗ್ ಪೋದುಪ್ಪಿ ಪೊರ್ತುಗು ಅಯಿನ್ ಓದಿಯೆರ್. ಸೋದನೆ ಮಲ್ತ್ ತೂನಗ ಅವು ತುಳು ಬಾಸೆಡುಪ್ಪಿ ಚಾರಿಸನ್ ಪನ್ಪಿ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಪ್ರಸಂಗೊಂದು ಆರೆಗ್ ತೆರಿಂಡ್. ಬೊಕ್ಕ ಆರ್ ಅಯಿತ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರ್ಣೆ ಕೊರಿಯೆರ್. ಆರ್ ಒರಿ ಸೈನ್ಯಾಧಿಕಾರಿಂದ್ ತೆರಿದ್ ಆರೆನ ಪಾತೆರೊಗು ಏರ್ಲಾ ಬಿಲೆ ಕೊರ್ಜೆರ್. ಕನ್ನಡೊದಕುಲು ಬುಡಿ ತುಳುತಕುಲೇ ಅಯಿನ್ ಒತ್ತೊನ್ಯೆರೆ ತಯಾರಾಯಿಜೆರ್.

ಕಾರಂತೆರ್ ಅವು ತುಳು ಬಾಸೆಂದ್ ಬರೆತೆರ್. ಅಯಿಟ್ ಪಣಂಬೂರುದ ಅಮ್ಮನಕಟ್ಟೆದ ಪುದರುಂಡುಂದು ತೆರಿಪದೆರ್. ಒವ್ವೋ ಒಂಜಿ ಕಿನ್ಯ ಇಸಯೊ ಆಂಡಲಾ ಕಾರಂತೆರ್ ಅಯಿನ್ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾತಿಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಲ್ಪಂದೆ ಒತ್ತೊನ್ನಾರತ್. ಪ್ರಾಕ್‌ದ ತುಳುಲಾ ಕನ್ನಡೊಲಾ ಒಂಜೇ ರೀತಿ ಉಪ್ಪುನ ಸಾಧ್ಯತೆ ಉಂಡು. ಆಂಡ ತುಳು ಬೇತೆನೇ. ಕನ್ನಡೊ ಬೇತೆನೆ. ಕಡಲ ಬರಿಟ್ ಬೂರ್ದಿತ್ತಿ ಜೀವಿ ಉಚ್ಚುಲಾ ಆದಿಪ್ಪು. ಮೀನ್ಲಾ ಆದಿಪ್ಪು. ಆಂಡ ಕಾರಂತೆರ್ ಉಚ್ಚುನು ಮೀನ್‌ಂದ್ ಪನ್ಯೆರೆ ತಯಾರಿಜ್ಯೆರ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಪಂಡಿ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುಬಾಸೆ ಕ್ರಿಸ್ತಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕೊದ ಸುರುತ ಶತಮಾನೊಡೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನೆಗ್ ಅಪೀಲಿಜ್ಜಿ.

★

ಕಾರಂತೆರ್ ಪುತ್ತೂರುಡು ಸುಮಾರ್ 40 ವರ್ಸೊ ಕಾಲೊ ಮುಟ್ಟ ಇತ್ತೆರ್. ಅಪಗ ಆರ್ ಮೊಳಹಳ್ಳಿ ಶಿವರಾಯೆರೊಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರೊಂದು ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಗ್ ಪೋದು ಜನಸೇವೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಜನೊಕುಲೆಗ್ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಕೊರ್ದು ಅಕುಲೆನ ಸಂಪೊತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿಸವುನವೇ ಆರೆನ ಉದ್ದೇಶೊ. ಆರ್ ಉಪ್ಪಿನಂಗಡಿ (ಉಬಾರ್), ಕಡಬ (ಕಡಮ್ಮ), ಸುಳ್ಯೊ ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕೋಡಿಡ್ ದಿನಗಟ್ಲೆ ಸಂಚಾರ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಅಪಗದ ಕಾಲೊಡು ಹಳ್ಳಿಡ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಪಾತೆರೆದ್ನೆ ತುಳು. ಕನ್ನಡೊ ತೆರಿನಕುಲೆನ್

ಬಿರೆಳ್ದ್ ಗೇಣಿಪೊಲಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ತುಳು ತೆರಿಯಂದೆ ಉಪ್ಪರೆ ಸಾಧ್ಯೊನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ಆರ್ ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತಿನ ಕಮ್ಮಿ. ಪುತ್ತೂರುಡು ಪುನಗ ಕನ್ನಡ ಬರಂದಿನ ಚಾಕಿರಿದಕುಲು ಬಾಲವನೊಟ್ಟೆತ್ತೆರ್. ಅಕುಲು ಪನ್ಪಿ ಪಿರ್ಕಾರೊ ಆರ್ ತುಳುಟು ಪಾತೆರೊಂದಿದ್ಯಾಂಡ್. ಆಂಡ ಅಕುಲೆಗ್ ಅರ್ಥೊ ಆಯೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ಕೆಲವು ಸಬ್ದೊಲೆನ್ ಪನ್ಪೆದೆರ್. ಬಚ್ಚಿರೆನ್ ವೀಳ್ಯದೆಲೆ ಪನ್ಪಿ ಬದಲ್ ಬಚ್ಚಿರೆಂದೇ ಪನ್ಪೆದೆರ್. ಜಗಲಿದ ಬರಿಟತ್ತಿ ಚಿಟ್ಯೆನ್ (ತಿಟ್ಯೆ) ಅಂಚನೇ ಪನ್ಪೆದೆರ್.

ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರೀತಿ ಉಂಡಾಯರೆಗ್ ಆರ್ ತುಳುವೆದಿ ಪೊಣ್ಣನ್ ಮದಿಮೆ ಆಯಿನಲಾ ಒಂಜಿ ಕಾರಣೊ. ಕಾರಂತೆರೆ ಬುಡೆದಿ ಲೀಲಮ್ಮ ಬಂಟ ಸಮಾಜೊಡ್ದು ಬತ್ತಿನಾರ್. ಆರೆನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಕಾಮು ಡಿ. ಆಳ್ವೆರ್ ಮೂಲತ ತುಳುವೆ. ಆಂಡಲಾ ಬೊಂಬಾಯಿಗ್ ಪೋದು ಬೇರೊದ ಕಸುಬುಡು ಅಲ್ಪನೇ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಾಲೆಡ್ ಮರಾಠಿ ಓದಿಯೆರ್. ಆಂಡ ಆರ್ ಇಲ್ಲಲ್ ತುಳುವೇ ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಳ್ವೆರೆಗ್ ಐನ್ ಜನೊ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಲು, ಅಯಿಟ್, ಲೀಲಾ (1920 - 1986) ರಡ್ಡನೆದಾರ್, ಆಳ್ವೆರೆನ ಬುಡೆದಿ ತೀರ್‍ಯೆರ್. ಕುಡ ಒಂಜಿ ಮದ್ಮೆ ಆಯೆರ್. ಬೇರೊಡು ಬಾರಿ ಸೋಲಾಂಡ್. ಬೊಂಬಾಯಿ ಬುಡ್ದು ಕುಡಲಗ್ ಬತ್ತೆರ್. ಕುಡಲಡ್ ಲೀಲಮ್ಮನ್ ಬೆಸೆಂಟ್ ಬಾಲಿಕಾ ಪಾಠಶಾಲೆಗ್ ಸೇರ್ಸಯೆರ್. ಅಲ್ಪ ಲೀಲಮ್ಮ ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲ್ತೆರ್. ಆರ್ ಹೈಸ್ಕೂಲುಡು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಾದಂಬರಿಲೆನ್ ಓದುದು ಅರ್ಥೊ ಮಲ್ತೊನ್ನಾತ್, ಬೇತೆ ದೇಶೊದಕುಲೆಡ ಪೊರ್ಲುಡು ಪಾತೆರುನಾತ್ ಕಲ್ತೆರ್. ಸುರು ಕಲ್ತಿನ ಮರಾಠಿನ್ಲಾ ಮದತ್‌ಜೆರ್. ಮದ್ಮೆ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಹರಿನಾರಾಯಣ ಆಪ್ಟೆನ ''ಪಣೆ ಲಕ್ಷ್ಯಾಂತು ಕೋಣ್ ಘೆತೋ'' ಪನ್ಪಿ ಮರಾಠಿ ಪುಸ್ತಕೊನು ''ಯಾರು ಲಕ್ಷಿಸುವವರು'' ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ದ್ ಕನ್ನಡೊಗು ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕಂಡನ್ಯಡ್ದೆ ಸಾಬಾಸ್‌ಗಿರಿ ಪಡೆತೆರ್. ಅಂಚನೆ ಬಾಲವನೊಟುಪ್ಪುನಗಲಾ ಬತ್ತ್ ಪೋಪಿನ ಇಷ್ಟೆರೆಡ, ಬಂಧುಲೆಡ, ಬೇಲೆದಕುಲೆಡ ಪೊರ್ಲುದ ಕುಡಲದ ತುಳುಟೇ ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಲೀಲಾ ಒರ್ತಿ ಎಡ್ಡೆ ನೃತ್ಯ ಕಲಾವಿದೆ. ಆರ್ ಬೆಸೆಂಟ್ ಸಾಲೆಡ್ ಒರ್ಂಬ್ನೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ಡ್ ಕಲ್ತೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಕಾರಂತೆರ್ ಆರೆಗ್ ನಾಟ್ಯ - ನಾಟಕ ಕಲ್ಪಯೆರೆ ಮಾಸ್ಟ್ರಾದ್ ಬತ್ತೆರ್. ಲೀಲಾ ಕಾರಂತೆರೆನ ವಿದ್ವತ್, ಕಲಾವಂತಿಗೆ, ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವೊಗು ಮರ್ಲಾಯೆರ್. ಯಾನ್ ಕಾಂತೆರೆನೇ ಮದಿಮೆ ಆಪುನೆಂದ್ ಅಮ್ಮೆರೆಡ ಪಂಡೆರ್. ಆಳ್ವೆರ್ ಪೊಸ ಮರ್ಜಿದಾರ್. ಆಂಡಲಾ ಸುರುಕೊಂತೆ ನರ್‌ಂಗ್ಯೆರ್. ಅಕೇರಿಗ್ ಒತ್ತೊಂಡೆರ್. ಕಾರಂತೆರೆಡನೆ ಪೋದು ಲೀಲಾ ''ಎನನ್ ಮದ್ಮೆ ಆಪರಾಂದ್'' ಕೇಂಡೆರ್. ತನ್ನ ಒಟ್ಟುಗೆ ನಿಕ್ಕ್ ಜೀವನೊ ಮಲ್ಪ್ಯರೆ ಬಂಜ ಆವುಂದು ಕಾರಂತೆರ್ ಪಂಡಲಾ ಕೇನಂದೆ ಲೀಲಾ ಕಾರಂತೆರೆನ್ ಮದಿಮೆ

ಆಯೆರ್. ರಿಜಿಸ್ತ್ರಿ ಮದ್ಮೆ. ಕೆಲವೇ ಜನೊ ಮಾತ್ರೊ ಮದ್ಮೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಬತ್ತಿನಕುಲೆಗ್ ಪೂರ ಕಾರಂತೆರೇ ಒಂಜೊಂಜಿ ಪೌಂಟನ್ ಪೆನ್ನ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಆ ಕಾಲೊಡು ಒಂಜಿ ಬ್ರಾಣೆ ಒಂಜಿ ಬಂಟೆದಿ ಪೊಣ್ಣನ್ ಮದ್ಮೆ ಆಪುನೆ ಪಂಡ ಬಾರಿ ಮಲ್ಲ ಸಂಗತಿ. ಒಂಜಿ ಕ್ರಾಂತಿ. ಜಾತೀಯತೆದ ಇಸೊಗಾಳಿ ರುಮು ರುಮೂಂದು ಬೀಜೊಂದಿತ್ತಿ ಕಾಲೊ. ಕಾರಂತೆರೆ ಜಾತಿ ಕಳೆವುನಕುಲು, ಡೋಂಗಿ ಮಲ್ಪುನಕುಲು ಯೇತೋ ಜನೊ ದುಂಬೊತ್ತುದು ಬತ್ತೆರ್. ಇಂಚ ಬತ್ತಿನ ಒರ್ಯನ ಮಿತ್ತ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಕೋರ್ಟುಡು ಕೇಸ್ ಪಾಡ್ದ್ ದಂಡಲಾ ಕಟ್ಟಯೆರ್. ಡೋಂಗಿ ಜನೊಕುಲೆನ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಯೆರ್. ಕಾರಂತೆರ್ ತುಳುವೆದಿ ಪೊಣ್ಣನ್ ಮದ್ಮೆ ಆದ್ ತುಳು ಬಾಸೆದೊಟ್ಟಿಗೆ ಒಡಂಬಡಿಕೆ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್. ಒಡಂಬಡಿಕೆ ಪಂಡ ಇಂಚ - ಬಾಲವನೊಟುಪ್ಪುನಗ ಕಾರಂತೆರ್ ಪೇಂಟೆಗ್ ಪಿದಾಡ್ಬಿ ಪೊರ್ತುಗು ಲೀಲಮ್ಮನ್ 'ಓಲ್ಲಾ' (ಎಲ್ಲಿರುವೆ?) ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪೆದೆರ್‌ಗೆ. ಮದ್ಯಾನ ಉನಸ್‌ದ ಪೊರ್ತುಗು ಮಾಳಿಗೆಡ್ ಕುಲ್ಲೊಂದಿತ್ತಿ ಕಾರಂತೆರೆನ್ ತಿರ್ತ್‌ಡ್ದ್ ಲೀಲಮ್ಮ ''ಹೋಯ್ ಕಾರಂತ್ರೇ'' ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೋಟ ಕನ್ನಡೊಡು ಲೆಪ್ಪೆದೆರ್ಗೆ.

ಮದ್ಮೆ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಕಂಡ್ಯನೊಟ್ಟಿಗೆ ಲೀಲಮ್ಮ ಪುತ್ತೂರ್ದ ಬಾಲವನೊಕು ಬತ್ತೆರ್. ಬಡವೆ - ಸಿರಿವಂತೆ ಪನ್ಪಿ ಭೇದೊದಾಂತೆ ಆರ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಬೋಡಿತ್ತಿನಾರಾಯೆರ್. ಬಡವೆರೆಗ್ ಆರ್ ಅಪ್ಪೆ ಸಮಾನೊ. ಆರೆನ್ ತುಳು ಪೊಂಜೆನಕುಲು ಪೂರಾ ''ಬಾಲೊನತಮ್ಮ'' ಪಂಡ್‌ದೇ ಲೆಪ್ಪೆದೆರ್. ಆಡೆ ಬರ್ಪೆದ್ನ ಓದು ಬರವು ತೆರಿಯಂದಿ ಪೊಂಜೆನಕುಲು ಆರೆಡ ತುಳುಟೇ ಪಾತೆರೆದೆರ್. ಬಯ್ಯದ ಪೊರ್ತುಗು ಲೀಲಮ್ಮ ತನ್ನ ಜೋಕುಲೆನ್ ಬೊಕ್ಕ ತಂಗಡಿಯಡಿಕುಲೆನ್ ಕೂಡೊಂದು ಜಗಲಿದ ಚಿಟ್ಟೆಡ್ ಕುಲ್ಲೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಪೊಂಜೊವೆಡ ಸುಕೊದುಕ್ಕೊ ಪಾತೆರೆದೆರ್. ಬತ್ತಿನಕುಲು ಅಕುಲೆ ಬಂಜ - ಬಗಲೆ ಪಂಡೊನೆದೆರ್. ಲೀಲಮ್ಮ ಅಕುಲೆನ್ ಪೂರಾ ಸಾಂತ್ವನ ಮಲ್ಪೆದೆರ್. ಯೇಪಲ ಬರ್ಪುನಕುಲೆಡ್ ಒರ್ತಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಪೊಂಜೊವು. ಆಳ್ ಬಾರಿ ಬಡತನೊಟು ಇತ್ತಿನಾಲ್. ಅಯಿತ ಮಿತ್ತ್ ಆಳೆನ ಮಗಕ್ ಮರ್ಲ್. ಆಳೆನ್ ಲೀಲಮ್ಮ ಬ್ಯಾರ್ತಿಂದೇ ಲೆಪ್ಪೆದೆರ್. ಬ್ಯಾರ್ತಿ ಪಂಡ ಲೀಲಮ್ಮಗಾಂಡ್. ಪೇರೊ - ನೀರೊ ಇತ್ತಿಲೆಕ. ಬೊಕ್ಕೊರ್ತಿ ಕ್ರಿಶ್ಚನ್ ಪೊಂಜೊವು, ಆಳೆನ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಗೋಳಿಕಟ್ಟೆ ಬಾಯಮ್ಮಾಂದ್ ಲೆಪ್ಪೆದೆರ್. ಇಲ್ಲ್‌ದ ಚಾಕಿರಿಗ್ ಬತ್ತೊಂದಿತ್ತಿನಾಲ್ ಕಾರ್ಮಿನ್‌ಬಾಯಿ, ಅಪಗ ಪರ್ಲಡ್ಕಡೊಂಜಿ ಅಜ್ಜಿನ ಹೋಟೆಲ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಆ ಅಜ್ಜಿ ಕಾರಂತೆರೆನಾಡೆ ಬೊರ್ಯೆರೆ ಬತ್ತೊಂದಿತ್ತಲ್. ಆಳೆಗ್ ತುಳುತ ಅಜ್ಜಿಕತೆ ದಿಂಜ ಬರ್ಪೆದ್‌ಂಡ್. ಪಾರ್ದನೊ ಪನ್ಪೆದಲ್, ಬಯ್ಯದ ಪೊರ್ತು ಲೀಲಮ್ಮ ಜೋಕುಲೆ ಒಟ್ಟುಗೆ ಆಳೆನ ಸುತ್ತ ಕುಲ್ಲುದು ಕತೆ, ಪಾರ್ದನ ಕೇಂಡೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಒರೊರ ಕಾರಂತೆರ್ಲಾ ಕುಲ್ಲುದು ಕೆಬಿ ಕೊರ್ದುಕೇನೆದೆರೆ. ಲೀಲಮ್ಮನ ತಂಗಡಿ ಅಹಲ್ಯಾ (ಗೀತಾ ಕುಲಕರ್ಣಿ) ಈ ಪಾಡ್ದನೊ ಕೇಂಡ್‌ದೇ ಮದ್ಮೆ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ 'ತುಳು ಪಾಡ್ದನದ ಕತೆಗಳು' ಪನ್ಪಿ ಬೂಕು ಬರೆಯೆರ್. ಅಜ್ಜಿಗ್ ಜೋಕುಲಿಜ್ಜಾಂಡ್. ಲೀಲಮ್ಮ ಆಳೆಗೊಂಜಿ ಬಾಲೆನ್ ಕುಡಲದ ಅನಾಥಾಶ್ರಮೊಡ್ದು ಕನತ್ತ್‌ದ್ ಸಾಂಕ್ಯರೆ ಕೊರ್ದಿತ್ತೆರ್. ಕುದ್ಕಾಡಿದಾರೆನ ಅಪ್ಪೆ ಜಾಕಮ್ಮ ಒರ ಕಾರಂತೆರೆ ಶೀತೊಗೊಂಜಿ ಮರ್ದ್ ಪಂಡೆರ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಕಾರಂತೆರ್ ಆರೆನ್ ಪಂಡಿತೆರ್‌ಂದೇ ಲೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಲೀಲಮ್ಮಗ್ ಆರೆಡ ಬಾರಿ ಎಡ್ಡೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಂಚ ಕಾರಂತೆರೆನ ಬಾಲವನೊಟು ಪೊಂಜೊವು ಜೋಕುಲೆನ ಸಬೆಟ್ ತುಳು ಬಾಸೆನೆ ಗಮೆಲೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಕುಲೆ ನಡುಟು ಕಾರಂತೆರ್ ಒರಿ ತುಳುವೆನೇ ಆದಿತ್ತೆರ್.

ಬಾಸೆದ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರಂತೆರೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇಂಚ - ''ನರಮಾನಿ ಲೋಕೊನು ತೆರಿಯೊನುನೆ ಆಯಾಯನ ಬಾಸೆದ ಮೂಲಕೊ. 'ಬಾಸೆ' ಪನ್ಪುನ ನಮ್ಮ ಮನಸ್‌ದ ಪ್ರತೀಕವಾದ್ ಪ್ರಾರ್ಕ್ಡ್ದಿಂಚಿ ಬುಳೆದ್ ಬೈದಿನವು. ನಮ್ಮ ಮಾನಸಿಕ ಜೀವನದ ಕಸುಬು ಜೀವನದ ಕುಂದು ಕೊರತೆಲು, ಸತ್ಯ ಸೋಬೆಲು ಮಾತ ಪಾತೆರದ ಮೂಲಕನೇ ಪಿದಯಿ ನೆಗಪುಂಡು. ಸುತ್ತುದ ಜೀವನೊದ ಮಿತ್ತ್ ತನ್ನ ವರ್ಚಸ್ಸ್‌ನ್ ತೋಜಾದ್ ಅಯಿತ ಪೆರ್ಮೆ, ಕೀಳ್ಮೆಲೆಗ್ ಕಾರಣ ಆಯೆರೆಗ್ ಸಾಧ್ಯತೆ ಉಂಡು. ಜನಜೀವನೊಗ್ಲಾ ಬಾಸೆಗ್ಲಾ ಕೈತಲ್ದ ಸಮ್ಮಂದ. ಊರು ಮಲ್ಲೆ ಆವೊಡು. ಊರ್ದ ಬಾಸೆ ಮೆರೆವೊಡು ಪನ್ಪಿ ಸದ್ಭಾವನೆ ಪ್ರತಿಯೊರಿ ನರಮಾನ್ಯಡಲಾ ಉಪ್ಪೊಡು''.

ಪುಟ್ಟು - ಬಾಲ್ಯೊ

ಇತ್ತೆದ ಉಡುಪಿ (ಒಡಿಪು) ಜಿಲ್ಲೆದ ಕಡಲ ಬರಿತ ಒಂಜಿ ಊರು ಕೋಟ. ಕಡಲ ಬರಿತ ಊರೆಪಲಾ ತೆರೆಕುಲೆನ ಪೆಟ್ಟ್ ತಿಂದ್‌ದ್ ಅಂಕು ಡೊಂಕಾದಿಪ್ಪುಂಡು. ಸುದೆಕುಲು ಕಡಲ್ ಸೇರುನ ಅರ್ವೆದ ಬಾಕಿಲ್‌ಲಾ ಅಂಕುಡೊಂಕು. ಇಂಚ ಓರೆ - ಕೋರೆ ಆದುಪ್ಪಿ ಊರುದ ಮೂಲೆನ್ ತುಳುವೆರ್ ಕೋಡಿ, ಕೋಂಟು ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಕೋಂಟು ಪೋದು ಕಡೇಕ್ ಕೋಟ ಆತ್‌ಂಡ್.

ಕೋಟ ಉಡುಪಿ - ಕುಂದಾಪುರೊತ ನಡುಟುಪ್ಪಿ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಹಳ್ಳಿ. ಅಲ್ಪ ಬ್ರಾಣೆರೆನ ಇಲ್ಲ್‌ಲೇ ಎಚ್ಚ. ಅಕುಲೆನ್ ಕೋಟ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ್‌ಂದೇ ಪನ್ಪುನೆ. ಇಂಚಿನ ಸ್ಮಾರ್ತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೆರೆನ ಒಂಜಿ ತರವಾಡ್‌ಡ್ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್ 1902ನೇ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 10ನಾನಿ ಪುಟ್ಯೆರ್. ಆರೆನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಶೇಷ ಕಾರಂತೆರ್. ಅಪ್ಪೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಮ್ಮ. ಅಕುಲೆಗ್ ಪದ್ರಾಡ್ ಜೋಕುಲು. ಅಯಿಟ್ ಒರಿ ಎಲ್ಯೆಡೇ ತೀರ್ದಿತ್ತೆರ್. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ನಾಲ್ ಜನ

ಅಣ್ಣಡಿಕುಲು, ನಾಲ್ ಜನ ಮೆಗ್ಯಡಿಕುಲು ಬೊಕ್ಕ ಮೂಜಿ ಜನ ತಂಗಡಿಯಲ್ಲು. ಅರೆನ ಒರಿ ಪಲಯೆ ಕೆ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಕಾರಂತೆರ್ ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿಡಿತ್ತ್‌ದ್ ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯೊದ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಲಾಯೆರ್. ಕುಡ ಒರಿ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಕಾರಂತೆರ್ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯೊಡು ಬರಹಗಾರೆ. ಆರೆನ ಜನತಾ ಖಗೋಲ ಶಾಸ್ತ್ರ ಬೂಕುಗು 1953ಡ್ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರಕಾರ ಇನಾಂ ಕೊರುಂಡು. ನನ ಒರಿ ಕೆ. ವಾಸುದೇವ ಕಾರಂತೆರ್ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಇಂಜಿನಿಯೆ ರಾದ್ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರಕಾರೊಡು ಕೆಲಸ ಮಲ್ತೆರ್. ಶಂಕರ ನಾರಾಯಣ ಕಾರಂತ (ವಕೀಲೆರ್), ನರಸಿಂಹ ಕಾರಂತ (ಮಾಸ್ಟ್ರ್), ಶಿವಯ್ಯ ಕಾರಂತ (ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಇಲಾಖೆದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕೆರ್), ಡಾ. ಕೆ. ಪರಮೇಶ್ವರ ಕಾರಂತ (ಉದ್ಯಮಿ - ರಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರೊಡು ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪಡೆಯಿನಾರ್) ಇಂಚ ನಾಲ್ ಜನ ಮೆಗ್ಯಡಿಕುಲು. ಮಾತೆರ್ಲಾ ಅಕುಲಕುಲೆನ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ವಿದ್ವಾಂಸೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ಶೇಷ ಕಾರಂತೆರ್ ಆಸ್ತಿವಂತೆ ಆಂಡಲಾ ಕಸುಬುಡು ಐಗುಳಾದಿತ್ತೆರ್. ಅಪಗ ಆರೆಗಿತ್ತಿ ಸಂಬಳೊ ತಿಂಗೊಳುಗು ಎಣ್ಮಾಣೆ. ಬೊಕ್ಕ ಆ ಕಸುಬು ಬುಡ್ದು ಆರ್ ಜವುಳಿ ಅಂಗಡಿ ದೀಯೆರ್.

ಶೇಷ ಕಾರಂತೆರೆನ ಸಂಪ್ರದಾಯೊದ ಕುಟುಮೊ. ಸುರುಟೊಂತೆ ಆರೆಗ್ ಬಡಪೊತ್ತು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮದಿಮೆ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಸಿರಿವಂತಿಕೆ ಹೆಚ್ಚೊಂದೇ ಪೋಂಡು. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರೆನ ಅಪ್ಪೆ, ಅಜ್ಜಿ ಮಾತ ಬಾರಿ ಮಡಿವಂತಿಕೆದಕುಲು, ಮೀಯಂದೆ ನೀರ್ ಪರ್ಪಿನ ಕುಲತ್ತ್. ದಿನೊಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪೊರ್ತು ವ್ರತ, ಪೂಜೆ, ಜಪೊಂದು ಕಳೆವೊಂದಿತ್ತಿನಕುಲು.

ಬರವು - ಸರವು

ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್ ಆರೆನ ಓದು ಬರವುನು ಗಿಳಿಯಾರು ಸಾಲೆಡ್ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ತೋನ್ಸೆದ ರಂಗರಾಯೆರ್ ಆರೆನ ಸುರುತ ಗುರುಕುಲು. ಸುರುಟು ಸಾಲೆ ದೇವಸ್ಥಾನೊದ ಪೌಳಿಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬೊಕ್ಕ ತಾಲೂಕು ಬೋರ್ಡುದಕುಲು ಸಾಲೆಗೊಂಜಿ ಕಟ್ಟೊಣ ಕಟ್ಟಿದ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಪಾಠ ಪುಸ್ತಕೊಲೆಡ್ ಆ ಕಾಲೊಡು ವೇದ - ವೇದಾಂತ - ಪುರಾಣೊಲೇ ಎಚ್ಚ ಇತ್ತಿನಿ. ಜೊತೆಕ್ ಕೈಕಸುಬು ಕಲ್ಪುನ ಏರ್ಪಾಡ್‌ಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ನಾಲ್‌ಗೋಡೆದ ನಡುಟು ಕುಲ್ಲುದು ಸುಲೇಕೊ ಬಾಯಿಪಾಠ ಮಲ್ಪುನೆಡ್ ದಾಲಾ ಮನಸಿಜ್ಯಾಂಡ್. ಆಂಡ ಆರೆಗ್ ಕೈ ಕಸುಬುಡು ಬಾರಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಾಶಪೆ ಪಪ್ಪಿನಾರ್ ಕೈಕಸುಬುದ ಮಾಸ್ಟ್ರಾದಿತ್ತೆರ್. ಆರೆಡ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಬಾರಿ ಎಡ್ಡೆ. ಕಾರಂತೆರ್ ಆರ್ ಪಂಡಿ ಕೆಲಸೊನು ಪಂಡಿ ಸಾತ್‌ಗ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಎಲ್ಯೆ ಉಪ್ಪುನಗನೇ ಪ್ರಕೃತಿದ ಬಗ್ಗೆ ಬಾರಿ ಮೋಕೆ. ಕೈ ಕೆಲಸೊಡು ಆರೆಗ್ ದಾಲಾ ಉದಾಸೀನ ಇಜ್ಯಾಂಡ್. ಸಾಲೆ ಬುಡಿಸಾತ್‌ಗ್ ಆರ್ ಕಡಲ ಬರಿಕ್

ಪಾರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲೆದೆರ್. ಕಂಡೊದ ಬರಿಟ್ ಕುಲ್ಲುದು ರಾಪಿ ಪಕ್ಕಿಲೆನ್ ತೂಪೆದೆರ್. ತೋಡುದ ಬರಿಟ್ ಕುಲ್ಲುದು ಮೀಂದುನ ಮೀನುಲೆನ್ ತೂಪೆದೆರ್. ಪೊಯ್ಯೆಡ್ ಕುಲ್ಲುದು ಲಕ್ಕುನ ತೆರೆಕುಲೆನ್ ತೂಪೆದೆರ್. ಇಂಚ ಆರೆಗ್ ಪಕ್ಕಿ, ಮೀನ್, ಮುಗ್ರೊ, ಕಪ್ಪೆ, ಅರಣೆ, ಓಂತಿ - ಇಂಚ ಜೀವಿಲು ಪಂಡ ಬಾರಿ ಇಷ್ಟ. ನೀರ್ಡ್ ಮೀಂದುನೆ ಪಂಡ ಬಾರಿ ಕುಶಿ.

ಬೇಲೆದ ಪೊರ್ತುಗು ಆರ್ ಇಲ್ಲಲ್ದಕುಲೆ ಜೊತೆಟ್ ಬೇಲೆ ಬೆನ್ಪೆದೆರ್. ಕಂಡೊಡು ಧಾನ್ಯೊಲುಂಗುನಗ ಅಯಿನ್ ಪೊರ್ಪುನೆ. ಕೋಡುಡ್ದು ಬಿತ್ತ್ ಕಳೆಪುನೆ. ಎರ್ಲೆ ಮೇಪುನೆ, ನೆಲ ಪೂಜುನೆ, ಇಂಚ ವಾ ಕೈಕೆಲಸೊ ಆಂಡಲಾ ಸಯಿ, ಆರ್ ಮಲ್ಪೆದೆರ್. ಬೇಲೆದಾಂತಿ ಪೊರ್ತುಗು ಜೋಕುಲೆ ಒಟ್ಟುಗೆ ಸೇರ್ದ್ ಗೊಬ್ಬೆದೆರ್. ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಸೊರ್ಕುನೆ ಪಂಡ ಆರೆಗ್ ಬಾರಿ ಇಷ್ಟ. ಹೈಸ್ಕೂಲುಗು ಬನ್ನಗ ಆರ್ ಮಲ್ಲ ಗೊಬ್ಬುದಾರ್ಂದ್ ಪುದರ್ ದೆತ್ತ್‌ಜೆರ್ಂಡಲಾ ಆರೆನ ಕುಸೆಲ್ದ ಗೊಬ್ಬಾಟಿಕೆ ತೂದು ಜೋಕುಲು ಮಾತ ಆರೆನೇ ಲೀಡರ್ಂದ್ ಮಲ್ಪೆದೆರ್.

ಯಕ್ಷಗಾನೊ ಕಡಲ ಬರಿತ ಕರ್ನಾಟಕೊದ ಒಂಜಿ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ರಂಗಕಲೆ. ಕೋಟ - ಕುಂದಾಪುರೊತ ಕಡೆಟ್ ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಒಂಜತ್ತ್‌ಂಡ ಒಂಜಿ ಹಳ್ಳಿಡ್ ದಿನೊಲ ಆಟ ನಡತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕುಂದಾಪುರೊ ಕಡೆತಕ್ಲೆಗ್ ಆಟೊದ ನಲಿಕೆ ಗೊತ್ತುಜ್ಜಿ ಪಂಡ ಏರ್ಲಾ ನಂಬುನ ಸಂಗತಿಯೆ ಅತ್ತ್. ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಎಲ್ಯೆಡ್ದಿಂಚಿ ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಮರ್ಲ್, ಆರೆನ ಬಾಲ್ಯೊದ ಕಾಲೊಡು ಮಂದಾರ್ತಿ, ಮಾರಣಕಟ್ಟೆ ರಡ್ಡ್ ಮೇಳೊದಕುಲು ಊರುಡು ಆಟೊ ಗೊಬ್ಬೆದೆರ್. ದಶಾವತಾರೊದ ಪ್ರಸಂಗೊ ಗೊಬ್ಬುನನೇ ಎಚ್ಚ. ಸುತ್ತುಮುತ್ತ ಓಲು ಚೆಂಡೆದ ಪೆಟ್ಟ್ ಕೇಂಡಲಾ ಆಡೆಗ್ ಆಟೊ ತೂಯರೆ ಕಾರಂತೆರ್ ಬಲಿಪೆದೆರ್. ಪಾಂಡೇಶ್ವರ ಪುಟ್ಟಯ್ಯೆರೆನ (ಕಾಳಿಂಗರಾಯೆರೆನ ಅಮ್ಮೆರ್) ನಲಿಕೆ, ಉಪ್ರಳ್ಳಿ ಶೇಷನ ಬಣ್ಣೊದ ವೇಸೊ, ನೆನ್ನ್ ಏತ್ ತೂಂಡಲಾ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಬೊಡ್ಯಂದ್.

ಕಾರಂತೆರೆ ಇಲ್ಲಲ್ ದಿನೊಲ ಭಾರತ - ರಾಮಾಯಣೊ ಭಾಗವತೊದ ಕಾವ್ಯವಾಚನ - ಪ್ರವಚನ ಆಪೆದ್ಂಡ್. ಆರೆನ ಅಪ್ಪೆಗ್ಲಾ, ಅಜ್ಜಿಗ್ಲಾ ಪುರಾಣೊದ ಕತೆ ಕೇನುನೆ ಪಂಡ ಬಾರಿ ಇಷ್ಟೊ. ಈ ಕತೆಕುಲೆನ್ ಕಾರಂತೆರ್ಲಾ ಕೆಬಿಕೊರ್ದು ಕೇನೆದೆರ್. ಮರಿಯಲ ಇಡೀಯ ಪುರಾಣ ವಾಚನ. ಅರೆಗಲ ಮಾತ ಯಕ್ಷಗಾನೊ, ಕಾರಂತೆರ್ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಡುಪ್ಪುನಗ ಪರೀಕ್ಷೆದ ದುಂಬುನಾನಿಲಾ ಯಕ್ಷಗಾನೊಗು ಪೋತೆರ್ಗೆ. ಎಲ್ಯೆ ಉಪ್ಪುನಗ ಪುಟ್ಟಿನ ಆಟೊದ ಮರ್ಲ್ ಆರೆಡ ಬಲಿರೊಂದೇ ಪೋಂಡು. ಮಲ್ಲೆ ಆನಗ ಆರ್ ಯಕ್ಷಗಾನೊಡು ಸೋದನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಕಾರ್ಗ್ ಗೆಜ್ಜೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ನಲಿತೆರ್. ಯಕ್ಷಗಾನ

ಮೇಳೊ ಕಟ್ಯೆರ್.

1912ನೇ ಇಸ್ವಿಡ್ ಆರ್ ಕುಂದಾಪುರೊತ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗು ಸೇರ್ಯೆರ್. ಶೇಷ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ತನ್ನ ಜೋಕುಲು ಇಂಗ್ಲಿಸ್ ಕಲ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿ ಅಬುಲಾಸೆ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಹೈಸ್ಕೂಲುಗು ಪೋಪಿ ಬಾಲೆಲೆಗಾದ್ ಕುಂದಾಪುರೊಟೊಂಜಿ ಬುಡಾರ ಮಲ್ತೆರ್. ಒಂಜಿ ಅಡಿಗೆದಾಯನ್ ನೇಮಕ ಮಲ್ತೆರ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗು ಸೇರ್ನಗ ಅಲ್ಪ ಮಳಲಿ ಸುಬ್ಬರಾಯೆರ್ ಪನ್ಪಿ ಮಾಸ್ಟ್ರ ಇತ್ತೆರ್. ಆರ್ ನಂದಳಿಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಪ್ಪಗ್ ಪಾರೊ ಪಂಡ್ ಕೊರ್ನಾರ್. ಐರೋಡಿ ಶಿವರಾಮಯ್ಯೆ ಪನ್ಪಿ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತೆರಿತ್ತೆರ್. ಆರ್ ಎಡ್ಡೆ ಪಾಠ ಮಲ್ಪೆದೆರ್. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕವಿ, ಸಾಹಿತಿಲೆನ ಪೊಲಬು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪೆದೆರ್. ಆರೆಡ್ಡಾವರ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಕನ್ನಡ ಕಲ್ಪುರೆ ಉಮೇದ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಬಂಕಿಮಚಂದ್ರ ಚಟರ್ಜಿನ ಬಂಗಾಳಿ ಕಾದಂಬರಿಲೆನ ಕನ್ನಡ ತರ್ಜುಮೆದ ಬೂಕುಲೆನ್ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಐರೋಡಿದಾರ್ ಒದಗದ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಐರೋಡಿದಾರೆಗ್ ಸಂಸ್ಕೃತೊಡ್ಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಸಂಸ್ಕೃತೊಲಾ ಕಲ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಆರೆಗ್ ಬಾಯಿಪಾಠ ಮಲ್ಪುನ ಮಾತ್ರ ದಾಲ ಇಷ್ಟ ಇಜ್ಜ್ಯಾಂಡ್. ಆ ಪೊರ್ತುಡು ಕೃಷ್ಣ ಸೂಕ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಸತ್ಯವಾದಿ ಪನ್ಪಿ ರಡ್ಡ್ ಪತ್ರಿಕೆಲಿತ್ತೊ. ಆ ಪತ್ರಿಕೆಲೆನ್ಲಾ ಕಾರಂತೆರ್ ಓದೆದೆರ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಹೈಸ್ಕೂಲುಡುಪ್ಪುನಗ ಒರಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪ್ರೇಮಿ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟ್ರ ಬತ್ತೆರ್. ಜೋಕುಲು ಪೂರ ಇಂಗ್ಲಿಸ್‌ಡೇ ಪಾತೆರೊಡೂಂದು ಆರ್ ಕಡ್ಡಾಯ ಮಲ್ತೆರ್. ನಿಯಮ ತತ್ತಿನಕುಲೆಗ್ ಪೆಟ್ಟ್‌ದ ಶಿಕ್ಷೆಲಾ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಒಂಜಿ ಸರ್ತಿ ಕಾರಂತೆರೆ ದೋಸ್ತಿ ತೆಲ್ತೊಂದುಪ್ಪುನಗ ''ಕತ್ತೆ... ಈ ಕನ್ನಡೊಡು ದಾಯೆ ತೆಲಿಪುನೆ? ಇಂಗ್ಲಿಸ್‌ಡ್ ತೆಲಿಪ್ಪರೆಗಾಪುಜಾ''ಂದ್ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟ್ರೆಗ್ ಕೇನುಲೆಕ ಇಂಗ್ಲಿಸ್‌ಡೇ ಪಂಡೆರ್ಗ್. ಕಾರಂತೆರೆ ಈ ಪಾತೆರೊ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಇಂಗ್ಲಿಸ್ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟ್ರೆಗ್ ಬಾರಿ ನಾಕುಶಿಯಾಂಡ್‌ಗೆ.

ಕಾರಂತೆರ್ ಹೈಸ್ಕೂಲುಡು ಕಲ್ತೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಆರೆನ ಇಲ್ಲಡೆ ಥಿಯೋಸೊಫಿಕಲ್ ಸೊಸೈಟಿದ ಒರಿ ಪ್ರಚಾರಕೆ ಬತ್ತೆರ್. ಆರ್ ಆ್ಯನಿ ಬೆಸೆಂಟ್‌ನ ಅನುಯಾಯಿ ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯರ್. ಆರ್ ಕೆಲವು ದಿನ ಕಾರಂತೆರೆನ ಇಲ್ಲಾಲಿತ್ತೆರ್. ಕುಂದಾಪುರೊತ ಕೆಲವು ಕಡೆಟ್ ತತ್ವಪ್ರಚಾರ ಮಲ್ತೆರ್. ಆರೆನ ರೂಪೊ, ನಡೆವಳಿಕೆ, ಪಾತೆರೊ, ಆಚಾರ - ವಿಚಾರೊಲೆನ್ ತೂದು ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಬಾರಿ ಕುಶಿಯಾಂಡ್. ಥಿಯೋಸಾಫಿಕಲ್ ಸೊಸೈಟಿದ ತತ್ವಲೆನ್ ಓದಿಯೆರ್. ಅಯಿನ್ ಜೀವನೊಡು ಅನುಷ್ಠಾನೊಗು ಕನಯರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಪಗ ಆರ್ ರೂಢಿ ಮಲ್ತೊನ್ನ ಮಿತವಾಯಿನ ಸಸ್ಯಾಹಾರ ಪದ್ಧತಿನ್ ಜೀವಮಾನೊ ಇಡೀಕ ಒರಿತೊಂಡೆರ್. ಅವು ಆರೆನ ಆರೋಗ್ಯೊಗು ಬಾರಿ ಬಲ ಕೊರ್‌ಂಡ್. ಆ್ಯನಿ ಬೆಸೆಂಟ್‌ನ ಹೋಮ್‌ರೂಲ್ ಚಳವಳಿ ಬ್ರಿಟಿಷೆರೆನ ವಿರುದ್ಧ ಆಯಿನೆಡ್ಡಾವರ ಆ್ಯನಿ ಬೆಸೆಂಟೆರೆನ ತತ್ವ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಲ್ಪುನ ಕಾರಂತೆರೆನ ಮಿತ್ತ್

ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟ್ರೆಗ್ ಕಣ್ಣಾಂಡ್.

'ಬೇಡನ್ ಪೌಲ್' ಸಮಾಜ ಸೇವೆಗಾದ್ ಸ್ಕೌಟುದಳ ರಚನೆ ಮಲ್ತೆ. ಕುಡಲದ ಗಣಪತಿ ಹೈಸ್ಕೂಲುದ ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ಟ್ರ ಉಮಾನಾಥ ರಾಯೆರ್ ಆರೆನ ಸಾಲೆಡ್ ಸ್ಕೌಟುದಳ ಕಟ್ಟೆರ್, ಅಯಿನ್ ತೂದು ತಾನ್‌ಲಾ ತನ್ನ ಸಾಲೆದ ಜೋಕುಲೆನ್ ಸೇರ್ಸವೊಂದು ಕಾರಂತೆರ್ ಒಂಜಿ ಸ್ಕೌಟುದಳ ರಚನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ತನ್ನ ದಳತಕುಲೆನ್ ಶಿರಾಲಿಗ್ ಲೆತೊನು ಪೋದು ಅಲ್ಪದ ಜಾತ್ರೆಡ್ ಸ್ವಯಂಸೇವಕೆರಾದ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತೆರ್. ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಅನಾಹುತೊಲೆಗ್ ಬಲಿಯಾಯಿನ ಜನೊಕುಲೆನ ಸೇವೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಈ ಪೊರ್ತುಗು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರ ಸ್ಕೌಟುದ ರೂಲ್ಸುನೇ ಬದಲ್ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಸ್ಕೌಟುದಕುಲು ಮೂಜಿ ಬಿರೆಳ್‌ಡ್ ಸೆಲ್ಯೂಟ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಅವು ದೇವೆರೆಗ್ - ಅರಸುಗು - ಬೊಕ್ಕ ದೇಶೊಗುಂದು ಸರಕಾರ ಸಾರ್‌ಂಡ್. ಅಯಿನ್ ತೆರಿನ ಕಾರಂತೆರ್ ಅರಸುಗು ಎನ್ನ ಸೆಲ್ಯೂಟ್ ಇಜ್ಜಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸ್ಕೌಟುನೇ ಬುಡ್ಯೆರ್.

ಹೈಸ್ಕೂಲುಗು ರಘುನಾಥ ರಾವ್ ಪನ್ಪಿ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟ್ರ ಬತ್ತೆರ್. ಆರೆಗ್ ಕಾರಂತೆರೆನ ಕೆಲಸ ತೂದು ಬಾರಿ ಕುಶಿಯಾಂಡ್. ಅಪಗ ಊರುಗು ಬರಗಾಲ ಬತ್ತಿ ಪೊರ್ತು. ನುಪ್ಪುದ ಬಂಗಿರೊ, ಊರುದ ದಾನಿಲು ಬಡವೆರೆಗ್ ನುಪ್ಪು ದಾನ ಮಲ್ಪೆದೆರ್. ಕಾರಂತೆರ್ ತನ್ನ ಸಹಪಾಠಿಲೆನ ಮೂಲಕೊ ದುಡ್ಡು ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬಡವೆರೆಗ್ ನುಪ್ಪು ದಾನ ಮಲ್ತೆರ್. ಈ ಕೆಲಸೊಡ್ದಾವರ ಆರ್ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟ್ರೆನ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಪಡೆಯೆರ್.

ರಾಮಯ್ಯ ಅಡಪೆರೆನ ಪೊಳಲಿ ಶ್ರೀ ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರಿ ನಾಟಕ ಮಂಡಲಿದಕುಲು ಕುಂದಾಪುರೊಡು ಒಂತೆ ದಿನೊಕು ಡೇರೆ ಪಾಡ್ಯೆರ್. ಅಕುಲೆನ ನಾಟಕ ಕಾರಂತೆರ್ ತೂಯೆರ್. ಆ ನಾಟಕ ಕಾರಂತೆರೆನ್ ಮೋಡಿ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ನಾಟಕೊದ ಮರ್ಲ್ ಸುರುವಾಂಡ್. ಗರುಡ ಸದಾಶಿವ ರಾಯೆರೆನ ದತ್ತಾತ್ರೇಯ, ಹಲಗೇರಿ ಜಟ್ಟಪ್ಪೆರೆನ ಶ್ರೀ ಹಾಲಸಿದ್ದೇಶ್ವರ ನಾಟಕ ಮಂಡಳಿ, ಗುರು ಸಮರ್ಥ ನಾಟಕ ಮಂಡಳಿ, ಕುಡಲದ ನಚ್ಚ ಪಾಲೆರೆ ಮನಮೋಹನ ನಾಟಕ ಮಂಡಳಿ, ಮಂಗಳೂರು ಶಾಬಾ ಸಾಹೇಬೆರೆನ ನಾಟಕ ಮಂಡಳಿ, ವರದಾಚಾರ್ಯೆರೆನ ರತ್ನಾವಳಿ ಥಿಯೇಟರ್, ಗುಬ್ಬಿ ವೀರಣ್ಣನ ಚನ್ನಬಸವೇಶ್ವರ ನಾಟಕ ಮಂಡಲಿ, ಶಿರಹಟ್ಟಿ ವೆಂಕೋಬರಾಯೆರೆನ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಪ್ರಸಾದಿತ ನಾಟಕ ಮಂಡಲಿ ಇಂಚ ಕೆಲವು ನಾಟಕ ಮಂಡಲಿದಕುಲೆನ ನಾಟಕೊ ತೂಯೆರ್. ನಾಟಕ ಪಂಡ ಅವ್ವೊಂಜಿ ಅದ್ಭುತೊಂದು ಆರೆನ ಮನಸ್‌ಗಾಂಡ್. ಅಯಿಟ್ ಬರ್ಪಿ ದೃಶ್ಯಾವಳಿ, ರಂಗಗೀತೆ, ಪಾತೆರಕತೆ, ಅಭಿನಯ, ತೂಪಿನಕುಲೆಗ್ ಕುಲ್ಲುನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಉಂದು ಪೂರ ಯಕ್ಷಗಾನೊಡ್ದು ಎಡ್ಡೆಂದ್ ಆರೆ ಮನಸ್‌ಗಾಂಡ್. ನಾಟಕೊ ತೂಯರೆಗಾದೇ ಆರ್ ಊರು, ಊರು ತಿರ್ಗ್ಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ನಾಟಕೊದಿಡೆಟೆ ಊರುಗು ಒಂಜೊಂಜಿ

ಸರ್ಕಸ್‌ಲಾ ಬರೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಸರ್ಕಸ್ ತೂಯರೆಲಾ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಸರ್ಕಸ್‌ದಕುಲೆನ ಕಸರತ್ತ್ - ತಾಲಿಂಬು ತೂನಗ ಕಾರಂತೆರೆ ಮನಸ್‌ಗ್ ಉಲ್ಲಾಸೊ ಬರ್ಪೆದ್‌ಂಡ್. ಇಂಚ ಕಾರಂತೆರ್ ಹೈಸ್ಕೂಲುಡು ಕಲ್ತೊಂದುಪ್ಪಿನಗನೇ ಯಕ್ಷಗಾನ, ನಾಟಕ, ಸರ್ಕಸ್‌ದ ಬಗೆಟ್ ಎಡ್ಡೆ ಗೇನೊ ಪಡೆವೊಂಡೆರ್. ಕನ್ನಡ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ದ್ ಮರಾಠಿ ನಾಟಕೊಲು ಎಡ್ಡೆ ಉಪ್ಪುವೊ ಪನ್ಪಿ ಸುದ್ದಿ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಮರಾಠಿ ನಾಟಕ ತೂಯರೆಗಾದೆ ಒರ ಮುಂಬಯಿಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಅಲ್ಪ ಗಡ್ಕರಿದಾರೆನ ಮರಾಠಿ ನಾಟಕ 'ಏಕಚ್ ಪ್ಯಾಲಾ' ತೂದು ಅಯಿನ್ 'ನಿಷಾ ಮಹಿಮೆ' ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ಕನ್ನಡೊಗು ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಗೊಬ್ಬೆರ್. ಅತೇ ಅತ್ತ್ ಮರಾಠಿ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ದಿಂಜ ಮರಾಠಿ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಓದ್ಯೆರ್.

ಗಾಂಧಿಯೆರೆನ ಶಿಷ್ಯೆ

ಎಣ್ಮ ವರ್ಸೊ ಕುಂದಾಪುರೊಡಿತ್ತ್‌ದ್ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆಗ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಅಲ್ಪಡ್ದಾಡೆ ಮಾರ್ಕ್ ಪಡೆದ್ ಎಂಚಾಂಡಲಾ ಪಾಸಾಯೆರ್. ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಇಂಟರ್ ಮೀಡಿಯೆಟ್, ಡಿಗ್ರಿಗ್ ಅಪಗ ಕುಡಲಡ್ ಒಂಜೇ ಕಾಲೇಜಿ ಇತ್ತಿನ. ಕಾರಂತೆರ್ 1920ಡ್ ಕುಡಲದ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾಲೇಜಿಗ್ ಸೇರ್ಯೆರ್. ಕಾಲೇಜಿಗ್ ಸೇರ್ನ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಕುಡಲದ ಮಲ್ಲ ವಕೀಲೆರಾಯಿನ ಕಾರ್ನಾಡು ಸದಾಶಿವ ರಾಯೆರೆನ ಪೊಲಬಾಂಡ್. ಆರ್ ಅಪಗ ಕುಡಲಡ್ ರಾಜಾರಾಮ ಮೋಹನರಾಯೆರೆನ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜೊದ ಪ್ರಚಾರ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಬಂಗಾಲಡ್ ಉದಿಪನ ಆದ್ ಕುಡಲಗ್ ಬತ್ತಿನ ಈ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ ಬಾರಿ ಪೊಸತ್, ಸಂಪ್ರದಾಯಬದ್ಧವಾದಿತ್ತಿನ ಹಿಂದುಲೆಗ್ ಉಂದು ಒಂಜಿ ಸೋಜಿಗೊದ ಸಂಗತಿ. ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮೊದ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿನ್ ವಿರೋಧಿಸವುಂಡು. ಮೂಢನಂಬಿಕೆದ ಅನೇಕ ಆಚಾರೊಲೆನ್ ಖಂಡನೆ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಅವು ಅತ್ತಂದೆ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮೊಡ್ದು ಪಿದಯಿದ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮೊದ ಕೆಲವು ಎಡ್ಡೆ ವಿಚಾರೊಲೆನ್ ಅನುಸರಣೆ ಮಲ್ಪ್ಯರೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊರ್ಪುಂಡುಂದು ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರೊ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ತೆರಿಂಡ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗು ಪೋಪಿ ಪೊರ್ತುಗು ಥಿಯೋಸೊಫಿಕಲ್ ಸೊಸೈಟಿದ ತತ್ತ್ವೊಲೆನ್ ಕೇಂಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಆ ತತ್ತ್ವೊಲೆಡ್ದ್ ಉಂದು ಒಂತೆ ಬೇತೆ ನಮೂನೆದವು. ನೆತ್ತ ವಿಚಾರೊಲಾ ತೆರಿಯೊನುಗ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಮನಸಾಂಡ್. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ನಿವಾರಣೆಲಾ ಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಜೊದ ಒಂಜಿ ಉದ್ದೇಶೊ ಆದಿತ್ತಿನೆಡ್ದ್ವರ ಮುಟ್ಟೈರಾವಂದ್ ಪನ್ಪಿ ನಿರ್ಬಂದೊಲೆಗ್ ಬಲಿಯಾಯಿನ ದಿಂಜ ಜನೊಕುಲು, ಜನ ನಾಯಕೆರ್ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜೊನು ತೊಟ್ಟು ಪತ್ಯೆರ್. ಕಾರ್ನಾಡ್ ಸದಾಶಿವರಾಯೆರ್ನಂಚಿತ್ತಿ

ಬ್ರಾಣೆರ್ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜೊಡು ಪಾಲ್ ಪಡೆಯಿನೆನ್ ತೂದು ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥ ಬ್ರಾಣೆರೆನ ಕಣ್ಣ್ ಕೆಂಪಾಂಡ್. ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಮಾತ್ರ ಕಾರ್ನಾಡ್‌ದಾರೆಡ ತನ್ನಾತೆಗೇ ಭಕ್ತಿ ಮೂಡ್ಂಡ್.

1920ನೇ ಅಗೋಸ್ತು ತಿಂಗೊಳ್ದು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧ್ಯೆರ್ ಆಲಿ ಸೋದರೆರೆನ ಜೊತೆಟ್ ಕುಡಲಗ್ ಬತ್ತೆರ್. ತನ್ನ ಭಾಷಣೊಡು ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೊದ ಪೊಲಬು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಅಖಿಲ ಭಾರತದ ಕಲ್ಪನೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಆ ಭಾಷಣ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಕಾರಂತೆರೆ ಮನಸ್‌ಡ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೊದ ಉಮೇದ್ ಪುಟ್ಟುಂಡ್. ಕಾರ್ನಾಡ್‌ದಾರ್ ಗಾಂಧ್ಯೆಯೆರೆನ ಜೊತೆಟಿತ್ತೆರ್. ಆ್ಯನಿ ಬೆಸೆಂಟ್‌ಡ್ದಾವರ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ದೇಶೊದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆ ಒಂತೆ ಒಂತೆ ಗೊತ್ತಾದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಗಾಂಧೆರ್ ಕುಡಲಗ್ ಬರ್ಪಿನೆಗ್ ಮೂಜಿ - ನಾಲ್ ವರ್ಸೊದುಂಬೇ ಕುಡಲಡ್ ನಡತಿನ ಹೋಂ ರೂಲ್ ಚಳವಳಿ ಕಾರಂತೆರ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಂಚಿ ದೃಷ್ಟಿ ಪಾಡ್ಯರೆ ಸಾದಿ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ದಿತ್ತ್ಂಡ್.

ನಾಗಪುರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನೊಡು ''ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತೊನು ಭಾರತೊಡ್ದು ಬೆರಿಪತ್ತ್‌ದೇ ಸುದ್ದೊ'' ಪನ್ಪಿ ನಿರ್ಣಯ ಕೈಕೊಂಡೆರ್. ಆ ನಿರ್ಣಯೊನು ಸುರುಕು ಕುಡಲಡ್ ಜಾರಿಗ್ ಕನತಿನಾರ್ ಕಾರ್ನಾಡ್ ಸದಾಶಿವರಾಯೆರ್. ಆರ್ ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿ ಬುಡ್ದು ಚಳವಳಿಗ್ ಜತ್ತೆರ್. ವಕೀಲೆರಾದಿತ್ತಿನ ಕಾರಂತೆರೆನ ಅಣ್ಣೆ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಕಾರಂತೆರ್ಲಾ ತನ್ನ ವೃತ್ತಿ ಬುಡ್ದು ಕಾರ್ನಾಡ್‌ದಾರೆನ ಬೆಂಬಲಿಗೆರಾಯೆರ್. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರೆನ ಉಮೇದ್ ಏರ್ಂಡ್. ತನ್ನ ಕಾಲೇಜಿದ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲೆರೆಗೊಂಜಿ ಕಾಕಜಿ ಬರೆದ್ ಕಾಲೇಜಿ ಬುಡುದು ಆರ್ಲಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿದ ಕಳಕ್ ಜತ್ತೆರ್. ಕಾರಂತೆರಂಚನೆ ಹಿರಿಯಡ್ಕ ರಾಮರಾಯ ಮಲ್ಯೆರ್, ನಾರಾಯಣ ರಾಯೆರ್, ಶಾಂತಾರಾಮ ರಾಯೆರ್ ಇಂಚ ಕೆಲವು ಜವ್ವನೆರ್ ಕಾಲೇಜಿ ಬುಡುದು ಕಾರಂತೆರೆ ಸಾದಿ ಪತ್ಯೆರ್.

ಕಾರಂತೆರೇ ಪನ್ಪಿಲೆಕ ಆರೆನ ನಿಜವಾಯಿನ ಬದ್ಕ್ ಸುರು ಆಯಿನೆನೇ ಕಾಲೇಜಿ ಬುಡ್ನೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ. ಸಮಾಜ ಪಂಡ ಅವ್ವೊಂಜಿ ಮುಕ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯೊ. ಅಲ್ಪ ಕಲ್ಪುನನೇ ನಿಜವಾಯಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಪನ್ಪಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಆರೆ ಮನಸ್‌ಡ್ ಉಂಡಾಂಡ್. ಕುಂದಾಪುರ ತಾಲೂಕುದ ಅಮಾಸೆಬೈಲ್‌ದ ಕೃಷ್ಣರಾಯ ಕೊಡ್ಲಿನ ಒಟ್ಟು ಸೇರೊಂದು ತಾಲೂಕುದ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆ ಸಂಚಾರ ಮಲ್ತೆರ್. ರಾಟೆಡ್ ನೂಲು ದೆಪ್ಪೆರೆ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಖಾದಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಲ್ತೆರ್. ಹಿಂದಿ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಸ್ವದೇಶಿ ಚಳವಳಿ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಕಳಿ ಗಂಗಸರ ಪರಡೇಂದ್ ಭಾಷಣ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಹರಿಜನೋದ್ಧಾರೊಗು ಬೋಡಾದ್ ಅಕುಲೆನ ಕೇರಿ ಕೇರಿಗ್ ಸಂಚಾರ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಂತರ್ಜಾತಿದ ಮದಿಮೆ, ಸೂಳೆಯೆರೆನ ಜೋಕುಲೆ ಮದಿಮೆಗಾದ್ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೆರ್. ಸಂತೆ - ಜಾತ್ರೆಲೆಗ್ ಪೋದು ಭಾಷಣ ಕೊರ್ಯೆರ್.

ಅವ್ವೇ ಪೊರ್ತುಗು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರ್ತಿ ಸರೋಜಿನಿ ದೇವಿ ನಾಯ್ಡು ಕುಡಲಗ್ ಬತ್ತ್‌ದೊಂಜಿ ಭಾಷಣ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಆ ಭಾಷಣ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಕಾರಂತೆರೆನ ರೋಮೊ ಕೊಕ್ಕೆರ್‌ಂಡ್. ರಾಷ್ಟ್ರಭಕ್ತಿದ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನರನಾಡಿಡ್ ದಿಂಜಿದ್ ಪೋಂಡು. ಕಾರಂತೆರ್ ತನ್ನ ಇಷ್ಟೆರೆನ ಒಟ್ಟು ಸೇರೊಂದು ಸ್ವದೇಶಿ ಚಳವಳಿ, ವಿದೇಶಿ ಸೊತ್ತು ಬಹಿಷ್ಕಾರ, ಅಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿ, ಉಪ್ಪುದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಚಳವಳಿಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರ್. ಬ್ರಿಟಿಷೆರೆ ಆಡಳಿತದ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರಚಾರ ಭಾಷಣ ಮಲ್ತೆರ್. ತನ್ನ ದುಸ್ತೈತೊಲೆನ ಬದಲಾವಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಕಚ್ಚೆ, ಪೈರಾನ್ ಪೂರ ಖಾದಿ, ತರೆಕೊಂಜಿ ಖಾದಿ ಟೊಪ್ಪಿ, ಕೈಟ್ ಚರಕ, ಗಾಂಧೀಜಿನ ಅಪ್ಪಟ ಶಿಷ್ಯೆ ಆಯೆರ್.

1924ಡ್ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ಬಾರಿ ಬೊಲ್ಲ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಬಾರಿ ತೊಂದರೆ ಆಂಡ್. ಬುಳೆ-ಸಲೆ ಇಲ್ಲ್-ಬಿತ್ತಿಲ್ ಪೂರಾ ಬೊಲ್ಲೊಗು ಪೋಂಡು. ಅಪಗ ಕುಂದಾಪೊರುಡು ಗತಿದಾಂತಿ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಸಹಾಯ ಮಲ್ಪುರೆ ಕಾರಂತೆರ್ ಪಿದಾಡ್ಯೆರ್. ಸಿರಿವಂತೆರಾದಿತ್ತಿ ಕಾರ್ನಾಡ್ ಸದಾಶಿವರಾಯೆರ್ ಧರ್ಮರಾಯಲೆಕ ದಾನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪೂರ ಕಳೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡಲಾ ಆರ್ ಪೋಡ್ಯಂದೆ ಮುಂಬಾಯಿಗ್ ಪೋದು ರಮಣಲಾಲ್ ದಾತಾರ ಪನ್ಪಿ ದಾನಿನ್ ತೂದು ದುಡ್ಡು ಪಡೆದ್ ಕುಂದಾಪುರೊದ ನಿರ್ಗತಿಕೆರೆಗ್ ಪಟ್ಟರೆಗಾದ್ ಕಾರಂತೆರೆಡ ಕನತ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಕಾರ್ನಾಡ್‌ದಾರೆನ ದೇಶಭಕ್ತಿ, ದಾನ ಗುಣ ಏಪಲಾ ಮದಪುನವತ್ತ್. ಆರೆಗ್ ಸಮಾನವಾಯಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರೆರ್ ಚರಿತ್ರೆಡೇ ಇಜ್ಜೆರ್‌ಂದ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಪಂಡೊಂದಿತ್ತೆರ್.

''ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆದ ನಂಕ್ ಕಾರ್ನಾಡ್ ಸದಾಶಿವ ರಾಯೆರೆನ ಜೀವನ ಏಪಲಾ ಮದಪುನವತ್ತ್. ಆರ್ ಎನಡ್ದೇತೋ ಮಲ್ಲೆ. ಎನ್ನ ಜವ್ವನೊಡೇ ಆರ್ ಹಿರಿಯಾರ್. ಆರೆನ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಎನ್ನ ಮಿತ್ತ್ ಇತ್ತಿನವು ಎಂಕೊಂಜಿ ಸಂತೋಸುದ ಸಂಗತಿ. ಆರೆನ ಆದರ್ಶ ಜೀವನ ಎನ್ನ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಮಾಜಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಂದಿನ ಗುರ್ತೊ ಮಲ್ತ್ ಬುಡ್ತುಂಡು. ಆರೆನ ತ್ಯಾಗೊಗು ಬೇತೆ ಇನೆ ಇಜ್ಜಿ'' ಉಂದು ಕಾರ್ನಾಡೆರೆನ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರಂತೆರ್ ಪಂಡಿನ ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿದಿ ಪಾತೆರೊ.

ಊರು ತಿರ್ಗಾಟೊ

ಕಾರಂತೆರ್ ಸಂಚಾರಪ್ರಿಯೆ. ತನ್ನ ಚಳವಳಿತ ಪೊರ್ತುಡು ಆರ್ ಉಡುಪಿ, ಕುಂದಾಪುರೊತ ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿ ನಡತೊಂದೇ ಸಂಚಾರ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ರೈಲ್‌ಡ್ ದೇಶ ಸಂಚಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕಾಶಿ, ಅಲಹಾಬಾದ್, ಕಲ್ಕತ್ತ, ಪ್ರಯಾಗ, ಗಯಾ, ತಿರುಪತಿ, ಮದ್ರಾಸ್ ಇಂಚ ಮಾತ ಊರು ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಪೊಸ ಅನುಭವ ಪಡೆವೊಂದು ಬತ್ತೆರ್.

ಜೋಗ, ಬಾದಾಮಿ, ಐಹೊಳೆ, ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲು, ಹಂಪೆ, ಅಜಂತ ಇಂಚ ಶಿಲ್ಪಕಲೆತ ಊರುಲೆಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಗಾಂಧ್ಯೆರೆನ ಅಪ್ಪಟ ಅನುಯಾಯಿಯಾಯಿನ ಆರ್ ಸಬರ್ಮತಿ ಆಶ್ರಮೊಗ್ಲಾ ಪೋದು ಅಲ್ಪ 10-15 ದಿನೊ ಉಂತುದು ಬತ್ತೆರ್. ಬಂಗಾಲಗ್ ಪೋದು ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಠೊನು ತೂಯೆರ್. ಶಾಂತಿ ನಿಕೇತನೊಗು ಪೋದು ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಗೋರೆರೆನ್ ಭೇಟಿ ಆಯೆರ್. ಒಟ್ಟು ಭಾರತೊದ ಪ್ರವಾಸೊಡು ಆರ್ ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌಂದರ್ಯದ ತಾನೊಲು, ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಗುಡಿ ಗೋಪುರೊಲು, ಶಿಲ್ಪಕಲೆ, ವಾಸ್ತು ವೈಭವ ಅರಮನೆ, ಕೋಟೆ, ಪಳ್ಳಿ, ಇಂಗ್ರೇಜಿ, ಸ್ಮಾರಕ - ಇಂಚ ಒಂಜೆನ್ಲಾ ಬುಡಂದೆ ತೂಯೆರ್. ನೆನ್ನ್ ಮಾತ ತೂದಾಪಿನೆನೆ ಆರೆನ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಭಾರತೊದ ಭವ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಅಭಿಮಾನ ಪುಟ್ಟುಂಡು. ಪ್ರಕೃತಿದ ಬಗ್ಗೆ ಮೋಕೆ ಉಂಡಾಂಡ್. ಸುದೆ, ಕಡಲ್, ಗುಡ್ಡೆ, ಪರ್ವತೊ ಉಂದು ಮಾತ ನರಮಾನ್ಯನ ಮನಸ್‌ಗ್ ಶಾಂತಿ ಕೊರ್ಪಿನ ತಾನೊಲು ಪನ್ಪಿ ಆಲೋಚನೆ ಪುಟ್ಟುಂಡು. ಗಾಂಧೀಜಿ, ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಗೋರ್, ಸಾಧು ಮಸ್ತಾನಿ ಇಂಚ ಮಸ್ತ್ ಮಲ್ಲ ಜನೊಕುಲೆನ ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕ ಆಂಡ್. ಗಾಂಧಿಯೆರೆನ ವಿಚಾರೊದ ವರ್ಚಸ್ಸ್ ಆರೆನ ಮಿತ್ತ್ ಎಚ್ಚಾಂಡ್. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮ ಹಂಸೆರೆನ ಸಾಹಿತ್ಯೊ ಓದುದು ಆರೆಡ ಭಕ್ತಿಭಾವ ಎಚ್ಚಾಂಡ್. ಶಾಂತಿನಿಕೇತನೊನು ತೂದು ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಗೇನೊ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಕಾರಂತೆರ್ ಊರು ತಿರ್ಗ್ಯರೆ ಕಾಸ್ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಏಪಲಾ ಕುಲ್ಲಿನಾರತ್ತ್. ಇತ್ತಿ ದುಡ್ಡು, ಇತ್ತಿ ದುಸ್ತ್ಯೆತೊಡೇ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಪೋಪೆದೆರ್. ದುಡ್ಡಿತ್ತಿನಾಡೆ ಮುಟ್ಟ ರೈಲು, ಮೋಟಾರ್, ಕಮ್ಮಿ ಆಂಡ ಬೋರ್ದ ಗಾಡಿ, ದುಡ್ಡು ಇಜ್ಜಿಂದಾನಗ ಬಜಿ ಕಾರ್‌ಡ್ ನಡತ್‌ದ್ ಬೆಟ್ಟ, ಗುಡ್ಡೆ ತಿರ್ಗ್ಯೆರ್. ಬಂಜಿದ ಬಡವುದ ಗೇನೊ ಬುಡ್ಯೆರ್, ಏಕಾಗ್ರತೆಗಾದ್ ಅಪಗಪಗ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕಾಂಡೆ - ಬಯ್ಯ ಧ್ಯಾನ ಮಲ್ಪುನ ಅಬ್ಬೆಸೊ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್. ಸುಮಾರು 1930 ಮುಟ್ಟ ಆರ್ ತಿರ್ಗ್‌ನನೇ ಎಚ್ಚ. ಈ ತಿರ್ಗಾಟೊಡು ಸಂಪಲ್ತಿ ಗೇನೊಡೇ ಆರ್ ಬೊಕ್ಕ ದಿಂಜ ಪ್ರವಾಸ ಕಥನ, ಬರೆಯರೆಗಾಂಡ್. ಪೋಯಿನ ಕೋಡಿದ ಜನಜೀವನ, ಜನೊಕುಲೆನ ಕಷ್ಟ-ಸುಖೊನು ತೆರಿಯೊನ್ನೆಡ್ಡಾವರೊನೇ ಆರೆಗ್ ಉಡಲ್ ತಟ್ಟುನ ಕಾದಂಬರಿಲೆನ್ ಬರೆಯರೆಗಾಂಡ್. ಕಾರಂತೆರ್ ತನ್ನ ಜೀವಮಾನೊಡು ಭಾರತೊ ದುಲಯಿದ ಊರುಲೆನ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಏತೋ ಪಿದಯಿ ದೇಶೊಲೆಗ್ಲಾ ಪೋದು ಬತ್ತ್‌ದೆರ್. ಯುರೋಪು ಖಂಡೊದ ಮಾತ ದೇಶೊಲು, ಉತ್ತರ ಅಮೇರಿಕಾ, ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೇರಿಕಾದ ದೇಶೊಲು, ರಶ್ಯಾ, ನೇಪಾಳ, ಶ್ರೀಲಂಕಾ, ಇರಾನ್, ಅಫಘಾನಿಸ್ಥಾನ, ಹಾಂಕಾಂಗ್, ಜಪಾನ್ - ಉಂದು ಪೂರ ಆರ್ ತೂದು ಬತ್ತಿನ ದೇಶೊಲು.

ಪ್ರವಾಸೊದ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರಂತೆರೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇಂಚ ''ತೂಯಿನಾತ್ ಕಣ್ಣ್ ಶುದ್ಧಿ

ಆಪುಂಡು. ತೂಪೊಂದುಪ್ಪೊಡು, ಚಿಂತನೆ ಮಲ್ಪೊಡು, ತೆರಿಯೊನೊಡು, ಮನಸ್‌ನ್ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಲ್ತೊನೊಡು, ಬಜೀ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಯಾವಂದ್, ಕಪ್ಪೆ ತಾಮರೆದ ಇರೆತ ಮಿತ್ತ್ ಕುಲ್ಲು ಪೂಕು ಬರ್ಪಿ ಕಿಲೆಂಜಿನ್ ತೂಯಿಲೆಕಾಂಡ ದಾಲಾ ಪ್ರಯೋಜನ ಇಜ್ಜಿ''.

ಕಾರಂತೆರೆನ ಹಿರಿಯಾಕುಲು ದೈವಭಕ್ತೆರ್. ಅಪ್ಪೆ- ಅಜ್ಜಿಯಡಿಕುಲು ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥೆರ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಎಲ್ಯೆಡ್ ವೇದ-ವೇದಾಂತ, ಪುರಾಣೊ ಓದಿನಾರ್. ಭಗವದ್ಗೀತೆ ಬಾಯಿ ಪಾಠೊ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ಆರ್ ಗಾಂಧ್ಯೆರೆನ ಅನುಯಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ದೇಶೊ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಬತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಆರೆನ ಮಡಿವಂತಿಕೆ ಪೂರ ದೂರ ಪೋಂಡು. ಬದ್ಕ್ ಕರ್ಮಬದ್ಧ ಪನ್ಪಿ ಗೀತೆದ ಪಾತೆರೊ ಮಾತ್ರ ಆರೆನ ಮನಸ್‌ಡ್ ಒರಿಂಡ್. ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜಂದಿ ದೇವೆರೆನ ಪೂಜೆಗಾದ್ ಖರ್ಚಿ ಮಲ್ಪುನೆಡ್ದ್ ತೋಜುನ ತನ್ನ ಬದ್ಕ್‌ಗಾದ್ ಖರ್ಚಿ ಮಲ್ಪುನ ಎಡ್ಡೆಂದ್ ಆರೆನ ಮನಸ್‌ಗಾಂಡ್. ಮನಸ್ಸ್‌ದ ಶಾಂತಿಗಾದ್ ದೇವೆರೆನ್ ನಮ ನೆನವರಿಕೆ ಮಲ್ಪುವ. ಆ ಶಾಂತಿನ್ ಯಾನ್ ಪ್ರಕೃತಿಡ್ದ್ ಪಡೆವೊಂದುಲ್ಲೆಂದ್ ಆರ್ ಪನ್ಪೆದೆರ್. ''ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಆಚರಣೆ ಮುಖ್ಯೊ. ಶುದ್ಧ ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ಮುಖ್ಯ. ಅವೆನ್ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಬುಡುದು ಮಂತ್ರ, ಭಜನೆ, ಸ್ತೋತ್ರ ಇಂಚಿನ ಸುಲಭೋಪಾಯೊಲೆಡ್ದ್ ದೈವ ಸಿದ್ಧಿ ಆಪುಂಡು ಪನ್ಪಿ ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆಲೆನ್ ಹಿರಿಯಾಕುಲು ತೆರಿದೊ-ತೆರಿಯಂದೆನೋ ಕೊರೊಂದುಲ್ಲೆರ್''. ಉಂದು ಆರೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ

ಕಾರಂತೆರ್ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿಯಾದ್ ಆರೆನ ಉದ್ಯೋಗ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಕುಂದಾಪುರೊತ್ತ ಒರಿ ವಕೀಲೆರೆನ ಗುಮಾಸ್ತೆರಾದಿತ್ತಿನ ದೇವಣ್ಣ ಪೈ ಪನ್ಪಿನಾರೆ ದುಡ್ಡುದ ಸಹಕಾರ ದೆತೊಂದು 1924ಡ್ 'ವಸಂತ' ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಳು ಪತ್ರಿಕೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಬಿ. ಆನಂದ ಭಂಡಾರಿ ಪನ್ಪಿನಾರೆನ್ ಪತ್ರಿಕೆದ ಮೆನೇಜರಾದ್ ನೇಮಕ ಮಲ್ತೆರ್. ತಾನ್ ಸಂಪಾದಕೆರಾದ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತೆರ್. ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರಗಾರೆ ಆದ್‌ಲಾ ಆ ಪತ್ರಿಕೆನ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಮಲ್ಪ್ಯರೆ ತೂಯೆರ್. ತನ್ನ ಗುರುಕುಲಾಯಿನ ಐರೋಡಿ ಶಿವರಾಮಯ್ಯ, ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮಲ್ಲ ಲೇಖಕೆರೆಡ ಲೇಖನ ಬರೆಪಯೆರ್. ವಿಚಿತ್ರ ಕೂಟ, ಭೂತ ಇಂಚ ತನ್ನ ರಡ್ಡ್ ಕಾದಂಬರಿಲೆನ್ ಧಾರಾವಾಹಿಯಾದ್ ಅಯಿಟ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತೆರ್. ಪತ್ರಿಕೆಡ್ ಪಾಡ್ಯರೆ ಎಡ್ಡೆ ಎಡ್ಡೆ ಚಿತ್ರ ಸಂಗ್ರಹೊಗಾದ್ ಕಲ್ಕತ್ತ ಮುಟ್ಟ ಪೋದು ಬತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಪತ್ರಿಕೆನ್ ಓದುನಕುಲೆ ಸಂಖ್ಯೆ ದಾಲ ಎಚ್ಚಾಯಿಜಿ. ಪತ್ರಿಕೆದ ಮಾರಾಟೊದ ಪ್ರಚಾರೊಗಾದ್ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ, ಮದ್ರಾಸ್, ಬೊಂಬಾಯಿ ಮಾತ ತಿರ್ಗ್ಯೆರ್. ಆಂಡ

ದಾಲಾ ಪ್ರಯೋಜನ ಆಯಿಜಿ. ಪತ್ರಿಕೆನ್ ಉಂತುವೊಡಾಂಡ್. ಒರ ಉಂತದ್ ಕುಡ ಮೂಜಿ ವರ್ಸೊ ಕರಿ ಬೊಕ್ಕ ಅವ್ವೆ ಪತ್ರಿಕೆನ್ ಕುಡಲಡ್ದ್ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಅಲ್ಪಲಾ ಅಂಚನೆ ರಡ್ಡ್ ವರ್ಸೊ ನಡತ್ತ್‌ದ್ ಅವು ಉಂತುದೇ ಪೋಂಡು. ಸ್ವಂತ ಪತ್ರಿಕೆದ ಕೈಬುಡ್ದು ಆರ್ ಕುಡಲದ 'ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿ' ಪನ್ಪಿ ಪತ್ರಿಕೆಗ್ ಲೇಖನ ಬರೆಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. 'ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿ' ಪನ್ಪಿ ಪತ್ರಿಕೆಗ್ ಬ್ರಿಟಿಷೆರೆನ ಆಡಳಿತ ವಿರೋಧವಾಯಿನ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಬರೆಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. 'ಕೌಶಿಕ' ಪನ್ಪಿ ಕಾವ್ಯನಾಮ ದೀವೊಂದು ಬಾಗಲಕೋಟೆದ ಕನ್ನಡಿಗ ಪನ್ಪಿ ಪತ್ರಿಕೆಗ್ ನಾಟಕದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಮರ್ಶೆ ಬರೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇಂಗ್ಲಿಸ್ ಪತ್ರಿಕೆಲೆಗ್ಲಾ ಆರ್ ಎಡ್ಡೆ ಎಡ್ಡೆ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಲೇಖನ ಬರೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕೆಲವು ವರ್ಸೊಡ್ದು ಬೊಕ್ಕ 1950ಡ್ ಆರ್ ಪಿರ ಪತ್ರಿಕೆ ನಡಪುಡ್ಯರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೆರ್. 'ವಿಚಾರವಾಣಿ' ಪನ್ಪಿ ಪತ್ರಿಕೆ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಯಿಟ್ಲಾ ಆರೆಗ್ ಸೋಲೆ ಆಂಡ್.

ಕಾರಂತೆರ್ ಊರೂರು ತಿರ್ಗೈರ್, ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬೈರ್, ಪತ್ರಿಕೆ ನಡಪಯೆರ್. ಗಾಂಧಿ ಮಾರ್ಗ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರ್, ಸಮಾಜ ಸೇವೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಗಡ್ಡ ಬುಡ್ದು ಸನ್ಯಾಸಿ ಆಯರೆ ತೂಯೆರ್. ಕದ್ದರ್ ದುಸ್ಸೈತ ಪಾಡ್ದ್ ಕಾಂಗ್ರೇಸ್ ಪ್ರಚಾರ ಮಲ್ತೆರ್. ಬಡವು - ಬಾಜೆಲ್ ಕಟ್ಟುದ್ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾಯರೆ ಪಿದಡ್ಯೆರ್. ಆಂಡ ಆರ್ ಕೈಕೊನ್ನ ಯೋಜನೆಲು ಒವುಲಾ ಕೋಡಿ ಎತ್ತಿಜಿ. ನಿರಾಸೆ ಪನ್ಪಿ ಶಬ್ದೊನೇ ಕಾರಂತೆರೆನ ಶಬ್ದಕೋಶೊಡಿಜ್ಜಿ. ಆರ್ ದುಡ್ಡುದ ಬೆರಿ ಪತೊಂದು ಪೋದು ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುನಾರತ್ತ್. ಕೀರ್ತಿದ ಬೋಂಟೆ ಮಲ್ಪುನಾರತ್ತ್. ಬದ್ಕ್‌ಡ್ ಆರೆಗ್ ತಿಕ್ಕಿನ ಪೆಟ್ಟ್ ಆರೆನ ಪರನಂಬಿಕೆದ ಚೋಲಿ ಜಾರಂಡ್. ಪೊಸ ಬದ್ಕ್ ನಡಪವೊಡು ಪನ್ಪಿ ಗೇನೊ ಆರೆಗ್ ಪುಟ್ಟುಂಡು. ಪೊಸ ಬದ್ಕ್‌ಗ್ ಪೊಸ ಜಾಗೆನೇ ಆವೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಆರ್ ತೆನ್ಕಾಯಿ ಮೋನೆ ಪಾಡ್ಯೆರ್.

ಒಂಜಿ - ರಡ್ಡ್ ವರ್ಸೊ ಕುಡಲದ ಕೆನರಾ ಹೈಸ್ಕೂಲುಡು ಹಿಂದಿ ಮಾಸ್ಟ್ರಾದ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತೆರ್. ಆ ಪೊರ್ತುಗು ವೆಸ್ವಾನಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತಿನ ಭಾರತ ಯುವಕ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾದ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತೆರ್. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್.

ಅಪಗ ಪುತ್ತೂರು ಮೊಳಹಳ್ಳಿ ಶಿವರಾಯೆರೆನ ಕಜ್ಜೊದ ಕಳ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆರ್ 1880ಡ್ ಪುತ್ತೂರುಡು ಪುಟ್ಟಿನಾರ್. ಪುತ್ತೂರುಡು ಬಾಲ್ಯೊದ ಬರವು ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಕುಡಲದ ಕಾಲೇಜಿಡ್ ಎಫ್.ಎ. ಮುಗಿತ್‌ದ್ ಪ್ಲೀಡರ್ ಪರೀಕ್ಷೆಡ್ ಪಾಸಾದ್ ವಕಾಲತ್ತಿಗೆ ಮಲ್ಪರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ವಕಾಲತ್ತಿಗೆಡ್ ಪುದರ್‌ದೆತ್ತಿನ ಆರ್ ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯೆರ್. ಶಿವರಾಯೆರೆಗ್ ಸಹಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರೊ ಬೊಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪುನ ಮಲ್ಲ ಆಸಕ್ತಿ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡೊದ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಸಹಕಾರ ಪನ್ಪಿನ ಶಬ್ದೊದ ಅರ್ಥ ಮಲ್ತಿ ಕೊರಿನಾರೇ ಶಿವರಾಯೆರ್. ಪುತ್ತೂರುಡು ಇತ್ತೆ ಈತ್ ಸಾಲೆಲು

ಆವೊಡೊಂದಾಂಡ ಅಯಿತ ಸುರುತ ಬಿತ್ತ್ ಪಾಡಿನಾರ್ ಶಿವರಾಯೆರ್. ಶಿವರಾಯೆರೆನ ಸಮಾಜ ಸೇವೆದ ಪೊಲಬು ಕಾರಂತೆರೆಗಾಂಡ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಶಿವರಾಯೆರೆನ ಸಹವರ್ತಿ ಯಾದ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪ್ಯರೆಗಾದೇ 1950ಡ್ ಪುತ್ತೂರುಗು ಬತ್ತೆರ್.

ಜೋಕ್ಲೆಗಾದ್ ಶಿಬಿರೊಲು

ಪುತ್ತೂರುದ ಬೋರ್ಡ್ ಹೈಸ್ಕೂಲುಡು ಅಪಗ ರಾಮನ್ ನಂಬಿಯಾರ್ ಪನ್ಪಿನಾರ್ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟ್ರಾದಿತ್ತೆರ್. ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ರಾಮನ್ ನಂಬಿಯಾರ್ ತನ್ನ ಇಲ್ಲಾಲೇ ಇಂಬು ಕೊರ್ಯೆರ್. ನಂಬಿಯಾರ್‌ರೆನ ಇಲ್ಲಾಲ್ ಇತ್ತೊಂದೇ ಕಾರಂತೆರ್ ಶಿವರಾಯೆರೆನ ಬೆರಿಸಾಯೊ ಪಡೆವೊಂದು ಗಾಂಧಿ ತತ್ವೊನು ತರೆಟ್ ದಿಂಜವೊಂದು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರ ಮಲ್ಪೆದಿನ ಕಳಿತ ಗುತ್ತಿಗೆ ಏಲಮುನು ಉಂತಯೆರೆ ತೂಯೆರ್. ಸಬರ್ಮತಿ ಆಶ್ರಮೊಗು ಪೋದು ಬತ್ತಿನ ಆರ್ ಅವ್ವೇ ಮಾದರಿಡ್ ಪುತ್ತೂರುಡು ಜೋಕುಲೆಗಾದ್ ಅರೆಗಾಲದ ರಜೆಟೊಂಜಿ ಶಿಬಿರ ಮಲ್ತೆರ್.

ಹಳ್ಳಿಲೆಡ್ ಈ ಶಿಬಿರ ನಡಪೆದ್‌ಂಡ್. ಕಾಂಡೆ ನಾಲ್ ಗಂಟೆಗ್ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಗಂಟೆದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ವ್ಯಾಯಾಮ. ಕಾಂಡೆದ ತಿನಸ್ ಕರಿಬೊಕ್ಕ ಕೊಟ್ಟು-ಪಿಕ್ಕಾಸ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಗುಡ್ಡೆ ಗರ್ತದ್ ಸಮತಟ್ಟ್ ಮಲ್ಪಯೆರ್. ಊರುದಕುಲೆಗಾದ್ ಗುವೆಲ್ ತೋಡಯೆರ್. ಪಾಯಿಖಾನೆ ಕಟ್ಟಯೆರ್. ಊರುದಕುಲೆಗ್ ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಕೃಷಿ, ಪಶುಪಾಲನೆ, ಕೋರಿ ಸಾಂಕನ, ಪರ್‌ಂದ್‌ದ ತೋಟ ಬುಳೆಪವುನೆ ಇಂಚಿನ ವಿಷಯೊಡು ಭಾಷಣ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಹಳ್ಳಿದಕುಲೆಗ್ ಆಟ-ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬುದು ತೋಜಯೆರ್. ಪೊರ್ತುಕಂತ್‌ನಗ ಉನಸ್ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನಿದ್ರೆ. ಕಾರಂತೆರ್ ಶಿಬಿರೊದ ದಿನೊನಿತ್ತ್ಯದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊ ಇಂಚ ನಡಪಯೆರ್. ಸುರುತ ಏಳ್ ದಿನೊತ ಶಿಬಿರೊ 1930ಡ್ ಉಬಾರ್ದ ನೇತ್ರಾವತಿ ಸುದೆ ಬರಿಟ್ ನಡತ್‌ಂಡ್. ನಂಬಿಯಾರ್ ಬೊಕ್ಕ ಶಿವರಾಯೆರೆನ ಬೆರಿ ಸಾಯೊಡು ನಾಲೈನ್ ವರ್ಸೊ ಮುಟ್ಟ ಇಂಚಿನ ಶಾಂತಿ ಶಿಬಿರೊಲೆನ್ ನಡಪಾಯೆರ್. 1931ಡ್ ಗುರುವಾಯನಕೆರೆಟ್ ನಡತಿ ಶಿಬಿರೊಡು ಊರುಗು ರಡ್ಡ್ ಪಾಯಿಖಾನೆ ಕಟ್ಟಯೆರ್. ಸಂತೆ ನಡಪ್ಯರೆಗೊಂಜಿ ಜಾಗೆ ಮೈದಾನ್ ಮಲ್ಪಯೆರ್. ಬೆಳ್ಳಾರೆದ ಶಿಬಿರೊಡು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿದಕುಲೆಗೊಂಜಿ ಗುವೆಲ್ ತೋಡಯೆರ್.

ಸುಳ್ಯೊಡು ಒಂಜಿ ಜೋಕುಲೆ ಕೂಟೊದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಒಂಜಿ ಶಾಂತಿ ಶಿಬಿರ ಮಲ್ಪಯೆರ್. ಸುಳ್ಯೊದ ಜನೊಕ್ಲು ಆರೆಗ್ ಬಾರಿ ಸಹಕಾರೊ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಶಿವರಾಯೆರೆನ ಮುಂದಾಳ್ತನೊಡು ಜನೊ ಸೇರ್ದ್ ಮಲ್ಲ ಗುಡ್ಡೆನೇ ಜರಿತ್‌ದ್ ಸಮತಟ್ಟ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಚಪ್ಪರ ಪಾಡ್ಯೆರ್. ಊರ್ದಕುಲೆನ ಪುದೆ ಪುದೆ ತರ್ಕಾರಿ, ಅರಿ, ತಾರಯಿ, ಕನಕ್

ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಏಳ್ ದಿನೊತ ಶಿಬಿರೊಡ್ದ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಶ್ರೀಮಂತೆರ್ನಕುಲು ಕಚ್ಚೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಬೆಂದೆರ್. 'ಉಂದು ಪೂರ ಶಿವರಾಯೆರೆನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ. ಆರೆನ ಯೋಜನೆ ಏಪಲಾ ಅಡಿಕ್ ಬೂರ‍್ಯರೆ ಸಾಧ್ಯನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚಿತ್ತಿ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಾರ್ ಆರ್' ಪಂಡ್‌ದ್ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್ ಆರೆನ್ ನೆನೆತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ವಿಟ್ಲ, ಕನ್ಯಾನ ಇಂಚ ಬೇತೆ ಕೆಲವು ಕೋಡಿಡ್ಲಾ ಈ ಶಿಬಿರೊಲು ಎಡ್ಡೆ ಪೊರ್ಲುಡು ನಡತ್‌ಂಡ್.

ಶಾಲೆಲೆನ ಆಡಳಿತೆ ತಾಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಡ್ದು ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗು ಪೋಂಡು. ಅಪಗ ಬತ್ತಿನ ಒರಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ ಕಾರಂತೆರೆ ಶಿಬಿರೊಡು ಮಾಸ್ಟ್ರೆನಕುಲು ಪಾಲ್ ಪಡೆಯರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಆದೇಶೊ ಕೊರ್ಯೆ. ಅಂಚಾದ್ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಈ ಶಿಬಿರೊ ಮಲ್ಪುನ ಮನಸ್ಸ್ ಆಡೆಗೇ ಜಗ್ಗ್‌ಂಡ್. ಬೊಕ್ಕ ಒರ ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯೆರೆನ ಒತ್ತಾಯೊಗಾದ್ 1932ಡ್ ಕುಡಲಡೊಂಜಿ ಶಿಬಿರ ಮಲ್ತೆರ್. ಆ ಶಿಬಿರ ದಾಲಾ ಫಲಕಾರಿಯಾಯಿಜಿ. ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಕೈಡ್ದೇ ಖರ್ಚಾಂಡ್.

ಕಾರಂತೆರ್ ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಪುತ್ತೂರು, ಸುಳ್ಯೊ, ಬೆಳ್ತಂಗಡಿದ ಮಾತಾ ಹಳ್ಳಿಲೆಗ್ಲಾ ಸಂಚಾರ ಮಲ್ತೆರ್. ಬಡವೆ, ಬಲ್ಲಿದೆ ಪನ್ಪಿ ಭೇದದಾಂತೆ ಮಾತೆರೆ ಇಲ್ಲಡೆಗ್ಲಾ ಪೋಯೆರ್. ಜನೊಕುಲೆ ಕಷ್ಟ ಸುಖ ತೆರಿಯೊಂಡೆರ್. ಅಯಿತ ಜೊತೆಟ್ ಪ್ರಕೃತಿ ವೀಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಪ್ರಕೃತಿನ್ ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್. ಗರ್ಭಗುಡಿ, ರಕ್ತಕಾಣಿಕೆ, ಬೌದ್ಧ ಯಾತ್ರೆ ಮುಕ್ತದ್ವಾರ, ನಾಟಕವೆಂಬ ನಾಟಕ, ತಿಮ್ಮಪ್ಪನ ಒಗ್ಗರಣೆ ಇಂಚ ಕೆಲವು ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಬರೆಯೆರ್. ಆರ್ ತುಳುನಾಡ್ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತಿನ ಕಾರಣೊಡ್ದಾವರೊನೇ ಎಡ್ಡೆಂತಿನ ಕಾದಂಬರಿ 'ಚೋಮನ ದುಡಿ' ಬರೆವರೆಗ್ ಆರೆಡ್ದ್ ಸಾಧ್ಯ ಆಂಡ್.

ಜೋಕ್ಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯೊ

ಮಲ್ಲಸಾಹಿತಿನಕುಲು ಜೋಕ್ಲೆಗಾದ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬರೆಯರೆ ಪಿರ ಜಾರುನನೇ ಎಚ್ಚ. ಕಾರಂತೆರ್ ಏತ್ ಮಲ್ಲ ಸಾಹಿತಿಯಾಂಡಲಾ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಮದತಿನಾರತ್ತ್. ಜೋಕ್ಲೆಗಾದ್ ಆರ್ ಸುಮಾರ್ 213 ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್ ಪನ್ನಗ ಏರೆಗ್ಲಾ ಸೋಜಿಗ ಆಪು. ಆ ಬೂಕುಲೆನ್ ಓದುನಗ ಅಯಿಟ್ ಕಾರಂತೆರೆನ ಪ್ರೌಢಭಾಷೆ ಓಲ್ಲಾ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಜಿ. ಆ ಭಾಷೆ ಜೋಕಲೆನ ಮಟ್ಟೊಡುಂಡು. ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಅರ್ಥ ಆಪಿಲೆಕ ಉಂಡು. ಇಲಿಗಳ ಮದುವೆ, ಕಥೆಗಳ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ, ತೆನಾಲಿ ರಾಮ, ಜಾತಕ ಕತೆಗಳು - ಇಂಚ 10 - 15 ಕತೆ ಬೂಕುಲೆನ್ ಆರೇ ಬರೆತೆರ್. ಬೆಂಗಳೂರು ಐ.ಬಿ.ಎಚ್. ಪ್ರಕಾಶನೊದ ಅಮರ ಚಿತ್ರಕಥಾ ಮಾಲಿಕೆದ 119 ಬೂಕುಲೆನ್ ಕನ್ನಡೊಗು ಅನುವಾದ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಇಕೋ ಪುಸ್ತಕ ಮಾಲೆ ಗ್ರಂಥ 40 ಬೂಕುಲೆನ್ ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಉಂದು ಪೂರ ಕಿನ್ಯ ಜೋಕ್ಲೆಗಾದೇ

ಬರೆಯಿನವು. ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ವಿಷಯೊ ತೆರಿಯೊನ್ಯರೆ ಅವಕಾಶ ಮಲ್ತ್ ಕೊರೊಡು. ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ತೆರಿಪದ್ ಕೊರೊಡು, ದುಂಬುದ ಬದ್ಕ್ ನಡಪವುನ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ಪ್ಯರೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೊರೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಕಾರಂತೆರೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊ.

ಸಿನಿಮಾ ತಯಾರಿ

ಕಾರಂತೆರ್ ಶಿಬಿರ ಉಂತಯೆರ್. ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಮನಿಪಂದೆ ಕುಲ್ಯರೆಗ್ ಸಾಧ್ಯೊನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಹಳ್ಳಿದ ಜನೊಕುಲು ಓದು ಬರವು ಕಲ್ತಿನಕುಲತ್ತ್ ಬಜೀ ಹೆದ್ದೆರ್. ಅಕುಲೆನ್ ಎಂಚ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಮಲ್ಪುನೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಯೋಚನೆಡ್ ಬೂರ್ಯೆರ್. ಸಿನಿಮಾ ತೋಜದ್ ಅಕುಲೆನ್ ಉದ್ಧಾರ ಮಲ್ಪೊಲಿಂದ್ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆದ ವಿರುದ್ಧೊ 'ಡೊಮಿಂಗೋ' ಪಂಡ್‌ದೊಂಜಿ ಕತೆ ಬರೆಯೆರ್. ಸಿನಿಮೊದ ಬಗ್ಗೆ ರಶ್ಯಾ ದೇಶೊಡ್ದು ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿ ತರ್ಪದ್ ಓದಿಯೆರ್.

ಶಿವರಾಯೆರೆನ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆಯೆರ್. ಸಾಲ ಮಲ್ತ್‌ದೊಂಜಿ ಕ್ಯಾಮರಾ ದೆತೊಂಡೆರ್. 'ಡೊಮಿಂಗೋ' ಚಿತ್ರೀಕರಣ ಮಲ್ತೆರ್. ಫಿಲ್ಮ್ ದೆಕ್ಯರೆಗಾದ್ ಮುಂಬಯಿಗ್ ಕಡಪುಡ್ಯೆರ್. ಆಂಡ ದಾನೆ ದೆಕ್ಕ್‌ನಗ ಫಿಲ್ಮ್ ಪೂರ ಹಾಳಾಂಡ್. ಹಟ ಬುಡ್ಜೆರ್. ಪಿರ ಒರ ಶೂಟಿಂಗ್ ಮಲ್ತೆರ್. ತಾನೇ ಮುಂಬಯಿಗ್ ಫಿಲ್ಮ್ ಪತೊಂದು ಪೋದು ಕ್ಲೀನ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಸಿನೆಮಾ ತೋಜವೊಡೂಂದಾಂಡ ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟರ್ ಬೋಡೆ. ಶಿವರಾಯೆರೆಡ ಪಂಡ್‌ದ್ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುದ ಬೆರಿಸಾಯೊ ಪಡೆದೊಂಜಿ ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟರ್ ದೆತೊಂಡೆರ್. ಬೆಳ್ತಂಗಡಿದ ಜೋಕ್ಲೆ ಕೂಟೊಡು ಸಿನೆಮಾ ಪ್ರದರ್ಶನೊಂದು ನಿಗಂಟಾಂಡ್. ಅಲ್ಪಲಾ ಗ್ರಾಚಾರ ಬುಡ್ಜಿ. ಫಿಲ್ಮ್ ಡಬ್ಬಿನ್ ದೀನ ಕೋಣೆಗೇ ಸೂಪತ್ತ್‌ದ್ ಫಿಲ್ಮ್ ಪೊತ್ತುದು ಪೋಂಡು.

ಕಾರಂತೆರ್ ಹಟ ಬುಡಂದಿ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮೆ. ಸೋಲು ಗೆಲ್ಮೆಗೊಂಜಿ ಮೊಟ್ಟಿಕಲ್ಲ್‌ಂದ್ ಎನ್ನುನಾರ್. ಕುಡ ಚಲನಚಿತ್ರ ಮಲ್ಪ್ಯರೆ ಪಿದಾಡ್ಯೆರ್. 'ಭೂತರಾಜ್ಯ' ಪನ್ಪಿ ಕತೆ ಬರೆಯೆರ್. ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿಡಾವೊಡುಂದು ತನ್ನನೇ ಕತೆ, ತನ್ನನೇ ನಿರ್ದೇಶನ, ತಾನೇ ಕ್ಯಾಮರಾಮೆನ್ ಆದ್ ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಗ್ ಪೋದು ಫಿಲ್ಮ್ ಶೂಟಿಂಗ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಳ್ಡು ಚಿತ್ರೀಕರಣ ಮುಗೀದ್ ಸುಮಾರ್ 8 ಸಾವಿರ ಅಡಿ ರೀಲ್ ತಯಾರಾಂಡ್. ಅಯಿನ್ ಪತೊಂದು ತಾನೇ ಬೊಂಬಾಯಿಗ್ ಪೋದು ದೆಕ್ಕ್‌ದ್ ಪತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಕುಡಲಡ್ ಸುರುತ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಲ್ತೆರ್. ಉಂದು ಮಾತ್ರೊ ಪಾತೆರದಾಂತಿನ ಮೂಕಿ ಚಿತ್ರ. ಈ ಸಿನಿಮಾ ಪ್ರದರ್ಶನೊಗು ಬರ್ಪಿ ಪೊರ್ತುಗೇ 'ಆಲಂ ಆರ' ಪನ್ಪಿ ವಾಕ್ಚಿತ್ರ ಬುಡುಗಡೆ ಆಂಡ್. 'ಭೂತ ರಾಜ್ಯೊ'ಗು ಗಿರಾಕಿದಾಂತೆ ಪೋಂಡು. ಪಿದಯಿ ಊರುಗು ಆ ಸಿನಿಮಾ

ರೀಲ್‌ನ್ ಕಡಪುಡ್ಂಡ ದಾಲ ಪ್ರಯೋಜನ ಆವೊಂದು ಎನ್ಸೈರ್, ಒರಿ ಡಿಲ್ಲಿದಾಯೆ ತಿಕ್ಕೈ. ಆಯೆ ಬಾಡಿಗೆ ಕೊರ್ಪೆಂದ್ ಒತ್ತೊಂದು ಡಿಲ್ಲಿಗ್ ಫಿಲ್ಮ್ ಪತೊಂದು ಪೋಯೆ. ವರ್ಸೊ ಕರಿಂಡಲಾ ಫಿಲ್ಮ್ ಪಿರ ಬತ್ತ್‌ಜಿ. ಕಾರಂತೆರ್ ಆಯನ್ ನಾಡೊಂದು ಡೆಲ್ಲಿಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಆಡೆ ಪೋನಗ ಕತೆನೇ ಬೇತೆ. ಆಯೆ ಫಿಲ್ಮ್‌ನ್ ಅಡವುದೀತೆ. ದುಡ್ಡು ಕೊರ್ದು ಫಿಲ್ಮ್ ಬುಡ್ಪವೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಬತ್ತ್‌ದ್ಲಾ ದಾಲಾ ಸುಖೊ ಇಜ್ಜಿ. ವಾಕ್ಚಿತ್ರೊ ಉಪ್ಪುನಗ ಮೂಕಿ ಚಿತ್ರೊನೇರ್ ತೂಪೆರ್.

ಕಾರಂತೆರೆನ 'ಕುಡಿಯರ ಕೂಸು' ಪನ್ಪಿ ಕಾದಂಬರಿ 1977ಡ್ 'ಮಲೆಯ ಮಕ್ಕಳು' ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ಡ್ ಸಿನಿಮಾ ಆಂಡ್. ಕಲ್ಪನಾ ನಾಯಕಿನ ಪಾತ್ರೊ ಮಲ್ತೆರ್. ಕಾರಂತೆರೇ ನಿರ್ದೇಶನ ಮಲ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಆ ಚಿತ್ರೊ ಕುಡಲಡ್ ಒಂಜಿ ವಾರೊಲಾ ನಡತ್‌ಜಿ. ಕಾರಂತೆರೆ ಪುದರ್‌ನ್ ಮಿತ್ತ್ ಕನತಿನ ಸಿನಿಮಾ ಪಂಡ 'ಚೋಮನ ದುಡಿ'. ಕಾರಂತೆರ್ ಬರೆಯಿ ಚೋಮನ ದುಡಿನ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿ ನಿರ್ದೇಶಕೆ ಬಿ. ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್ ನಿರ್ದೇಶನ ಮಲ್ತೆರ್. ವಾಸುದೇವರಾಯೆರ್ ಚೋಮನ ಪಾತ್ರೊ ಮಲ್ತೆರ್. ಈ ಸಿನಿಮಾ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟೊಡ್ಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನ ಆಂಡ್, ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಂಡ್. ಚಿತ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯೊಗಾದ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯೆರ್. ನಟನೆಗಾದ್ ವಾಸುದೇವರಾಯೆರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯೆರ್.

ಕಾರಂತೆರ್ ತನ್ನ 92ನೆ ವರ್ಸೊ ಪ್ರಾಯೊಡ್ಲಾ ಒಂಜಿ ಸಿನಿಮೊಡು ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರ್. 'ಸಪ್ಟಂಬರ್ 8' ಪನ್ಪಿ ಆ ಸಿನಿಮೊ ಒಂಜೇ ದಿನೊಟು ಶೂಟಿಂಗ್ ಮುಗಿಪಯಿನ ದಾಖಲೆ ಮಲ್ತಿ ಸಿನಿಮಾ. ಅಯಿಟ್ ಕಾರಂತೆರ್ ನಟನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಇಂಚ ಸಿನಿಮಾ ರಂಗೊಡ್ಲಾ ಕಥಾ ಸಾಹಿತಿ, ಸಂಭಾಷಣೆಗಾರೆ, ನಟೆ, ನಿರ್ದೇಶಕೆ, ಚಿತ್ರ ತಯಾರಕೆ ಆದ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಕೆಲಸೊ ಮಲ್ತಿನಾರ್.

ಬಾಲವನೊಟು ಜೋಕ್ಲೆ ಸಾಲೆ

ಕಾರಂತೆರ್ ಪುತ್ತೂರು ಪೇಂಟೆಡ್ದ್ ರಡ್ಡ್ ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ ದುಂಬು ಪಾಣಾಜೆಗ್ ಪೋಪಿ ಮಾರ್ಗೊದ ಬರಿ ಗುಡ್ಡೆದ ಪುಡೆಟೊಂಜಿ ಆಜಿ ಎಕ್ರೆ ಜಾಗೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕುಲ್ಯೆರ್. ಆ ಜಾಗೆನ್ ಅರೆಗ್ ಕೊರ್ಪಾಯಿನಾರ್ ಶಿವರಾಯೆರ್. ಆರೆ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಪರಿಸರೊಗು ಬಾಲವನೊಂದು ಪುದರ್ ದೀಯೆರ್. ಆರೆ ಆಲೋಚನೆದಂಚನೆ ಪೊಸ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿನ್ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ಪೂರ ಪ್ರಚಾರೊ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ಮಲ್ತಿ ಪ್ರಯತ್ನೊ ದಾಲ ಕೋಡಿ ಎತ್ತ್‌ಜಿ. ನಾಲೈನ್ ವರ್ಸೊ ಊರೂರು ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಅರೆಗಾಲದ ಶಿಬಿರ ನಡಪದ್ ಜೋಕುಲೆ ಕೂಟೊ ಕಟ್ಟ್‌ಂಡಲಾ ಮಾತ ಮಾಸ್ಟ್ರನಕುಲು ಆ ಕಲ್ಪಾಟಿಗೆನ್ ದುಂಬೊತ್ತುದು ಕೊನೊಯರೆ ಕೇನ್‌ಜೆರ್. ಇಲಾಖೆದ ಅಧಿಕಾರಿನಕುಲು ಆ ಪದ್ಧತಿಡ್ ದಾಲ ಉಮೇದ್

ದೆತೊಂಜೆರ್. ಆತೆ ಅತ್ತ್ ಅಯಿನ್ ಉಂತಯರೆಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಪೇಚಾಡ್ಯೆರ್. ಮಸ್ತ್ ಪೊಣೆದ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಸೋತು ಪೋಯೆರ್.

ಶಿಕ್ಷಣತಜ್ಞೆ ಮಾಂಟೆಸೊರಿನ 'ಕಿಂಡರ್ ಗಾರ್ಟನ್' ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿ ಆರೆಗ್ ಬಾರಿ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಆಂಡ್. ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಪಾಠೊನ್ಲಾ ಗೊಬ್ಬು ಗೊಬ್ಬುದೆ ಜೋಕುಲು ಕಲ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಕಾರಂತೆರೆನ ತತ್ವೊ. 1935ಡ್ ತನ್ನ ಬಾಲವನೊಟೊಂಜಿ ಮಾದರಿ ಶಾಲೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಬಾಲವನ ಸುತ್ತ ಕಾಡ್ ದಿಂಜಿದುಪ್ಪಿ ಒಂಜಿ ಪ್ರಕೃತಿರಮ್ಯ ಜಾಗೆ. ಅಲ್ಪ ಶಾಲೆಗೊಂಜಿ ಕಟ್ಟೋಣ, ತನ್‌ಕ್ ಉಂತ್ಯರೊಂಜಿ ಇಲ್ಲ್ ಮಾತ ಕಟ್ಟಯೆರ್. ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಗೊಬ್ಬರೆಗಾದ್ ಜಾಲ್ ಮಲ್ಪುಯೆರ್. ಅಯಿಟ್ 200 ಅಡಿ ಉದ್ದೊಗು ಪಟ್ಟೆ ಪಾಡ್ಪುದ್ ಜೋಕುಲೆ ರೈಲ್‌ತಿರ್ಗಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಜಾರುಬಂಡಿ, ಉಜ್ಜಾಲ್ ಪಾಡ್ಪುಯೆರ್. ಗಿಳಿ, ಮಂಗೆ, ನಾಯಿ, ಮಯಿರ್, ಉರೆ, ಉಚ್ಚುಲೆನ್ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ತೋಜಯೆರೆಗೊಂಜಿ ಮೃಗಾಲಯ ಮಲ್ತೆರ್. ಜೋಕುಲೆಗ್ ಬೂಕು ಓದ್ಯರೆಗಾದ್ ಒಂಜಿ ಗ್ರಂಥ ಭಂಡಾರ ಮಲ್ತೆರ್. ಕಾರಂತೆರೆ ಮದಿಮೆ 1936 ಮೇ 6ನಾನಿ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಮದಿಮೆ ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ಬೊಡೆದಿನ್ಲಾ ಬಾಲವನೊಕು ಲೆತೊನು ಬತ್ತೆರ್. ಆರ್ ಎಡ್ಡೆ ನೃತ್ಯಗಾರ್ತಿ. ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಗೊಬ್ಬುಯೆರೆ, ಪಾಠ ಕಲ್ಪುಯರೆ ಬುಡೆದಿ ಲೀಲಕ್ಕಳ ಜೊತೆ ಸೇರ್ಯೆರ್.

ಜೋಕುಲೆಗ್ ಪಾಠ ಕಲ್ಪವುನೆ ಪಂಡ ಬೂಕುಡಿತ್ತಿ ಬರವುನು ಬಾಯಿಪಾಠ ಕಲ್ಪುವುನೆ ಅತ್ತ್. ಓದು, ಬರವು, ಲೆಕ್ಕ - ಉಂದು ಮೂಜೆನ್ ನಾಲ್ ಗೋಡೆದ ನಡುಟು ಕುಲ್ಲದ್ ಬಲಾತ್ಕೊರೊಡು ಕಲ್ಪಯಿ ಸಾತ್‌ಗ್ ಜೋಕುಲು ವಿದ್ಯಾವಂತೆರಾಪುಜೆರ್. ಜೋಕುಲು ಅಕುಲಾದೆ ಕಲ್ಪೊಡು. ಕಲ್ಪುನ ಆಸಕ್ತಿ ಪುಟ್ಟವುನ ಕೆಲಸೊ ಮಾಸ್ಟ್ರನಕುಲೆನ. ಪತ್ತ್ ಜನ ಸೇರ್ದ್ ಒಂಜಿ ಕುದುರೆನ್ ನೀರ್ದ ಕೈತಡೆ ಕೊನೊವೊಲಿ. ಆಂಡ ನೂದು ಜನೊ ಸೇರ್‌ಂಡಲಾ ಅಯಿಕ್ ನೀರ್ ಪರ್ಪಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಕುದುರೆ ಅಯಿನಾತೆಗೇ ಮನಸ್ ತೋಜಿದ್ ನೀರ್ ಪರೊಡಾತೆ. ಮಾಸ್ಟ್ರನಕುಲೆಗ್ ಬಜೀ ವಿಷಯಜ್ಞಾನ ಮಾತ್ರ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಯಾವಂದ್ ಅಕುಲೆಗ್ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರಲಾ ಗೊತ್ತು ಬೋಡು. ರೂಸೊ 'ಬೂಕುಲೆನ್ ಸುಡ್ಲೆ, ಗೋಡೆಲೆನ್‌ದರ್ಪುಲೆ'. ಬಾಲೆನ್ ಪ್ರಕೃತಿದ ಮಟ್ಟೆಲ್‌ಗ್ ದಕ್ಕ್‌ದ್ ಬುಡ್ಲೆ, ಬಾಲೆ ಅಯಿನಾತೆಗೇ ಅಲ್ಪ ಕಲ್ತೊನುಂಡು, ಪನ್ತೆ. ಈ ಶಿಕ್ಷಣತಜ್ಞನ ಪಾತೆರೊನು ಕಾಡ್‌ದನಡುಟಿತ್ತಿ ತನ್ನ ಬಾಲವನೊಟು ಸಾಬೀತಿ ಮಲ್ಪೊಲಿಂದ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಎನ್ನಿಯೆರ್. ಆಂಡ ಅವು ಫಲಕಾರಿ ಆಯಿಜಿ. ಅಪ್ಪೆ-ಅಮ್ಮೆ ತನ್ನ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಇಂಚಿನ ಶಿಕ್ಷಣೊನು ಬಯಕ್‌ಜೆರ್. ಪತ್ತ್ ಜೋಕ್ಲೆಡ್ದೆಚ್ಚ ಸಾಲೆಗ್ ಸೇರ್ಜೆರ್. ಆಂಡ ಗೊಬ್ಬೆರೆ ಮಾತ್ರ ಊರ್ದ ಮಾತ ಜೋಕುಲುಲಾ ಬತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಮಾಸ್ಟ್ರನಕುಲು ಆಸಕ್ತಿ ತೋಜವಂದೆ ಉಪ್ಯರೆ ಸರಿಯಾಯಿನ ಪಾಠ ಪುಸ್ತಕೊ

ಇದ್ಯಂದಿನವೇ ಕಾರಣ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಒಂಜಿನೆಡ್ದ್ ಏಳ್ನೇ ಮುಟ್ಟ ಪಾಠಪುಸ್ತಕ ಬರೆಯೆರ್. ನೆಟ್ಟ್ ಭಾಷೆ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಭೂಗೋಳ ವಿಷಯೊಲೆಗ್ ಹೆಚ್ಚ ಒತ್ತು ಕೊರ್ಯೆರ್. ಬರವು ಕಲ್ಪುಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ಪುನೆ ಅಕ್ಷರೊಡ್ದತ್ತ್ ಶಬ್ದೊಡ್ದು. ಅರ್ಥದಾಂತಿ ಅಕ್ಷರೊ ಕಲ್ಪ್ಯರೆ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಆಸಕ್ತಿ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಈ ಬೂಕುಲೆಡ್ ಚಿತ್ರೊ ಬೊಕ್ಕ ಶಬ್ದೊಲೆನ್ ಕೊರ್ದು ಪಾಠ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. 1935-36ಡ್ 'ಹೂಗನ್ನಡ ಪಾಠಮಾಲೆ' ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ದ್ ಒಂಜಿನೆಡ್ದ್ ಏಳ್ನೆ ಮುಟ್ಟದ ಪಾಠ ಪುಸ್ತಕ ಬರೆಯೆರ್. ಪಿರ 1941ಡ್ ಸಿರಿಗನ್ನಡ ಪಾಠಮಾಲೆ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ದ್ ಒಂಜಿನೆಡ್ದ್ ಏಳ್ನೆ ಮುಟ್ಟದ ಪಾಠಪುಸ್ತಕ ಬರೆಯೆರ್. ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಆರ್ ಕೆಲವು ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್. 'ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿ ಸಾರ್ಥಕವಾಗಲು' ಪನ್ಪಿ ಬೂಕು 1967ಡ್ ಉಡುಪಿಡ್ದ್ ಪ್ರಕಟ ಆಂಡ್. ಜೋಕುಲು ಆಟೊ, ಪಾರೊದೊಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸೊನ್ಲಾ ಕಲ್ತೊನೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೋರಿ ಸಾಂಕಣೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. 'ಕೋಳಿ ಸಾಕಣೆ' (1950) ಒಂಜಿ ಬೂಕುಲಾ ಬರೆಯೆರ್. ಜೋಕ್ಲೆಗಾದ್ ಕೆಲವು ಕತೆ, ಕವನಲೆನ್ ಬರೆಯೆರ್. 'ಸಿರಿಗನ್ನಡ ಅರ್ಥಕೋಶ' ಪನ್ಪಿ ಒಂಜಿ ಅರ್ಥ ಕೋಶೊ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಜಿಲ್ಲೆದ ಗುಡ್ಡೆ, ಪರ್ವತ, ಸುದೆ, ಪ್ರಾಣಿ, ಮರಮಟ್ಟು, ಧರ್ಮ, ದೇವಾಲಯ, ವಾಹನ, ವ್ಯಾಪಾರ, ಉದ್ಯೋಗ, ಕೈಗಾರಿಕೆ ಇಂಚ ಮಾತ ವಿಷಯೊಲೆಗ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ್‌ನ ಚಿತ್ರೊಲೆನ್ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ ಪೂರಾ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಸಂಗ್ರಹೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಚಿತ್ರಮಯ ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನ ಪನ್ಪಿ ಬೂಕು ತಯಾರ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಏತ್ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಅವು ಪ್ರಯೋಜನೊಗು ಬೂರ್ಜಿ.

ನಾಟಕೊದ ಮರ್ಲ್

ಎಲ್ಯೆಡ್ದಿಂಚಿ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ನಾಟಕೊದ ಮರ್ಲ್. ಬಾಲ್ಯೊಡು ಆರ್ ಕಂಪೆನಿ ನಾಟಕೊಲೆನೇ ಹೆಚ್ಚ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚನೆ ನಾಟಕ ಬರೆಯೆರ್. 'ಸೇವಾಸದನ', 'ಸುಖವೆಲ್ಲಿ?', 'ಹೊಣೆ ಯಾರು?' ಉಂದು ಪೂರಾ ಆರ್ ಬರೆಯಿನ ಸುರುತ ನಾಟಕೊಲು. ಜೋಕ್ಲೆಗಾದ್ 'ಗೆದ್ದವರ ಸತ್ಯ', 'ಅಜ್ಜಿಮಾಣಿ', 'ಮಂಗನ ಮದುವೆ' ಇಂಚ ಕೆಲವು ನಾಟಕೊ ಬರೆಯೆರ್. ಎಲ್ಯೆ ಉಪ್ಪುನಗ ಆರ್ ತೂವೊಂದಿತ್ತಿ ನಾಟಕದ ದೃಶ್ಯಾವಳಿ ಆರೆಗ್ ಬಾರಿ ಸೋಕು ತೋಜೆದ್‌ಂಡ್. ಕಂಪೆನಿ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ತತ್ವ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಎಡ್ಡೆ ತತ್ವ - ನೀತಿಲೆನ್ ಉದಾತ್ತೀಕರಣ ಮಲ್ಪುನೆ, ಹಾಳ್‌ನ್ ದೂರೊ ನೂಕುನೆ ಉಂದುವೇ ನಾಟಕೊದ ಉದ್ದೇಶೊ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮಲ್ಲೆ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ನೆಟ್ಟ್ ಬದಲಾವಣೆ ಆವೊಡುಂದು ತೋಜಿಂಡ್. ಆರ್ ಭಾಸನ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಓದ್ಯೆರ್. ಇಂಗ್ಲಿಸ್ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಓದ್ಯೆರ್. ಚೀನೀ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ದ ತರ್ಜುಮೆಡ್

ಓದ್ಯೆರ್. ಮುಂಬಯಿಗ್ ಪೋದು ಮರಾಠಿ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ತೂಯೆರ್. ಮರಾಠಿ ನಾಟಕೊಲು ಆರೆಗ್ ಬಾರಿ ಇಷ್ಟ ಆಂಡ್. 'ಏಕ್‌ಚಾ ಪ್ಯಾಲಾ' ಪನ್ಪಿ ನಾಟಕೊನು ಆರೆನ ಬುಡೆದಿ ಲೀಲಾ ಕಾರಂತೆರ್ ಕನ್ನಡೊಗು ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್‍ಯೆರ್.

ನಾಟಕೊಡು ಭಾವಾತಿರೇಕ ಬೊಡ್ಚಿಂದ್ ಆರೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ತೋಜಿಂಡ್. ಭಾವಾತಿರೇಕತೆ ಭಾವನೆಡ್ ಅಭಿನಯೊಡು ತೋಜಿದ್ ಬರೊಡು. ಪಾತೆರೊಡತ್ತ್ಂದ್ ಆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಅರ್ಥ ಮಲ್ಪೊಂಡೆರ್. ನೆನ್ನ್ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಲ್ಪ್ಯರೆಗಾದ್ ಆರ್ ಗೀತ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಬರೆದ್ ಗೊಬ್ಬಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ರಕ್ತ ಕಾಣಿಕೆ, ದೇವ - ದೇಹಿ, ಹಿರಿಯ ದೇವರು ಇಂಚ ಸುರು ಮಲ್ತಿನಾರ್ ದಿಂಜ ಗೀತ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಬರೆಯೆರ್. ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರನ 'ಹೇಮ್ಲೆಟ್' ನಾಟಕೊನು ಕನ್ನಡೊಡು ಬರೆಯೆರ್. ನಾಟಕ ತೂಪಿನ, ಕೇನುನ, ಖುಶಿ ಪಡೆವುನ ಒಂಜಿ ಕಲಾ ಮಾಧ್ಯಮ. ಅಂಚಾದ್ ಅಯಿಟ್ ಸಂಗೀತ, ಅಭಿನಯ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಮೂಜಿಲಾ ಮುಖ್ಯ ಆದುಪ್ಪೊಡು ಪಂಡೆರ್. ಕನ್ನಡೊದ ಗೀತನಾಟಕೊಲೆಗ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಆಚಾರ್ಯ ಪುರುಷೆರಾಯೆರ್. ಪೌರಾಣಿಕ, ಚಾರಿತ್ರಿಕ, ಜಾನಪದ ಗೀತ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಬರೆಯೆರ್. ಕಾರಂತೆರ್ ನಿರೆಲ್ ನಾಟಕೊಂದು ನಾಟಕೊದ ಉಲಯಿಡ್ದೊಂಜಿ ಪ್ರಯೋಗ ಮಲ್ತೆರ್. ನೆಟ್ಟ್ ನಾಟಕೊದ ಪಾತ್ರಧಾರಿಲು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೊಗು ತೋಜುಜೆರ್. ಪರದೆಡ್ ಅಕುಲೆ ನಿರೆಲ್ ಮಾತ್ರ ತೋಜುಂಡು. 'ಗರ್ಭಗುಡಿ', 'ಬಿತ್ತಿದ ಬೆಳೆ', 'ಮಂಗಳಾರತಿ' ಇಂಚಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಅಯಿಕಾದ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತೆರ್. ರಗಳೆ ಛಂದಸ್ಸ್‌ಡ್ ಗೀತನಾಟಕ ಬರೆಯೆರ್. ವ್ಯಂಗ್ಯ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಬರೆಯೆರ್. 'ನಿಮ್ಮ ಓಟು ಯಾರಿಗೆ', 'ಬದುಕಬಹುದು', 'ಗೆದ್ದವರ ಸತ್ಯ' ಉಂದು ಪೂರಾ ವ್ಯಂಗ್ಯ ನಾಟಕೊಲು. ಕನ್ನಡ ನಾಟಕೊದ ಕಳಕ್ಕ್ ಪೊಸ ಮರ್ಗಿಲ್ ತೋಜಾಯಿನಾರ್ ಕಾರಂತೆರ್.

ಕನ್ನಡ ನಾಟಕ ಪ್ರಪಂಚೊಗು ಕಾರಂತೆರ್ ಸಂದಾಯಿನ ಸೇವೆ ಮಲ್ಲವು. ಗೀತಾ ನಾಟಕೊಲೆನ ಕನ್ನಡೊಡು ಸುರು ಮಲ್ತಿನಿ ಆರ್ಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಗೀತ ನಾಟಕ ಬರೆನಗ ಬಾರಿ ಜಾಗ್ರತೆ ಬೋಡಾಪುಂಡು. ಅಯಿಟ್ ಬರೆಪುನ ಪದೊ, ಅಯಿನ್ ಪನ್ನಗ ತೋಜವುನ ಅಭಿನಯ, ಭಾವೊ ಅಯಿಕ್ ಜೋಡಣೆಯಾಪುನ ರಾಗೊ, ಬೋಡಿತ್ತಿನವುಲು ಹಿಮ್ಮೇಳ - ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಲ್ಪೊಂದೇ ಗೀತನಾಟಕ ಬರೆವೊಡಾಪುಂಡು. ಇಜ್ಜಿಂದಾಂಡ ಅವು ತೂಪಿನಕುಲೆ ಮಿತ್ತ್ ದಾಲ ಪರಿಣಾಮ ಮಲ್ಪುಜಿ. ಕಾರಂತೆರ್ ಗೀತನಾಟಕ ಬರೆನಗ ನೆನ್ನ್ ಮಾತ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ಪೊಂದೇ ಬರೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಗೀತ ನಾಟಕೊಡು ದೆತೊನುನ ಕತೆಲಾ ಮುಖ್ಯ ಆದುಪ್ಪುಂಡು. ಅವು ಪುರಾಣೊದ ಅತ್ತಂಡ ಜನಪದ ಕತೆ ಆಂಡ ಎಡ್ಡೆ. ಅತ್ತಂಡ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಡ್ ನಡಪುನ ಸಂಗತಿ ಯಾಂಡಲಾ ತೂಪಿನಕುಲೆಗ್ ಅರ್ಥ ಆಪುಂಡು. ಈ ದೃಷ್ಟಿ ದೀವೊಂದೇ ಆರ್ 'ಲವಕುಶ'

‘ಸಾವಿತ್ರಿ-ಸತ್ಯವಾನ’, ‘ಕಿಸಾಗೌತಮಿ’, ‘ಬುದ್ಧೋದಯ’ ಇಂಚಿನ ಪೌರಾಣಿಕ - ಚಾರಿತ್ರಿಕ ನಾಟಕ ಬರೆಯೆರ್. 1961ಡ್ ಆರೆನ ಮಲ್ಲ ಮಗೆ ಹರ್ಷೆ ತೀರ್ದ್ ಪೋನಗ ಆರೆಗಾಯಿನ ಬೇಜಾರ್ ಆರೆನ ಉಡಲ್ಡ್ ದಿಂಜ ಸಮಯ ಒರಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಪಗ ಆರ್ ಬುದ್ಧಲೆಕ ಮನಸ್‌ನ್ ಹಿಡಿತೊಡು ದೀವೊಂದು ಕುಲ್ದಿತ್ತೆರ್. ಅಪಗದ ಆರೆನ ಮನಸ್‌ದ ತೃಪ್ತಿಗಾದೇ ‘ಕಿಸಾಗೋತಮಿ’ ನಾಟಕ ಬರೆಯಿಲೆಕ ತೋಜುಂಡು.

‘ಬದುಕಬಹುದು’, ‘ಸುಲಿಗೆಗೆ ಇಲ್ಲ ಸಾವು’, ‘ಯಾರೋ ಬಂದರು’, ‘ಸೋಮಿಯ ಸೌಭಾಗ್ಯ’ ಉಂದು ಪೂರಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕೊಲು. ಅಯಿಟ್ ಸೋಮಿನ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಪೂರ್ತಿ ತುಳು ದಾಟಿದವು. ಅಯಿತ ಕತೆ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಪದೊಕುಲು ಕೂಡಾ ತುಳು ಪಾಡ್ದನೊದ ಶೈಲಿಡ್ ಮುಡೆಯಿನವು. ಚನಿಯನ್ ಮೆಚ್ಚಿನ ಸೋಮಿ ಐತ್ತನ್ ಮದಿಮೆ ಆದ್ ಕೊರಗೊಂದು ಪ್ಪುವಳ್. ಜೂವೊನೇ ದೆತ್ತೊನ್ವೆ ಎನ್ನೊಂದಿತ್ತಿ ಆಳ್ ಪೆದ್‌ದ್ ಸಯಿಪಲ್. ಸಯಿಪಿ ಪೊರ್ತುಗು ಆಳ್ ಬಾಲೆನ್ ಐತ್ತಗ್ ಒಪ್ಪನಗ ಆಳೆಗ್ ಚನಿಯನ ಮಿತ್ತ್ ಇತ್ತಿ ಇನೆಮೋಕೆನ್ ಬಾಯಿ ಬುಡ್ದು ಪನ್ಪಳ್. ಅಯಿನ್ ಕೇಂಡಿನ ಚನಿಯೆಲಾ ಉಡಲ್‌ದರಿದ್ ಸಯಿಪೆ. ಈ ನಾಟಕೊನು ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈಕುಲು ತುಳುಕು ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ‘ತುಳ್ಯೆಲ್-ಚುಲ್ಲೆಲ್’ಂದ್ ಪುದರ್ ದೀದ್ ಇತ್ತೆ ಗೊಬ್ಬವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ದುಡಿ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ತೆಂಬರೆದ ಹಿಮ್ಮೇಳೊಡು ಬಾರಿ ಸೋಕುಡು ನಾಟಕ ನಡಪುಂಡು. ನಡತ್ ಪೋಪಿನವೇ ತೂಪಿನಕುಲೆಗ್ ಗೊತ್ತಾಪುಜಿ.

‘ಋತುಯಾತ್ರೆ’ ಋತು ಬದಲಾವಣೆದ ಒಂಜಿ ಚಿತ್ರಣ. ಮುಕ್ತದ್ವಾರ ನಾಟಕೊ ರಂಗಸ್ಥಳೊಟು ಸೈ ಸೈ ಪನ್ಪಯಿನ ನಾಟಕೊ. ನಲಿಕೆ-ಸಂಗೀತೊ ರಡ್ಡೆನ್ಲಾ ಜೊತೆ ಸೇರದ್ ಈ ನಾಟಕ ರಂಗಸ್ಥಳೊಟು ಪ್ರದರ್ಶನ ಆನಗ ಯುಗ ಮಗ್‌ರ್ನವೇ ಗೊತ್ತಾಪುಜಿ. ಉಂದು ಒಂಜಿ ಕಲಾ ಸಿದ್ಧಿ. ಇಂಚಿನ ನೃತ್ಯ ರೂಪಕ ಕನ್ನಡೊಡು ಬೇತೆ ಬತ್ತಿನ್ನೇ ಕಡಿಮೆ.

ದಸರಾ

1926ಡ್ದ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಊರು ತಿರ್ಗ್ಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಆರ್ ಊರು ತಿರ್ಗ್‌ನಗ ಕರ್ನಾಟಕೊದ ವಾ ವಾ ಊರುಡು ಎಂಚಿನೆಂಚಿನ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವಿಶೇಷತೆಲು ಉಲ್ಲೊನೋ ಐನ್ ತೂಯೆರ್. ಆತ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಶೇಷತೆಲು ಎಂಚಿನ ಉಲ್ಲೊಂದ್ಲಾ ತೂಪೆದೆರ್. ಇಂಚ ಮಾತ ಕೋಡಿಡ್ಲಾ ತೂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪುತ್ತೂರುಡು ದಸರಾ ಉತ್ಸವೊನು ನಡಪಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಕಾರಂತೆರೆ ಲೆಕ್ಕೊಡು ದಸರಾ ಪಂಡ ದೇವಿನ ಪೂಜೆ ಅತ್ತ್. ಅವು ನಾಡಹಬ್ಬ. ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ವಿಚಾರೊಲೆನ್ ತೋಜವುನ, ಪ್ರಚಾರ ಮಲ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಪರ್ಬೊ. ಈ ಸಂದರ್ಬೊಡು ಆರ್ ಕರ್ನಾಟಕೊದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕೋಡಿಡ್ದ್

ಸಾಹಿತಿ, ಕಲಾವಿದೆರೆನ್ ಲೆಪ್ಪುಡ್ಡು ಉಪನ್ಯಾಸ ಕೊರ್ಪಯೆರ್. ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಗೀತ, ಕಲೆ, ರಾಜಕೀಯ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಧರ್ಮ - ಇಂಚ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ವಿಷಯೊಡ್ಲಾ ದಿನೊೋಲ ಬಯ್ಯದ ಪೊರ್ತುಗು ಭಾಷಣ, ಕಾಂಡೆದ ಪೊರ್ತುಗು ದಿನೊೋಲ ಪಂತೊದ ಗೊಬ್ಬುಲು, ಬಯ್ಯಗ್ ಕಸರತ್ತ್, ತಾಲೀಮು, ನಾಟಕೊಲು ಇಂಚ 1931ಡ್ದ್ ಸುರು ಮಲ್ತಿನ ಈ ದಸರಾ ಉತ್ಸವ 12 ವರ್ಸೊ ಮುಟ್ಟ ನಡತ್ಂಡ್. ಪ್ರತಿ ವರ್ಸೊ ವರ್ಸೊಗು 10 ದಿನೊತ ಲೇಸ್ ನಡಪೆದ್ಂಡ್. ದಸರಾ ಉತ್ಸವೊದ ಕಾರಣೊಡ್ದಾವರೊ ಕರ್ನಾಟಕದೊ ಮಾತ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಸಾಹಿತಿನಕುಲೆಗ್ ಪುತ್ತೂರ್ದ ಪೊಲಬಾಂಡ್. ಪುತ್ತೂರು ಕರ್ನಾಟಕೊದ ಒಂಜಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಆಂಡ್.

ಒರ ದಸರಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಗು ಬರೊಡುಂದು ಕನ್ನಡೊದ ಕಣ್ವೆ ಪನ್ಪಿ ಬಿರ್ದ್ ಪಡೆಯಿನ ಆಚಾರ್ಯ ಪುರುಷೆ ಬಿ.ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯೆರೆನ್ ಲೆಪ್ಪುನಗ ಆರ್ ಪುತ್ತೂರುಡು ಆಪಿನ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗ್ ಕುಶಿ ಪಡೆದ್ ''ಪುತ್ತೂರು ಕನ್ನಡೊದ ಸೇವಕೆರೆನ್ ಉದ್ಯ ಬೆಂದಿನ ಊರಾದ್ ಕನ್ನಡೊದ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗ್ ಪುಣೆವುನ ಸಂತೋಸುದ ಸಂಗತಿ. ಅಂಚಾದ್ ಆ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರೊನ್ಲಾ ತೂಯರೆಗೆಂಕ್ ಬಾರಿ ದಿನೊಡ್ದು ಆಸೆ ಆವೊಂದುಂಡು'' ಪಂಡ್‌ದ್ ಸಾಹಿತಿ ಬಿ.ಎನ್. ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಪೈಕುಲೆಗ್ ಕಾಕಜಿ ಬರೆಯೆರ್‌ಗೆ. ಪುತ್ತೂರುನು ಸಾಹಿತಿಲೆನ ನೆಲೆ ಆದ್ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ಕಾರಂತೆರ್. ಮೊಳಹಳ್ಳಿ ಶಿವರಾಯೆರ್ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ದಸರಾ ಉತ್ಸವೊಗು ಬೆರಿಸಾಯೊ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪದ್ರಾಡ್ ಒರ್ಸ ನಡತಿನ ದಸರಾ ತಕ್ಷಣೊ ಉಂತುದೇ ಪೋಂಡು. ದಸರಾ ಸಮಿತಿದ ಸದಸ್ಯೆರ್ನಕುಲೆ ಉಳ ಜಗಳೊನೇ ನೆಕ್ಕ್ ಕಾರಣೊ. ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಬಾರಿ ಬೇಜಾರ್ ಆಂಡ್.

ಸಂಸಾರೊ

ಕಾರಂತೆರ್ ಮದಿಮೆ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಪುತ್ತೂರುದ ಬಾಲವನೊಟು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕುಲ್ಯೆರ್. ಈ ಬಾಲವನೊಟು ಆರ್ ಸುಮಾರ್ 40 ವರ್ಸೊ ಕಾಲ ಕಳೆಯೆರ್. ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆ, ಕಲಾ ಸೇವೆ, ಸಮಾಜ ಸೇವೆ ಉಂದು ಮಾತ ಆರ್ ಬಾಲವನೊಟಿತ್ತೊಂದು ನಡಪದ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಅಪಗ ಆರೆಗ್ ದುಡ್ಡುದ ಮಲ್ಲ ಬಂಜ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಆರ್ ಇಲ್ಲ್ ಬುಡುದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತ ಆಸ್ತಿದ ಸಂಪೊತ್ತುಗು ಆರ್ ಬಯಕ್‌ಜೆರ್. ಪುತ್ತೂರುಡು ಆರೆಗ್ ಮೊಳಹಳ್ಳಿ ಶಿವರಾಯೆರ್ನಂಚಿನ ಧೀಮಂತ ವ್ಯಕ್ತಿಲೆನ ಬೆರಿಸಾಯೊ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್.

ಒಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ಸಂಪಾದನೆ ಇಜ್ಜಿ. ಕುಡೊಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ಬೊಡೆದಿ ಕೋಡಿದ ಬಂಜ. ಆರೆನ ಬುಡೆದಿ ಲೀಲಮ್ಮಗ್ ಒರ್ತಿ ಅಕ್ಕ, ಮೂಜಿ ಜನ ತಂಗಡಿಯಲ್ಲು. ಮೂಜಿ ಜನ

ತಂಗಡಿಯಲ್ಲ್ಲಲಾ ಪುತ್ತೂರುಡೇ ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಅಕುಲೆಗ್ ಮದಿಮೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕಾರಂತೆರೆ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರ್‌ಂಡ್. ಪುತ್ತೂರುಡುಪ್ಪುನಗ ಕಾರಂತೆರೆನಾಡೆ ಬತ್ತ್ ಪೋಪಿನ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ದಾಲ ಕಮ್ಮಿ ಇಜ್ಯಾಂಡ್. ಬತ್ತ್ ಪೋಪಿನಕುಲೆಗ್ ಉನಸ್, ಬಾಜೆಲ್ ಕೊರ್ಪಿನವು ಕಾರಂತೆರೆನ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಗುಣೊ. ಆರ್ ಸಿಡುಕು ಸ್ವಭಾವದಾರ್. ನಿಷ್ಠುರವಾದಿ, ಮುಂಗೋಪಿ ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ತೆರಿವು. ಮೇಲ್ಮೈಡ್ ಆ ಸೊಬಾವೊ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಉಳಮ್ಮೈ ಬಾರಿ ಮೆದುವಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಶ್ರೀಮಂತೆ ಬಡವೆ ಪನ್ಪಿ ಭೇದೊ ಇಜ್ಯಾಂಡ್. ಸೋತಿನಕುಲೆ ಮಿತ್ತ್ ಕನಿಕರೊ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಜೋಕುಲೆನ ಮಿತ್ತ್ ಮೋಕೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆರ್ ಮಲ್ಲ ಧರ್ಮಿಷ್ಟೆ ಆದಿತ್ತೆರ್.

ಲೀಲಾ ಕಾರಂತೆರ್ ಕಂಡನ್ನನ ದಾನ ಗುಣೊಕು ಸರಿಯಾಯಿನ ಬುಡೆದಿ ಆದಿತ್ತೆರ್. ಬತ್ತಿನಕುಲೆನ್ ಸತ್ಕಾರ ಮಲ್ಪುನ ಮಲ್ಲ ಗುಣ ಆರೆನ. ಅಯಿಟ್ ಆರೆಗ್ ಸಂತೋಸೇ ಆಪೆದ್‌ಂಡ್. ಅತ್ತಂದೆ ಬೇಜಾರೊ ಆಪೆದಿಜಿ. ಕಾರಂತೆರೇ ಒರ ಒರೊ ಪುರ್ಸೊತ್ತು ಉಪ್ಪುನಗ ಬೊಡೆದಿಗ್ ಅಟಿಲ್ ಮಲ್ಪ್ಯರೆ ಕೂಡೆದೆರ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಅಡಿಗೆಡ್ಲಾ ನಿಪುಣೆ ಆದಿತ್ತೆರ್. ವಾ ಕೆಲಸ ಕಲ್ಪುನೆಡ್ದ್‌ಲಾ ದುಂಬು ಆಂಜೆನಕುಲು ಅಡಿಗೆದ ಕೆಲಸೊ ಕಲ್ತೊನೊಡು ಪನ್ಪೆದೆರ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಒಂಜಿ ಸಾರ್ ಮಲ್ತೆರ್‌ಂದಾಂಡ ಅವು ಗಮಗಮ ಕಮ್ಮೆನೊ. ಆ ಸಾರ್ದ ಕಮ್ಮೆನೊಡೇ ಒಂಜಿ ಸೇರರಿತ ಉನುಪು ಉಣೊಲಿಂದ್ ಉಂಡಿನಕುಲು ಪನ್ಪೆದೆರ್. ಲೀಲಮ್ಮ ಉದಾರ ಮನಸ್‌ದ ಪೊಂಜೊವು. ಕಪಟ ಪನ್ಪಿ ಶಬ್ದೊನೇ ಆರೆಗ್ ತೆರಿಯಂದ್. ಒರಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬುಲಿತ್‌ದ್ ಎಂಕ್ ದಾಲ ಇಜ್ಜಿ ಕೊರ್ಲೆ ಪಂಡ ತಾನ್ ತುತ್ತುದಿನ ಕುಂಟುನು, ಕೈಟತ್ತಿ ಉನುಪುನು ಕೊರ್ಪಿನ ನರಮಾನ್ದಿ ಆರ್. ಪಾಪೊದಕುಲು ಪಂಡ ಆರೆಗ್ ಬಾರಿ ಮೋಕೆ. ಕಾರಂತೆರೊಟ್ಟಿಗೆ ನೃತ್ಯಗಾರ್ತಿಯಾದ್ ಬತ್ತಿನ ಆರ್ ಬುಡೆದಿಯಾದ್, ನಾಟಕಗಾರ್ತಿಯಾದ್, ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಪಾಠ ಪಂಡ್‌ಕೊರ್ಪಿನ ಟೀಚರ್ ಆದ್ ಸಾಹಿತಿಯಾದ್ ಎಡ್ಡೆ ಪೊರ್ಲುಡು ಕಾರಂತೆರೊಟ್ಟಿಗೆ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಲ್ತೆರ್.

ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ನಾಲ್ ಜೋಕುಲು. ಮಲ್ಲ ಮಗೆ ಹರ್ಷೆ. ಆಯಡ ಅಪ್ಪೆ - ಅಮ್ಮಗ್ ಬಾರಿ ಮೋಕೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಯನ ಪುದರ್ಡ್ಲೇ ಕಾರಂತೆರ್ ಹರ್ಷ ಪ್ರಕಟಣಾಲಯ, ಹರ್ಷ ಮುದ್ರಣಾಲಯ ಪನ್ಪಿ ಸಂಸ್ಥೆಲೆನ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ತೆರಿಯಂದಿ ಕೆಲಸೊ ಇಜ್ಜಿ. ಮರತ ಕೆಲಸೊಡ್ದು ಬತ್ತಿನ ಮುದ್ರಣೊದ ಕೆಲಸೊ ಮುಟ್ಟ ಮಾತಲ ಆರೆಗ್ ತೆರಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಹರ್ಷಗ್ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ರೋಗೊ ಸುರು ಆಂಡ್. ಅಯಿನ್ ಗುಣ ಮಲ್ಪ್ಯರೆ ಬೋಡಾದ್ ಬೊಂಬಾಯಿ ಮುಟ್ಟ ಕೊಂಡೊದು ಪೋಯೆರ್. ಆಂಡ ವಾ ಮರ್ದ್‌ಡ್ಲಾ ಆಯನ್ ಒರಿಪಯರೆ ಆಯಿಜಿ. 1938ಡ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಹರ್ಷೆ 1961ಡ್ ತೀರ್ದ್ ಪೋಯೆ.

ಕಾರಂತೆರೆನ ಮಲ್ಲ ಮಗಳ್ ಮಾಲವಿಕಾ. ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವೀಧರೆ ಆಯೆರ್. ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞೆಯಾಯಿನ ಒರಿ ಪಂಜಾಬಿ ಆಣನ್ 1965ಡ್ ಅಮೃತಸರೊಟು ಮದಿಮೆ ಆದ್ ಮಾಲವಿಕಾ ಕಪೂರ್ ಆಯೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಮಗೆ ಉಲ್ಲಾಸ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಲ್ತೆರ್. ಪ್ರಾಣಿಲೆನ ಮಿತ್ತ್ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ಪ್ರಾಣಿಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞೆ ಆದ್ ಅಯಿಟೇ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪಡೆತೆರ್. ಆರೆಗ್ ಪಕ್ಕಿ - ಮುರ್ಗೊಲೆನ ಬಗ್ಗೆ ದಿಂಜ ಆಸಕ್ತಿ. ಪೆರಿಯಾಪಟ್ಟಣೊಡು ನೆಲೆಯಾದ್ ಪುಗೆರೆದ ಕೃಷಿ ಮಲ್ತೊಂದು ನಾಗರಹೊಳೆ ಅಭಯಾರಣ್ಯೊಡು ಆರ್ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಮಗಳ್ ಕ್ಷಮಾರಾವ್. ನೃತ್ಯಕಲೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪರಿಣತೆ ಪಡೆಯಿನಾರ್. ಕೇಳು ಚರಣ ಮಹಾ ಪಾತ್ರ ಮೆರೆನ ಶಿಷ್ಯೆ ಆದ್ ಒಡಿಸ್ಸಿ ನೃತ್ಯ ಕಲ್ತಿನಾರ್. ಆರೆನ ಮದಿಮೆ ಉಡುಪಿದ ಪದ್ಮನಾಭ ರಾವ್‌ನೊಟ್ಟಿಗೆ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಅಕುಲು ಚೆನ್ನೈಡುಲ್ಲೆರ್.

ಕಾರಂತೆರೆನ ಮಗೆ ತೀರ್‌ಪೋಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಲೀಲಾ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಮಾನಸಿಕ ವ್ಯಾಧಿ ಸುರು ಆಂಡ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಆರ್ ಸುದಾರ್ನೆನೇ ಆಯಿಜೆರ್. ಅಯಿತ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಆರೆಗ್ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾಯಿಲೆಲಾ ಸುರು ಆಂಡ್. ದೇವೆರೆನ ಬಗ್ಗೆ ನಂಬಿಕೆನೇದಾಂತಿನ ಆರ್ ನಿಧಾನೊ ಆದ್ ದೇವೆರೆನಂಚಿ ತಿರ್ಗ್ಯೆರ್. ಪುಟಪರ್ತಿದ ಭಗವಾನ್ ಸತ್ಯಸಾಯಿ ಸ್ವಾಮಿನ್ ದೂರೊಂದಿತ್ತಿನ ಆರ್ ಕಡೆಕ್ ಸ್ವಾಮಿನ ಭಕ್ತೆ ಆಯೆರ್. ಆಡೆಗ್ ಪೋವೊಂದು ಬತ್ತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಸ್ವಾಮಿನ ಸಾನಿಧ್ಯೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ ಎಂಕ್ ದುಃಖೊ ಪೂರ ಮದಪ್ಯರೆ ಆಪುಂಡು ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆ ಆರೆಗಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

''ಸತ್ಯ-ಧರ್ಮ-ಪ್ರೇಮ''ನೆಡ್ದೇ ಮನಸ್‌ಗ್ ಶಾಂತಿ. ನಮ ಪುಟ್ಟುದಿನಿ ಭೋಗ ಜೀವನೊಗಾದ್ ಅತ್ತ್. ಮಾತೆನ್ಲಾ ತೆರಿಯೊಂದು ಪೋಯರೆ. ತ್ಯಾಗೊಡು ಸಂತೋಸು ಉಂಡು. ಏರೆ ಬೆರಿಸಾಯೊ ಇಜ್ಯಂಡಲಾ ಸತ್ಯ- ಧರ್ಮ - ಪ್ರೇಮ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಯಾವು. ಅವು ಪರಮಾತ್ಮನ ದಿವ್ಯ ದೀಕ್ಷೆ. ಎಲ್ಯೆ - ಮಲ್ಲೆ ಪನ್ಪಿ ಬೇದೊ ಪರಮಾತ್ಮಗಿಜ್ಜಿ. ನಮಡ ಪುಣ್ಯೊದ ಗಂಟ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಮಾತೆರ್ಲಾ ನಮ್ಮಕುಲೇ. ನಂಕ್ ಏರ್ಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟ ಸುಖೊಕು ನಮೊನೇ ಕಾರಣ. ಬಿತ್ತ್‌ನ ಬಿದೆನ್ ಉನ್ಪಿನಕುಲು ನಮೊನೇ'' ಉಂದು ಲೀಲಾ ಕಾರಂತೆರೆನ ಚಿಂತನೆ. ಆರ್ ಭಗವಾನ್ ಸಾಯಿಬಾಬೆರೆನಾಡೆ ಪೋದು ಬರ್ಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ''ಸಾಯಿನಾಥೆನೇ ಎನ್ನ ಗುರು. ಇಹ - ಪರ ಪೂರ ಆಯೆನೇ. ಆ ಮಹಾಶಕ್ತಿಗ್ ಯಾನ್ ರುಣಿ. ಆಯನ ಪಾದೊಗೇನ್ ಅಡ್ಡ ಬೂರ್ಪೆ. ಎನ್ನ ಭಕ್ತಿಗ್ ಆಯೆ ಒಲಿಯೆಂದಾಂಡ ಎಂಕ್ ಆಯೆ ಮುಕ್ತಿ ತೋಜವಡ್'' ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಂಡೊದಿತ್ತೆರ್.

ಕಾರಂತೆರ್ ತನ್ನ ಬುಡೆದಿನ್ ಮೋಕೆಡ್ ತೂಯೆರ್. ತಾನ್ ಪ್ರವಾಸೊ ಮಲ್ಪುನಗ

ಏತೋ ಕಡೆಕ್ ಲೆತೊನು ಪೋಯೆರ್. ಬುಡೆದಿ ದೇವೆರೆ ಭಕ್ತೆ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕಲಾ ಬುಡೆದಿನ ಭಕ್ತಿಗ್ ದಾಲ ವಿರೋಧೊ ಮಲ್ತ್‌ಜೆರ್. ''ಆಳೆನ ನಂಬಿಕೆನ್ ಯಾನ್ ಭಂಗ ಮಲ್ಪುಜಿಂದ್'' ಪಂಡೊದಿತ್ತೆರ್. ಬುಡೆದಿ ಪುಟಪರ್ತಿಗ್ ಪೋವೊಡುಂದು ಪಂಡಿವೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ಕಾರ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕಡಪುಡುದು ಕೊರ್ಪೆದೆರ್. ಒರ ಲೀಲಾ ಕಾರಂತೆರ್ ಭಗವಾನ್ ಸಾಯಿಬಾಬೆರೆಡ ತನ್ನ ಕಂಡನ್ಯನ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂಡೆರ್‌ಗೆ. ಅಪಗ ಸ್ವಾಮಿ ''ನಿನ್ನ ಕಂಡನ್ಯಗ್ ದೇವೆರೆನ ಬಗ್ಗೆ ಭಕ್ತಿ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ದಾಲ ಪೋಡ್ಯಡ. ಆರ್ ಆರೆನ ಕರ್ತವ್ಯ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಆರ್ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯೊಡು ದೇವೆರೆನ್ ತೂಪೆರ್. ಪ್ರಕೃತಿಡ್ ತೂಪೆರ್. ಅವ್ವೇ ಆರೆನ ಪೂಜೆ'' ಪಂಡೆರ್ಗ್. ಈ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಲೀಲಮ್ಮಗ್ ಬಾರಿ ಸಂತೋಸಾಂಡ್. ಲೀಲಾ ಕಾರಂತೆರ್ ಸ್ವತಹ ಕವಿಯಾದ್ ಕೆಲವು ಗೀತೆಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್. ಸಾಹಿತ್ಯೊಗು ತನಡ್ದಾಪುನ ಸೇವೆ ಸಂದಾದೆರ್.

ಕಾರಂತೆರ್ ಬಾಲವನೊಟು ಜೋಕುಲೆ ಸಾಲೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಪುತ್ತೂರು - ಸುಳ್ಯ ತಾಲೂಕು ಇಡೀಕ ಸಂಚಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಜನಸೇವೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಜೋಕ್ಲೆಗಾದ್ ತರಬೇತಿ ಶಿಬಿರ ಮಲ್ತೆರ್. ದೇಶ - ವಿದೇಶ ಸಂಚಾರ ಮಲ್ತೆರ್. ಸಿನಿಮಾ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಪುತ್ತೂರುಡು ದಸರಾ ಮಲ್ಪಯೆರ್. ಏತೋ ಕಾದಂಬರಿ, ನಾಟಕ, ಪಾಠಪುಸ್ತಕ, ವಿಜ್ಞಾನ ಪುಸ್ತಕೊಲೆನ್ ಬರೆಯೆರ್. 1955ಡ್ ಮೈಸೂರುಡು ನಡತಿನ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನೊದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಆಯೆರ್.

ವಿಜ್ಞಾನ ಗ್ರಂಥೊಲು

ಕಾರಂತೆರ್ ಸಾಲೆಡ್ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ವಿಜ್ಞಾನೊದ ಪದವಿ ಪಡೆಯಿನಾರ್ ಅತ್ತ್. ಆಂಡ ಆರ್ ಮಲ್ಲ ಸಂಶೋಧಕೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂಜೆನ್ಲಾ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಚಿತ್ರೊದ ಗುಟ್ಟುನು ತೆರಿಯೊನ್ವಾರ್. ಆರ್ ಜೋಕ್ಲೆಗಾದ್ ಬರೆಯಿನ ಬಾಲ ಪ್ರಪಂಚ ಬೊಕ್ಕ ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಪಂಚ ಗ್ರಂಥೊಲು ಲೋಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆಯಿನ ಗ್ರಂಥೊಲು. 'ಬಾಲ ಪ್ರಪಂಚ' ಮೂಜಿ ಸಂಚಿಡ್ 1938ಡ್ ಬುಡುಗಡೆ ಆಂಡ್. 'ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಪಂಚ' ನಾಲ್ ಸಂಚಿಲೆನ್ 1959ಡ್ದ್ 1964 ಮುಟ್ಟ ಪ್ರತಿ ವರ್ಸೊಲಾ ಬೊಲ್ಪುಗು ಪಾಡೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಈ ಕೆಲಸೊ ಒಂಜಿ ಸರಕಾರ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಒಂಜಿ ಸಂಸ್ಥೆ ಮಲ್ಪೊಡಾಯಿನ ಕೆಲಸೊ. ಉಂದು ಒವ್ವೇ ಬಾಸೆಡ್ದ್ ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತಿನ ಗ್ರಂಥೊಲತ್ತ್. ದೇಶ-ವಿದೇಶ ತಿರ್ಗಾಟೊಡು, ಓಲೆ ಬರವಣಿಗೆಡ್ದ್, ಚಿತ್ರ ಮಾಹಿತಿಡ್ದ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನಿರ್ಣಯೊಗು ಬತ್ತಿ ವಿಷಯೊಲೆನ್ ನೆಟ್ಟ್ ದಿಂಜದೆರ್. ಏಕಾಕಿಯಾದ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ನ ಈ ಬೂಕು ವಿಜ್ಞಾನ ಲೋಕೊಗೊಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಕಾಣಿಕೆ. ಉಂದು ಅತ್ತಂದೆ ಉಷ್ಣವಲಯದ ಆಗ್ನೇಸ್ಯಾ

(1983), 'ಪ್ರಾಣಿ ಪ್ರಪಂಚ' (1990), 'ಪ್ರಾಣಿ ಪ್ರಪಂಚದ ವಿಸ್ಮಯಗಳು' (1984), 'ನಮ್ಮ ಭೂಖಂಡಗಳು' (1967), 'ವಿಚಿತ್ರ ಖಗೋಲ' (1965), 'ವಿಶಾಲ ಸಾಗರಗಳು' (1984) ಇಂಚ ಕೆಲವು ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್. 1936ಡ್ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ಡ್ ಬೊಕ್ಕ 'ಗೃಹವಿಜ್ಞಾನ' ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ಡ್ ಮೂಜಿ - ಮೂಜಿ ಪಾಠ ಪುಸ್ತಕೊಲೆನ್ ಬರೆಯೆರ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಒರಿ ಮಲ್ಲ ವಿಜ್ಞಾನಿ. ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ಆರೆನ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆ.

ಯಕ್ಷಗಾನ

ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪುನಃರುತ್ಥಾನೊದ ಕುಲಗುರು. ಸುಮಾರು ಐವ ವರ್ಸೊ ಮುಟ್ಟ ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಕಳಟ್ ಬೆಂದ್‌ದ್ ಯಕ್ಷಗಾನೊಗು ಒಂಜಿ ಪೊಸ ಒರು ಕನತಿನಾರ್. ಕಾರಂತೆರ್ ನಾಟಕೊದ ಕಳಡ್ದ್ ಯಕ್ಷಗಾನೊದಂಚಿ ತಿರ್ಗ್‌ನೆ 1935ಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ. ಎಲ್ಯೆಪ್ಪುನಗನೇ ಆರೆಗ್ ನಾಟಕೊದ ಮರ್ಲ್‌ದೊಟ್ಟಿಗೆ ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಮರ್ಲ್‌ಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಆರ್ ಯಕ್ಷಗಾನೊ ಕಲೆತ ಉಳಯಿ ಪೊಗ್ಗ್‌ದು ತೂದಿತ್ತಿಜೆರ್. ಡಾ. ಆರ್ನಾಲ್ಡ್ ಬಾಕೆ ಭಾರತೊಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ 1934ಡ್ದ್ 1936 ಮುಟ್ಟ ಮುಲ್ಪದ ರಂಗ ಸಂಪ್ರದಾಯೊದ ಚಿತ್ರೀಕರಣ ಮಲ್ತೆರ್. ಆರೆನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಆಟ ತೂಯರೆ ಪೋಯಿನ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಅಪಗದ ಆಟ ತೂದು ತರೆಕ್ ಹಾಕಿಲೆಕ ಆಂಡ್. ಆ ಅನುಭವೊನು ಕಾರಂತೆರ್ ಇಂಚ ಬರೆತೆರ್. ''ಬಾಕೆ ಆರೆನ ಉತ್ತೇಜನೊಡು ಯಾನ್ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗೊಲೆನ ಧಾಟಿದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ತೋಜವೊಡಾಂಡ್. ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ದುಸ್ಸೈತೊದ ಫೊಟೋ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತೆ. ಆ ಪೊರ್ತುಗೇ ನಮ್ಮೂರ್ದ ಯಕ್ಷಗಾನೊಡು ನಾಟಕೊದ ವೇಸೊ ಸೇರ್ದ್ ಪೋದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ನಾಟಕೊದ ವೇಸೊ ಪಾಡ್ದ್ ಅಕುಲು ಆಟೊದ ನಲಿಕೆ ಮದತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. 1938ಡ್ ಯಾನ್ ಎನ್ನ ಸಾಹಿತಿ ಇಷ್ಟೆರಾಯಿನ ದ.ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆನ್ಲಾ ಹಿರಿಯೆರಾಯಿನ ಮಾಸ್ತಿದಾರೆನ್ಲಾ ಬಾರ್ಕೂರುಗು ಆಟ ತೋಜಯರೆ ಲೆತೊನು ಪೋಯಿನ ನಿನೆಪು. ಅಕುಲೆಗ್ ತೂಯರೆಗ್‌ಂದೇ ಅಲ್ಪದ ಮೂಡಲಗಿರಿ ಕಾಮತ್ ಸೋದರೆರ್ ಒಂಜಿ ಆಟೊದ ಏರ್ಪಾಡ್ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಅಯಿಟ್ ಕೀರ್ತಿಶೇಷ ಹಾರಾಡಿ ರಾಮೆರೆಗ್ಲಾ ಒಂಜಿ ಪಾತ್ರೊ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆರ್ಲಾ ನಾಟಕೊದ ವೇಸೊ ಪಾಡೊಂದು ಬತ್ತಿನ ತೂದು ಎಂಕ್ ಸೋಜಿಗೊನೇ ಆಂಡ್. 1958ಡ್ ವೀರಭದ್ರ ನಾಯಕೆರ್ ಬ್ರಹ್ಮಾವರೊಡೊಂಜಿ ಡೇರೆದ ಆಟ ಗೊಬ್ಬಯೆರ್. ಅಯಿಟ್ಲಾ ಕೆಲವು ವೇಷಧಾರಿಲು ದುಂಬುದ ನಾಟಕೊದ ದುಸ್ಸೈತೊಡು ತೋಜಿಯೆರ್. ಅಯಿನ್ ತೂದು ಸ್ವೀಡನ್‌ದ ಬೆಂಟ್ ಹೇಗರ್ ಈ ಕೊರತೆದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂಡೆರ್. ಈ ಅನುಭವೊ ಪೊಸತತ್ತ್. 1936-37ಡ್ ಬತ್ತಿನ ಡಾ. ಬಾಕೆ, ಕಂಡನಿ-ಬುಡೆದಿ ಪುತ್ತೂರುಡು ನಡತಿನ ಕಾಸರಗೋಡುದಕ್ಲೆನ ಒಂಜಿ

ಯಕ್ಷಗಾನ ತೂಯೆರ್. ಅವು ರಾಮಾಯಣೊದ ಒಂಜಿ ಪ್ರಸಂಗೊ. ಅಯಿಟ್ ರಾಮ-ಲಕ್ಷ್ಮಣೆರ್ ರವಿವರ್ಮನ ಚಿತ್ರೊದ ಮಲೆಯಾಳಿ ಜುಟ್ಟುದ ಬಜಿ ಮೈತ ಜವನೆರಾದ್ ರಂಗಸ್ಥಳೊಗು ಬತ್ತೆರ್. ಸೀತೆಲಾ ಅಂಚನೆ ಬಾಕಿ ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ವೇಸೊದಲೆಕೊ ಇಜ್ಜ್ಯಾಂಡ್. ಬೀದಿ ಸೂಳೆಲೆಕ ತೋಜಿಯಲ್. ಒರಿನ ಕೆಲವು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವೇಷೊಲೆಡ್ ಪ್ರಾಕ್‍ದ ಮುಂಡಾಸ್ ಮಾಯ ಆದಿತ್ತ್ಂಡ್. ತರೆಕೊಂಜೊಂಜಿ ತಲೆಂಬು ಕಟೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಅವೆನ್ ಮಾತ ತೂದು ಎಂಕ್ ಬೇನೆಲಾ ಸೋಜಿಗೊಲಾ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಿಗೆನೇ ಆಂಡ್. ದುಸ್ಥಿತೊದ ಈ ಪೊಸ ಆನೆಕಾರ್ ರೋಗೊ ಕುಂದಾಪುರೊಡ್ದು ಕಾಸರಗೋಡು ಮುಟ್ಟ ಬರೊಡಾಂಡ ಅವು ಕಾರ ಗುಣೊ ಅತ್ತ್, ಅವು ಕಾಲೊದ ಗುಣೊಂದು ತೆರಿಂಡ್'' ಇಂಚ ಕಾರಂತೆರ್ ಯಕ್ಷಗಾನೊದಂಚಿ ಪಿರತಿರ್ಗ್ಯೆರ್. ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಮೂಲ ಸತ್ವೊನು ಒರಿಪಯೆರೆಗಾದ್ ಕಳಕ್ ಜತ್ತ್‍ದ್ ಬೆಂದ್‍ದ್ ಪೊಸ ಬಿದೆ ದೆತ್ತೆರ್.

''ಜನೊಕುಲೆನ ಬದ್‍ಕ್‍ದ ಪೊರ್ಲು, ಬದ್‍ಕ್‍ದ ಸಾರ್ಥಕತೆ, ಬಜೀ ಬಂಜಿದ ಬಡವು ಕಳೆಯೆರೆಗ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್. ನರಮಾನಿ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿ. ಬುದ್ಧಿದಾಂತಿನ ಬದ್‍ಕ್‍ಡ್ ಮಾನವತೆ ಇಜ್ಜಿ. ಬುದ್ಧಿ ಜೀವನೊಗು ರಡ್ಡ್ ಒರು ಉಂಡು. ಒಂಜಿ ಮೋನೆ ವಿಚಾರವಂತಿಕೆಡ್ ತೋಜುಂಡು. ಕುಡ ಒಂಜಿ ನಮ್ಮ ಭಾವನೆಡ್ ತೋಜುಂಡು. ತತ್ವಜ್ಞಾನ, ತರ್ಕ, ವಿಜ್ಞಾನ ಉಂದು ಪೂರಾ ವಿಚಾರವಂತಿಕೆದ ಲಕ್ಷಣೊಲು. ಭಕ್ತಿ, ಶ್ರದ್ಧೆ, ಅನುಭಾವಿಕತೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಲೆ ಉಂದು ಪೂರಾ ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾದ್ ತೋಜುಂಡು. ನಮ್ಮ ನಾಡ್‍ದ ಜನೊಕುಲೆ ಭಾವಜೀವನೊ ನೆಗತ್ತ್ ತೋಜುನೆ ಪಂಡ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲೆತ ಮೂಲಕೊ. ಬ್ರಹ್ಮಗ್ ನಾಲ್ ಮೋನೆ ಇತ್ತಿಲೆಕ ಯಕ್ಷಗಾನೊಗ್ಲಾ ನಾಲ್ ಮೋನೆ. ನಲಿಕೆ, ನಾಟಕ, ಪದೊ, ಚಿತ್ರೊ ಇಂಚ ಈ ನಾಲ್ ಬಲಿಷ್ಠ ಶಕ್ತಿಲೆನ ಮೇಳೊಡು ಬಲತ್ತಿನ ಉಂದು ಒಂಜಿ ಸಮ್ಮಿಶ್ರ ಕಲೆ. ಈ ನಾಡ್‍ದ ರಸಿಕೆರೆನ ಬದ್ಕ್‍ಗ್ ಯಕ್ಷಗಾನ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ವರೊ. ಈ ರಸಿಕ ಜೀವನ ಪಂಡ ಅವು ಭೋಗೊ ಮುಖೊತ್ತ ಅತ್ತ್. ಎಡ್ಡೆಂತಿನ ಬದ್ಕ್‍ದ ಸಾದಿ, ಸೌಂದರ್ಯಮುಖಿ. ಇಂಚ ಯಕ್ಷಗಾನ ಸಂಪ್ರದಾಯೊದ ಬಗೆಟ್ ವಿವೇಚನೆ ಮಲ್ತ್‍ದ್ ನಮ್ಮ ಕಲಾ ಸಂಪೊತ್ತುನು ಒರಿಪಾದ್, ಬುಳೆಪಾದ್, ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ತ್‍ಜೊಂಡ ಅಯಿನ್ ಬೇತೆ ಏರ್ ಒರಿಪವೆರ್? ಉಂದು ಒಂಜಿ ಜಾನಪದ ಕಲೆ. ಜಾನಪದ ಕಲೆಕುಲೆನ್ ಜನೊಕುಲು ಒರಿತೊನುಜೆರ್ಂದಾಂಡ ಜನಪರ ಸರಕಾರ ಅವೆನ್ ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ಪೊಡು. ಆಂಡ ಜಾನಪದ ರಕ್ಷಣೆ ಸರಕಾರೊಡ್ದು ಸಾಧ್ಯ ಆಪಿನ ಕೆಲಸ ಅತ್ತ್. ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಪರಂಪರೆಡ್ದ್, ಸಂಪ್ರದಾಯೊಡ್ದು ನಡವಳಿಕೆಡ್ದ್ ಒರಿಪುನಂಚಿನ ಸೊತ್ತು. ಭಾಷಣೊಡ್ದು ಕಾನೂನುಡ್ದು ನೆನ್ನ್ ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ಪ್ಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ನಂಕ್ ನಮ್ಮ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪರಂಪರೆ ಒರಿಯೊಡು, ಬುಳೆವೊಡು.

ಒವ್ವೇ ಕಲೆ ಒರಿದ್, ಬುಳೆದ್, ಸಂಸ್ಕಾರ ಪಡೆವುಡೂಂದಾಂಡ ಆಯಾಯ ಕಲೆಕುಲೆಗ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ್‌ನ ಮೂಲತತ್ವ ಒವು ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರ ತೆರಿದುಪ್ಪೊಡು. ಅವೆನ ಬಲಾಬಲೊತ ಜ್ಞಾನ ಬೋಡು. ನೆಕ್ಕ್ ಸಮಾನವಾಯಿನ ಬಾಕಿ ಕಲೆಕುಲೆನ ಬಗ್ಗೆ ಗೊತ್ತು ಬೋಡು. ನಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿ ಬಲಿದುರ್ಪ್ಪೊಡು. ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಕಲೆಲಾ ಬೊಳ್ಪುಗು ಬೂರುನೆ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಕಲಾವಿದೆರೆನ ಸೃಷ್ಟಿಡ್ಡಾವರ. ಸೃಷ್ಟಿದ ಸ್ಫೂರ್ತಿಡ್ಡ್ ಪುಟ್ಟಿನ ನಾದ, ನೃತ್ಯ, ವರ್ಣ ನೆನ್ನ್ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅನುಸರಣೆಡ್ ನಮ ಒರಿತೊನೊಲಿ. ಅಯಿನ್ ಬುಳೆಪಯರೆಗ್, ಸುದಾರ್ನೆ ಮಲ್ಪ್ಯರೆಗ್ ಆ ಕಳತ ಪೂರ್ತಿ ಜ್ಞಾನ ಇತ್ತಿನ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಸೃಷ್ಟಿಕಾರೆರೇ ಬೋಡು. ಬಜೀ ಪದ ಪನ್ಯರೆಗೊತ್ತಿತ್ತಿನಕುಲು, ನಲಿಪ್ಯರೆ ಮಾತ್ರ ಗೊತ್ತಿತ್ತಿನಕುಲು ಬಜೀ ವಾಚಾಳಿತನ ಮಾತ್ರ ತೆರಿನಕುಲು ಅತ್ತಂಡ ಬಜೀ ಬಣ್ಣ ಪಾಡ್ಯರೆ ಮಾತ್ರ ಗೊತ್ತಿತ್ತಿನಕುಲು ಯಾನ್ ಯಕ್ಷಗಾನೊನು ಸುದಾರ್ನೆ ಮಲ್ಪುವೆಂದ್ ಪನ್ಪಿನಾತ್ ಎಲ್ಯಕಲೆ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅತ್ತ್. ಇತ್ತೆ ಈ ಕಳಟ್ ನಡತೊಂದುಪ್ಪಿ ಕೆಲಸೊ ಅಂಚಿನ. ಶಿಲ್ಪದ ಜ್ಞಾನದಾಂತಿನಾಯೆ ಗಣಪತಿ ಮಲ್ಪ್ಯರೆ ಪೋದು ಮಂಗನ ಮುಸುಂಟು ಮಲ್ತಿಲೆಕ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮಹಾನುಭಾವೆರೆನ ಉಪದ್ರೊಡ್ಡು ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲೆ ತನನ್ ಒರಿತೊನುನ ಕಾಲ ಇತ್ತ್ ಬತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್.

ಸಂಗೀತ, ನಾಟಕ, ದುಸ್ಯೆತೊ, ನಲಿಕೆ ಇಂಚ ನಾಲ್ ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರೊಲು ಒಟ್ಟು ಸೇರ್ದ್ ಯಕ್ಷಗಾನೊ ಪುಟ್ಟುದುಂಡು. ಉಂದು ಒಂಜಿ ಸಮಷ್ಟಿ ಕಲೆ. ಒರ್ಯೊರಿ ಉದ್ಯ ಬೆಂದಿನ ಕಲೆ ಅತ್ತ್. ಅಪ್ಪೆ - ಅಮ್ಮನೇ ಮದತ್‌ದ್ ದೂರೊ ಪೋವೊಂದಿಪ್ಪುನ ಚಿತ್ರಕಲೆನೋ, ಸಿನಿಮಾ ಕಲೆನೊ ಬೇತೆ ಪದೊಕುಲೆನೋ ಅನುಕರಣೆ ಮಲ್ಪುನೆಡ್ಡ್ ನಮೊ ಯಕ್ಷಗಾನೊಡು ಇತ್ತಿ ಸಂಪೊತ್ತುನು ಕಳೆವೊನುಬೊ. ನನ ನಿತ್ಯ ನಡಪುನ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕೂಟೊ (ತಾಳಮದ್ದಲೆ)ಲೆನ ಕತೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸುಖೊ ಇಜ್ಜಿ. ಅರ್ಥಧಾರಿನಕುಲು ಮಾತ ಮೂಲ ಕವಿಕುಲೆನ್ ಮೀರವುನಕುಲು. ಅರ್ಥದಾರಿಲೆನ ಪಾತೆರಕತೆ ಅಕುಲೆನ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಅಹಂಕಾರೊಡ್ಡಾವರ ಕೆಟ್ಟ್‌ದ್ ಪೋತುಂಡು. ನೆನ್ನ್ ತೂನಗ ಉಂದು ರಂಗಭೂಮಿಯೋ ವಾದ ಭೂಮಿಯೋ ಪನ್ಪಿ ಸಂಶಯ ಬರ್ಪುಂಡು. ಸೀತೆ, ರಾಮೆ, ಕೌರವೆ, ಅರ್ಜುನೆ ಇಂಚಿನ ಪುರಾಣ ಪಾತ್ರೊಲೆನ ಶೀಲ ಎಂಚಿನವು ಪನ್ಪಿನೆನ್ ತೆರಿಪವುನ ಬುಡ್ಡು ಅವ್ವೇ ಪಾತ್ರೊಲೆಡ್ಡ್ ವಕಾಲತ್ತ್ ಮಲ್ಪದ್ ಲಡಾಯಿಗ್ ಪಿದಾಡ್ಪೆರ್. ಉಂದು ಇತ್ತೆದ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕೂಟೊ, ನೆಡ್ಡಾವರ ರಾಮೆ ಸೀತೆನೊಟ್ಟಿಗೆ ಜೀವನ ಕರಿಪುನ ಬುಡ್ಡು ಇನೆಮೋಕೆ ಕಳೆದ್ ಬರ ಪನ್ಪಿನಾಡೆ ಮುಟ್ಟ ಎತ್ತ್‌ಬೆರ್. ನಾಲ್ ದೋಸ್ತಿಲೆಡ್ಡ್ ಸಾಬಾಸ್‌ಗಿರಿ ಪಡೆಪುನ ಸಲುವಾದ್, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕೊಪೊತಾಪೊ ತೀರ್ಸವೊನ್ಯರೆಗಾದ್ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಪಿದಾಡ್ಯೆರ್‌ಂದಾಂಡ ಏರೆಡ್ಡ್‌ಲಾ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲೆನ್ ಒರಿತೊನ್ಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆವಂದ್.

ನಮ್ಮ ಮಲೆನಾಡ್‌ಡ್ (ಕಾರಂತೆರ್ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಮಲೆನಾಡ್‌ಂದೇ ಪನ್ತೆರ್) ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲೆ ಜೀವಂತವಾದ್ ಒರಿದ್‌ಂಡ್. ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಅಯಿತ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಅಭಿಮಾನ ಪೋತುಜಿ. ಏತೇ ಬಂಜ ಆಂಡಲಾ ಅರೆಗಲೊಡು 10-15 ದಶಾವತಾರ ಮೇಳೊಲು ಊರೂರು ತಿರ್ಗುಬೊ. ಮರೆಯಲೊಡು ತಾಳಮದ್ದಲೆ ನಡಪುಂಡು. ಸಾರೊ ವರ್ಸೊಡ್ದಿಂಚಿ ಯಕ್ಷಗಾನ ಮೂಲು ಜೂವೊಡೊರಿತ್‌ಂಡ್. ಯಕ್ಷಗಾನೊ ಪದೊತ ದಾಟಿ ದೇವಸ್ಥಾನೊಡು, ಮದಿಮೆಲೆಡ್, ಉದಯರಾಗೊಡು ದೇವೆರೆ ಸುಗಿಪುಡು ನೆಗತ್ತ್ ತೋಜುಂಡು. ಗುಡಿಗಾರೆರೆನ ಚಿತ್ರ, ಶಿಲ್ಪ, ದುಸ್ತೈತೊಲೆಗ್ ರೂಪೊ ಕೊರ್ತುಂಡು. ಯಕ್ಷಗಾನ ನಾಟ್ಯೊಗು ನಮ್ಮಕುಲು ಭರತ ನಾಟ್ಯೊನು ಅನುಕರಣೆ ಮಲ್ತ್‌ಜೆರ್. ಕಥಕ್ಕಳಿನ್ಲಾ ಅನುಕರಣೆ ಮಲ್ತ್‌ಜೆರ್. ಕಥಕ್ಕಳಿ ಪುಟ್ಯರೆದುಂಬೇ ಈ ನಾಗರಖಂಡ ಪನ್ಪಿ ಜಾಗೆಡ್ ನಡತೊಂದಿತ್ತಿ ಪೂಜೆಡ್ ನಲಿತೊಂದಿತ್ತಿ ನಲಿಕೆನೇ ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ನಲಿಕೆಗ್ ಬಳಸವೊಂಡೆರ್. ಉಡುಪಿ - ಗೋಕರ್ಣಡ್ದಿಂಚಿದ ಮಲೆನಾಡ ಸೆರಂಗ್‌ದ ಊರುಲೆಡ್ ನಾಗಗ್ ಬಾರಿ ಮನ್ನಣೆ. ನಾಗಾರಾಧನೆ ಮುಲ್ಪದ ಮೂಲ ಮತ. ಮುಲ್ಪ ಸ್ಕಂದೆಲಾ ನಾಗೆನೇ, ಅವು ಎಂಚ ಆಂಡೋ ತೆರಿಪುಜಿ. ಆಟೊಡು ಲೆಪ್ಪುನ ''ಓ ಸುಬ್ಬರಾಯೆ'' ಮೂಲತಃ ನಾಗೆನೇ.

ನಾಗಮಂಡಲೊಡು ನಲಿಪಿ ನಲಿಕೆ ತೂಯಿನಕುಲೆಗ್ ಅವು ಎಂಚಿನ ನಲಿಕೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿವು. ಆ ಪೂಜಾ ವಿಧಾನೊಡು ತರೆಡ್ದ್ ಕಾರ್‌ಮುಟ್ಟ ತರಂಗಬದ್ಧವಾದ್, ನಲಿಪಿ ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರ ನಲಿಕೆ ದೇಶೀ ನಲಿಕೆ. ಇಂಚಿನ ಮತೀಯ ನಲಿಕೆಡ್ದ್ ಅತ್ತಂಡ ತಾಂತ್ರಿಕ ನಲಿಕೆಡ್ದ್ ಯಕ್ಷಗಾನ ನಲಿಕೆಗ್ ಶಕ್ತಿ ಒದಗ್‌ಂಡ್. ಮಲೆನಾಡ್‌ಡ್ ಪ್ರಚಾರೊಡುಪ್ಪಿ ಯಕ್ಷಗಾನೊಡು ದುಸ್ತೈತೊ ನಲಿಕೆಡ್ ರಾತ್ರಿ ಗೊಬ್ಬುನ ಆಟೊದ ಸಂಪ್ರದಾಯೊ ಒಂಜಾಂಡ ಅಯಿಕ್ ಅನುಕೂಲದಾಂತಿ ಪೊರ್ತುಗು ಚಾವಡಿಡ್ ಕುಲೊಂದು ನಡಪವುನ ತಾಳಮದ್ದಲೆದ ಸಂಪ್ರದಾಯೊ ಕುಡೊಂಜಿ. ನೆನ್ನ್ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕೂಟೊಂದ್ಲಾ ಪನ್ಪೆರ್. ನೆಟ್ಟ್ ವೇಸೊ ಇಜ್ಜಿ. ನಲಿಕೆ ಇಜ್ಜಿ. ಭಾಗೋತೆರ್ ಹಿಮ್ಮೇಳದೊಟ್ಟಿಗೆ ಕುಲ್ಲುದು ಪದ ಪನ್ಪೆರ್. ಅರ್ಥದಾರಿಲು ಕುಲೊಂದು ಪದೊಕು ಸರಿಯಾದ್ ತನ್ಕುಲೆನ ಪಾತ್ರ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಆಟೊಡು ಹಾಸ್ಯಗಾರಗ್, ಬಾಗೋತೆರೆಗ್ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸೊ ಉಂಡು. ಆಟೊಡಿತ್ತಿಲೆಕ ಕೂಟೊಡು ಸಭಾಲಕ್ಷಣ ಪೂರ್ವ ಪೀಠಿಕೆ ಇಜ್ಜಿ. ತಾಳಮದ್ದಲೆ ಆಟೊದೆಲೆಕ ಮನೋರಂಜನೆ ಕೊರ್ಪುಜಿ.

ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ತಿಕ್ಕಿ ಆಧಾರೊದ ಪಿರ್ಕಾರೊ ಯಕ್ಷಗಾನ ಉದಿಪನ ಆತಿನೆನೇ ಮಲೆನಾಡ್ ಪ್ರದೇಶೊಡ್ಡು. ಯಕ್ಷಗಾನೊಡು ಮೂಡಲಪಾಯ, ಪಡುವಲಪಾಯ, ತೆಂಕುತಿಟ್ಟು, ಬಡಗುತಿಟ್ಟು ಇಂಚ ಕೆಲವು ವಿಭಾಗೊಲುಲ್ಲೊ. ಒಂಜೊಪ್ಪೊಂಜೆಗ್ ಒಂತೆ ಒಂತೆ

ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಉಂಡು. ಮಲೆನಾಡ್‌ದ ಮೂಡಯಿ ಪುಡೆಕ್ ಮೂಡಲಪಾಯ, ಪಡ್ಡಯಿ ಕಡಲಬರಿಟ್ ಪಡುವಲಪಾಯ, ಅಯಿಟ್ ಉಡುಪಿಡ್ದ್ ಬಡಕ್ಕಯಿಗ್ ಬಡಗುತಿಟ್ಟು ತೆನ್ಕಾಯಿಗ್ ತೆಂಕುತಿಟ್ಟು. ಒಂತೆ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಕಥಕ್ಕಳಿದ ಪ್ರಭಾವ ತೆಂಕ್‌ತಿಟ್ಟ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ಆದುಪ್ಪು. ಇತ್ತೆದ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ತೂನಗ ತೆನ್ಕಾಯಿದಕುಲು ಬಡಕ್ಕಯಿದಕುಲೆಡ್ದ್ ಆಟೊಡು ಒಂಜಿ ಕೈ ಮಿತ್ತ್ ಉಪ್ಪಿಲೆಕ ತೋಜುಂಡು. ಅಕುಲು ದುಸ್ಸೈತೊಡು, ಪದೊ ಪನ್ಪಿನೆಟ್, ನಲಿಕೆಡ್ ಸಂಪ್ರದಾಯೊನು ಬಾರಿ ತುರ್ತುಡು ಬುಡೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಬಡಕಯಿದಕುಲು ಒಂತೆ ನಿದಾನೊಡು ಬುಡೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಇಂಚ ಕಾರಂತೆರ್ ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಬಗ್ಗೆ 'ಯಕ್ಷಗಾನ ಬಯಲಾಟ' ಬೂಕುಡು ಆರೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊನು ತೆರಿಪದೆರ್. ಈ ಬೂಕು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬೊಕ್ಕ ಹಿಂದಿಗ್ ತರ್ಜುಮೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ಸ್ವೀಡನ್ ದೇಶೊದ ಸ್ವೀಡಿಶ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ನೆಕ್ಕ್ 1967ಡ್ ಇನಾಂ ಕೊರ್ತ್ತ್ಂಡ್. ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಲಾ ನೆಕ್ಕ್ ತಿಕ್ಕ್ಂಡ್.

ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಎಲ್ಯೆ ಉಪ್ಪುನಗ ಸುರುವಾಯಿನ ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಆಸಕ್ತಿ ಆರೆನ ಜೀವನ ಪರಿಯಂತರ ಒರಿದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಆರ್ ಯಕ್ಷಗಾನೊಡು ಕೆಲವು ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ಎನ್ನೆರ್. ಸುರುಕು ಆರ್ ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ನಲಿಕೆ, ಅಭಿನಯ, ಬಣ್ಣಗಾರಿಕೆ, ಬಾಗೊತಿಕೆ, ರಾಗ, ಲಯ - ತಾಳ ಪೂರ ಕಲ್ತೆರ್. ಒಂಜಿ ಪ್ರಸಂಗೊನು ರಡ್ಡ್ ಗಂಟೆದುಲಯಿ ಎಂಚ ಮಲ್ತ್ ಮುಗಿಪೊಲಿಂದ್ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬದ್ಧವಾದಿತ್ತಿನ ಹಿಮ್ಮೇಳೊನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಲ್ತ್ಂಡ ಎಂಚಂದ್ ತೂಯೆರ್. ಕ್ಲೆರೊನೆಟ್, ಸ್ಯಾಕ್ಸೊಫೋನ್ ಬಳಕೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಭಾವುಕತೆ ಹೆಚ್ಚ ಉಪ್ಪುನ ಕಡೆಟ್ ಪಿಟಿಲ್ ಬಳಕೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಉಡುಪಿದ ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ರೆನ ಬೆರಿಸಾಯೊ ಪಡೆವೊಂಡೆರ್. ನಾಲ್ ಪ್ರಸಂಗೊಲೆನ್ ಅಜತೊಂದು ಅಯಿಕ್ ಸರಿಯಾದ್ ದುಸ್ಸೈತ, ಅಲಂಕಾರೊ, ಪದ್ಯೊಯಿ, ಅಭಿನಯ, ಪಜ್ಜೆಗಾರಿಕೆ ಕಲ್ಪದ್ ಒಂಜಿ ಮೇಳ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಮುಂಬಯಿ, ಡೆಲ್ಲಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಧಾರವಾಡ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಪುತ್ತೂರು, ಕುಂದಾಪುರ ಇಂಚ ಕೆಲವು ಕೋಡಿಡ್ ಆಟ ಗೊಬ್ಬಯೆರ್. ಮುಂಬಯಿಡ್ ಈ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಯೋಗ ನಡಪಯರೆಗ್ ಬೆರಿಸಾಯೆ ಕೊರಿನಕುಲು ಮುಂಬಯಿದ ಮಿತ್ರ ಕೂಟೊದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಕೃಷ್ಣ ಹೆಬ್ಬಾರ್, ಮೂಡಬೆದ್ರ ಸಂಜೀವ ರಾಯೆರ್, ವ್ಯಾಸರಾಯ ಬಲ್ಲಾಳ್ ಇಂಚ ಕೆಲವೆರ್ ಆರೆನ ದೋಸ್ತಿಲು. ಅಭಿಮನ್ಯು ವಧೆ, ಭೀಷ್ಮ ವಿಜಯ ಈ ರಡ್ಡ್ ಯಕ್ಷಗಾನ ಬ್ಯಾಲೆ ಮುಂಬಯಿಡ್ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಡೆಲ್ಲಿಡ್ ಯಕ್ಷಗಾನೊ ಪ್ರಸಂಗೊನು ಹಿಂದಿಗ್ ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಗೊಬ್ಬಯೆರ್.

ಜಾನಪದ ಕಲೆಯಾಯಿನ ಯಕ್ಷಗಾನೊನು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಕಲೆಯಾದ್ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು

ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಮನಸಾಂಡ್. ಕೆಲವು ಇಷ್ಟೆರೆನ ಬೆರಿಸಾಯೊ ಪಡೆವೊಂದು ಬ್ರಹ್ಮಾವರೊಡೊಂಜಿ ಯಕ್ಷಗಾನ ಶಾಲೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಆರೆಗ್ ಈ ಜಾನಪದಕಲೆನ್ ಶಿಷ್ಟ ಸಂಪ್ರದಾಯೊದ ಚೌಕಟ್ಟ್‌ದ ಬಂಧನೊಡು ದೀಪುನ ಎಡ್ಡೆ ಅತ್ತ್ಂದ್ ತೋಜಿಂಡ್. ಆ ಸಾಲೆನ್ ಮೂಜೇ ವರ್ಸೊಡು ಮುಚ್ಚೆರ್. 1956ಡ್ ಕೇಂದ್ರ ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿ ಒಡಿಸ್ಸಿ, ಕೂಚುಪುಡಿಗಿತ್ತಿನಂಚನೆ ಯಕ್ಷಗಾನೊಗ್ಲಾ ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊರ್‌ಂಡ್. ನೆನ್ನ್ ತೆರಿನ ಕಾರಂತೆರ್ ಉಡುಪಿದ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿದ ಅಂಗಸಂಸ್ಥೆಯಾದ್ ಒಂಜಿ ವಸತಿ ಯಕ್ಷಗಾನ ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಲೆ (ಯಕ್ಷಗಾನ ಕೇಂದ್ರ) ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಅಲ್ಪ ಯಕ್ಷರಂಗ (ಯಕ್ಷಗಾನ ಬ್ಯಾಲೆ) ಪನ್ಪಿ ಪೊಸ ನಮುನೆದ ಒಂಜಿ ಆಟೊನು ರೂಢಿಗ್ ಕನತೆರ್. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ, ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮನ್ನಣೆ ಯಕ್ಷಗಾನೊಗು ತಿಕ್ಕೊಡು ಪನ್ಪಿನನೇ ನೆತ್ತ ಉದ್ದೇಶೊ. ನೆಟ್ಟ್ ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ, ಅಭಿನಯೊನೇ ಮುಖ್ಯೊ. ಪಾತೆರಕತೆಗ್ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆ ಬರಂದಿನಾಯೆಲಾ ನೆನ್ನ್ ತೂದು ಸಂತೋಸು ಪಡೆವೊಲಿ. ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ರ್ ಈ ತಂಡೊನು ತಮಿಳುನಾಡು, ಕೇರಳ, ಆಂಧ್ರ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ, ಮುಂಬಯಿ, ಪೂನಾ, ಅಸ್ಸಾಂ, ಪಂಜಾಬು - ಇಂಚ ದೇಶೊದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕೋಡಿಲೆಗ್ ಕೊಂಡೊದು ಪೋದು ಪ್ರದರ್ಶನ ಕೊರ್ಪಯೆರ್. ಈತಾನಗ ಹಾಂಕಾಂಗ್‌ಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ಕಲಾ ಸಂಸ್ಥೆ ಅಕುಲೆ ದೇಶೊಗು ಯಕ್ಷಗಾನ ತಂಡೊನು ಲೆತೊಂದು ಬರೊಡುಂದು ಕಾರಂತೆರೆಗೊಂಜಿ ಓಲೆ ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರ್‌ಂಡ್. ಚೀನೀಯೆರ್ ಕರ್ನಾಟಕೊದ ಯಕ್ಷಗಾನ ತೂದು ಸಂತೋಸು ಪಡೆಯೆರ್. 1981ಡ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಪದ್ನೈನ್ ಜನೊತ ಒಂಜಿ ತಂಡ ದೆತೊಂದು ಜಪಾನ್‌ಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಜಪಾನ್‌ದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯೊಲೆಡ್ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಕಲೆತ ಬಗ್ಗೆ ಪಾತೆರುನ ಅವಕಾಶ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ಜಪಾನೀ ಜನೊಕುಲೆನ ಕಲಾವಂತಿಕೆ, ಪರಿಸರಪ್ರೇಮ, ಒಪ್ಪ - ಓರಣ ತೂದು ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಬಾರಿ ಕುಸಿಯಾಂಡ್. ಅಲ್ತ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಆರ್ 'ಪೂರ್ವದಿಂದ ಅತ್ಯಪೂರ್ವಕ್ಕೆ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಪ್ರವಾಸ ಕಥನ ಬರೆಯೆರ್. 1987ಡ್ ರಶ್ಯಾಡ್ ನಡತಿನ ಭಾರತ ಉತ್ಸವ ಸಮಾರಂಭೊಗು ಯಕ್ಷರಂಗೊನು ಕೊನೊದು ಪೋಯೆರ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ 1988ಡ್ ಅಬುದಾಬಿ, ದುಬಾಯಿಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಮೆಂಚಸ್ಟರ್‌ಡ್ ನಡತಿ ವಿಶ್ವಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನೊಗ್ಲಾ ಯಕ್ಷರಂಗದ ಯಕ್ಷಗಾನ ಬ್ಯಾಲೆ ಪೋದು ಮಾನಾದಿಗೆ ಪಡೆಂಡ್. ಆತೇ ಅತ್ತ್ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ದ ಲಂಡನ್, ಪೆರು ದೇಶೊದ ಲೀಮಾ, ಬ್ರೆಜಿಲ್‌ದ ಲಾಂಡ್ರಿನಾ, ಸಾಪಾವೊ ಊರುಲೆಗ್ ಯಕ್ಷರಂಗ ಪೋದು ಭಾರತೊದ ಕಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಒರುನು ಅಕುಲೆಗ್ ತೋಜದ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಯಕ್ಷಗಾನೊಗು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಮರ್ಯಾದಿ ಕೊರ್ಪಯೆರ್. ಯಕ್ಷಗಾನ ರಂಗೊಡು ಆರೆ ಸಾಧನೆ ಮೇರು

ಪರ್ವತೊಗು ಸಮಾನ.

''ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಭವಿಷ್ಯೊ ನನಲಾ ಕತ್ತಲೆಡೇ ಉಂಡು. ಉಂದು ಒಂಜಿ ಸಂಧಿ ಕಾಲೊ. ಇತ್ತೆದ ಕಾಲೊದ ಪೊಸ ಒರು ಸಂಪ್ರದಾಯೊನು ನಾಶ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ಕೀಳ್ ಮಟ್ಟೊದ ಕಳೆಕೆಟ್ಟ್‌ನ ಪ್ರಯೋಗೊಲು ಕಲೆತ ಪುದರ್ಡ್ ಮೆರೆವೊಂದುಂಡು. ಜನೊಕ್ಲೆ ಉಮೇದ್ ಯಕ್ಷಗಾನೊಗು ಕಮ್ಮಿ ಆವೊಂದುಂಡುಂದು ಪನ್ಪಿನೆಡ್ಲಾ ಈ ಕಲೆತ ಶಕ್ತಿ, ಅಂತರಾಳ ತೆರಿಯಂದೆ ಜನೊಕುಲು ಅಪಚಾರ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ಬೇಜಾರ್ದ ವಿಚಾರೊ. ನೆನ್ನ್ ತಡೆಕಟ್ಟುನ ಸಾದಿ ದಾದ? ಪನ್ಪಿ ವಿಷಯೊಡು ನಮ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ಪಿ ಕಾಲ ಇತ್ತೆ ಒದಗ್‌ದ್ಂಡ್. ಪೊಸ ಒರುತ ಮೋಹೊ ಈ ದೇಶೀಯ ಕಲೆಕ್ ಮೃತ್ಯು ಆವು ಪನ್ಪಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನಂಕುಪ್ಪೊಡು.'' ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಭವಿಷ್ಯೊದ ಬಗೆಟ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಇಂಚ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್.

''ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಕಳಕ್ ಸಂದಯಿನ ಸೇವೆಗ್ ಬಿಲೆ ಕಟ್ಟರೆ ಸಾಧ್ಯನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಯಕ್ಷಗಾನೊನು ಒಂಜಿ ಕಲೆತ ಒರುಟು ಪೊಸ ದಿಟ್ಟಿಡ್ ತೂಯಿನಕುಲೆಡ್ ಸುರುತಾರ್ ಕಾರಂತೆರ್‌ಂದ್ ಧಾರಾಳ ಪನೊಲಿ. ತನ್ನ ಲೇಖನ, ಗ್ರಂಥ ರಚನೆ ಬೊಕ್ಕ ಭಾಷಣೊಲೆಡ್ ವಿದ್ಯಾವಂತೆರ್ ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಕಡೆಕ್ ಗಮನ ಕೊರ್ಪಿಲೆಕ ಮಲ್ತೆರ್. ಆರೆನ ಪಾತೆರೊದ ಪೆಟ್ಟ್‌ಡ್ ಯಕ್ಷಗಾನೊಡು ನಡತೊಂದಿತ್ತಿನ ಕೆಲವು ಪೊಸ ನಮುನೆದ ವಿಸಂಗತಿಲು ಉಂತ್‌ದೇ ಪೋಯೊ. ಕಾರಂತೆರ್ ನಡಪಯಿನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಗೋಷ್ಠಿಲು, ತರಬೇತಿ ಶಿಬಿರೊಲು, ಪ್ರದರ್ಶನೊಲೆಡ್ದಾವರ ಯಕ್ಷಗಾನೊನು ಜನೊಕುಲು ತೂಪಿನ ದಿಟ್ಟಿಯೇ ಬದಲಾದ್ ಪೋಂಡು. 1958ಡ್ ಬ್ರಹ್ಮಾವರೊಡು ಆರ್ ಸುರು ಮಲ್ತಿನ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಬಿರೊಡ್ದು ಸುರುವಾದ್ 1972ಡ್ ಆರ್ ಯಕ್ಷರಂಗ ಸಂಸ್ಥೆ ಕಟ್ಟುನಾಡೆ ಮುಟ್ಟ ಆರ್ ಕೈಕೊನ್ನ ಅಧ್ಯಯನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಕುಲೆಗ್ ಮೌಲ್ಯ ಏತ್‌ಂದ್ ಪನ್ಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಮಣ್ಣ್ ಮುಕ್ಯರೆ ತಯಾರಾಯಿನ ಬ್ರಹ್ಮರಥೊನು ಅಲೆಗಾದ್ ಏಕಾಏಕಿಯಾದ್ ತೇರೊಯಿತಿನ ಸಾಹಸಿ ಕಾರಂತೆರ್''. ಇಂಚ ಪಂಡಿನಾರ್ ಆರೆನ ಜೊತೆಟಿತ್ತಿ ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಹಿರಿಯ ಮದ್ದಲೆಗಾರೆ ಹಿರಿಯಡಕ ಗೋಪಾಲ ರಾಯೆರ್.

ಕಾರಂತೆರ್ ಯಕ್ಷಗಾನೊನು ಎಲ್ಯೆಡ್ದ್ಂಚಿ ತೂಯೆರ್. ಅಯಿತ ಬಗ್ಗೆ ಅಡಿಮುಟ್ಟ ಸೋದನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಎಡ್ಡೆ, ಹಾಳ್‌ನ್ ಪೊಲಬು ಮಲ್ತೊಂದು ಸುದಾರ್ನೆಗ್ ಪಿದಾಡ್ಯೆರ್. ಯಕ್ಷರಂಗೊ ಕಟ್ಯೆರ್. ಊರೂರು ತಿರ್ಗ್ಯೆರ್. ಆರ್ ಏತೇ ಒರು ಮಗ್‌ರ್ತೆರ್‌ಂಡಾಂಡಲಾ ಪೊಸ ದೇಖಿದ ಆಟೊ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಇಷ್ಟ ಆಯಿಜಿ. ಜನೊಕುಲು ಅಯಿಕ್ ಒಂಜೊಂಜಿ ಕೋಂಗಿ - ಕೊರತೆ ಪನ್ಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಯಕ್ಷರಂಗ ಶಾಶ್ವತವಾದ್ ಒರಿಜಿ. ಆರೆಡ್ದ್ ದುಂಬೇ ಅವು ಮಾಯಕಾದ್ ಪೋಂಡು.

ಯಕ್ಷಗಾನೊ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್ದ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ರಂಗಕಲೆ. ಬಾರಿ ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ದಿಂಚಿ ಬುಳೆದ್ ಬತ್ತಿನ ಈ ಕಲೆನ್ ಜನೊಕುಲು ಒಂಜಿ ಆಚರಣೆ, ಆರಾಧನೆಂದೇ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಅವು ಒಂಜಿ ಜಾನಪದ ಮೂಲೊದ ಕಲೆ. ಒಡೆಮುಟ್ಟ ಪಂಡ ಇತ್ತೆ ಈ ಕಾಲೊಡ್ಲಾ ಆಟೊ ಗೊಬ್ಬವೆಂದ್ ಪರಕೆ ಪಂಡೊನುನಕುಲು ಏತೋ ಜನೊ ಉಂಡು. ವರ್ಸೊಯಿಡೀ ಪರಕೆದ ಆಟೊನೇ ಗೊಬ್ಬುದು ತಿರ್ಗಾಟೊ ಮುಗಿಪುನ ರಡ್ಡ್ ಮೂಜಿ ಮೇಳೊಲು ಉಲ್ಲೊ. ಇಂಚ ಉಪ್ಪುನಗ ಜನೊಕುಲೆನ ನಂಬಿಕೆನ್ ಒಂಜೇ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ಬದಲಾವಣೆ ಕನಯರೆ ಸಾಧ್ಯನೇ ಇಜ್ಜಿ.

ಯಕ್ಷರಂಗೊಡು ಕಾರಂತೆರ್ ಏಕಾ ಏಕಿ ಅರ್ಥಗಾರಿಕೆನ್ ದೆತ್ತ್ ಬುಡ್ಯೆರ್. ವೇಸೊ, ನಲಿಕೆದಾಂತಿನ ತಾಳಮದ್ದಲೆಗ್ ಸೋತು ಪೋಪಿನ ನಮ್ಮ ಜನೊಕುಲು ನೆನ್ನ್ ಒಪ್ಪರೆ ಖಂಡಿತ ತಯಾರಿಜ್ಜೆರ್.

ಕುಡ ಒಂಜಿ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಬೇನೆ ಮಲ್ತಿ ವಿಷಯೊ ಪಂಡ ಹಿಮ್ಮೇಳೊದ ಬದಲಾವಣೆ. ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ದಿಂಚಿ ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಹಿಮ್ಮೇಳ ಪಂಡ ತಾಳ, ಜಾಗಟೆ, ಚೆಂಡೆ, ಮದ್ದಲೆ, ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ. ಕಾರಂತೆರ್ ಕ್ಲೇರ್‌ನೆಟ್, ಸೆಕ್ಸೋಫೋನ್, ಪಿಟೀಲ್ - ಇಂಚ ಪೊಸ ನಮೂನೆದ ದೇಶೀಯ ಅತ್ತಂದಿ ವಾದನ ಸಾಮಗ್ರಿಲೆನ್ ಹಿಮ್ಮೇಳೊಡು ಬಳಸಯೆರ್. ಜನೊಕುಲು ನೆನ್ನ್ ಒಪ್ಪರೆ ತಯಾರಾಯಿಜೆರ್. ದುಸ್ತೈತೊಡು ಬದಲಾವಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಜಾನಪದ ರೂಪೊದ ಯಕ್ಷಗಾನೊಡು ಇಂಚಿನ ಪಾತ್ರೊಗು ಇಂಚಿನ ವೇಸೊಂದು ನಿಗಂಟಾದ್ ಪೋತುಂಡು. ಕೃಷ್ಣೆ, ಭೀಮೆ, ಅರ್ಜುನೆ, ರಕ್ಕಸರೆಗ್ ರಂಗಸ್ಥಳೊಗು ಬನ್ನಗನೆ ತೂಯಿನ ಜನೊಕುಲು ಅವು ಇಂಚಿನ ವೇಸೊಂದು ನಿಗಂಟ್ ಪನ್ಪೆದೆರ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಮಾತ ಪಾತ್ರೊಲೆಗ್ಲಾ ಒಂಜೇ ರೀತಿದ ವೇಸೊ ಪಾಡ್ಯರೆ ಪೋದು ಸೋತೆರ್. ಅಂಚನೆ ಬಾಗೊತಿಕೆಡ್ಲಾ ಬದಲಾವಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಇಂಚಾದ್ ಜನೊಕ್ಲು ಬದಲಾವಣೆಗ್ ಒಪ್ಪಂದಿನೆಡ್ಡಾವರ ಕಾರಂತೆರೆ ಯಕ್ಷರಂಗ ದುಂಬೊತ್ತುದು ಪೋಯಿಜಿ. ಆಂಡ ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಚರಿತ್ರೆಡ್ ಮಾತ್ರ ಆರೆನ ಪುದರ್ ಶಾಶ್ವತವಾದ್ ಒರಿಂಡ್.

ಕಿನ್ಯ ಕತೆಕುಲು

ಕಾರಂತೆರ್ ಕೆಲವು ಕಿನ್ಯ ಕತೆಕುಲೆನ್, ದಿಂಜ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್. ಕೆಲವು ಪತ್ರಿಕೆಲೆಡ್ ಅಚ್ಚಾತಿನವು ಬೊಕ್ಕ ಬೂಕುದ ಒರುಟು ಬತ್ತ್‌ನವು. 'ಹಾವು', 'ಹಸಿವು', 'ಕವಿಕರ್ಮ', 'ಗ್ನಾನ', 'ಚಿಕ್ಕ ದೊಡ್ಡವರು', 'ಹಳ್ಳಿಯ ಹತ್ತು ಸಮಸ್ತರು', 'ಮೈಲಿಕಲ್ಲಿನೊಡನೆ ಮಾತುಕತೆ', 'ಮೈಗಳ್ಳನ ದಿನಚರಿಯಿಂದ', 'ದೇಹಜ್ಯೋತಿಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿ ಪ್ರಬಂಧಗಳು', 'ತೆರೆಯ ಮರೆಯಲ್ಲಿ' ಇಂಚ ಕೆಲವು ಕತೆಕುಲೆನ ಕೋಪೆ ಬೊಳ್ಪುಗು

ಬತ್ತ್‌ದ. ನರಮಾನಿ ನರಮನ್ಯಗ್ ಪಗೆಮಾನಿಯಾದ್ ಬದ್ಕ್‌ಬೆ. ಸ್ವಾರ್ಥೊಗು ಬೋಡಾದ್, ಲಾಭೊಗಾದ್ ತನಡ ಇತ್ತಿನ ಎಡ್ಡೆ ಗುಣೊಕುಲೆನ್ ಮದತ್‌ದ್ ಬೊಡ್ಚಂದಿ ಗುಣೊಕುಲೆನೇ ತೋಜವೆ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಆರ್ ಕತೆಕುಲೆಡ್ ಪನ್ತೆರ್. ಬಡಪತ್ತ್‌ದ ಕರ್ಮೊ, ದುಡ್ಡು ಇತ್ತಿನುಕಲೆ ದರ್ಪೊ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನೊಕುಲೆ ಅಜ್ಞಾನ, ಜಾತಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ತಿರ್ತ ಜಾತಿದಕುಲು ಬಂಜ ಬರ್ಪಿನ ರೀತಿ, ತನ್ನ ಯಜಮಾನನ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಗಾದ್ ತನ್ನ ಮಗಕೇ ನೋತುದು ಕೆರ್ಪಿ ಅಮ್ಮೆ - ಇಂಚಿನ ಮಾತ ಕರ್ಲ್ ಕತ್ತೆರ್ಯನಂಚಿನ ದುಃಖದ ಸಂಗತಿಲು ಈ ಕತೆಕುಲೆಡ್ ಮೂಡ್ದು ಬತ್ತ್‌ದೊ.

'ಮೈಲಿಗಲ್ಲಿನೊಡನೆ ಮಾತುಕತೆ', 'ಹಳ್ಳಿಯ ಹತ್ತು ಸಮಸ್ತರು', 'ಮೈಗಳ್ಳನ ದಿನಚರಿಯಿಂದ' ಉಂದು ಮೂಜಿ ಪ್ರಬಂಧೊಲೆನ ಗೊಂಚಿಲ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಬರೆಯಿನ ಪ್ರಬಂಧೊಲು ಕತೆಕುಲೆಡ್ದ್ ಬೇತೆನೇ ರೀತಿ. ಸಮಾಜೊಡು ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪಿ ಹಾಳ್ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಖಂಡನೆ ಮಲ್ಪಿನ ಬದಲ್ ಅವೆನ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಮನೋವೈಜ್ಞಾನಿಕ ರೀತಿಡ್ ತೂತೆರ್. ಮೈಲಿಕಲ್ಲಿನೊಡನೆ ಮಾತುಕತೆಟ್ ಊರುದ ಮೈಲ್‌ಕಲ್ಲ್, ಅತ್ತೋಸುದ ಮರ, ಕೆರೆ, ಶಿವಲಿಂಗ, ಉಂದು ಪೂರ ಅವೆನ ಕತೆಕುಲೆನ್ ಪನ್ಪ. ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಶೇಷತೆದ ಚಿತ್ರಣೊದ ಮೂಲಕ ಹಳ್ಳಿಯ ಹತ್ತು ಸಮಸ್ತರು ಗೊಂಚಿಲ್ಡ್ ಒಂಜಿ ಹಳ್ಳಿದ ಪೂರ್ತಿ ನಡಪಿ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನೊಡು ನಡಪುನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೀತಿದ ಜಾತಿ ಸಂಬಂಧ, ಘರ್ಷಣೆ, ಕಸುಬು, ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವೊಲೆನ ಚಿತ್ರಣ ಕೊರ್ಪುನನೇ ನೆನ್ನ್ ಬರೆತಿನ ಉದ್ದೇಶೊಂದು ಕಾರಂತೆರ್ ಪನ್ತೆರ್.

ಕಾದಂಬರಿ

ಕಾರಂತೆರ್ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದೆ, ಸಿನಿಮಾ ನಿರ್ದೇಶಕೆ, ನಾಟಕಕಾರೆ, ಪ್ರವಾಸ ಕಥನಕಾರೆ, ವಿಜ್ಞಾನಿ, ನೃತ್ಯಪಟು, ಕಲಾ ವಿಮರ್ಶಕೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞೆ, ಜಾನಪದ ವಿದ್ವಾಂಸೆ - ಇಂಚ ಆರೆನ ಕಜ್ಜೊದ ಕಳ ಮಲ್ಲ ಮೈದಾನ್. ಮಾತಕಳಟ್ಟ್‌ಲಾ ಆರ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ಜೀವನಾನುಭವ ಪಡೆಯಿನಾರ್. ಈತ್ ಮಾತ ಕೆಲಸೊ ಮಲ್ತಿನ ಆರೆನ್ ಸಾಹಿತ್ಯಲೋಕದ ಜನೊಕುಲು ನಿನೆತಿಸಾತ್‌ಗ್ ಪನ್ಪಿನಿ ಆರ್ ಒರಿ ಕಾದಂಬರಿಕಾರೆಂದ್. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಆರ್ ಸುಮಾರ್ 45 ಕಾದಂಬರಿಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್. 'ವಿಚಿತ್ರಕೂಟ' (1924) ಪನ್ಪಿ ಕಾದಂಬರಿಡ್ದ್ ಬರೆಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ತಿನ ಆರ್ 'ಅಂಟಿದ ಅಪರಂಜಿ' ಮುಟ್ಟ ಬರೆವೊಂದೇ ಪೋಯೆರ್.

ಆರೆನ ಕಾದಂಬರಿಲೆಡ್ ಬರ್ಪಿನ ಪಾತ್ರೊಲು ಒಂಜೆದಲೆಕ ಕುಡೊಂಜಿ ಇದ್ದಿ. ನಮುನೆ ನಮುನೆದ ವೇಸೊಲು. ಕತೆತ ಆಶಯೊಲಾ ಅಂಚನೆ ಒಂಜೊಡ್ದೊಂಜಿ ಬೇತೆನೆ. ತನ್ನ

ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಅನುಭವೊದ ಗುಂಡಿಡ್ದ್ ಉದಿಯ ಬೆಂದಿನ ಮೂರ್ತಿಲು. ಅಂಚಾದ್ ಕಾದಂಬರಿಲೆಡ್ ವಾಸ್ತವಿಕತೆ ಉಂಡು. ಕಾದಂಬರಿದ ಕತೆ ಮೂಲೇ ನಮ್ಮ ನೆರೆಕರೆಟೇ ಓಲೋ ಕೋಡೆ ಮುರಾನಿಡ್ ನಡತಿಲೆಕ ತೋಜುಂಡು. ಕಾದಂಬರಿಗ್ ಓಟೊ ಬರ್ಪುಂಡು. ಭಾವನೆಲೆನ್ ದೆಂಗ ದೀಪುನ ಕಳುವಾಟಿಗೆ ಕಾರಂತೆರೆಗಿಜ್ಜಿ. ಆರೆನ ಕೊಪ್ಪೊ, ತಾಪೊ, ಮೋಕೆ, ಸೂಕೆ, ದುಃಖೊ, ದುಗುಡೊ ಒವ್ವೆ ಉಪ್ಪಡ್ ಅವು ಕೂಡ್ಲೆ ಆರೆನ ಪಾತೆರೊಡು, ಮೋನೆಡ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪೆದ್‌ಂಡ್. ಅವ್ವೇ ಚಿತ್ರಣ ಆರೆನ ಕಾದಂಬರಿಲೆಡ್ಲಾ ನೆಗತ್ ತೋಜುಂಡು. ಆರೆಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಕೆಲಸೊದ ಮಿತ್ತ್ ನಂಜಿ ಇಜ್ಜಾಂಡ್, ಕ್ರೌರ್ಯೊ ಇಜ್ಜಾಂಡ್, ಕಪಟತನ ಇಜ್ಜ್ಯಾಂಡ್, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಬುದ್ಧಿ, ತೀಕ್ಷ್ಣ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ಗುಣೊಡ್ಡಾವರೊನೇ ಕಾದಂಬರಿಲು ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಆಪೆದ್‌ಂಡ್. ನರಮಾನ್ಯನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಓರೆ - ಕೋರೆ, ಉಳ ಮನಸ್‌ದ ಗುಂಡಿ - ಎತ್ತರೊನು ಗುರ್ತೊ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಕೆಲಸೊನು ಆರ್ ಕಾದಂಬರಿದ ಮೂಲಕೊ ಮಲ್ತೆರ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಒರಿ ವಿಚಾರವಾದಿ. ಪರಂಪರಾಗತವಾದ್ ಬತ್ತಿನ ನಂಬಿಕೆ ಸಂಕೋಲೆದ ಕೊಂಡಿಲು ಬೆಸಿಗೆ ಬುಡೊಂದು ಬರ್ಪಿನ ಕಾಲೊಡು ಪೊಸ ವೈಜ್ಞಾನಿಕತೆದ ಕೊಂಡಿಲು ನನಲಾ ತಯಾರಾದಿಜ್ಯಂದಿನ ಕಾಲೊಡು ಕಾರಂತೆರೆ ಜೀವನ ಕರಿಂಡ್. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗೆರ್ ಪನ್ಪಿಲೆಕ ''ಶಾಸ್ತ್ರ, ಉಪದೇಶ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಭಯ-ಭಕ್ತಿ ಇಂಚಿನ ಮಾತ ಅಜ್ಜೆರೆನ ದೊಣ್ಣೆಲು ದಾಂತೆನೆ ಒರಿ ನರಮಾನಿ ಧರ್ಮೊದ ಸಾರೊನು ತೆರಿಯೊಂದು ನೀತಿದ ಅನುಸರಣೆನ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಪಿದಯಿದ ಮಾತ ಎಡ್ಡೆಂತಿನ ವಿಚಾರೊಲು ತನ್ನ ಉಲಯೇ ಉಂಡುಂದು ತೆರಿಯೊಂದು ಜೀವನ ಮಲ್ಪೊಲಿ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಕಾರಂತೆರ್ ತೋಜಾದೆರ್. ಬಲಕೆಡ್ ಆವೊಡೂಂದಾಂಡ ನರಮಾನಿ ಆಯ ಉಲಯಿ ಉಲ್ಲಯಿನ ಮಾತ ಶಕ್ತಿಲೆನ್ಲಾ ಬಳಪವೊನೊಡು ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರೊನು ನಮ ಕಾರಂತೆರೆಡ್ದ್ ತೆರಿಯೊನೊಡು. ಕಾರಂತೆರೆ ಕಾದಂಬರಿಲೆಡ್ದ್ ತೆರಿಯೊನೊಡು''.

''ಯಾನ್ ಎಲ್ಲೆದ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತೆ ಮಲ್ತಿನಾಯೆ ಅತ್ತ್. ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಕರ್ಮ. ಪರಲೋಕೊದ ನಂಬಿಕೆಲೆನ್ ಬುಳೆಪವೊಂದು ಇನಿತ ಬಗ್ಗೆ ತಾತ್ಸಾರ ಮಲ್ತಿನಾಯೆಲಾ ಅತ್ತ್. ಅಂಚಾದ್ ಈ ಲೋಕೊನೇ ಎನ್ನ ರಂಗಸ್ಥಳೊ''ಂದ್ ಪಂಡಿನಾರ್ ಕಾರಂತೆರ್.

ಕಾರಂತೆರ್ ಬರೆತಿನ 'ನಿರ್ಭಾಗ್ಯ ಜನ್ಮ', 'ಸೂಳೆಯ ಸಂಸಾರ' ಕಾದಂಬರಿಲೆಡ್ ಸಮಾಜೊದ ಬಡಪತ್ತ್ ನೆಗತ್ತ್ ತೋಜುಂಡು. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಾರಣೊಲೆಡ್ದಾವರ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಬರ್ಪಿ ದುಃಖೊ, ಮನಸ್‌ದ ಚಿಂತೆ, ಪರಿಹಾರ ತೋಜಂದಿ ಸಮಸ್ಯೆಲು - ನೆನ್ನ್ ಪೂರ ಬಾರಿ ಸೋಕುಡು ಚಿತ್ರಣ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ತೆರ್. 'ದೇವದೂತರು' ಡಂಬಾಚಾರೊಡು ಡೋಂಗಿ ಮಲ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಕಾದಂಬರಿ. ಸಂಪ್ರದಾಯ ನಿಷ್ಠೆದ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರಂತೆರ್ ಈ ಪುಸ್ತಕೊಡು ಗೇಲಿ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಪುರಾಣೊ ವ್ಯಕ್ತಿಲೆನ್ ಭೂಲೋಕೊಗು

ಕನತ್‌ದೆರ್. ಇತ್ತೆದ ಕಾಲೊದ ಪೊಸ ಪೊಸ ರಾಸಾಯನಿಕ ಅಸ್ತ್ರಲೆನ ಎದ್ರ್‌ಡ್ ಇಂದ್ರನ ವಜ್ರಾಯುಧ, ವಿಷ್ಣುನ ಚಕ್ರ, ಈಶ್ವರನ ತ್ರಿಶೂಲ ದಾಲ ಪ್ರಯೋಜನ ಇದ್ದಿಂದ್ ಪನ್ತೆರ್.

ಕಾರಂತೆರೆ ಕಾದಂಬರಿಲೆಡ್ ವಿಷಯ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಉಂಡು. *ಚೋಮನ ದುಡಿ, ಮುಗಿದ ಯುದ್ಧ, ಬೆಟ್ಟದ ಜೀವ, ಕುಡಿಯರ ಕೂಸು* ಉಂದು ಮಾತ ಈ ಊರುದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಜಾತಿ - ವರ್ಗದೊ ಜನೊಕುಲೆನ ಜೀವನ ಚಿತ್ರಣ. *ಬೆಟ್ಟದ ಜೀವ* ತುಳುನಾಡ್‌ಡುಪ್ಪಿ ಹವ್ಯಕ ಬ್ರಾಣೆರೆನ ಜೀವನ ಹಿನ್ನೆಲೆಡ್ ಬರೆಯಿನ ಕಾದಂಬರಿಯಾಂಡ, *ಕುಡಿಯರ ಕೂಸು* ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್ದ ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ, ಚಾರ್ಮಾಡಿ, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶೊದ ಕಾಡ ಬರಿಟ್ ನೆಲೆ ಊರೊಂದುಪ್ಪಿ ಮಲೆ ಕುಡಿಯೆರೆನ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಿನ ಕತೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿ ಬೊಕ್ಕ ಮಲೆಯ ಮಕ್ಕಳು ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ಡ್ ಸಿನಿಮೊಲ ಆಂಡ್. ಕಾರಂತೆರ್ ತನ್ನ ಮಾತ ಕಾದಂಬರಿಲೆಡ್ಲಾ ತುಳುನಾಡ್ದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ದೆರ್ತ್ ತೋಜದೆರ್. ಏಡ್ಡೆಂದಿನ ಒವು ಹಾಳ್ ಒವು ಪನ್ಪಿನೆನ್ ವಿಂಗಡಣೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. *ಚೋಮನ ದುಡಿ* ಒಂಜಿ ಕಾದಂಬರಿನ್ ಪತೊಂಡನೆ ಯಾವು ಅವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೊಗು ದುಂಬುದ ತುಳುನಾಡ್ದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಂಚ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಪಂಡೊಂದೇ ಪೋಪುಂಡು.

ಚೋಮನ ದುಡಿ ಚೋಮೆ ಒರ್ಯನ ಕತೆ ಅತ್ತ್. ಅಂಚಿನ ಚೋಮನಕುಲು ಈ ನಾಡ್‌ಡ್ ಏತೋ ಜನ ಇತ್ತೆರ್. ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿಡ್ಲಾ ಅಂಚಿನ ಏತೋ ಕುಟುಮೊಲಿತ್ತೊ. ಪರಂಪರಾಗತ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆದ ಒಯ್ಯಾಟೊಡು ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ ಇಂಚಿನ ಏತೋ ಕುಟುಮೊಲು ನಾಶವಾದ್ ಪೋತೊ. ಏತೋ ಕುಟುಮೊಲು ಬೇನೆ ತಡೆಯರಾವಂದೆ ಊರು ಬುಡ್ದು ಪೋತೊ. ಬ್ರಿಟಿಷೆರ್ ಭಾರತೊಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಆಳೊಂದುಪ್ಪಿನ ಪೊರ್ತುಗು ಕೊಡಗು, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಲೆಡಿತ್ತಿ ಕಾಫಿ ತೋಟೊ ಕಳಸೊದ ಚಾ ತೋಟೊ ಪೂರಾ ಅಕುಲೆ ಕೈಟಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ತೋಟೊದ ಕೆಲಸೊಗು ಜನೊಕುಲೆನ್ ಅಕುಲೆಗ್ ಕಮಿಶನ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ಒದಗಿಸದ್ ಕೊರ್ಯರೆ ಮುಲ್ಪದ ಏಜಂಟ್ರ್‌ನಕುಲಿತ್ತೆರ್. ಮುಕುಲೆನ್ ಸೇರೆಗಾರ್ರ್, ಮೇಸ್ತ್ರಿಲುಂದು ಪನ್ಪೆದೆರ್. ಮರಿಯಲೊದ ಪೊರ್ತು ತುಳುನಾಡ್ದ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಬಾರಿ ಬಡಪತ್ತ್‌ದ ಕಾಲೊ. ಆ ಕಾಲೊ ತೂದು ಈ ಏಜಂಟ್ರ್‌ನಕುಲು ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮುಲ್ಪದ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿದ, ದಲಿತೆರೆಗ್ ಗಟ್ಟಗ್ ಬರ್‍ಯರೆಗಾದ್ ಎಡ್ವಾನ್ಸ್ ಪಂಡ ಸಾಲ ಕೊರ್ದು ಪೋಪೆದೆರ್. ಆ ಸಾಲ ತೀರ್ಸಯರೆಗಾದ್ ಈ ಜನೊಕುಲು ಆಟಿ ತಿಂಗೊಳು ಕರಿವೆಟಿಗೆ ಗಟ್ಟದ ಮಿತ್ತ್‌ದ ತೋಟೊಲೆಗ್ ಪೋಪೆದೆರ್. ಇಂಚ ಪೋಯಿ ಜನೊಕುಲೆಡ್ ಏತೋ ಜನ ಸಾಲ ತೀರ್ಸಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆವಂದೆ ಅಲ್ಪನೇ ಶಾಶ್ವತವಾದ್ ಉಂತಿನಕುಲುಲಾ ಉಂಡು. ಮತಾಂತರ ಆಯಿನಲಾ ಉಂಡು. ಈ ಕಾದಂಬರಿಡ್ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸೊಗು ಗಟ್ಟದ ಮಿತ್ತ್ ಲೆತೊನು ಪೋಪಿನ ಸೇರೆಗಾರೆ ಮನ್ವೇಲೆ, ತೊಟೊದ ಯಜಮಾನಿ ಮಿಂಗೇಲೆ,

ಮುಕುಲೆಡ್ದಾದ್ ಚೋಮನ ಕುಟುಮೊ ಎಂಚ ದಿಕ್ಕ್ ಪಾಲಾಂಡ್ ಪನ್ಪಿನ ಕತೆ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಈ ವಿಷಮ ಸಂಬಂದೊದ ಕತೆತ ಮೂಲಕ ಕಾರಂತೆರ್ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಈ ತುಳುನಾಡ್ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಎಂಚ ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ಕೂಲಿ ಮುಟ್ಟಂದೆ ನಿಂಗೊಂದು ಬತ್ತ್ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ತೋಜದೆರ್.

ಚೋಮನ ದುಡಿಟ್ ನನ ಒಂಜಿ ವಿಚಾರ ಪಂಡ ದಣಿ ಬ್ರಾಣೆ ಸಂಕಪ್ಪಯ್ಯನ ಕುಟುಮೊಗ್ಲಾ ಚೋಮನ ಕುಟುಮೊಗ್ಲಾ ಬರ್ಪಿ ಒಮ್ಮೆತ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಘರ್ಷ. ಕಾಡ್‌ಡ್ ತಿಕ್ಕುನ ಜೊತೆ ಕಂಜಿಲೆನ್ ಕನತ್‌ದ್ ಚೋಮೆ ಸಾಂಕ್‌ದ್ ಮಲ್ಲೆ ಮಲ್ಪುವೆ. ಆಯಗ್ ಗೇಣಿಗೊಂಜಿ ಮುಡಿ ಕಂಡ ಬೆನೊಡು, ತನ್ನ ಎರ್ಲೆನ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಬೆನ್ನಿ ಮಲ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿ ಆಸೆ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಆಂಡ ಆನಿದ ಕಾಲೊಡು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಜಾತಿದಕುಲು ಸ್ವಂತ ಕಂಡ ಬೇಸಾಯೊ ಮಲ್ಪಿ ಪದ್ಧತಿ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ದನಿಟ ಬೆನ್ನಿಗಾದ್ ಕಂಡೊ ಗೇಣಿಗ್ ಕೊರ್ಲೆಂದ್ ಕೇನುನ ಧೈರ್ಯೊಲಾ ಅಕುಲೆಗಿಜ್ಜ್ಯಾಂಡ್. ಆಂಡಲಾ ಚೋಮೆ ಧೈರ್ಯ ಮಲ್ತ್ ಕೇಂಡೆ, ಸಂಕಪ್ಪಯ್ಯೆ ಉಳ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಕೊರ್ಯರೆ ತಯಾರಿಜ್ಜೆರ್‌ಂದಾಂಡಲಾ ಕೊರ್ಪುಜಿ ಪನ್ಪಿ ನಿಷ್ಠುರ ಪಾತೆರ ಪನ್ಯರೆ ತಯಾರಾವಂದೆ ಅಪ್ಪೆಡ ಕೇನೊಡು ಪಂಡೆರ್. ಅಪಗ ಅಪ್ಪೆ ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರ ''ಅಬ್ಬಾ... ಈ ಕರ್ಮದಿಗ್ ಬತ್ತಿ ಸೊರ್ಕೇ'' ಇಂಚ ಈ ಕಾದಂಬರಿಡ್ ಪರಂಪರೆ ಬೊಕ್ಕ ಪೊಸ ಮರ್ಜಿ ರಡ್ಡ್‌ಲಾ ಎದ್ರೆದ್ರ್ ಆಪಿ ಪ್ರಸಂಗ ಬರ್ಪುಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯೆರ್ ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡ್ದಿಂಚಿತ್ತಿ ಮೂಲೊದಕುಲಾದ್ ದನಿನ ಸರ್ವಸ್ವ ಉದ್ಧಾರೊಗಾದ್ ತನ್ನ ನೆತ್ತರ್ ಕುಂದವುನ ಸಂಗತಿನ್ ಕಾರಂತೆರ್ ತೆರಿಪದ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಜಾತೀಯತೆ ಮೂಲು ಏತ್ ಗಟ್ಟಿಯಾದಿತ್ತ್ಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್, ತುದೆಕ್ ಮೀಯರೆ ಪೋಯಿನ ಚೋಮನ ಮಗೆ ನೀಲೆ ಕಯೊಕು ಬೂರ್ದು ಅಡಿಕ್ ಪೋಪಿನೆನ್ ತೂದು ಮೀಂದ್ಯರೆ ತೆರಿನ ಬ್ರಾಣೆರೆ ಜವ್ವನೆ ಒರಿ ಆಯನ್ ಒರಿಪಯರೆಗ್ಂದ್ ನೀರ್‌ಗ್ ಜಪ್ಪುನಗ ಬಾಕಿ ಬ್ರಾಣೆರ್ ಆಯನ್ ತಡೆಪುನ ಸಂಗತಿಡ್ ತೆರಿಯುಂಡು. ಬ್ರಾಣೆರ್ ಮಾತ ಮುಟ್ಟಡಾಂದ್ ಪಂಡಿಲೆಕನೆ ಆ ಬ್ರಾಣಜವ್ವನೆ ನೀರ್‌ಗ್ ಲಾಗಿದ್ ನೀಲನ ಪುನನ್ ಮಿತ್ತ್ ಕನತ್‌ದ್ ಪಾಡ್ದ್ ಮಾಯ ಆದ್ ಪೋಪೆ. ಈ ಸಂಗತಿಲು ಪೂರ ಪರಂಪರೆ ಬೊಕ್ಕ ಪೊಸ ಮರ್ಜಿದ ಘರ್ಷಣೆ ಆಪಿನ ಕಾಲೊದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿನ್ ತೋಜವುಂಡು.

ತುಳುನಾಡ್‌ಡಿತ್ತಿ ಕೆಲವು ಜಾನಪದ ನಂಬಿಕೆಲೆನ್ ಈ ಕಾದಂಬರಿಡ್ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ದೆರ್ತ್ ಪತ್ತ್‌ದೆರ್. ಪಿದಯಿ ಪಿದಾಡ್ದ್ ಪೋನಗ ಓಡೆ ಪೋಪರ್‌ಂದ್ ಕೇನ್ಯರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಒಂಜೇ ರೀತಿದ ರಡ್ಡ್ ಸಂಗತಿಲು ನಡತ್‌ಂಡ ಮೂಜನೇ ಸಂಗತಿಲಾ ನಡಪುಂಡು. ಪಟ್ಕ ಸೈಪುನೆ ಪಂಡ ಭೂತೊದ ಪೆಟ್ಟ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ ಸೈಪುನೆ ಇಂಚಿನ ಪೂರ ನಂಬಿಕೆಲೆನ್ ಕಾರಂತೆರ್ ತೋಜದೆರ್. ಗುಳಿಗೆ, ಪಂಜುರ್ಲಿ ಬೂತೆಲೆನ ಸಂಗತಿನ್ ಪನ್ತೆರ್. ಗುರುವನಡೆ ಪಿದಡ್ದ್

ಪೋಪಿ ಚೋಮೆ ಪಂಜುರ್ಲಿಗ್ ಅಡ್ಡ ಬೂರಂದೆ ಪೋದು ಮನಸ್‌ಡೇ ಪೋಡಿದ್ ಪಿರಬರ್ಪುನೆ, ಉಂದು ಪೂರ - ಬೂತ ನಂಬಿಕೆ ಮುಲ್ಪದ ಜನೊಕುಲೆನ ನೆತ್ತೆರ್ಡ್ನೇ ಸೇರ್ದುಂಡು ಪನ್ಪಿನೆನ್ ತೆರಿಪವುನ ವಿಷಯೊಲು. ಆತೇ ಅತ್ತ್ ಕಾರಂತೆರೆನ ಮಾತ ಕಾದಂಬರಿದ ಬಾಸೆಲಾ ಕನ್ನಡೊನೇ ಆಂಡಲಾ ಅವು ಮಂಗ್ಳೂರು ಕನ್ನಡ. ತುಳುವೆರ್ ಕನ್ನಡ ಪಾತೆರ್ನಗ ಅಕುಲೆನ ಬಾಸೆದ ದಾಟಿ ಇಂಚ ಉಪ್ಪುಂಡು ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಕಾರಂತೆರೆ ಕಾದಂಬರಿದ ಬಾಸೆಡ್ ತೆರಿಯೊನೊಲಿ.

ಒಂಜಿ ಹಳ್ಳಿದ ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಟುಮೊದ ಮೂಜಿ ತಲೆಮಾರ್ದ ಕತೆ *ಮರಳಿ ಮಣ್ಣಿಗೆ.* ಈ ಮೂಜಿ ತಲೆಮಾರ್‌ದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಲಾದ್ ರಾಮ ಐತಾಳೆರ್, ಲಚ್ಚೆ, ರಾಮೆ ಬರ್ಪೆರ್. ಈ ಕಾದಂಬರಿಡ್ ಸಂಸ್ಕೃತ್ಯನುಕರಣ ಬೊಕ್ಕ ಪಾಶ್ಚ್ಯಾತೀಕರಣ ಇಂಚ ರಡ್ಡ್ ಮರ್ಜಿದ ನಡುವೆ ತಿಕ್ಕಾಟ ನಡಪುಂಡು. ನಿಧಾನೊಡು ಪರಂಪರಾಗತವಾದ್ ಬತ್ತಿ ಮರ್ಜಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಮರ್ಜಿದಂಚಿ ತಿರ್ಗುಂಡು. ಪ್ರತಿ ಪಾತ್ರೊಲೆಡ್ಲಾ ದ್ವಂದ್ವ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಒಟ್ರಾಸಿ ಪನ್ಪುನೂಂದಾಂಡ ಈ ಕಾದಂಬರಿಡ್ ನರಮಾನಿ ಪ್ರಕೃತಿದೊಟ್ಟಿಗೆ ಹೋರಾಟ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಕೇರಿಗ್ ಪ್ರಕೃತಿಗೇ ಅಡ್ಡಬೂರ್ಪೆ ಪನ್ಪಿನನೆ ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರೊ. *ಮರಳಿ ಮಣ್ಣಿಗೆ* ಕಾದಂಬರಿ ಕಾರಂತೆರೆ ಕಾದಂಬರಿಲೆಡ್ ಹೆಚ್ಚಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆಯಿನ ಕಾದಂಬರಿ. ಉಂದು ಹಿಂದಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬೊಕ್ಕ ತಮಿಳು ಬಾಸೆಲೆಗ್ ತರ್ಜುಮೆ ಆತ್‌ಂಡ್.

ಚೋಮನ ದುಡಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ಸಮಸ್ಯೆನ್ ಭೂಮಿ ಸಮ್ಮಂದೊದ ನೆಲೆಟ್ ದೆರ್ತ್ ತೋಜಯಿಲೆಕ *ಅಳಿದ ಮೇಲೆ* ಕಾದಂಬರಿ ಅರ್ಥ-ಆಧ್ಯಾತ್ಮ-ಪಂಡ ದುಡ್ಡುಲಾ ಪರಲೋಕೊದಾಸೆಲಾ ಎಂಚ ಒಂಜೆಕೊಂಜಿ ವಿರುದ್ಧ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ತೋಜದ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ದುಡ್ಡುದ ವಿಲೆವಾರಿಡ್ ನೆರಮನ್ಯನ ಸಮ್ಮಂದೊದ ನೈಜತೆ ದೂರ ಆಪಿನ ಚಿತ್ರಣ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಈ ಕಾದಂಬರಿಡ್ ವಿಷಮ ದಾಂಪತ್ಯದ ಫಲವಂತಿಕೆ ಎಂಚ ವಿಚ್ಛಿದ್ರ ಶಕ್ತಿಯಾಪುಂಡು ಪನ್ಪಿನೆನ್ ತೆರಿಪದೆರ್. ನಮ್ಮ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ನಮ ದೆತೊನುನವು ಪೂರ ಕಡ. ಕಡಕಟ್ಟ್‌ಡ್ ದೆತೊನ್ನೆಡ್ಡ್ ಕೊರ್ನವು ಏಪಲಾ ಕಡಿಮೆ ಆಯರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪನ್ಪಿ ಭಾವನೆನ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಈ ಕಾದಂಬರಿಡ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಕನ್ಯಾ ಬಲಿ, ಮೈಮನಗಳ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಬೊಕ್ಕ *ಸರಸಮ್ಮನ ಸಮಾಧಿ* - ಉಂದು ಲೈಂಗಿಕ ಸಮಸ್ಯೆದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಒರುಲೆನ್ ಪೊಲಬು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪಿ ಕಾದಂಬರಿಲು. ಅವೆನ್ ಇತ್ತಿನೆನ್ ಇತ್ತಿಲೆಕ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಯಿತ ಉಳಮರ್ಮೊನು ಶೋಧನೆ ಮಲ್ತಿನ ಕಾದಂಬರಿಲು. ಕಾರಂತೆರ್ ಆರೆನ ಜವ್ವನೊಡು ಸಮಾಜ ಸುಧಾರ್ನೆಗ್ ಪಿದಾಡ್ನಗ ಸೂಳೆಲೆಗ್ ಪುಟ್ಟಿ ಜೋಕುಲೆನ್ ಎಡ್ಡೆ ಸಾದಿಗ್ ಕನಯರೆ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಲೆಗ್

ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾದ್ ಮದಿಮೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ‍್ಯರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೆರ್. 'ಕನ್ಯಾಬಲಿ' ಕಾದಂಬರಿಡ್ ವೇಶ್ಯಾ ಸಮಸ್ಯೆದ ಮೂಲೊ - ಅಯಿಕ್ ಉಮೇದ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಪರಿಸರ ಸಮಾಜ - ಅರ್ಥದಾಂತಿನ ಕಟ್ಟ್‌ಕಟ್ಟಳೆ ನೆನ್ ಪೂರಾ ಖಂಡನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಕಂಡನಿ ಸೈತಿನ ಒರ್ತಿ ಪೊಣ್ಣು ಸೂಳೆಯಾದ್ ಎಂಚ ಬದಲಾವಣೆ ಆಯಳ್ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಒಂಜಿ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕನ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ತೂತೆರ್. 'ಮೈಮನಗಳ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ' ಕಾದಂಬರಿಡ್ ಒಂಜಿ ವೇಶ್ಯೆನ ಒಡಲ್ ಪೊಗ್ಗುದು ಅಲ್ಪ ಕೆದಕ್ ತೂಪಿನ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಸೂಳೆಲಾ ಒರ್ತಿ ಪೊಣ್ಣು, ಆಳೆಗ್ಲಾ ಮೈ ಇತ್ತಿಲೆಕ ಮನಸ್‌ಲಾ ಉಂಡು. ಮೈಯೇ ಮನಸತ್ತ್ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಸೂಳೆನ ಪಾತ್ರೊದ ಮೂಲಕ ತೆರಿಪದೆರ್. ಈ ಸಮಾಜ ಸೂಳೆನ್ ತೂಪಿನ ರೀತಿ, ಕಪಟ - ಕೊಂಕು, ಸಾಚಾ - ಸಜ್ಜನಿಕೆಲೆನ್ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಆರೆನ ಕಾದಂಬರಿದ ನಾಯಕಿ ಕೆಸರ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟಿ ತಾಮರೆ, ಮಣ್ಣ್‌ದುಳಯಿದ ಬಂಗಾರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್ಪಯರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ನರಮಾನ್ಯನ ಲೈಂಗಿಕ ಸಮ್ಮಂದ ಒಂಜಿ ವಿಶೇಷವಾಯಿನ ಶಕ್ತಿ. ನರಮಾನಿ ಬಜಿ ಪಶು ಅತ್ತ್. ಆಯನ ಮನಸ್ ಸರ‍್ರೊದೊಟ್ಟಿಗೆ ಏಪಲಾ ಬೆಸೆವೊಂದುಪ್ಪುಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊರ‍್ತೆರ್.

ಹುಚ್ಚು ಮನಸ್ಸಿನ ಹತ್ತು ಮುಖಗಳು ಆರೆನ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆದ ಒಂಜಿ ಮೇಲ್ನೋಟ. ಬೊಕ್ಕ ಆರ್ *ಸ್ಮೃತಿ ಪಟಲದಿಂದ* ಪಂಡ್‌ದ್ ಉಂದುವೇ ರೀತಿದ ಬೂಕು ಬರೆಯೆರ್. ಹುಚ್ಚು ಪನ್ಪಿ ಪದೊಕು ಮೂಲು ತುಳುತ ಮರ್ಲ್ ಪನ್ಪಿ ಅರ್ಥ ಮಲ್ಪೊನೊಡು. ಆಯಗ್ ಆಟದ ಮರ್ಲ್, ಆಯಗ್ ಚಾ ಪರ್ಪಿ ಮರ್ಲ್ ಪಂಡ ಅಯಿಟೇ ಆಯೆ ತಲ್ಲೀನ ಆದ್ ಉಪ್ಪುವೆ ಪನ್ಪಿ ಅರ್ಥೊ ಅತ್ತಂದೆ ಅಯೆ ಮರ್ಲ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಊರೂರು ತಿರ್ಗುವೆ ಪನ್ಪಿ ಅರ್ತ ಅತ್ತ್. ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಒಯಿಟ್ ಮಾತ ಮರ್ಲ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಆಟ, ನಾಟಕ, ಸಿನಿಮಾ, ದೇಶಸೇವೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ, ನಲಿಕೆ, ಚಿತ್ರ, ಶಿಕ್ಷಣ - ಮಾತ ಮರ್ಲ್‌ಲಾ ಕಾರಂತೆರೆಗಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ನಮ್ಮ ಮರ್ಲ್ ನಂಕ್ ಗೊತ್ತಾಪುಜಿ, ಮೂಜೆನೆ ದಾಯಗ್ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ಎನ್ನ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಪಿದಯಿ ಉಂತುದು ಯಾನ್ ಎನನ್ ತೂವೊಡು ಪನ್ಪಿ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ಈ ಕಾದಂಬರಿ ಬರೆಯೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಪನ್ತೆರ್. ಈ ಕಾದಂಬರಿ ಆರೆನ ನಡುಪ್ರಾಯೊಡು ಬರೆಯಿನವು. ಉಂದು ಪರಿಪೂರ್ಣ ಆತ್‌ಜಿ ಪನ್ಪಿ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ಆರ್ *ಬಾಳ್ವೆಯೆ ಬೆಳಕು* ಬರೆಯೆರ್. ಈ ಬೂಕುಡು ಆರ್ ಆರೆನ ತಾತ್ವಿಕ ವಿಚಾರೊಲೆನ್ ಚಿಂತನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್.

ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡಾತ ವಿಷಮ ದಾಂಪತ್ಯದ ಸಂಗತಿನ್ ತೋಜವುನ ನನ ಒಂಜಿ ಕಾದಂಬರಿ. ಕಂಡನಿ - ಬೊಡೆದಿ ರಡ್ಡ್ ಜನೊಲಾ ಪಗೆಲಿಡೀ ಬೆನ್ಪೆರ್. ರಡ್ಡ್ ಜನೊಟಲಾ ಕರುಣೆ, ಕೋಪ, ದುಃಖೊ ಮಾತ ಗುಣೊಕುಲು ಒಲ್ಲೊ. ಕಂಡನ್ಯನ ಮಿತ್ತ್ ಬುಡೆದಿಗ್

ಭಕ್ತಿ ಉಂಡು ಅಂಚನೆ ಪೋಡಿಗೆಲಾ ಉಂಡು. ಆಂಡ ಮೋಕೆ ಮಾತ್ರ ಇಜ್ಜಿ. ಸಂಪ್ರದಾಯೊದ ನೀತಿಗ್ ಸರಿಯಾದ್ ಅಕುಲು ಬದ್ಕ್‌ಬೆರ್. ಜೋಕುಲು ಆಪ. ಈತೆ ಯಾವೇ? ಬದ್ಕ್‌ದ ಸಂತೋಸು ಅಕುಲೆಗ್ ಓಲುಂಡು? ಉಂದು ಕಾರಂತೆರೆನ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ನಂಬಿದವರ ನಾಕ ನರಕ ಕಾದಂಬರಿಡ್ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ಮದಿಮೆ ನಡಪುಂಡು. ಆಂಡ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಆಣನ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ತಿ ಮಾಹಿತಿ ಗೊತ್ತುದಾಂತೆ ನಡಪುನ ಮದಿಮೆ. ತೂಯಿನ ಪುರ್ಪೊಲೆಡ್ ಪೂರ ಕುಲ್ಯರೆ ಪೋಪಿನ ದುಂಬಿ ತನ್ನ ಕಂಡನಿಂದ್ ಬುಡೆದಿಗ್ ಗೊತ್ತಾನಗ ಆಳೆನ ಉಡಲ್‌ಗಾಪಿನ ಬೇನೆ ಏತ್ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಈ ಕಾದಂಬರಿ ತೋಜವುಂಡು. *ಕರುಳಿನ ಕರೆ, ಹೆತ್ತ ಖಾತಾಯಿ, ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರು, ಸನ್ಯಾಸಿಯ ಬದುಕು* ಉಂದು ಪೂರ ಸಂಸಾರೊಗು ಸಮ್ಮಂದಪಟ್ಟಿನ ಕಾದಂಬರಿಲು. ಕಾರಂತೆರೆನ ಕಾದಂಬರಿಲೆಡ್ ಪೂರ ಸಾಂಚತೆ ಉಂಡು. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಆ ಕಾದಂಬರಿಲೆಡ್ ಬರ್ಪಿ ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣುಲಾಯಿನ ಪಾರೊತಿ, ಸರಸೋತಿ, ಸರಸಮ್ಮ, ನಾಗವೇಣಿ, ಬೆಳ್ಳಿ, ಕಾವೇರಿ, ಸಾವಿತ್ರಿ, ಲಚ್ಚೆ, ಐತಾಳ್, ಚೋಮೆ, ನರಸಿಂಹೆ, ಶಿವಪ್ಪೆ, ಶೀನಪ್ಪೆ ಪೂರ ಸುಳ್ಯೊಡ್ದು ಕುಂದಾಪುರೊ ಮುಟ್ಟದ ಊರುಲೆಡ್ ಪುಟ್ಟು ಬಳತಿನಕುಲು. ಅಂಚಾದ್ ಈ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಕಮ್ಮೆನ ಓದುನಕುಲೆ ಮೂಂಕುಗು ಎಡ್ಡುಂಡು. ತುಳುನಾಡ್ ಸಿರಿಕುಲೆನ ನಾಡ್. ಅಂಚಾದ್ ದುಂಬುಡ್ದಿಂಚಿ ಮೂಲು ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣು ಪನ್ಪಿ ಭೇದ ಬಾಕಿಕೋಡಿಡ್ದ್ ಕಮ್ಮಿ. ಕಾರಂತೆರ್ನಾ ಕಾದಂಬರಿಲೆಡ್ ಆಣ್ - ಪೊಣ್ಣು ನಡುಟೆ ಭೇದ ತೋಜದ್‌ಜೆರ್. ಆಣ್‌ಲೆಡ್ಲಾ ಎಡ್ಡೆಂದಿನಕುಲು ಉಲ್ಲೆರ್. ಪೊಂಜೆವೆಡ್ಲಾ ಉಲ್ಲೆರ್. ಅಂಚನೆ ಹಾಳ್ ಜನೊಕುಲುಲಾ ಉಲ್ಲೆರ್. ಸಂಸಾರೊ ಹಾಳಾಯರೆ ರಡ್ಡ್ ಜನೊಲಾ ಕಾರಣ ಆಪೆರ್ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ತೋಜದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಕಂಡನಿ - ಬುಡೆದಿ ರಡ್ಡ್ ಜನೊಲಾ ಮನ ಪಿಂದ್‌ದ್ ನಡತೆರ್‌ಂಡ ಮಾತ್ರ ಎಡ್ಡೆ ಸಂಸಾರ. ಪರಂಪರೆ - ಪೊಸ ಮರ್ಜಿದ ನಡುವೆ ತಿಕ್ಕಾಟ, ಅಹಂಕಾರ, ದುಡ್ಡು, ಅಧಿಕಾರೊ, ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿ, ವಂಚನೆ, ಕೀಳ್‌ಭಾವನೆ, ನಂಬಿಕೆ ಇಂಚ ಒಂಜೊಂಜಿ ಭಾವನೆಲು ಕಂಡನ್ಯ - ಬುಡೆದಿ ನಡುಟು ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಯಾವು ಸಂಸಾರೊದ ಚಕ್ರೊ ಗುಂಡಿಗ್ ಬೂರುಂಡು, ತೇರ್ ಅಡಿ ಮೇಲಾಪುಂಡು.

1978ಡ್ 'ಮೂಕಜ್ಜಿಯ ಕನಸುಗಳು' ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೆತ್ತ್‌ಕೊರ್ನ ಕಾದಂಬರಿ. ಮೂಕಜ್ಜಿನ ಕತೆ ಪಂಡ ಅವು ಆಳೆನ ಒರ್ತಿನ ಕತೆ ಅತ್ತ್. ಅವು ಇಡೀ ಜಗತ್ತ್‌ದ ಕತೆ. ನರಮಾನ್ಯನ ನಂಬಿಕೆ, ನಾಗರಿಕತೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪುಟ್ಟು, ಬಳಕೆ, ನಾಶ. ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ಈ ಕಾದಂಬರಿಡ್ ತೂವೊಲಿ. ಈ ಕಾದಂಬರಿನ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಮುಡೆಯಿನ ವಿಧಾನೊನೇ ಚೇತೆ. ಮೂಕಜ್ಜಿ ವಾಸ್ತವವಾದ್ ಒಂಜಿ ಪೊಂಜೊವು ಅತ್ತ್ ಆಳ್ ಮೂರ್ತಿ ರೂಪೊಡುಪ್ಪಿ ನೆಂಪು. ಆಳೆಗ್ ಮೋನೆಡಿತ್ತಿ ಕಣ್ಣ್ ಮಾತ್ರ ತೋಜುನೆ

ಅತ್ತ್, ಉಲಯಿಡ್ಡಿತ್ತಿ ಕಣ್ಣ್‌ಲಾ ತೋಜುಂಡು. ನಡಪಿ ಸಂಗತಿ ಮಾತ್ರ ತೆರಿಪುನೆ ಅತ್ತ್ ದುಂಬುದ ಪಿರವುದ ಮಾತ ಸಂಗತಿಲಾ ತೆರಿವುಂಡು. ನಮ್ಮ ಜನೊಕುಲು ಪರಂಪರಾಗತ ವಾದ್ ಬುಳೆಪವೊಂದು ಬತ್ತಿ ಕಲ್ಪನೆಲೆನ್ ಕೆದಕ್‌ದ್ ತೂಪಿನೆ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ಮೂಕಜ್ಜಿನ ವಿಚಾರವಂತಿಕೆ ಆ ಕಲ್ಪನೆಲೆನ್ ಕುತ್ತಕಂಡೆ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಅವೆನ್ ಏರ್ಲಾ ಮೆಚ್ಚೊಡಾತೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಡ್ ನಮ್ಮ ನಾಡ್‌ದ ನಾಲೈನ್ ಸಾರೊ ವರ್ಸೊ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆದ ಕಲ್ಪನೆಲೆನ್ ಆರೆನ ಉಡಲ್‌ಗ್ ತೋಜುಲೆಕ ಮುಡೆತೆರ್. ನರಮಾನ್ಯಗ್ ಜೀವನೊನೇ ಮುಖ್ಯ. ಈ ನಿಲತ ಬದ್ಕ್ ಮಾತ್ರ ಸತ್ಯ. ಈ ಬದ್ಕ್‌ದ ಸುಖೊ - ದುಃಖೊ ಮುಖ್ಯ. ತಾಳ್ಮೆ, ಬದ್ಕೊಡು ಪನ್ಪಿ ಚಲೊ, ಈ ಪ್ರಕೃತಿದ ಗುಟ್ಟುನು ಒಪ್ಪೊಂದು ಅಯಿತ ಬೊಲ್ಪುಡೇ ಪೊರ್ಲುಡು ಬದ್ಕುನ ನರಮಾನ್ಯನ ಧ್ಯೇಯೊ ಆದಿಪ್ಪೊಡು. ಅವು ಮಾನವೀಯತೆದ ಪರಮ ಮೌಲ್ಯ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಈ ಕಾದಂಬರಿಡ್ ತೆರಿಪದೆರ್. ಅವ್ವೇ ವರ್ಸೊ ಕಾರಂತೆರೆನ *ಕಲಾ ಪ್ರಪಂಚ* ಪ್ರಕಟ ಆಂಡ್. ವಾ ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡ್ಲಾ ಆತ್ನೇಟ ಅಂಚಿನ ಒಂಜಿ ಗ್ರಂಥ ಬೈದಿಜಿ. ಭಾರತೊದ ಮಹಾಕಲಾವಿದೆ ಕೆ.ಕೆ. ಹೆಬ್ಬಾರ್, ಕನ್ನಡೊಡು ಇಂಚಿನ ಒಂಜಿ ಅಪರೂಪದ ಗ್ರಂಥ ಕೊರಿನ ಕಾರಂತೆರೆನ್ ಅಭಿನಂದನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಉಂದೆನ್ ಓದುನ ಕನ್ನಡಿಗೆರ್ ಭಾಗ್ಯವಂತೆರ್‌ಂದ್ ಪಂಡೆರ್.

ಧರ್ಮರಾಯನ ಸಂಸಾರ, ಬತ್ತದ ತೊರೆ, ನಿರ್ಭಾಗ್ಯ ಜನ್ಮ, ಇಳೆಯೆಂಬ, ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡಾತ, ಕೇವಲ ಮನುಷ್ಯರು, ಇದ್ದರೂ ಚಿಂತೆ, ಚಿಗುರಿದ ಕನಸು, ಒಂಟಿ ಧ್ವನಿ ಇಂಚಿನ ಕೆಲವು ಸಂಸಾರೊದ ಚಿತ್ತಾರ ತೋಜವುನ ಕಾದಂಬರಿಲು. ಕೆಲವೆಡ್ ಕಂಡನಿ - ಬುಡೆದಿನ ಮೈಮನಸ್, ಕೆಲವೆಡ್ ಪೊಸ ಮರ್ಜಿ - ಪರ ಮರ್ಜಿದ ತಿಕ್ಕಾಟೊ ನನ ಕೆಲವೆಡ್ ಹಳ್ಳಿದ ಮರ್ಜಿನ್ ಅಡಿಕ್ ಪಾಡುನ ಪೇಂಟೆದ ಬಂಡವಾಳಶಾಹೀ ಮರ್ಜಿದ ಉತ್ಪಾದನೆಲು ಹೆಚ್ಚಾದ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪ.

ಕಾರಂತೆರ್ ಊರು ತಿರ್ಗುನೆಡ್ ಉಸಾರ್. ಊರು ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಬತ್ತಿಸಾತ್‌ಗೊಂಜಿ ಕಾದಂಬರಿ ಬರೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. *ಅಪೂರ್ವ ಪಶ್ಚಿಮ, ಅಬೂವಿಂದ ಬರಾಮಕ್ಕೆ, ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ಪಯಣ ಪೂರ್ವದಿಂದ ಅತ್ಯಪೂರ್ವಕ್ಕೆ* ಇಂಚಿನ ಕಾದಂಬರಿಲು ಆರೆನ ಪ್ರವಾಸ ಕಥನ ಕಾದಂಬರಿಲು.

ಕಾರಂತೆರ್ ಗಾಂಧ್ಯೆರೆನ ಅನುಯಾಯಿ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟ, ಗಾಂಧಿ ತತ್ವ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಲಾ ಆರೆನ ಕೆಲವು ಕಾದಂಬರಿಲೆಗ್ ವಸ್ತು ಆತ್‌ಂಡ್. *ಔದಾರ್ಯದ ಉರುಳಲ್ಲಿ* ನೆಕ್ಕೊಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಉದಾರ್ಮೆ. ಕಾರಂತೆರೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊಡು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟ ಪಂಡ ಬಜೀ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಹೋರಾಟ ಅತ್ತ್. ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಹೋರಾಟ. ತಂತಿ ಕತ್ತೆರ್ಯುನ, ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಶನ್‌ಗ್ ಸೂ ಕೊರ್ಪಿನ, ಟಪ್ಪಾಲ್ ಚೀಲೊ ಒಯಿತ್ ಕೊನೊಪುನವತ್ತ್,

ಗಾಂಧ್ಯೆರೆ ಧ್ಯೇಯ, ಆದರ್ಶೊಲೆನ್ ಪಾಲಿಪ್ಯರೆಗಾದ್ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘರ್ಷ ಮಲ್ಪುನವೇ ಆರೆನ ಉದ್ದೇಶ. *ಔದಾರ್ಯದ ಉರುಳಲ್ಲಿ* ಕಾದಂಬರಿಡ್ ಆಶ್ರಮೊದ ಪುದರ್‌ಡ್ ವಂಚನೆ, ಸುಲಿಗೆ ಮಲ್ಪಿ ಜನೊಕುಲುಲಾ ಬರ್ಪೆರ್. ಪೊಳ್ಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಾದೊದಕುಲುಲಾ ಉಲ್ಲೆರ್. ಪಾರ್ಟಿಗ್ ತಿಕುನ ದುಡ್ಡುಡು ದುಸ್ಸೈತೊ ದೆತೊನುನಕುಲು, ಗಂಗಸರ ಪರ್ಪುಜಿಂದ್ ಬಾಸೆ ಪಾಡ್ದ್ ಗಡಂಗ್‌ಡ್ ಕುಲ್ಲುನಕುಲುಲಾ ಉಲ್ಲೆರ್.

ಕಾರಂತೆರೆ ಕಾದಂಬರಿಲೆಡ್ ವಾಸ್ತವಿಕತೆ ಉಪ್ಪುನೆಡ್ದಾವರ ಅವು ಸರ್ವಕಾಲಿಕ ಸತ್ಯ ಆದ್ ಒರಿಪಿನವು. ಅವು ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಗು ಒಂಜಿ ಊರುಗು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಮಾತ ಕಾಲೊಡ್ಲಾ ಮಾತ ಕಡೆತ ಜನಜೀವನೊಗ್ಲಾ ಸಮಸ್ಯೆ ನಿವಾರಣೆಗ್ಲಾ ಸಾದಿ ತೋಜವುನವು. ಕಾರಂತೆರ್ ಕಾದಂಬರಿಲೆನ್ ಮನೋವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಿಲೆಟ್ ಮುಡೆದ್ ಸಮಸ್ಯೆ ದಾಯೆ ಪುಟ್ಟುಂಡು ಪನ್ಪಿನೆಗ್ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಕಾರಣೊಲಾ ಕೊರೊಂದು ಪೋತೆರ್.

ಜನೊಕುಲೆನ ನಂಬಿಕೆ ಬೊಕ್ಕ ಸ್ವಾರ್ತೊ ಒಂಜಿ ಊರುನೇ ಎಂಚ ಹಾಳ್ ಮಲ್ಪುಂಡುಂದು ಪನ್ಪಿನೆನ್ *ಶನೀಶ್ವರನ ನೆರಳಲ್ಲಿ* ಕಾದಂಬರಿಡ್ ತೂವೊಲಿ. ಗ್ರಾಮ ದೇವತೆ ಶನೀಶ್ವರೆ ಗ್ರಾಮೊದ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ಪುಜೆಂದ್ ಗೊತ್ತಾನಗ ಇಡೀ ಗ್ರಾಮೊನೇ ಎಸಳೆಸಲಾದ್ ಪುಡವುನ ಸಂಗತಿ ಈ ಕಾದಂಬರಿಡುಂಡು. *ಸಮೀಕ್ಷೆ* ಬೊಕ್ಕ *ಅಳಿದ ಮೇಲೆ* ಕಾದಂಬರಿಲೆಡ್ ಆರ್ ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಲೆನ್ ದುಂಬು ದೀವೊಂದು ಅಕುಲೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಲ್ಪ್ಯರೆ ತೂತೆರ್. ನರಮಾನಿ ಮಲ್ಪುನ ವಾ ಕೆಲಸೊ ಸಾರ್ಥಕ ಒವು ನಿರರ್ಥಕೊಂದು ದುಡ್ಡುದ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ತೂಯರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಜೀವನ ಸಾರ್ಥಕ ತೋಜುನ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ತೂವೊಡುಂದು ಪನ್ಪಿ ಆರೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊನು ಈ ಕಾದಂಬರಿಲೆಡ್ ತೋಜದೆರ್. *ಇದ್ದರೂ ಚಿಂತೆ* ಕಾದಂಬರಿಡ್ ರಡ್ಡ್ ನಮೂನೆದ ಬದ್‌ಕ್‌ನ್ ತೋಜದೆರ್. ಒಂಜಿ ಬೆಂದ್‌ದ್ ಸಾಂಚಾತಸ ತೋಜದ್ ನಡಪುನ ಬದ್‌ಕ್. ಕುಡ ಒಂಜಿ ಡೋಂಗಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದುಡ್ಡು ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ಪಿ ಬದ್‌ಕ್. ರಡ್ಡ್ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ನಡುವೆ ನಡಪಿನ ತಿಕ್ಕಾಟೊನೇ ಕಾದಂಬರಿದ ಸಾರ. ಪ್ರಸಾರ ಮಾಧ್ಯಮೊಲೆಡ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪಿನ ನರಮಾನಿ ಸರಿಯಾಯಿನ ಸಾದಿಡ್ ನಡತ್‌ಜೆರ್‌ಂದಾಂಡ ಅವು ಸಮಾಜೊಗೇ ಕೇಡ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರೊನು ಆರ್ *ಒಂಟಿದನಿ* ಕಾದಂಬರಿಡ್ ತೋಜದೆರ್. ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ತೋಜುನ ನಿಷ್ಠೆ ನಂಬಿಕೆಲು ನಿಧಾನವಾದ್ ಎಂಚ ಬುಳೆವೊಂದು ಪೋಪುಂಡು. ವಿಚಾರವಾದ ಎಂಚ ತರೆ ದೆರ್ಪುಂಡು ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರ *ಇನ್ನೊಂದೇ ದಾರಿ* ಕಾದಂಬರಿಡುಂಡು. ಆರೆನ *ಮರಳಿ ಮಣ್ಣಿಗೆ, ಚೋಮನ ದುಡಿ, ಮೂಕಜ್ಜಿಯ ಕನಸುಗಳು, ಸರಸಮ್ಮನ ಸಮಾಧಿ, ಕುಡಿಯರ ಕೂಸು, ಅಳಿದ ಮೇಲೆ, ಮೈಮನಗಳ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ, ಬೆಟ್ಟದ ಜೀವ, ಹುಚ್ಚು ಮನಸ್ಸಿನ ಹತ್ತು ಮುಖಗಳು* - ಈ ಕಾದಂಬರಿಲು ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಹಿಂದಿ, ಮರಾಠಿ, ತಮಿಳು, ಮಲೆಯಾಳಂ, ತೆಲುಗು

ಭಾಷೆಲೆಗ್ ತರ್ಜುಮೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ಕೆಲವು ತುಳು, ಒಡಿಯಾ, ಗುಜರಾತಿ, ಬಂಗಾಲಿ ಭಾಷೆಲೆಗ್ಲಾ ತರ್ಜುಮೆ ಆತೊ.

ಕಾರಂತೆರ್ ಒವ್ವೇ ಒಂಜಿ ವಿಷಯೊದ ಪ್ರಚಾರೊಗಾದ್, ಧೋರಣೆ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಲ್ಪಿ ಸಲುವಾದ್ ಕಾದಂಬರಿ ಬರೆಪುಜೆರ್. *ಉಕ್ಕಿದ ನೊರೆ, ಮೈಮನಗಳ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ, ಕೇವಲ ಮನುಷ್ಯರು, ಧರ್ಮರಾಯನ ಸಂಸಾರ* - ಈ ಕಾದಂಬರಿಲೆನ್ ಓದುನಗ ಅವು ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ರಡ್ಡನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧೊಡ್ದಾವರ ತೋಜಿನ ದುಡ್ಡುದ ಬಂಜ ನೈತಿಕ ಪತನದ ಒಂಜಿ ಒರುನು ತೋಜವುನ ಕಾದಂಬರಿ *ಜಾರುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ*. *ಉಕ್ಕಿದ ನೊರೆ* ಕಾದಂಬರಿಡ್ಲಾ ಅವೇ ಕತೆ. *ಮೂಜನ್ಮ* ಒಂಜಿ ರಾಜಕೀಯ ಕಾದಂಬರಿ. ಕಾರಂತೆರ್ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕಲಾ ಕೆಲವು ಕಾದಂಬರಿ ಬರೆತೆರ್. *ಅದೇ ಊರು ಅದೇ ಮರ, ಗೆದ್ದ ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆ, ನಾವು ಕಟ್ಟಿದ ಸ್ವರ್ಗ, ಕಣ್ಣಿದ್ದೂ ಕಾಣರು* ಉಂದು ನಾಲ್ ಕಾದಂಬರಿಲೆಡ್ ಆರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರಣ ಕೊರಂದೆ ಒಂಜಿ ಸಮುದಾಯೊದ ವಿವರಣೆ ಕೊರೊಂದು ಪೋಯೆರ್. ನರಮಾನ್ಯನ್ ಬುಡ್ದು ಸಮಾಜ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚ ಸಮಾಜ ಪಂಡಲಾ ನರಮಾನ್ಯೆರೆನ ಕೂಟ. ಆ ಕೂಟೊ ಸೇರ್ನಗ ಎಂಚ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯ ಅಪಮೌಲ್ಯ ಆಪುಂಡು ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಈ ಕಾದಂಬರಿಲೆಡ್ ತೋಜದೆರ್. ಇಂಚ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯೊಗು ಎಡ್ಡೆ ಎಡ್ಡೆ ಕಾದಂಬರಿಲೆನ್ ಕೊರ್ದು ಕನ್ನಡೊದ ಮಟ್ಟೊನು ದೆರ್ತ್ ಪತ್ತಿನಾರ್ ಕಾರಂತೆರ್.

ಜಾನಪದೊ

ತುಳುನಾಡ್ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಜಾನಪದೊತ ಬಗೆಟ್ ದಿಂಜ ಅಧ್ಯಯನ, ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ಕಾರಂತೆರ್. ಆರ್ ಬರೆತಿನ *ಜಾನಪದ ಗೀತೆಗಳು* (1966), *ಭೂತಾರಾಧನೆ* (1976) ಪನ್ಪಿ ಬೂಕುಲೆಡ್ ಈ ಸಂಗತಿ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಜಾನಪದ ಗೀತೆಗಳು ಬೂಕುದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಡ್ ಆರ್ ಇಂಚ ಬರೆತೆರ್. ''ಜಾನಪದ ಗೀತೊಲೆನ್ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಲ್ಪೊಡು, ಅನುಕೂಲ ಆನಗ ಬರೆವೊಡು ಪನ್ಪಿ ಅಬುಲಾಸೆ ಎಂಕ್ 20-30 ವರ್ಸೊಡ್ದು ದುಂಬೇ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಒರೊ ಯಾನ್ ಬಿಜಾಪುರೊತ ಹಲಸಂಗಿ ಪನ್ಪಿ ಊರುಗು ಪೋದಿಪ್ಪುನಗ ಆ ಊರ್ದ ರಾಮಚಂದ್ರ ಪನ್ಪಿ ಒರಿ ಆಣನ ಬಾಯಿಡ್ದ್ ಕೆಲವು ಲಾವಣಿಲೆನ್ ಕೇಂಡೆ. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಪುತ್ತೂರುಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ನೆಲೆಯಾಯಿ ಪೊರ್ತುಗು ಈ ಊರುಡು ರೂಢಿಡುಪ್ಪಿನ ಕೆಲವು ಜಾನಪದ ಗೀತೊಲೆನ್ ಮುಲ್ಪದ ಸಾಲೆದ ಜೋಕುಲೆಡ ಪನ್ಪಯರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೆ. ಮೂಲು ಜೋಕುಲೆ ಕೂಟೊ ನಡತೊಂದಿತ್ತಿ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಜೋಕುಲೆಡ್ದೇ ಕೆಲವು ಕಬಿತೊಲು ಬಂಜ ಇಜ್ಯಂದೆನೇ

ಎಂಕ್ ತಿಕ್ಕಿಯೊ. ಅವೆನ್ ಜೋಕುಲು ಕಲ್ತೊನ್ಯರೆಗ್ ಉಮೇದ್ ಕೊರ್ಯೆ. ಅಯಿಡ್ಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಡಚ್ ಪಂಡಿತೆರೊರಿ *ಡಾಕ್ಟರ್ ಅರ್ನಾಲ್ಡ್ ಬಾಕೆ* ಪನ್ಪಿನಾರ್ ಈಡೆ ಬತ್ತೆರ್. ಆರ್ ಭಾರತೊದ ಮಾತ ಕೋಡಿದ ಜಾನಪದ ಗೀತೊಲೆನ್ಲಾ ಸಂಪೊಲಿತೊಂದು ಬತ್ತಿನಾರ್. ಆರೆನ ಜೊತೆ ಸೇರೊಂದು ಕೆಲವು ಕಡೆಕ್ ಪೋದು ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುತ ಗೀತೊಲೆನ್ ಸಂಗ್ರಹೊ ಮಲ್ಪಿ ಅವಕಾಶ ಎಂಕ್ಲಾ ತಿಕ್ಕ್ಂಡ್. ಎನ್ನ ದೋಸ್ತಿ ಮಾಸ್ಟ್ರನಕುಲು ದಿಂಜ ಜನೊ ಎಂಕ್ ಜಾನಪದ ಗೀತೊಲೆನ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಈ ಸಂಗ್ರಹೊದ ಆಧಾರೊಡೇ ಯಾನ್ ಜಾನಪದ ಗೀತೊಲೆನ ಅಧ್ಯಯನೊ ಮಲ್ತೆ. ಗೀತೊ ಬೊಕ್ಕ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊ ಉದಿಪನ ಪಡೆಯಿನ ರೀತಿ ಎಂಚಂದ್ ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತಾಂಡ್. ಆಂಡ ಎನ್ನ ಸಂಗ್ರಹೊಡಿತ್ತಿ ಜನಪದ ಗೀತೊಲು ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿದೇ ಕುಲ್ಲಿಯೊ. ಅಲ್ಪ - ಮುಲ್ಪ ಕೆಲವು ಕಡೆಟ್ ಭಾಷಣ ಮಲ್ಪುನಗ ಯಾನ್ ಅವೆನ್ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ತೊಂದೆ. ಮಾನವ ಶಾಸ್ತ್ರೊದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ಯಾನ್ ಎನ್ನಿನಗ ಎನ್ನ ಮನಸ್ ಪಾಡ್ದನೊದಂಚಿ ತಿರ್ಗ್ಂಡ್. ದಿಂಜ ಪಾಡ್ದನೊಲು ಎಂಕ್ ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲೆಡ ತಿಕ್ಕ್ಂಡ್. ಆಂಡ ಅವೆನ ಬಗ್ಗೆ ದಿಂಜ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಪಿಯರೆ ಕೆಲವು ಕಾಲೊ ಮುಟ್ಟ ಪುರ್ಸೊತ್ತೇ ಆಯಿಜಿ''. ಉಂದು ತುಳು ಜಾನಪದೊತ ಬಗ್ಗೆ ಆರೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊ.

ಜಾನಪದ ಗೀತೆಗಳು ಬೂಕುಡು ತುಳು ಜಾನಪದೊತ ಬಗ್ಗೆ ಆರ್ ಬರೆಯಿನ ವಿಚಾರೊಲು ಇಂಚ ಉಂಡು.

ಸಂಗೀತ, ಶಿಲ್ಪೊ, ಚಿತ್ರಕಲೆ ಕೆಲವೆರೆನ ಪಾಲ್‌ಗ್ ಕಸುಬು ಆದಿಪ್ಪುನಲಾ ಉಂಡು. ಅವು ಪರಂಪರೆಡ್ದ್ ಬತ್ತಿ ಕುಲಕಸುಬು. ತುಳುನಾಡ್ದ ನಿದರ್ಶನೊಡು ಪನ್ಪುಂಡ - ದೈವೊಲೆನ ಪಾಡ್ದನೊ ಪನ್ಪುನ ಕೆಲವು ಜನೊಕುಲೆನ ಕಸುಬು. ಆ ಕುಸುಬುಡು ನಲಿಕೆಲಾ ಸೇರ್ದುಂಡು. ನಾಗಾರಾಧನೆಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆವುನ ವೈದ್ಯೆರ್ ಕೂಡ ಈ ಕಸುಬುದಕುಲೆ. ದಾಸಯೆರ್ನ ಕುಲುಲಾ ಅವ್ವೇ ಸಾಲ್‌ಗ್ ಸೇರ್ಬೆರ್. ಸಾಮ ವೇದ ಪಠನ ನೂದಿರ್ನೂದು ವರ್ಸೊ ದುಂಬುಡ್ದೇ ಕೆಲವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಟುಮೊಲೆಗ್ ಪರಂಪರೆಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನವು. ಅಕುಲೆನ್ಲಾ ಈ ಜಾನಪದ ಕಲಾವಿದೆರ್ನ ಸಾಲ್‌ಗ್ ಸೇರ್ಸವೊಲಿ.

ಜಾನಪದ ಪಂಡ ಅಯಿಟ್ ಪಾಠಾಂತರ ಉಂಡೇ ಉಂಡು. ಶ್ರದ್ಧೆ, ಅಭ್ಯಾಸೊ, ಬೆನ್ನಾಟೊಡು ಒರಿತೊಂದು ಬತ್ತಿನ ವೈದಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಪರಿಶುದ್ಧತೆನೇ ಇತ್ತೆ ಒರಿತಿಜಿಂದ್ ಪನ್ನಗ ಲಂಗು - ಲಗಾಮುದಾಂತೆ ತಲೆ ತಲಾಂತರೊಡ್ದು ಪರಿತೊಂದು ಬತ್ತಿ ಜಾನಪದ ಗೀತೊಲೆಡ್ ಲೋಪ - ದೋಸೊಲು, ಅಸಬಂದ್ದೊಲು ಸೇರ್ದುಪ್ಪಿನ ಮಲ್ಲ ಸಂಗತಿಯೇ ಅತ್ತ್. ಈ ಕೊರತೆಲೆನ್ ನಮೊ ಅವೆಟ್ ತೂಯೊಂದಾಂಡಲಾ, ನಮ ಕಲ್ಲ್‌ಡ್ ವಜ್ರ, ಅದಿರ್‌ಡ್ ಬಂಗಾರ್ ಎಂಚ ಉಂಡುಂದು ನಾಡ್‌ಪತ್ತ್‌ಬೊನೋ ಅಂಚನೆ ಮೂಲ

ಭಾವನೆನ್ ಸುಲಬೊಡು ಗುರ್ತೊ ಪತ್ಯರೆಗಾಪುಂಡು.

ಉದಾರ್ವೆಗ್ ಪನ್ಪುನೊಂದಾಂಡ ಪಡ್ಡಾಯಿ ಕಡಲ ಬರಿತ ಕುಂದಾಪುರೊತ ಊರುಲೆಡ್ ದೇವಸ್ಥಾನೊಡು ಜಾತ್ರೆ ಆನಗ ಒಂಜಿ ಓಕುಳಿಗೊಬ್ಬುನ ರಿವಾಜಿ ಉಂಡು. ಉತ್ಸವ ಮೂರ್ತಿನ್ ತುಂಬೊಂದು ಪೂಜೆದಾರ್ ಬಲಿ ಬರ್ಪೆರ್. ಬಲಿ ಮುಗಿ ಬೊಕ್ಕ ಓಲೆಗೊ ಸಾಲೆಡ್ ದೇವೆರೆನ್ ಒಂಜಿ ಎತ್ತರೊದ ಕಟ್ಟೆಡ್ ದೀಪೆರ್. ಅಯಿತ ಎದ್ರ್‌ಡೊಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಗುಂಡಿ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಆ ಗುಂಡಿಗ್ ನೀರ್ ದಿಂಜದುಪ್ಪುವೆರ್. ಆ ಗುಂಡಿಗ್ ಲಾಗ್ಯರೆಗೆಂದೇ ಲೆಪ್ಪುದಿನ ನಾಡವೆರ್ನಕುಲು ಒರಿಯೊರ್ಯೇ ಗುಂಡಿಗ್ ಲಾಗಿವೆರ್. ಉಂದು ಒಂಜಿ ಕುಸಾಲು, ಮೆರಣಿಗೆಡ್ ಬತ್ತಿನಕುಲು ಭಕ್ತೆರ್ ಮಾತ ಅಪಗ 'ಹೌಂದ್ರಾಯನ ಓಲಗವೋ?' ಪಂಡ್‌ದ್ ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡುವೆರ್.

ಈ ಹೌಂದ್ರಾಯೆ ಏರ್? ಮೂಲೊಡು ಉಂದು ಸಮುದ್ರರಾಯೆಂದ್ ಇತ್ತಿಪ್ಪೊಡು. ಅವು ಬೊಕ್ಕ ಸೌಂದ್ರ ಆಂಡ್. ಅಕೇರಿಗ್ ಹೌಂದ್ರ ಆಂಡ್, ಉಂದು ವರುಣನ ಪೂಜೆದ ರೂಪಾಂತರ. ಇತ್ತೆ ಅವು ಜಲಕ್ರೀಡೆದ ರೂಪೊಗು ತಿರ್ಗ್‌ಂಡ್. ಈ ಹೌಂದ್ರಾಯನ ನಲಿಕೆಗ್ ಒಂಜಿ ಪದೊ ಉಂಡು. ಆ ಪದೊ ಇತ್ತೆ ಬದಲಾದ್ ಹೌದೇ ರಾಯಾಂದ್ ಆತ್‌ಂಡ್. ಅಯಿಟ್ ಬೋಂಟೆದ ಕತೆಲಾ ಬರ್ಪುಂಡು. ಒರಿ ಅರಸು ಕೃಷಿನ್ ಹಾಳ್ ಮಲ್ಪಿ ಕಾಡ ಮುರ್ಗೊಲಾಯಿನ ಪಂಜಿಲೆನ್ ಬೋಂಟೆ ಮಲ್ತೆ ಪನ್ಪಿನವೇ ಕತೆತ ವಿಷಯೊ.

ಈ ಪ್ರಾಂತದ ಕೈತಲ್ದ ಊರುಡು (ತುಳುನಾಡು) ಕೃಷಿತ ಕೆಲಸೊಗು ತೊಂದರೆ ಕೊರ್ಪಿ 'ಪಂಜಿ' ಒಂಜಿ ದೈವ. ಅಯಿನ್ ಒಲಿಪವೊನುಡು. ಆ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಬೂತೊದ ಕತೆಲಾ ಹೌಂದ್ರಾಯನ ಕತೆಟಿತ್ತಿಲೆಕ, ಬೋಂಟೆಡೇ ಮುಕ್ತಾಯ ಆಪುಂಡು. ಹೌಂದ್ರಾಯನ ಓಲಗ ಪದ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೆಲವು ಜಾತಿದಕುಲು ತುಳಸಿ ಪೂಜೆಗ್ಲಾ ನಲಿಪುವೆರ್. ಇಂಚ ವರುಣನ ಆರಾಧನೆನೇ ಮಾಯಕ ಆದ್, ನನ ದಾನೆನೋ ಸೇರೊಂದು ಪೋಂಡು. ಅಕೇರಿಗ್ ಈ ಪದ ಪನ್ಪಿ ಸಂದರ್ಬೊಲಾ ಬದಲಾಂಡ್. ಒಂಜಿ ಊರುದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬೊಕ್ಕ ನಿತ್ಯ ಕರ್ಮೊಲೆನ ರೀತಿ ಬದಲಾವಣೆನೇ ನೆಕ್ಕ್ ಮಾತ ಕಾರಣ.

ಪಾಡ್ದನ ಪಂಡ ದೈವೊಲೆನ ಆರಾಧನೆದ ಪೊರ್ತು ಪನ್ಪಿ ಸುಲೇಕೊಲು. ಬಾರಿ ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ದ್ ನಡತ್‌ಬತ್ತಿನ ಸಂಸ್ಕಾರ. ದೈವೊಲೆನ್ ನಂಬುನ ಜನ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೇರಳಡ್ ಮಸ್ತ್ ಉಲ್ಲೆರ್. ಪಾಡ್ದನೊಲು ಒಂಜಿ ಬಗೆತ ಗೀತೊಲು: ಈ ಪಾಡ್ದನೊಲೆನ್ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಲ್‌ತ್ತ್‌ಂಡ ಮಾನವ ಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಪುರೆ ದಿಂಜ ಮಾಹಿತಿ ಒದಗ್‌ದ್ ಬರು.

ಕಡಲಬರಿತ ಜನ ದೇವೆರೆನ ಸಂಖ್ಯೆಡ್ದ್ ಎಚ್ಚ ಬೂತೊಲೆನೇ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಕನ್ನಡ ಪಾತೆರ್ನಕುಲು ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪುನ ಬೂತೊಲು ಪಂಡ ಜಟ್ಟುಗ, ಬೊಬ್ಬರ್ಯ, ಮಾಣಿ, ಉಂಬಲ್ತಿ, ಹಾಯ್ಗುಳಿ, ಚಿಕ್ಕು, ದೊಡ್ಡ ಚಿಕ್ಕು - ಉಂದು ಪೂರ. ತುಳು ಪಾತೆರುನ

ಜನೊಕುಲೆನ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವೊಲು ಪಂಡ ಪಂಜುರ್ಲಿ, ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ, ದುಗ್ಗಿಲ್ಲಾಯ, ಧೂಮಾವತಿ, ಕಲ್ಕುಡೆ, ಜುಮಾದಿ, ಬೊಬ್ಬರ್ಯೆ, ಕೊಡಮಂತಾಯೆ, ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿ - ಇಂಚ ಏತೇತೋ ಭೂತೊಲುಲ್ಲ. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ದೈವೊಲೆನ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿನ ಕತೆ ಉಪ್ಪಿನ ಪಾಡ್ದನೊಲೆನ್ ದೈವೊದ ಅರಾಧನೆದ ಪೊರ್ತುಡ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಒಂಜಿ ಪಾಡ್ದನ ಪಂಡ ಅವು ಸುಮಾರ್ ರಡ್ಡ್ - ಮೂಜಿ ಗಂಟೆ ಪಂಡೊಂದು ಪೋಪಿನಾತ್ ಉದ್ದೊ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಉದಾರ್ಮೆಗ್ ಕಾಂತು ನೆಕ್ರಿ ಭೂತೊದ ಪಾಡ್ದನ ಇಂಚ ಸುರು ಆಪುಂಡು.

ಮಾಯೆಡ್ ಪಡಾವು ಬತ್ತ್ಂಡ್
ಪಣಂಬೂರು ತಾನೊದ ಒತ್ತಗ್
ಮಾಯದ ಪಡಾವು ಒಂದ್‌ಂಡ್ ||
ಪಣಂಬೂರು ಸಾರಾಳ್ ಕೂಡಿಯೆರ್
ಪಣಂಬೂರು ಬೂಡುಡು ಕೂಡಿಯೆರ್
ಇಂದೊಂಜಿ ಪಡಾವು ಬತ್ತ್ಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್
ಸೋದನೆ ತೂಯೇರ್
ಸೋದನೆ ಮಲ್ಪುನಗ ಮಾಯದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ
ಮಾಯದ ಪಡಾವುಡು ತೋಜಿಂಡ್
ಮಾಯದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ತುಂಬಯೆರ್
ಪಣಂಬೂರು ಬೂಡುಗು ತುಂಬಯೆರ್
ಚಾವಡಿ ನಡುಟು ದೀಯೆರ್
ಪೆಟ್ಟಿಗೆದ ಬಾಯಿ ದೆತ್ತೆರ್
ತೂಯಿನ ಆಯನ ಕಣ್ಣ್ ಪುಡಾಂಡ್
ಕೇಂಡಿನ ಆಯನ ಕೆಬಿ ಪುಡಾಂಡ್
ಪಣಂಬೂರ ಕಾವೇರಪ್ಪೆ
ಯೆಚ್ಚಿದ ಬಂಟೆ ಬತ್ತೆ
ಉಂದು ದಾನೆ ಚೋದಿಗ ಅಂದ್‌ದ್
ಅಳವಳಿ ಪಂಚಾಂಗೊಡ್ ಕೇಂಡೆರ್
ಮಾಯದ ಪಡವುಡು ಬತ್ತಿಂಚಿ ಬೂತ
ಪಣಂಬೂರು ಬೂಡುಡ್
ಗೊಜ್ಜರ ಬನೊಕುಲೆ ಬರಿಕ್
ಬಂಗಾರ ಕಲೊಕು ಸಿಂಗಾರ ಬತ್ತಿಂಚಿ ಬೂತೊ

ಉಂದು ಪಣಂಬೂರು ಪನ್ಪಿ ಕಡಲಬರಿತ ಊರುದ ದೈವೊದ ಕತೆ. ಆಡೆಗ್ ಬತ್ತಿ ಒಂಜಿ ಪೊಸ ದೈವೊ ಕಾಂತು ನೆಕ್ರಿ ಪನ್ಪಿ ಆಣ್ ಬೂತೊ. ಅವು ಪಡಾವು (ಹಡಗ್)ಡು ಎಂಚ ಬತ್ತ್ಂಡ್ಂದ್ ಈ ಪಾಡ್ದನೊಡು ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಬೂತೊದ ಕಾರಣಿಕೊದ ಕತೆ ದುಂಬುದ ಭಾಗೊಡುಂಡು.

ತುಳುನಾಡ್ದ ಪಾಡ್ದನೊಲು ಮತೀಯ ಆಚರಣೆಲೆನ ಅಂಗ ಭಾಗ ಆದ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಕತೆಕುಲು. ನೆನ್ನ್ ಸಂಧಿಂದ್ಲಾ ಪನ್ಪೆರ್. ಇಂಚ ರೂಢಿಡ್ ಏತೋ ಕಬಿತೆಲುಲ್ಲೊ. ಮತ ಸಂಬಂಧದಾಂತಿನ ಪದೊಕುಲುಲಾ ಉಲ್ಲೊ. ಭೂತಾರಾಧನೆದ ಪೊರ್ತುಗತ್ತ್ಂದೆ ಬಜೀ ಕತೆ ಕೇನ್ಯರೆಗ್ಂದೇ ಅವೆನ್ ಪನ್ಪುನೆಂದ್ಲಾ ಉಂಡು. ದನಿಕೆದ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪುನಗ ಮೆಯಿತ ದನಿಕೆ ಕಳೆಯರೆಗಾದ್, ಉಡಲ್ದ ಬೇಜಾರೊ ಕಳೆಯರೆಗಾದ್ ಈ ಪದೊಕುಲೆನ್ ಪನ್ಪುನೆಂದ್ಲಾ ಉಂಡು. ಇಂಚಿನ ಕಬಿತೆಲೆಡ್ ಅಯಿತ ಗೀತ - ಶರೀರೊ ಕೆಲಸೊದ ಲಕ್ಷಣೊಗು ಸರಿಯಾದ್ ರೂಪೊ ತಾಳುಂಡು. ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಪದೊತ ಸಾಲ್ - ಸಾಲ್‍ದ ರಾಗೊದ ತೆರೆ - ಉಂದು ಮಾತ ಮಲ್ಪಿ ಕೆಲಸೊದ ಲಯೊಕು ಸರಿಯಾದ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಆದುಪ್ಪುಂಡು.

ಕೆಲಸೊದ ಪದೊಕುಲೆನ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣ ಪಂಡ ಅವು ರಾಗ ಲಯೊಕುಲಾ ಕೆಲಸೊದ ಪೊರ್ತುಗು ಸರ್‍ರೊಡು ಆಪಿನ ಒಂಜೇ ಪಿರ್ಕಾರೊದ ಕುರ್ಕ್ಯಾಟೊಗ್ಲಾ ಸಮ ಪೋಪಿನವು. ಒಂಜೇ ಸಾಲ್‍ದ ಪಲ್ಲವಿ. ಅಯಿಕ್ ಮಾತ್ರ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅರ್ತೊ ಉಪ್ಪುಜಿ. ಕಂಡೊಡು ನೇಜಿ ನಡ್ನಗ ಈ ನಾಟಿ ಪದೊಕುಲೆನ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಒರಿ ಪದ ಪನ್ನಗ ಬಾಕಿದಕುಲು ಪಲ್ಲವಿನ್ ಪ್ರತಿ ಸರ್ತಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪಂಡ್‍ದ್ ಸೊರ ಸೇರವೆರ್.

ಹೋಯಿಯಾ ॥
ಮಾತೆರ್ಲಾ ಪನಿ ॥ ಹೋಯಿಯಾ
ಗಟ್ಟದ ಮಿತ್ತ್ ॥ ಹೋಯಿಯಾ
ಈ ಊರ ಬಾಲೆ ॥ ಹೋಯಿಯಾ
ಅಟ್ಟದ ಮಿತ್ತ್ ॥ ಹೋಯಿಯಾ
ಬಂಗಾರ್ದ ಓಲೆ ॥ ಹೋಯಿಯಾ
ಬೀರ ಸಾಲೆ ॥ ಹೋಯಿಯಾ
ಗಂಧs ಸಾಲೆ ॥ ಹೋಯಿಯಾ
ಓ ಬೀರ ಸಾಲೆ ॥ ಹೋಯಿಯಾ
ಓ ಗಂಧ ಸಾಲೆ ॥ ಹೋಯಿಯಾ
ಓ ರಾಜ ಕಯಮೆ ॥ ಹೋಯಿಯಾ

ಓ ದಕ್ಕಯ್ಯ ಬಲಯೆ ॥ ಹೋಯಿಯಾ
ಓ ದಮ್ಮಯ್ಯ ಬಲೆಯೆ ॥ ಹೋಯಿಯಾ
ಓ ನಾಟಿದ ಕೆಲಸ ॥ ಹೋಯಿಯಾ
- ಇಂಚ ದುಂಬು ಪೋಪುಂಡು.

ನಮ್ಮ ಕಡಲ ಬರಿಟ್ ಓಡೊದಕುಲು ಉಪ್ಪುವೆರ್. ದೇಶ - ಪರದೇಶೊಲೆಗ್ ಕಪ್ಪಲ್ ಕೊಂಡೊದು ಪೋಪೆರ್. ಈ ಕಪ್ಪಲ್ ನೀರ್‌ಗ್ ನೂಕ್ಕರೆ ಕೆಲವೆರ್ ಬೆರಿಕೊರೊಡಾಪುಂಡು. ಒಂಜೊಂಜೇ ಉಸುಲುಗು ಕಪ್ಪಲ್ ನೂಕುದು ನೀರ್‌ಗ್ ಒಪ್ಪವೊಡು. ಇಂಚ ನೂಕುನಗ ಒಂಜಿ ಗುಂಪುದಕುಲು 'ಯಾರೆಬೀ' ಪನ್ಪೆರ್. ಈ ಪದೊ ಮುಸಲ್ಮಾನೆರೆನ ಪದೊ. ಅಂಚಾದ್ ಬಾಕಿದಕುಲು ಸೊರೊ ಸೇರ್‌ದ್ 'ಯಾ ಅಲ್ಲಾ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಯಾ ಅಲ್ಲಾ ಯಾರೆ ಬೀ
ಯಾ ರಬೀ ಬ್ಯಾರಿಡೋ
ಒಂಜಿ ನಾನ ಅಪ್ಪೆಗ್
ಅಪ್ಪೆ ನಾನ ಉಲ್ಲೆರೆಡೋ
ಒಂಜಿ ಮಗೆ ಉಲ್ಲೆರೆಡೊ
ಸೇಕುಲ್ಲ ಸೈಯದು
ಅಮ್ಮೆನಾನ ಉಲ್ಲೆರೆಡೋ

ಸೇಕು ಸಯ್ಯದ್ ಅರಬೀ ಬ್ಯಾರಿನ ಮಗೆ. ಆ ಮಗನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ವ್ಯಾಪಾರೊ, ವ್ಯಾಪಾರೊಗಾದ್ ಕಪ್ಪಲ್ ಕಟ್ಟವುನೆ ಪರವೂರುಗು ಪೋಪಿನೆ. ಅಲ್ಪಡ್ದೊರ್ತಿ ಬೀಬಿನ್ ಮದ್ಮೆ ಆದ್ ಕನಪುನೆ - ಇಂಚ ಕತೆ ದುಂಬು ಸಾಗುಂಡು. ಕತೆ ಮುಗಿನಗ ಕಪ್ಪಲ್ ನೀರ್‌ಗ್ ಸೇರುಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಇಂಚಿನ ಕಬಿತೆಲೆನ ರೂಪ ವೈವಿದ್ಯ ದಿಂಜ ಉಂಡು. ಬಾರಿ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುದ ನಾಟಿದ ಪದೊಕುಲು ತುಳುಟು ಉಲ್ಲೊ.

ಜಾನಪದ ಗೀತೆಲೆಡ್ ಭಾವಗೀತೆಲುಲಾ ಉಲ್ಲೊ. ಬಾರಿ ದುಂಬುದ ಒಂಜಿ ಸಿಂಗಾರ ಪದ ಇಂಚ ಉಂಡು.

ಆಯೆರೆಟ್ ಯೀ ಉಲ್ಲ ಈಯೆರೆಟ್ ಯಾನುಲ್ಲೆ
ನಿಕ್ಕ್ ಎನಟ ಮನಸಾಂಟ ಸುದೆ ಮೀಂದ್‌ತ್ ಬಲ್ಲಾ
ಇಂಚಿನ ಕಬಿತೆಲು ಕನ್ನಡೊಡ್ಲಾ ದಿಂಜ ಉಲ್ಲೊ.

''ಆಚೆ ಕರೆಯಲಿ ನೀನು, ಈಚೆ ಕರೆಯಲಿ ನಾನು । ಭಾಷೆಯ ಕೊಡು ಹೆಣ್ಣೆ ॥ ಬಲಗೈಲಿ'' ಇನೆ ಮೋಕೆಡಿತ್ತಿ ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣುಲೆನ ನಡುಟೆ ಒಂಜಿ ಸುದೆ ಅಡ್ಡೊ ಬರ್ಪಿನವು ಸಾಮಾನ್ಯ. ಉಂದು ಮಾತ ಕೋಡಿಡ್ಲಾ ಇತ್ತಿನವೆ.

ನಮ್ಮ ಊರುದ ಒಂಜಿ ಮಾಕಟೆ ಪೊಣ್ಣನ ಬಗ್ಗೆ ಒರಿ ತುಳುವೆ ಇಂಚ ಪದೊ ಮುಡೆತೆ.

ಆಳ್ ಪಾಣೆರ್ದ ದೂಮಪ್ಪಣ್ಣನ ಮಗಳಾಲ್
ಆಳ್ ಪುತ್ತೂರ್ದ ಕೊರಗಪ್ಪಣ್ಣನ ಮರ್ಮಳಾಲ್
ಆಳೆ ಕಂಡನ್ಯನ ಇಲ್ಲುಂಡು ಗುಂಡೂರುಡು
ಆಳೆ ಮಿಂಡೆರೆನ ಇಲ್ಲುಂಡು ಮುಂಡೂರುಡು
ಆಳ್ ಸುತ್ತಿನ ಸೀರೆ ಉಂಡು ಪುತ್ತೂರುಡು
ಆಳ್ ಪಾಡಿನ ರವಕೆ ಉಂಡು ರಾವೂರುಡು
ಆಳ್ ಕೋತಿನ ಕೊಪ್ಪು ಉಂಡು ಉಪ್ಪೂರುಡು

ಇಂಚ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ಕುಲೊಟು ಪುಟ್ಟಿನ ಆಳೆನ ಮೂಲೊ - ಕೀರ್ತಿ ಬಾರಿ ಪುಗರ್ತೆ ಪಡೆತ್‌ಂಡ್. ಪತ್ತ್ ಊರುಲೆಡ್ ಆಳೆನ ದುಸ್ಯೈತ, ಪದ್ವೈಯಿ ಬಂಗಾರ ಪದ್ರ್‌ದ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ಪುವೆ. ಇಂಚಿನನೇ ಪದ ಹಲಸಂಗಿದ ಲಾವಣಿಕಾರೆಲಾ ಪಂಡೆ. ''ಹೆಣ್ಣಸಲ ಜಾತ ಪದ್ಮಿನಿ। ಸುರತ ಚಂದ್ರುಣಿ । ಹೊಂಟೆ ನಾಗಿಣೀ ॥''

ಪಂಡ್‌ದ್ ರಾಗ ವ್ಯೆತೆ.

ಮೇಲ್ನೋಟೊದ ವಿಮರ್ಶೆಗಾದ್ ಜಾನಪದ ಗೀತೆಲೆನ್ ಮತೀಯ, ಕತೆ, ಕಬಿತೆ, ಕೆಲಸೊದ ಪದೊಕುಲು ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಜಕಲ ಪಾಡ್‌ಂಡಲಾ ಈ ಸಾಲ್‌ಗ್ ಸೇರಂದಿನ ನನಲಾ ಏತೋ ಉಲ್ಲೊ. ಕೆಲವು ವಸ್ತುಲೆನ ಪುದರ್ ಲೆಪ್ಯರೆಗಾದಿತ್ತಿನ, ಕೆಲವು ಬಜೀ ಸಿಂಗಾರೊ. ತುಳುನಾಡ್ದ ಒಂಜಿ ಕಬಿತೆಡ್ ಒರ್ತಿ ಪೊಣ್ಣು ಇಸ್ಟೆರೆನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಪಡ್ಡಾಯಿ ಪೋಯಿಂದ್ ಪನ್ಪಲ್. ಪಡ್ಡಾಯಿ ಕಡಲುಂಡು. ಅಲ್ಪ ಮೀನುಂಡು. ಪತ್ತುನ ಆಸೆ ಆಳೆನವು.

''ಓ ಮನಂಗೋ, ಓ ಚೆನಂಗೋ, ಪಡ್ಡಾಯಿ ಪೋವಂತಾಯಿಜೇ,
ಎಟ್ಟಿ ತಿನಂತೆ ಕರೀಜೆ''

ಇಂಚ ಈ ಪದೊ ಎಟ್ಟಿಡ್ದ್ ಸುರು ಆದ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮೀನುಲೆನ ಪುದರ್ನೇ ದುಂಬು ಸಾಗುಂಡು. ಪನ್ಪಿನಕುಲೆಗ್ ಏತ್ ಮೀನ್‌ತ ಪುದರ್ ಗೊತ್ತುಂಡಾ ಆಡೆ ಮುಟ್ಟ ಕೊನೊವೊಲಿ.

ನಮ್ಮಲ್ಪ ಪ್ರಚಾರೊಡುಪ್ಪಿನ ಜಾನಪದ ಗೀತೊಲೆನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇಂಚಿನ ಕಾಲೊಡೇ ಉಂಡಾಂಡ್‌ಂದ್ ತೆರಿಯುನ ಬಂಜ. ಆಯಿಟುಪ್ಪಿನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವಿಷಯೊಲೆಗ್, ಭಾವನೆಲೆಗ್, ಕಲ್ಪನೆಲೆಗ್ ಅವಕಾಶ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ತಿನ ಸಂಗತಿಲು ಬೊಕ್ಕ ಸಂದರ್ಬೊಲು ವಾ ಕಾಲೊದವು ವಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯೊದವು, ವಾ ಜನೊಕುಲೆನವು, ಎಂಚಿನವು ಪನ್ಪಿ ವಿವರಣೆಲೆನ್

ನಮ ಚರಿತ್ರೆ ಬೊಕ್ಕ ಭೂಗೋಳದ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ನಾಡೊಡಾಪುಂಡು. ಅವೆನ್ ತೆರಿಪವುನ ಸಾಕ್ಷಿಲು ಅವ್ವೇ ಪದೊಕುಲು ಪ್ರಚಾರೊಡುಪ್ಪಿನ ಜನೊಕುಲೆಡ್ ಒರಿದುಪ್ಪೈರೆಲ ಯಾವು. ದಾಲ ಒರಿಯಂದೆ ಅರಿದ್ ಪೋದುಪ್ಪೈರೆಲ ಯಾವು. ಲಿಪಿನ್ ಬಳಕೆ ಮಲ್ಪಂದೆ, ಬಜೀ ಜನೊಕುಲೆನ ಬಾಯಿಡ್ಡ್ ಕೆಬಿಕ್ ಪರಿತೊಂದು ಬತ್ತಿನಂಚಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ರೂಪೊಲೆನ ಬಾಸೆಲಾ ಬದಲಾಪುಂಡು. ಮೂಲ ರೂಪೊನು ಕಳೆವೊಂದು ಇಂಚಿಪದ ಶಬ್ದೊಲು ಸೇರೊನ್ಯೊ. ಕಲ್ತಿನ ಪದೊಟು ಒಂಜಿ ಸಬ್ದೊ ಮದತ್‌ದ್ ಪೋಂಡ ಪದೊ ಪನ್ಪಿನಾಯೆ ಆಡೆಗ್ ಆಯಗ್ ತೆರಿನ ಬೇತೆ ಒಂಜಿ ಸಬ್ದೊ ಸೇರವೊನ್ಪೆ. ಸುರುತ ಕೃತಿಟ್ ಕಾಲಾಂತರೊಡ್ದು ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ಊರುದ, ಬೇತೆ ಜನೊಕುಲೆನ ಭಾವನೆ, ಕಲ್ಪನೆಲು ಸೇರೊನ್ಯರೆಲಾ ಯಾವು. ಇಂಚಿನ ಸೇರ್ಪಡೆನೇ ಜಾಸ್ತಿಯಾದ್ ಮೂಲಕೃತಿ ಮಾಯಕ ಆಪಿನೆಂದ್ಲಾ ಉಂಡು.

ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆದ ಒಂಜಿ ಭಾಗೊಡು ಮರಿಯಲೊದ ಆಟಿ (ಕರ್ಕಾಟಕ) ತಿಂಗೊಳ್ದು ಆಟಿಕಳೆಂಜ ಪನ್ಪಿ ಒಂಜಿ ನಲಿಕೆ ತಂಡ ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲಡೆ ಬರ್ಪುಂಡು. ತಾರೆದ ಮಡಲ್ದ್ ಮಲ್ತಿನ ಕುದುರೆ ಸವಾರೆ, ಆಯನ ಜೊತೆಟ್ ಡೋಲು (ತೆಂಬರೆ) ಬೊಟ್ಟೊಂದು ಬರ್ಪಿ ಒಂಜಿ ಪೊಂಜೊವು. ವೇಸೊ ಕಟ್ಟ್‌ದ ನಲ್ಪಿನ ಒರಿ ನಲ್ಕೆದಾಯೆ. ಇಂಚ ಮೂಜಿ ಜನ ಬರ್ಪೆರ್. ಅಕುಲು ತುಳುಬಾಸೆಡೊಂಜಿ ಪದೊ ಪನ್ಪೆರ್.

ಆಟಿಟ್ ಬತ್ತೆ ಕಳೆಂಜೆ ಮಾರಿ ಕಳೆಪೆನೋ
ಮೂಡ್ಯೆತ ಮಾರಿನ್ ಮೂಡ್ಯೆಗ್ ಕೊಂಡೋಪೆನೋ
ಆಟಿಡ್ ಮುಪ್ಪ ದಿನ ಕಳೆಂಜಗ್ ಮಾಮಿ ಬುಡಾರೊ
ಬಾರೆದ ಕಂಡೆ ತಿಂದೆನೋ ಕಳೆಂಜೆ ಬಂಜಿ ಬಳತ್ತ್‌ಂಡ್
ಮುಂಡಿದ ಕಂಡೆ ತಿಂದೆನೋ ಕಳೆಂಜಿ ದೊಂಡೆ ಮೂರೊಂಡೇ
ಕಳೆಂಜೆ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ತೂಪೆನೋ ಅಡ್ಡ ಬುಳೆಪೆನೋ
ಮೂಡ್ಯೆ ಪೋಪೆನೋ ಕಳೆಂಜೆ ಮಾರಿ ಕಳೆಪೆನೋ
ಮುವೊಡುತ ಸಾಂತನಿ ನಟ್ಯೆನೋ ಕಳೆಂಜೆ
ಈವೊಡುತ ಪೆಲತ್ತರಿ ನಟ್ಯೆನೋ
ಬಾಕಿಲ್ ಬಾಕಿಲ್ ಪೋಪೆನೋ ಕಳೆಂಜೆ
ಮಾರಿಕಳೆಪ್ಪೆನೋ
ಆಟಿಡ್ ಬತ್ತೆನೋ ಕಳೆಂಜೆ
ಸೋಣೊಡು ಪೋಪೆನೋ ||

ಈ ಪದೊಕುಲಾ ಕೃಷಿಕ್‌ಲಾ ದಾಲ ಸಮ್ಮಂದ ಒರಿತಿಜಿ. ಆಂಡ ನಲಿಕೆದ ಅಕೇರಿಗ್ ಪನ್ಪಿ ಸುಗಿಪುಡು ಕೃಷಿಕ್ ಬರ್ಪಿ ರೋಗೊರುಜಿನ ಮಾಯಕ ಆವಡ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಆಟಿ

ತಿಂಗೊಳ್ದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಆದ್ ನೇಜಿ ಪುರಿ ಪತ್ತುಂಡು. ಆ ಸಂದರ್ಬೊ ತೂಂಡ ಈ ನರ್ತನ ಪೂಜೆದ ಉದ್ದೇಶೊ ರೋಗ ಕಳೆಪುನನೆ ಆದುಪ್ಪು. ಆಂಡ ಅವು ಪದೊಟು ದಾಲ ತೆರಿವುಜಿ. ಆಂಡ ಅಲ್ಪ ಕುದುರೆದ ಕೆಲಸೊ ದಾದ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿವುಜಿ. ಇಂಚಿನ ಬಗೆತ ಕುದುರೆ (Hobby horse) ಕೆಲವೊಂಜಿ ಆದಿವಾಸಿ ಗುಂಪುದಕುಲು ಮಲ್ಪಿ ನಲಿಕೆಡ್ ರೂಢಿಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್ (ಇತ್ತೆ ಆಟಿ ಕಳೆಂಜದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕುದ್ರೆ ಉಪ್ಪುಜಿ). ಇಂಚ ಈ ಕುದುರೆದ ಮೂಲ ಕಲ್ಪನೆ ಒವ್ವೊ ದೇಶೊದ, ಒವ್ವೊ ಜನೊಕುಲೆನ ಆದಿಪ್ಪು. ಅವು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ಮುಟ್ಟಲಾ ಬತ್ತ್‌ದುಪ್ಪುಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಆಪುಂಡು.

ಮಾನವ ಶಾಸ್ತ್ರೊದ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಲ್ಪುನಕುಲು ನಮ್ಮಲ್ಪ ರೂಢಿಗ್ ಬತ್ತಿನ, ನಮೊ ನಂಬುನ ಜಾತಕರ್ಮಾದಿ ಆಚರಣೆಲೆದ ಮೂಲೊನು ತೆರಿಯೊನೊಡು. ಅಯಿಕ್ ಆ ರೂಪೊ ಎಂಚ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ತೆರಿಯೊನೊಡು. ಕಂಬುಳ, ಬಿಸು (ಸುಗ್ಗಿ) ದೀಪೊಳಿ, ಆಟಿ ಕಳೆಂಜ - ಇಂಚ ಮಸ್ತ್ ಆಚರಣೆಲು ಮೂಲು ಒರಿದುಪ್ಪರೆ ಕಾರಣೊ ದಾದ? ದೀಪೊಳಿ ಪರ್ಬೊದ ಒಂಜಿ ವಿಚಾರೊನೆ ದೆತೊನುಗ. ಅಯಿಟ್ ಬಲಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿನ ಪೂಜೆ ಉಂಡು. ಎಣ್ಣೆ ಪೂಜಿದ್ ಬೆಂದ್ರ್ ಮೀಪುನ ಉಂಡು. ದೀಪಾರಾಧನೆ ಉಂಡು. ಧಾನ್ಯೊದ ಆರಾಧನೆಲಾ ಉಂಡು. ನರಕಾಸುರ ವಧೆತ ಕತೆಲಾ ಸೇರೊಂದುಂಡು. ಬಲಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿನ ಪುರಾಣ ಗೊತ್ತುದಾಂತಿನಕುಲುಲಾ ನರಕಾಸುರನ ಸುದ್ದಿ ತೆರಿಯಂದಿನಕುಲುಲಾ ದೀಪೊಳಿ ಪರ್ಬೊ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಬಲಿನ ಬದಲ್ ಬಾರ್ದ ರಾಶಿ ದೀದ್, ಪೊಲಿ ಪೊಲಿಯೇ ಬಲಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಧಾನ್ಯೊ ಎಚ್ಚಾವಡ್ ಪನ್ಪಿ ಬಯಕೆನ್ ತೋಜವೆರ್. ಬಲಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗ್ಲಾ ಬಾರ್‌ಗ್ಲಾ ದಾನೆ ಸಮ್ಮೊಂದೊ. ಉಂದು ಒಂಜಿ ಕೃಷಿಕರ್ಮೊದ ಪರ್ಬೊ. ಅಯಿತೊಟ್ಟಿಗೆ ಎಂಚಿನನೋ ಮಾತ ಸೇರೊಂದ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಪುನಗ ನೆನ್ನ್ ಪೂರ ದೀವೊಂದು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಲ್ಪೊಡು. ಖಂಡಿತೊ ನೆಕ್ಕ್ ಜಾನಪದ ಗೀತೊಲುಲಾ ಸಾಯೊಗು ಬರ್ಪ.

ಜಾನಪದ ಗೀತೆಲೆಡ್ ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಾರ್ ಮಲ್ಪಿನ ಗೀತೊಲುಲಾ ಉಳ್ಳೊ. ಜಾನಪದ ಗೀತೊಲು ಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯೊ ಪ್ರಕಾರೊಡ್ದು ದಾಲ ಕಮ್ಮಿದವತ್ತ್‌ಂದ್ ಕಾರಂತೆರ್ ತೋಜದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಅಯಿಕೊಂಜಿ ಉದಾರ್ಮೆ ಇಂಚ.

ಬರಾಂದಿ ಬಿನ್ನೆರ್ ಬತ್ತೆರೆ ಮಗ ಸೇಸು
ಕೊರಾಂದಿ ತಮ್ಮನೊ ಕೊರೊಡಾಂಡೆ ॥
ಅಟ್ಟೊದ ಬಿತ್ತ್‌ದ ಮುಡಿ ದೊರಿಪೊಡಾಂಡೆ
ಕಿದೆಟಿತ್ತಿ ಮುಂಬುಲೆನ್ ಮಾರೊಡಾಂಡೆ ॥
ಕೆಬಿತ ಬುಗುಡಿ ಮಾರ್‌ದಾಂಡಲಾ ಸೇಸು

ಕೊರಾಂದಿ ತಮ್ಮನೊ ಕೊರೊಡಾಂಡೆ ॥
ಕಯಿತ ಬಳೆನ್ ಮಾರ್ದಾಂಡಲ ಸೇಸು
ಸೊಂಟೊದ ಪಟ್ಟಿ ಮಾರ್ದಾಂಡಲಾ ಸೇಸು ॥
ಕೆಕ್ಕಿದ ಕರಿಮಣಿ ಮಾರ್ದಾಂಡಲ ಸೇಸು ॥
ತರೆತ ರಾಕುಟಿ ಮಾರ್ದಾಂಡಲ ಸೇಸು ॥

ಇಂಚ ಪದೊತ ಪಲ್ಲವಿ, ಅನುಪಲ್ಲವಿ ಮಕ್ಕಾರ್ ಭಾವನೆನ್ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುಡು ದೆರ್ತ್ ತೋಜವುಂಡು. ಸಾಹಿತ್ಯೊಡಿತ್ತಿ ಹಾಸ್ಯೊ ನಾದ ಸ್ವರೂಪೊಡ್ಲಾ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಇಂಚಿನನೆ ಪದ ಉಂದುವೇ ಜಿಲ್ಲೆದ ಬಡಕಯಿ ಮೆಯಿಟ್ ಕನ್ನಡೊಡುಂಡು.

'ಕೂಕಾಣಿ ನೆಂಟರೆ ಉಂಬೋಕೆ ಅಕ್ಕಿಲ್ಲ
ನಾ ಕುಟ್ಕೊ ಅಕ್ಕಿ ನನದಲ್ಲ
ನಾ ಕುಟ್ಕೊ ಅಕ್ಕಿ ನನದಲ್ಲ ನೆಂಟರೆ
ಬೇಕಾರೆ ಹೋಗಿ ಹೊಳಿ ಹಾಯ್ರಿ'

ಹಾಸ್ಯೊ, ಮಕ್ಕಾರ್‌ದಂಚನೆ ನೆರಡೆದ ಪಾತೆರೊಲ ಜಾನಪದೊನೆ. ಕಾರಂತೆರ್ ಅಯಿಕೊಂಜಿ ಪದೊತ ಉದಾರ್ಮೆ ಕೊರ್ತೆರ್. ಪದೊ ಭಜನೆದ ಪದೊ. ದೇವೆರೆನ್ ಸುಗಿಪುನ ಪದೊ. ಆಂಡ ಆ ಪದೊಟು ಪದೊ ಕಟ್ಟಿನಾಯೆ ಆಯನ ಮನಸ್‌ಡಿತ್ತಿ ನಂಜಿ - ಗರ್ವೊನು ಪೂರ ತೋಜದ್ ಬುಡ್ತೆ. ಅವೊಂಜಿ ಪರಕೆದ ಪದೊ.

ಪೂ ಮುಡಿಪಾವೆ ದೇವಿ ತೊಟ್ಟಿಲ್ ತೂಂಕಾವೆ ॥ ಪ ॥
ಗಟ್ಟಿಗ್ ಪೋಯಿನ ಬಾವೆ ಅವುಲೇ ಕೊಟ್ಟಯಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ್
ಆಯೆ ಸಯಿತ್ತ್ ಪೋವಡ್ । ಆಯನ್ ಚಟ್ಕೊಡು ತುಂಬಡ್
ಆಯನ್ ಕಾಟೊಡು ದೀವಡ್ ॥ ದೇವಿ ॥

ಉಂದು ಕಾರಂತೆರೆ ಜಾನಪದ ಗೀತೆಗಳು ಬೂಕುಡು ಬರ್ಪಿ ತುಳು ಗೀತೊಲೆನ ವಿಚಾರೊ.

ಇಂಚ ಕಾರಂತೆರ್ ತುಳು ಜಾನಪದ ಗೀತೆಲೊನ್ ದಿಂಜ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಯಿನ್ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ತುಳು ಗೀತೊಲೆನ ತಿರ್ಲ್ ಎಂಚಿನ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ತೋಜದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಬಗ್ಗೆ ಇತ್ತೆ ಇಂಚಿಪ ಮಸ್ತ್ ಜನ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪದವಿ ಪಡೆತೆರ್. ಪರದೇಶೊದಕುಲುಲಾ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೂಕು ಬರೆತೆರ್. ಫಿನ್ಲೆಂಡ್ ದೇಶೊದ ತುರ್ಕು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಪ್ರೊ. ಲೌರಿ ಹಾಂಕೋನ ಕೂಟೊದಕುಲು ಜಾನಪದೊತ ಮಲ್ಲ ತುಪ್ಪೆನೇ ತುಳುನಾಡ್ ಡುಂಡುಂದು ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿಯೊಂದು ಸಿರಿ ಮಹಾಕಾವ್ಯೊ 1990ಡ್ ಸಂಪಾದನೆ

ಮಲ್ತೆರ್. ಬೆಳ್ತಂಗಡಿದ ಮಾಚಾರು ಗೋಪಾಲ ನಾಯ್ಕರ್ ಪಂಡಿ 15683 ಸಾಲ್ ಪದೊಕುಲೆನ್ ಬರೆದ್ ಆಯಿತ ತರ್ಜುಮೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ ಕೊರ್ದು ಬೂಕು ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ಮುಕುಲು ಈ ಮಲ್ಲಕಾರ್ಯೊಡು ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರ್. ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟೊಡು ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊ ಮಲ್ಲ ಮಾನಾದಿಗೆ ಪಡೆಂಡ್.

ಆಂಡ ಜಾನಪದೊತ ಗಂದ ಗಾಳಿ ಗೊತ್ತುದಾಂತಿನ ಪೊರ್ತುಡು, ಜಾನಪದೊ ಪಂಡ ಪಾಮರ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಅನಾಗರಿಕರ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಗೊರವರ ಡುಂಡುಚಿ - ಅಯಿಟ್ ಮಣ್ಣ್‌ಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಜಾನಪದ ಪಂಡ ಕೇನೊಡ್ಚಿ - ತುಳು ಒಂಜಿ ಬಾಸೆನೇ ಅತ್ತ್ಂದ್ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್, ಪಂಡಿತೆರ್ನಕುಲು ಪಂಡೊದುಪ್ಪಿ ಪೊರ್ತುಡು (ಇತ್ತೆಲಾ ಕೆಲವೆರ್ ಪಂಡೊಂದೇ ಉಲ್ಲೆರ್), ಕಾರಂತೆರ್ ತುಳು ಜನಪದ ಗೀತೊಲೆನ್ ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಗ್ ಪೋದು ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತೆರ್. ಜೋಕುಲೆಗ್ ಅವೆನ್ ಸಾಲೆಡ್ ಮಾಸ್ಟ್ರೆನಕುಲು ಬಾಯಿಪಾಠ ಕಲ್ಪವೊಡು ಪಂಡೆರ್. ಅಯಿತ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮಾನವ ಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನೊಗು ಜನಪದ ಗೀತೊಲೇ ಆಧಾರೊಂದು ಪಂಡೆರ್. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಮೂನೆದ ಪದೊಕುಲೆನ್ ವಿಂಗಡಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಯಿತ ಸತ್ಯೊ - ತತ್ವೊ ಎಂಚಿನಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಜಾನಪದೊತ ಆಧಾರೊದ ಮಿತ್ತೇ ಕೆಲವು ಕಾದಂಬರಿಲೆನ್ ಬರೆಯೆರ್. ಕೆಲವು ನಾಟಕ ಬರೆಯೆರ್.

ಕಾರಂತೆರ್ ಭೂತಾರಾಧನೆದ ಮಿತ್ತ್ ಬರೆಯಿನ ಬೂಕುಡು ಈ ಆರಾಧನಾ ಪದ್ಧತಿ ಎಂಚ ಉದಿಪನ ಆಂಡ್ ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರೊನು ಬರೆತೆರ್. ಜಗತ್ತ್‌ದ ಮಾತ ಕೋಡಿಡ್ಲಾ ಈ ಒಂಜಿ ಆರಾಧನಾ ವಿಧಾನೊ ಇತ್ತ್ಂಡ್ಂದಾಂಡಲಾ ಇತ್ತೆ ಅವು ಅರಿಯೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ಂಡ್. ಆಂಡ ತುಳುನಾಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೇರಳಡ್ ಅವು ನನಲಾ ಒರಿದುಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಭೂತ ತಾನೊಲು ಇತ್ತೆಲಾ ನಿರ್ಮಾಣ ಆವೊಂದೇ ಉಂಡು. ಭೂತಾರಾಧನೆ ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಆರ್ಯ ಧರ್ಮ ಪ್ರವೇಶ ಆಂಡ್, ಜೈನ ಧರ್ಮ ಪ್ರವೇಶ ಆಂಡ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ನಾಥ ಪಂತೊ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಮುಕುಲು ಪೂರ ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಭೂತಾರಾಧನೆನ್ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ತೆರ್. ಆರ್ಯ ಧರ್ಮೊಡು ದೇವೆರೆಗ್ ಪುರಾಣ ನಿರ್ಮಾಣ ಆಯಿಲೆಕನೇ ಭೂತೊಲೆಗ್ಲಾ ಪುರಾಣ ನಿರ್ಮಾಣ ಆಂಡ್. ರಡ್ದ್ ಪುರಾಣೊಲುಲಾ ಒಟ್ಟು ಸೇರೊಂಡೊ. ಈ ಪುರಾಣೊನೇ ಪಾಡ್ದನ. ಒಂಜೊಂಜಿ ಭೂತೊಗು ಒಂಜೊಂಜಿ ಪಾಡ್ದನ ಉಂಡು. ಒಂಜೇ ಭೂತೊದ ಪಾಡ್ದನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕೋಡಿಡ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೀತಿಡ್ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಬೊಬ್ಬರ್ಯನ ಪಾಡ್ದನ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬಡಕಯಿ ಮೆಯ್ಯ್‌ಟತ್ತಿಲೆಕ ತೆನ್ಕಯಿ ಮೆಯಿಟಿಜ್ಜಿ. ತುಳುನಾಡ್ದ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ಭೂತೊ

ಪಂಡ ಪಂಜುರ್ಲಿ. ಈ ಪಂಜುರ್ಲಿನ ಪಾಡ್ದನೊನು ಕಾರಂತೆರ್ ಮೂಜಿ ಕೋಟಿಡ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತೆರ್. ಆ ಮೂಜಿ ಕತೆಲಾ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೀತಿದವು. ಈ ಮೂಜಿ ಕತೆನ್ಲಾ ಆಧಾರ ದೀವೊಂದು ಕಾರಂತೆರ್ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಭೂತೊದ ಉದಿಪನ ದಾಯೆಗಾಂಡ್ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಆಣ್-ಪೊಣ್ಣು ಪಂಜಿಲು ದುಂಬು ತಗೆ - ತಂಗಡಿಯಾದಿತ್ತೆರ್. ಈಸ್ವರ ದೇವೆರೆಡ ಅಪ್ಪಣೆ ನಟ್ಟೊಂದು ಅಕುಲು ಕಂಡನಿ - ಬುಡೆದಿ ಆಯೆರ್. ಉಂದು ಲೋಕಾಚಾರೊಗು ವಿರುದ್ಧವಾಯಿನ. ಅಕುಲೆಗ್ ಕುರ್ಲೆಲ್ ಪುಟ್ಟಿಯೊ. ಅವೆಕ್ ದುಸ್ಟ ಬುದ್ಧಿ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈಸ್ವರ ದೇವೆರ್ ನಂದನವನೊನು ಅವು ಹಾಳ್ ಮಲ್ತ್. ಈಸ್ವರೆ ಅವೆನ್ ಕೆರ್ಯೆರೆ ಪೋನಗ ಪಾರ್ವತಿ ಒಂಜಿ ಕುರ್ಲೆನ್ ಒರಿಪಯೆರ್. ಅವ್ವೇ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಭೂತೊ ಆಂಡ್. ನಿಷೇಧ ಆಯಿನ ತಗೆ-ತಂಗಡಿನ ಮದಿಮೆ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ದುಂಬಿತ್ತಿ ಭಯಂಕರ ಕಾಡ್, ಅಯಿತ ನಡುಟಿತ್ತಿ ಕೃಷಿ ಬುಳೆನ್ ಕಾಡ ಪಂಜಿಲೆನ ಉಪದ್ರೊಡ್ದು ತಡೆವೊನ್ನ ಬಂಜ ಅಂಚೆನೆ ದುಸ್ಟೆರೆಗ್ ಶರಣಾದ್ ಅಕುಲೆನ್ ಒಲಿಸವೊನುನ ಮಾನ್ಯ ಸಹಜ ಗುಣ. ಈತ್ ಮಾತ ಕಾರಣೊಲೆಡ್ದಾವರ ಪಂಜುರ್ಲಿ ತುಳುನಾಡ್ದ ದೈವೊ ಆಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊ ಕೊರ್ತೆರ್.

ಪಾಠಾಂತರ ಇತ್ತ್‌ಂಡನೇ ಮಾತ್ರ ಅವು ಜಾನಪದ ಆಪುಂಡು, ಅವು ಸಮಸ್ಟಿ ಆಪುಂಡು. ಇಜ್ಯಂಡ ಅವು ವ್ಯಸ್ಟಿ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಶಿಷ್ಟಲಾ ಆಯರೆಗ್ ಯಾವು ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಒತ್ತುದು ಪನ್ತೆರ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಪಂಡಿನೆಡ್ದ್ ಏತೋ ಬೊಕ್ಕ ಯುರೋಪುದ ಜಾನಪದ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಪಾಠಾಂತರ ಜಾನಪದೊತ ಒಂಜಿ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣೊಂದು ಪಂಡೆರ್.

ಇಂಚ ಕಾರಂತೆರ್ ತುಳು ಜಾನಪದೊತ ಬಗ್ಗೆ ವಿಸೇಸೊ ಆಸಕ್ತಿ ತೋಜದ್ ಅಯಿತ ಮೌಲ್ಯೊನು ತೆರಿಪಯೆರ್. ಅಯಿತ ಬಗ್ಗೆ ದಿಂಜ ಮನಸ್ ಕೊರ್ಯೆರೆ ಅವಕಾಶ ಆಯಿಜಿಂದ್ ಆರೇ ಪಂಡೊಂಡೆರ್. ನನಲಾತ್ ಉಮೇದ್‌ಡ್ ಜಾನಪದೊತ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್ವೆರ್‌ಂಡ ಆರೊರಿ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟೊದ ಜಾನಪದ ವಿದ್ವಾಂಸೆ ಆತ್ವೆರ್ ಪನ್ಪಿನೆಗ್ ದಾಲಾ ಸಂಶಯ ಇಜ್ಜಿ.

ಪುಟ್ಟಿನ ಊರುಗು

ತನ್ನ ಬುಡೆದಿನ ಅನಾರೋಗ್ಯೊದ ಕಾರಣೊಡ್ದಾವರ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಪುತ್ತೂರು ಬುಡೊಡುಂದು ತೋಜಿಂಡ್. ಅವ್ವೇ ಪೊರ್ತುಗು ಬೆಂಗಳೂರುಡಿತ್ತಿ ಕೋಟದ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಐತಾಳ್ ಪನ್ಪಿನಾರೆಗ್ ಕೋಟದ ಕೈತಲ್ದ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮೊಡು ಪಾಲ್‌ದೊಂಜಿ ತುಂಡು ಭೂಮಿ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ಆರ್ ಅಯಿಟೊಂಜಿ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟಯೆರ್. ಆ ಇಲ್ಲಡ್ ಕುಲ್ಯರೆ ಜನ ಇಜ್ಜಿ.

ಆ ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲೊಡುಂದು ಐತಾಳ್, ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಪಂಡೆರ್. ಆರೆ ಮೆಗ್ಯಮಗೆ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣೆರ್ಲಾ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮೊಗು ಬರೊಡುಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಲ್ತೆರ್. ಕಾರಂತೆರೆಗ್ಲಾ ಅವು ಸರಿಂದ್ ತೋಜಿಂಡ್. ಕೋಟಡ್ದ್ ರಡ್ಡರೆ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಇಂಚಿಡುಪ್ಪಿ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮೊದ ಮಲ್ಲ ಮಾರ್ಗೊದ ಬರಿಟತ್ತಿ 'ಸುಹಾಸ' ಇಲ್ಲ್‌ಗ್ ಪೋಯರೆ ಕಾರಂತೆರ್ ಮನಸ್ ಮಲ್ತೆರ್. 1973ಡ್ ಪುತ್ತೂರುನು ಬುಡುದು 1974ಡ್ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮೊಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕುಲ್ಯೆರ್. ಪುತ್ತೂರ್ದ ಬಾಲವನೊನು ಏರೆಗಾಂಡಲಾ ಮಾರೊಡುಂದು ಕಾರಂತೆರ್ ಎನ್ನಿನಗ ಅಪಗದ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೊದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ದೇವರಾಜ ಅರಸು ಸರಕಾರೊದ ಪರವಾದ್ ಕ್ರಯೊಗು ದೆತೊಂಡೆರ್.

ಸಾಲಿಗ್ರಾಮೊಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ಲಾ 1974-86ದ ಮಧ್ಯೊಡು ಆರ್ ಏತೋ ಲೇಖನ ಬರೆಯೆರ್. 9 ಕಾದಂಬರಿ ಬರೆಯೆರ್. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯೊದ ನಿಘಂಟ್‌ದ ಪರಿಷ್ಕರಣ ಮಲ್ತೆರ್. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರೊದ ಚಲನಚಿತ್ರೋದ್ಯಮ ಧೋರಣೆಗ್ ರೂಪು ಕೊರ್ಪಿನ ಸಮಿತಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತೆರ್.

ಕಾರಂತೆರೆ ಬುಡೆದಿ ಲೀಲಮ್ಮ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮೊಗು ಬತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕಲಾ ಉಸಾರಾಯಿಜೆರ್. ಆರ್ ಜೆತ್ತಿನಲ್ಪ ಆಯೆರ್. ಜೋಕುಲು ಬತ್ತೊಂದು - ಪೋವೊಂದು ತೂವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕಾರಂತೆರೆನ ಲಿಪಿಕಾರ್ತಿಯಾದಿತ್ತಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಮಾಲಿನಿ ಮಲ್ಯೆರ್ಲಾ ಆರೆನ ಸೇವೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯಸಾಯಿ ಬಾಬೆರೆನ ಪರಮಭಕ್ತೆಯಾದಿತ್ತಿನ ಕಾರಂತೆರೆ ಬುಡೆದಿ ಲೀಲಾ ಕಾರಂತೆರ್ 1986ನೇ ಸಪ್ಟಂಬರ ತಿಂಗೊಳ್ದ 23ನಾನಿ ಸೊರ್ಗೊ ಸಂದ್ಯೆರ್.

ರಾಜಕೀಯ ರಂಗ

ಕಾರಂತೆರ್ ತತ್ವ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಗಾದ್ ರಾಜಕೀಯೊಗು ಜತ್ತಿನ ಉಂಡು. ಆಂಡ ಆರ್ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅತ್ತ್. ಗಾಂಧೆರ್ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರ್ನೆಗಾದ್, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟೊಗಾದ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸೇರ್ಯೆರ್. ಅಯಿಟ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತೆರ್. ಗಾಂಧ್ಯೆರ್‌ನ ಶಿಷ್ಯೆ ಕಾರಂತೆರ್ಲಾ ಅಪಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸೇರ್ದಿತ್ತೆರ್. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತಿಕ್ಕಿ ಬೊಕ್ಕ ಆ ಸಾದಿನ್ ಬುಡ್ಯೆರ್. ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರಿ ಇಜ್ಜಿಂದ್ 1952ಡ್ ನಡತಿ ಮಲ್ಲ ಓಟುಡು ಕಿಸಾನ್ ಮಜ್ದೂರ್ ಪಾರ್ಟಿಡ್ದ್ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡೊಡ್ದು ಅಸೆಂಬ್ಲಿ.ಕ್ಷೇತ್ರೊಗು ಓಟುಗುಂತ್ಯರ್. ಅಯಿಟಾರ್ ಗೆಂದ್‌ಜೆರ್.

ಕಾರಂತೆರ್ ಪರಿಸರವಾದಿ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವಾದಿ. ಕೈಗಾ ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರೊಡ್ದಾವರ ಪರಿಸರ ನಾಶ ಆಪಿನೆನ್ ತಪ್ಪಯೆರೆಗಾದ್ ಚಳವಳಿ ಮಲ್ತೆರ್. ಆರೆನ ಹೋರಾಟ ಫಲ ಕೊರ್ಪುಜಿ ಪನ್ಪಿ ಪೊರ್ತುಗು ತನ್ನ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಗಾದ್ 1989ಡ್ ಲೋಕಸಭಾ

ಸದಸ್ಯ ಸ್ಥಾನೊಗು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡೊದ ಕೆನರಾ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡ್ದು ಪಕ್ಷಾತೀತೆರಾದ್ ಓಟುಗು ಉಂತ್ಯೆರ್. ಆಂಡ ಓಟುಡು ಆರೆಗ್ ಗೆಲ್ಪ್ಯರೆ ಆಯಿಜಿ. ಇತ್ತೆದ ರಾಜಕಾರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಆರ್ ಪನ್ಪಿನಿ ಇಂಚ ''ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬರ್ಪಿನೆಗ್‌ದುಂಬು ಮೂಲು 400 ಜನ ನಿರಂಕುಶ ತುಂಡರಸುಲಿತ್ತೆರ್. ಅಕುಲು ಮಾಯಕ ಆಯೆರ್. ಇತ್ತೆ ನಾಲ್ ಸಾರೊ ಜನೊ ಅಕುಲೆನ ಮೊಟ್ಟು ಪಾಡೊಂದು ಮೆರೆಪೆರ್. ನಾಲ್ ದಿನ ರಾಜೆರಾದ್ ದಿನ ನೂಕುವೆರ್''.

ನಮ್ಮ ದೇಶೊದ ಜನೊ ಬಜೀ ಒರ್ಯೊರ್ಯನ ಲಾಭೊಗಾದ್ ಸ್ವಾರ್ಥೊಗಾದ್ ತನ್ನ ಶೀಲೊನು ಮಾರೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಅಂಚಿನನೇ ಪುಡಾರಿಲೆನ ಬೆರಿಯೆ ಪೋದು ಅಕುಲೆ ಪೂಜೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಅಕುಲೆ ಪಜ್ಜೆಡೇ ನಡತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ದುಡ್ಡುದ ದರಿದ್ರೊದೊಟ್ಟಿಗೆ ನೈತಿಕ ಬರಗಾಲೊನ್ಲಾ ಅಕುಲಾದೇ ಪಡೆವೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಗಾಂಧೀಜಿ ಭಾರತ ದೇಶೊಗು ರಾಮರಾಜ್ಯ ಕನವೊಡುಂದು ಬಯಕಿಯೆರ್. ಆರೆನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಯಾನ್ಲಾ ನಾಲ್‌ದಿನ ನಲಿತೆ. ರಾಮರಾಜ್ಯ ಎನ್ನ ಕಾಲೊಗು ಬುಡಿ, ಎನ್ನ ಪುಳ್ಯಲ್ಲೆನ ಕಾಲೊಗ್ಲಾ ಬರ್ಪಿಲೆಕ ತೋಜುಜಿ. ರಾಮರಾಜ್ಯೊದ ಬದಲ್ ಹರಾಮ ರಾಜ್ಯ ತೋಜೊಂದುಂಡು.

ಪರಿಸರವಾದಿ - ಹೋರಾಟಗಾರೆ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಡೇ ಬದ್ಕ್‌ದ ಸಾದಿ ತೂಯಿನ ಕಾರಂತೆರ್ ಜೀವನ ಪೂರ್ತಿ ಹೋರಾಟೊಡೇ ಕಳೆಯಿನಾರ್. ಆರ್ ಬಾರಿ ಮೋಕೆಡ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಸಂಪದ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ ದೀಪೆದೆರ್. ಆಂಡ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿದ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪೊತ್ತು ದಿನೊಡ್ದು ದಿನ ಕುಂದೊಂದು ಬನ್ನಗ ಆರೆನ ಉಡಲ್‌ಗ್ ಬೇನೆ ತಟ್ಟೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಾಡ್ ನಾಶ ಆಂಡ ಬರ್ಸ ಬರ್ಪುಜಿ ಭೂಮಿ ಮರುಭೂಮಿಯಾಪುಂಡು ಅಣು ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಂಡ ಜನೊಕುಲೆನ ಆರೋಗ್ಯ ಕೆಟ್ಟುಂಡು ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರೊಲೆನ್ ಜನೊಕುಲೆನ ದುಂಬು ದೀಯೆರ್. ಬರವಣಿಗೆಡ್ ತೋಜಯೆರ್. ಭಾಷಣ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಂಚಿನ ಕೆಲಸೊಲೆನ್ ಉಂತಯರೆಗಾದ್ ಕೋರ್ಟುಗು ಮಿತರ್ಯೆರ್. ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟ ಉಳಿಸಿ ಆಂದೋಲನ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಪಗ ಆರೆಗ್ 90 ವರ್ಸೊ ಪ್ರಾಯೊ. ಕಪಿನಿ ಪ್ರಕರಣೊಡು ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರ್. ಸೈಕಲ್ ಜಾಥಾ ಮಲ್ತೆರ್. 1989ಡ್ ಓಟುಗುಂತ್ಯೆರ್. ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ 1975ಡ್ ಜಾರಿ ಮಲ್ಪುನಗ ಅಯಿನ್ ವಿರೋಧಿಸದ್ ತನ್ಕ್ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ 1968ಡ್ ಕೊರ್ತಿನ ಪದ್ಮಭೂಷಣ ಪ್ರಶಸ್ತಿನ್ ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪಿರ ಕಡಪುಡ್ಯೆರ್. ಕೈಗಾ ಅಣು ಸ್ಥಾವರ ವಿರೋಧಿ ಚಳವಳಿ, ಹರಿಹರಪಾಲಿ ಫೈಬರ್ಸ್, ಟೇಲ್‌ರೇಸ್, ನಂದಿಕೂರು ಉಷ್ಣ ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರ - ಇಂಚ ಓಲು ಲೆತ್ತೆರ್‌ಂಡಲಾ

ಆಡೆ ಪೋದು ಆರ್ ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯದ ವಿರೋಧ ಚಳವಳಿಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ನರ್ಮದಾ ಬಚಾವೊ ಆಂದೋಲನ, ಕೇರಳದ ಅಣುಸ್ಥಾವರ ವಿರೋಧಿ ಚಳವಳಿಡ್ಲಾ ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರ್. ಇಂಚ ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ಆರೊಂಜಿ ಮಹಾಯುದ್ಧೊನೇ ಮಲ್ತೆರ್.

ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಪ್ರಾಯೊ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಸಂಗತಿಯೇ ಆದಿಜ್ಯಾಂಡ್. ಸೊನ್ನೊ ವರ್ಸ ಕರಿ ಬೊಕ್ಕಲಾ ಆರ್ ಏತೋ ಬೂಕು, ಲೇಖನ ಬರೆತೆರ್. ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿಲೆಡ್ ಭಾಷಣ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಚಳವಳಿಲೆಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇಂಚ ಆರ್ ಸುಮಾರ್ ಇರ್ವ ವರ್ಸೊ ಮುಟ್ಟ ಸುಹಾಸ ಇಲ್ಲ್‌ಡಿತ್ತೆರ್. ಆತಾನಗ ಆ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಯಜಮಾನಿ ಐತಾಳೆರ್ ತೀರ್ಯೆರ್. ಆತ್ ಪೊರ್ತುಗು ಆರೆನ ಜೋಕುಲು ಊರುಗು ಬರೊಡಾದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಇಲ್ಲ್ ಬುಡೊಡಾಂಡ್.

ಅಂತ್ಯೊದ ದಿನೊಕುಲು

ಕಾರಂತೆರೆನ ಪ್ರಾಯೊದ ಪೊರ್ತುಗು ಆರೆನ ಆರೈಕೆಗ್ ತಿಕ್ಕಿನಾರ್ ಮಾಲಿನಿ ಮಲ್ಯೆರ್. ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಬರವಣಿಗೆಗಾದ್ ಬತ್ತಿನಾರ್ ಅಕೇರಿಗ್ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಊರುಕೋಲಾದ್ ಉಂತ್ಯೆರ್. ಕಾರಂತೆರೆನ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಆರೆ ಬುಡೆದಿನ ಆರೈಕೆನ್ಲಾ ತೂಯೆರ್. ಕಾರಂತೆರೆ ಅಪ್ಪೆಲೆಕ - ಮಗಳೆಲೆಕ ಸೇವೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಗೌರೀಶ ಕಾಯ್ಕಿಣಿ ಮಾಲಿನಿ ಮಲ್ಯೆರೆನ್ ಕಾರಂತೆರೆ ಮಾನಸ ಪುತ್ರಿಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಸುಹಾಸ ಬುಡ್ನಗ ಮಾಲಿನಿ ಮಲ್ಯೆರ್ ಕಾರಂತೆರೆನ್ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮೊಡೇ ಉಪ್ಪಿನ ತನ್ನ ಇಲ್ಲ್‌ಡೆ ಲೆತೊನು ಬತ್ತೆರ್. ತನ್ನ ಇಲ್ಲ್‌ನೇ ಒಂತೆ ಮಲ್ಲೆ ಮಲ್ಪುದ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಆಸರೆ ಕೊರ್ಯೆರ್.

'ಪಣವುದ ಪೂಜೆ', 'ಪುಗರ್ತೆದ ಬೋಂಟೆ' ಉಂದು ರಡ್ಡ್ ನರಮಾನ್ಯನ ಅವಸಾನೊಗು ಕಾರಣ ಪನ್ಪಿನ ಕಾರಂತೆರ್ ಪಣವು ಇಜ್ಜಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ತನ್ನ ಮನಸ್‌ಗ್ ತೋಜಿನ ವಾ ಕೆಲಸೊನ್ಲಾ ಕೈ ಬುಡ್ನಾರತ್ತ್. ಉನ್ಯರೆ ಬಂಜ ಇತ್ತಿನ ಪೊರ್ತುಗ್ಲಾ ಬತ್ತಿನಕುಲೆಗ್ ನುಪ್ಪು, ಬಾಜೆಲ್ ಕೊರಂದೆ ಕಡಪುಡ್ಡಿನಾರತ್ತ್. ದುಡ್ಡು ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆ ದುಡ್ಡ್‌ಡು ಯಾನ್ ಸುಖೊ ಪಡೆವೊಡು ಪನ್ಪಿ ಅಬುಲಾಸೆ ಆರೆಗಿಜ್ಯಾಂಡ್. ಕೈಟ್ ಕಾಸೇ ಇಜ್ಯಂದೆನೇ ಆರ್ ಬಾಲವನೊ ಕಟ್ಯೆರ್. ಸಾಲೆ ಮಲ್ತೆರ್, ನಾಟಕೊ ಗೊಬ್ಬಯೆರ್. ಸಿನಿಮಾ ಮಲ್ತೆರ್. ಆರೆ ವಾ ಕೆಲಸೊಡ್ಲಾ ಖರ್ಚಿ ಮಲ್ತಿನಾತ್ ದುಡ್ಡು ಸಂಪಾದನೆ ಆಯಿಜಿ. ಆರೆನ ಬದ್ಕ್‌ದ ಮುಕ್ಕಾಲ್ ಭಾಗೊಲಾ ಆರ್ ನಷ್ಟೊಡೇ ಕಳೆಯೆರ್. ಪುದರ್ ಬರೊಡು, ಪ್ರಶಸ್ತಿ ತಿಕ್ಕೊಡು ಪನ್ಪಿ ಅಬುಲಾಸೆಡ್ ಆರ್ ವಾ ಕೆಲಸೊನ್ಲಾ

ಕೈಕೊಂಜೆರ್. ತಾನ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಈ ಪೊರ್ಲುದ ಪ್ರಪಂಚೊನು ನನಲಾತ್ ಪೊರ್ಲು ಮಲ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿನನೇ ಆರೆನ ಉದ್ದೇಶೊ. ಸ್ವಾತ್ರೊಗಾದ್ ಆರ್ ವಾ ಕೆಲಸೊಲಾ ಮಲ್ತಿಜೆರ್. ಮಾತಲಾ ಲೋಕೊಗಾದ್. ತನ್ನ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ತೋಜಿಲೆಕ ಆರ್ ಮಲ್ತೊಂದೇ ಪೋಪೆದೆರ್. ಆರ್ ಕೆಲಸೊಗು ಕೈ ಪಾಡ್ನಗ ಜನೊಕುಲು ಉಂದು ದಾನೆಗ್ ದಾನ್ಪೋ ಆಯರುಂಡು ಪನ್ಪೆದೆರ್. ಕಾರಂತೆರಾಯಿನೆಡ್ ನೆನ್ನ್ ಮಲ್ತೆರ್‌ಂದ್ ಕೆಲಸೊ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಪನ್ಪೆದೆರ್. ಲೋಕದೃಷ್ಟಿಡ್ ಆರ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪುನಗ ಅಯಿಕ್ ಏರಾಂಡಲಾ ವಿರೋಧ ಮಲ್ತೆರ್‌ಂಡ ಅಕುಲೆನ ವಿರುದ್ಧ ಕೋರ್ಟುಗು ಪೋಯರಗ್ಲಾ ಆರ್ ತಯಾರಾದುಪ್ಪೆದೆರ್. ಸತ್ಯವಾದಿಗೆರೆನ್ ಆರ್ ಮೆಚ್ಚೆದೆರ್. ಬಡವೆರೆಗ್ ಕೈ ನೀರ್‍ದ್ ದಾನ ಮಲ್ಪೆದೆರ್.

ಬಿರ್ದ್ ಬಲ್ಮನೊಲು

ಕಾರಂತೆರ್ ಸುಮಾರ್ 33 ಎತ್ತರ ಮಟ್ಟೊದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬಿರ್ದ್ ಇನಾಮುಲೆನ್ ಪಡೆತೆರ್. ಉಂದು ಮಾತ ಆರ್ ಎನ್ನಂದೆ ಬತ್ತಿನವು. ಅವೆಟ್ ಕೆಲವೆನ ವಿವರಣೆ ಇಂಚ ಉಂಡು

1. ದೇವರಾಜ ಬಹದ್ದೂರ ಬಹುಮಾನ — 1929
   ''ಭಾರತೀಯ ಚಿತ್ರಕಲೆ'' - ಈ ಕೃತಿಕ್
2. ದೇವರಾಜ ಬಹದ್ದೂರ ಬಹುಮಾನ — 1931
   ''ಮರಳಿ ಮಣ್ಣಿಗೆ'' - ಈ ಕೃತಿಕ್
3. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪಟ್ಟ — 1955
   (ಮೈಸೂರುಡು ನಡತಿನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ)
4. ಲಾ ಆರ್ಕೈವ್ಸ್ ಲಾ ಇಂಟರ್ ನ್ಯಾಶನಲ್ ಸ್ಟಾಕ್‌ಹೋಮ್ — 1958
   (ಸ್ವೀಡನ್ ಪದಕ) ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾ ಸೇವೆಗಾದ್
5. ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ — 1959
   ''ಯಕ್ಷಗಾನ ಬಯಲಾಟ'' - ಕೃತಿಕ್ ತಿಕಿನ ಪುರಸ್ಕಾರ
6. ಗೌರವ ಡಿ.ಲಿಟ್ (ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ) — 1962
7. ಗೌರವ ಡಿ.ಲಿಟ್ (ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ) — 1963
8. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಗೌರವ (ಫೆಲೋಶಿಪ್) — 1966
9. ಭಾರತ ಸರಕಾರದ ಪದ್ಮಭೂಷಣ ಪ್ರಶಸ್ತಿ — 1968
   (ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿನ್ 1975ಡ್ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವಿರೋಧಿಸದ್ ಪಿರ ಮಲ್ತೆರ್)

10. ಕೇಂದ್ರ ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿ ಗೌರವ (ಫೆಲೋಶಿಪ್) 1973

11. ಚೋಮನ ದುಡಿ ಚಲನಚಿತ್ರೊಗ್ ಚಿತ್ರಕಥೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ
(ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟೊಡು) 1975

12. ಗೌರವ ಡಿ.ಲಿಟ್ (ಮೀರತ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ) 1976

13. ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ''ಮೂಕಜ್ಜಿಯ ಕನಸುಗಳು'' ಕಾದಂಬರಿಗ್ 1978

14. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ''ಕಲಾ ಪ್ರಪಂಚ'' ಕೃತಿಕ್ 1979

15. ಜಾಪಾನೀಸ್ ಡಾನ್ಸ್ ಕ್ರಿಟಿಕ್ಸ್ ಸೊಸೈಟಿ ಅವಾರ್ಡ್ - 1981 1982
(ಕಾರಂತ ನಿರ್ದೇಶಿತ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರದರ್ಶನಲೆಗ್)

16. ಗೌರವ ಡಿ.ಲಿಟ್ (ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ) 1983

17. ಗೌರವ ಡಿ.ಲಿಟ್ (ಜಬ್ಬಲ್‌ಪುರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ) 1983

18. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಲಲಿತ ಕಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ
''ಭಾರತೀಯ ಶಿಲ್ಪಕಲೆ'' - ಈ ಕೃತಿಕ್ 1984

19. ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಗೌರವ ಫೆಲೋಶಿಪ್ 1985

20. ಗೌರವ ಡಿ.ಲಿಟ್
(ವರ್ಲ್ಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಆಫ್ ಆರ್ಟ್ ಆಂಡ್ ಕಲ್ಚರ್) 1986

21. ದಿ ಏಸಿಯಾಟಿಕ್ ಸೊಸೈಟಿ ಆಫ್ ಬಾಂಬೇ -
ಕ್ಯಾಂಪೆಬೆಲ್ ಮೆಮೋರಿಯಲ್ ಬಂಗಾರ್ದ ಪದಕ 1989

22. ದಾದಾಬಾಯಿ ನವರೋಜಿ ಸ್ಮಾರಕ ಬಹುಮಾನ 1990

23. ತುಲಸೀ ಸಂಮಾನ್ - (ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ ಸರಕಾರ) 1990

24. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರೊದ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಬೊಕ್ಕ
ಮಾನವ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆದ ಫೆಲೋಶಿಫ್
(ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಕೆಲಸೊಗಾದ್) 1992

25. ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ (ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ)
''ಮೈಮನಗಳ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ'' ಕಾದಂಬರಿಗಾದ್ 1992

26. ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ಪರ್ಯಾವರಣ ಪುರಸ್ಕಾರ
(ಕಾರಂತೆರ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದಿತ್ತಿನ ಸಮಾಜ ಪರಿವರ್ತನ
ಸಮುದಾಯ ಸಂಘಟನೆಗ್) 1992

27. ಜಸ್ಟಿಸ್ ಕೆ.ಎಸ್. ಹೆಗ್ಡೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 1993

28. ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ಪರ್ಯಾವರಣ ಪುರಸ್ಕಾರ (1992) 1994

29. ಸರ್ ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಸ್ಮಾರಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 1995
30. ಲಯನ್ಸ್ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗೌರವ ಸದಸ್ಯತ್ವ 1996
31. ಭಾರತೀಯ ವಿದ್ಯಾಭವನ ಗೌರವ ಸದಸ್ಯತ್ವ 1996
32. ದೇಶಿಕೋತ್ತಮ ವಿಶ್ವಭಾರತಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
ಶಾಂತಿ ನಿಕೇತನ - ಗೌರವ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ 1997
33. ನಾಡೋಜ ಗೌರವ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ - ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ 1997

ಬಾಕಿ ಮಾನಾದಿಗೆಲು

1. ತಿರುವನಂತಪುರೊಟು ನಡತಿನ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಗ್ರಂಥಕರ್ತೆರೆ ಸಮಾವೇಶದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ.
2. ಮರಾಠಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ (ಬಾರ್ಸಿ)ದ ಉದ್ಘಾಟನೆ.
3. ಬೆಂಗಳೂರುಡು ನಡತಿನ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ ಮಟ್ಟದ ಜೋಕುಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಮ್ಮಟದ ನಿರ್ದೇಶನ.
4. ದಿಲ್ಲಿಡ್ ನಡತಿನ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಮಟ್ಟದ ಜೋಕುಲೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಮ್ಮಟದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ.
5. ದಿಲ್ಲಿಡ್ ನಡತಿನ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಮಟ್ಟದ ಚಲನಚಿತ್ರ ತೀರ್ಪುಗಾರೆರೆ ಮಂಡಳಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ.
6. ದಿಲ್ಲಿಡ್ ನಡತಿನ 3ನೇ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಚಲಚ್ಚಿತ್ರ ಧೋರಣಾ ಮಂಡಳಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ.
7. ದಿಲ್ಲಿಡ್ ನಡತಿನ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾಷಾಂತರಕಾರೆರೆ ಸಮ್ಮೇಳನದ ನಿರ್ದೇಶನಾ ಭಾಷಣ.
8. ಮುಂಬಯಿಡ್ ನಡತಿನ ಪ್ರಥಮ ಭಾರತೀಯ ಪರಿಸರ ಸಮ್ಮೇಳನದ ನಿರ್ದೇಶನಾ ಭಾಷಣ.
9. ಸಮಾಜ ಪರಿವರ್ತನ ಸಮುದಾಯದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ.
10. ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದ ವೆರ್ಝೂಕಿದ ಪರ್ಯಾವರಣ ಸಮಿತಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ.
11. ಮೈಸೂರುಡು ನಡತಿನ ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ.
12. ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ಡ್ ನಡತಿನ 9ನೇ ಈಶಾನ್ಯ ಅಮೇರಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ.
13. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರದ ವಿಜ್ಞಾನ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಬೊಕ್ಕ ಪರಿಸರ ಇಲಾಖೆದಕುಲು ನಡಪಾಯಿನ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಅಣುಸ್ಥಾವರ ಯೋಜನೆಲೆನ ಕಮ್ಮಟೊಡು ಕೈಗಾ ಅಣುಸ್ಥಾವರದ ಬಗ್ಗೆ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಗೋಷ್ಠಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ.
14. ಟೆಹರಾನ್‌ಡ್ ನಡತಿನ ಯುನೆಸ್ಕೋ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮ್ಮೇಳನೊಗು ಭಾರತದ ವಿಶೇಷ ಪ್ರತಿನಿಧಿ.

15. ಯಕ್ಷಗಾನ ಕೇಂದ್ರ ಉಡುಪಿ - ನೆತ್ತ ನಿರ್ದೇಶಕೆರ್.
16. ಬೆಂಗಳೂರುಡು ನಡತಿನ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ ರಾಜ್ಯೊಲೆನ ಜೋಕುಲೆ ಬೂಕುದ ಲೇಖಕೆರ್, ಚಿತ್ರಗಾರೆರ್, ಪ್ರಕಾಶಕೆರ್, ಮುದ್ರಕೆರೆ ಸಮ್ಮೇಳನೊದ ನಿರ್ದೇಶನ.
17. ತಿರುವಂತಪುರಟು ನಡತಿನ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಆಥರ್ಸ್ ಗಿಲ್ಡ್ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ.
18. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಕನ್ನಡ ಅರ್ಥಕೋಶ ಸಂಸ್ಕರಣ ಮಂಡಲದ ಸದಸ್ಯ - ಇಂಚ ನನಲಾ ಏತೋ ಉಂಡು.

ಅಸ್ತಮಾನ

ಇಂಚ ಶತಮಾನೊಗು ಮುಟ್ಟ ಮುಟ್ಟ ಸಾರ್ಥಕ ಬದ್ಕ್ ನಡಪಯಿನಾರ್ ಕಾರಂತೆರ್. ಆರ್ ಒರಿ ಯುಗ ಪುರುಷೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಜಗತ್ತ್‌ದ ಪರಶುರಾಮೆ. ಬಿಕ್ಕಟ್ಟ್‌ದ ಬಿರುಗಾಳಿ ಬೀಜಿಂಡಲಾ ಅಯಿನ್ ಗೆಣಿಪಂದೆ ಗೆಲ್ತೊಂದು ದುಂಬು ಪೋದು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಕೀರ್ತಿ ಪಡೆಯಿನ ಮಹಿಮಾವಂತೆ. ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಮಾತ ಮಜಲ್ಡ್‌ಲಾ ದತ್ತ್‌ದ್ ಬೆನ್ನಿ ಮಲ್ತಿ ಬೆನ್ನಿದಾಯೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಜೀವನೊಡು ಶಿಸ್ತು, ಶ್ರದ್ಧೆ ದೀವೊಂದು ಬತ್ತಿ ಹಟಯೋಗಿ, ಸ್ವತಂತ್ರ, ಸೃಜನಶೀಲ, ಸುಮಾರ್ 417ಡ್ದ್‌ಲಾ ಎಚ್ಚ ಗ್ರಂಥೊಲೆನ್ ಕನ್ನಡ ಸಾರಸ್ವತ ಲೋಕೊಗು ಕೊರ್ದ್ ಕನ್ನಡೊದ ಕೀರ್ತಿ ಪತಾಕೆನ್ ಬಾನೊದೆತ್ತರೊಗು ರಾಪದ್ ಉಳಯಿಡ್ದುಲಯಿಗೇ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮಹತ್ವೊನು ತನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಮೂಲಕ ಒರಿಪವೊಂದು ಬುಳೆಪವೊಂದು ಬತ್ತಿನಾರ್ ಕೋಟ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್.

96 ವರ್ಸೊ ಮುಟ್ಟ ಬದ್ಕ್‌ದ್ ಏಳೇ ದಿನೊತ ಕಾಯಿಲೆ ಅನುಭವಿತ್‌ದ್ 1997ನೇ ದಶಂಬರ್ 9ನಾನಿ ಜೂವೊ ಕಳೆದ್ ಜೋಗೊಗು ಸೇರ್ಯೆರ್. ಪ್ರಕೃತಿದ ಗಟ್ಟಿ ತಿಪ್ಪಿ ಉಡೆದ್ ಬತ್ತಿ ಕಾರಂತ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ ಪೊರಿದ್ ಬೂರ್‌ಂಡ್. ಅದ್ಭುತ ಸಾಧನೆದ ಒರಿಮಾನ್ಯೆ ಮಾಯಕೊ ಆದ್ ಮಹಾತ್ಮೆ ಆಯೆರ್. ಮಣಿಪಾಲ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ದಿಂಜ ಜನ ಸೇರ್ಯೆರ್. ಜೂವೊ ಕಳೆಯಿನ ಆರೆನ ಶರ್‍ರೊಗು ಮಗೆ ಉಲ್ಲಾಸೆ ಸೂ ಕೊರ್‍ಯೆರ್. ಈ ತುಳು ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ದ್ ಬತ್ತಿ ಕಾರಂತೆರ್ ಪಿರ ತುಳು ಮಣ್ಣ್‌ಗೇ ಸೇರ್ದ್ ಮಣ್ಣಾದ್ ಪೋಯೆರ್. ಆರ್ ಪೋಯೆರ್‌ಂಡಲಾ ಆರೆನ ಪಾತೆರ, ಬರವು, ಮಣ್ಣಾತ್‌ಜಿ. ಅವು ನಮ ದುಂಬುಡುಂಡು.

ನಮ್ಮ ಬದ್ಕ್‌ಗ್ ಸಾದಿ ತೋಜವೊಂದುಂಡು.

ಕಾರಂತೆರೆನ ಕೃತಿಕುಲು

ಕಾರಂತೆರ್ ಬರೆತಿನ ಬೂಕುಲು ಎಚ್ಚಿಕಮ್ಮಿ ಸುಮಾರು 417 ಅವೆನ್ ಇಂಚ ವಿಂಗಡಣೆ ಮಲ್ಪೊಲಿ.

1.	ಕಬಿತೆ ಗೊಂಚಿಲ್	–	2
2.	ಕಾದಂಬರಿಲು	–	45
3.	ನಾಟಕೊಲು	–	31
4.	ಕಿನ್ಯ ಕತೆಕುಲು	–	4
5.	ವಿಡಂಬನಾ ಕೃತಿಕುಲು	–	6
6.	ಜೋಕುಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯ	–	231
7.	ವೈಚಾರಿಕ ಗ್ರಂಥೊಲು	–	9
8.	ಯುವಜನತೆಗಾದ್ ಬರೆತಿನ ಬೂಕುಲು	–	8
9.	ವಿಜ್ಞಾನ ಗ್ರಂಥೊಲು	–	8
10.	ಕಲೆತ್ತ ವಿಷಯೊಡು ಬರೆತಿನ ಬೂಕುಲು	–	13
11.	ತಿರ್ಗಾಟೊದ ಸಂಗತಿಲು	–	6
12.	ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ ಬೊಕ್ಕ ಆತ್ಮಕತೆ	–	9
13.	ಅರ್ಥಕೋಶ	–	1
14.	ವಿಶ್ವಕೋಶೊಲು	–	9
15.	ಲೇಖನಮಾಲೆ	–	8
16.	ಸಂಪೊಲ್ತಿನ ಕೃತಿಕುಲು	–	5
17.	ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತಿನ ಕೃತಿಕುಲು	–	16

18. ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ ಬರೆತಿನ ಕೃತಿಕುಲು - 9

ಪೊಲಬು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ನ ಗ್ರಂತೊಲು

1. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ : ಯಕ್ಷಗಾನ ಬಯಲಾಟ, 1957
ಹರ್ಷ ಮುದ್ರಣ, ಪ್ರಕಟಣಾಲಯ, ಪುತ್ತೂರು, ದ.ಕ.
2. ಕೆ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ : ಜಾನಪದ ಗೀತೆಗಳು - 1966
ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ
3. ಡಾ. ಕೆ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ : ಭೂತಾರಾಧನೆ - 1976
ಐಬಿಎಚ್ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು
4. ವಿ.ಎಂ. ಇನಾಂದಾರ್ : ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ ಬದುಕು ಬರಹ - 1978
ಉಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆ, ಮೈಸೂರು
5. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ : ಹುಚ್ಚು ಮನಸ್ಸಿನ ಹತ್ತು ಮುಖಗಳು - ಅಳಿದುಳಿದ ನೆನಪುಗಳೊಂದಿಗೆ - 1983
ಎಸ್.ಬಿ.ಎಸ್. ಪಬ್ಲಿಷರ್ಸ್ ಎಂಡ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಟರ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು
6. ಮಾಲಿನಿ ಮಲ್ಯ, ಶೇಖರ ಇಡ್ಯ : ಡಾ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿ ಸೂಚಿ 1991, ಎಸ್.ಬಿ.ಎಸ್. ಪಬ್ಲಿಷರ್ಸ್ ಎಂಡ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಟರ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು
7. ಐ.ಎಸ್. ಕಾರಂತ (ಸಂ) : ಕರಾವಳಿ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ - 1993
ಜಿಲ್ಲಾ ಕರಾವಳಿ ಉತ್ಸವ ಸಮಿತಿ, ಮಂಗಳೂರು
8. ಟಿ.ಪಿ. ಅಶೋಕ (ಸಂ) : ಕಾರಂತ ಮಂಥನ - 1994
ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘ, ಪುತ್ತೂರು
9. ಡಾ. ಸೂರ್ಯನಾಥ ಕಾಮತ್: ತ್ಯಾಗವೀರ ಕಾರ್ನಾಡ್ ಸದಾಶಿವರಾಯರು - 1997
ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು
10. ಬಿ. ಮಾಲಿನಿ ಮಲ್ಯ (ಸಂ) : ಕಾರಂತ ಉವಾಚ - 1999
ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ, ಪುತ್ತೂರು
11. ಬಿ. ಮಾಲಿನಿ ಮಲ್ಯ (ಸಂ) : ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶ್ರೇಣಿ 2000, ಸಂಪುಟ 3, ಕಾದಂಬರಿ - 2
ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು
12. ಕೂರಾಡಿ ಸೀತಾರಾಮ ಅಡಿಗ : ಬದ್ಧತೆಯ ಬದುಕು - 2001

ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ, ಪುತ್ತೂರು

13. ಬಿ. ಲೀಲಾ ಭಟ್ (ಸಂ) : ಲೀಲಾ ಕಾರಂತ ನೆನಪಿನ ಸಂಪುಟ - 2001
ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ, ಪುತ್ತೂರು

14. ಡಾ. ಶ್ರೀಧರ ಎಚ್.ಜಿ. (ಸಂ): ಕಾರಂತ ಸ್ಮರಣೆ : 1 - 2002
ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ, ಪುತ್ತೂರು

15. ಡಾ. ಕೆ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ : ಚಿತ್ರಮಯ ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ - ಅಂದು ಇಂದು 1991
ಎಸ್.ಬಿ.ಎಸ್. ಪಬ್ಲಿಷರ್ಸ್

ದನಿಕುಲೆ ಇಲ್ಲ್

ಬಡವೆರೆ ಗುಡಿಚ್ಚಿಲ್

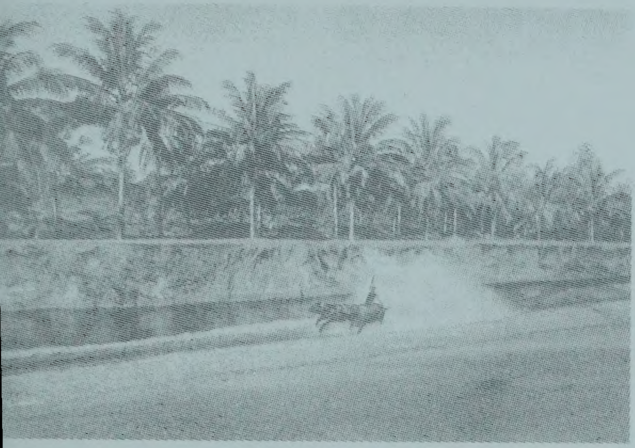

ಕಂಬುಲೊಡು ಎರ್ಲೆನ್ ಗಿಡಪುನೆ

ಮಣ್ಣ್‌ದ ಕರ ಮಲ್ಪುನ ಕಸಬು

ಸಮಗಾರೆ

ಕರ್ಬದ ಬೇಲೆ

ಕಡಲ್‌ಡ್ ಮೀನ್ ಪತ್ತುನ ಬೆಸ್ತೆರ್

ತಾಳಮದ್ದಲೆ ಕೂಟ

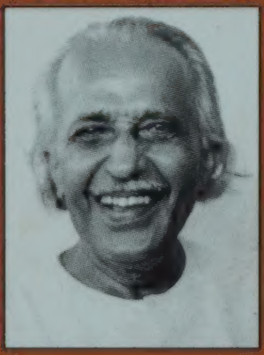

ತುಳುನಾಡ್, ತುಳುಬಾಸೆ, ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುವೆರೆ ಏಳಿಗೆಗಾದ್ ತನ್ಕುಲೆ ಸರ್ವಸ್ವೊನುಲಾ ಮುಡಿಪು ದೀದ್ ಮಸ್ತ್ ಪೊಣೆಯಿನ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಾಕ್ಲೆನ ಸಾಧನೆಲೆನ್ ಅಕ್‌ಲ್ ತುಳುಕಾದ್ ಸಂದಾಯಿನ ಸೇವೆಲೆನ್ ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ತೋಜಿಪಾದ್ ತೆರಿಪಾವುನ ಉದ್ದೇಶೊಡು 'ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್' ಗ್ರಂಥ ಮಾಲೆನ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು.

ತುಳುಕಾದ್ ಅನನ್ಯ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೋಡೆಗ್ ಸಂದಿನ ಹಿರಿಯೆರೆಗ್, ಈ ನೆಲತ ಬಾಸೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮಿತ್ತ್ ಇತ್ತಿನ ಪ್ರೀತಿ, ಅಭಿಮಾನ, ಗೌರವಭಾವೊನು ಈ ಮಾಲೆದ ಬೂಕುಲು ತೆರಿಪಾದ್ ಕೊರ್ಪ. ಎಲ್ಲೆದ ತುಳುತ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್ ಗಾದ್ ಇನಿ ನಮ ಎಂಚೆಂಚಿ ಕಾರ್ಯ ಕಜ್ಜೊಲೆನ್ ಪಾಡೊಂದು, ನಡಪಾವೊಂದು ದುಂಬು ಪೋವೊಡು ಪನ್ಪುನೆಕ್ ಈ ಮಹನೀಯೆರೆನ ಬದ್‌ಕ್ - ಸಾಧನೆಲು ನಂಕ್ ಪ್ರೇರಣೆ - ಚೈತನ್ಯೊನು ಕೊರ್ಪೊ.

ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ